

**Zákon č. 561/2004 Sb. ze dne 24. září 2004 znění účinné od 1.9.2025
o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)**

změna:

- [z.č.383/05](#), část 4, účinnost 1.12.2005 – **úkoly obcí III** (§161-rozbor hosp.)
[z.č.112/06](#), část 40, účinnost od 1.1.2007 – změna terminologie – hmot.nouze
[z.č.158/06](#), (§55o2), účinnost od 1.7.2006 – prodloužení zákl.vzdělávání
[z.č.161/06](#), část 6, účinnost od 27.4.2006 – **dlouhodob.pobývající rezident**
[z.č.165/06](#), část 11, účinnost od 1.9.2006 – změna terminologie – azyl,..
[z.č.179/06](#), část 3, účinnost 1.8.2007 body 1,16-18-CŽV
účinnost 5.5.2006 body 2-15, 19-23, **např. názvy, užití RČ, přijímací řízení,..**
[z.č.342/06](#), část 15, účinnost 3.7.2006 - změny pro školy MV ČR
[z.č.624/06](#), část první, účinnost 30.12.2006 – i pro org.složky státu
[z.č.217/07](#), účinnost 22.8.2007 – odklad stát.maturit
[z.č.296/07](#), část 95, účinnost 1.1.2008 – činnosti při likvidaci-konkurzu
[z.č.343/07](#), část 1, účinnost 1.1.2008 – **financování vzdělávání cizinců**
[z.č.58/08](#), účinnost 26. 2.2008 – **zrušení přijímaček mezi NGy a VGy**
[z.č.126/08](#), část 24, účinnost 1.7.2008 – rušení, sloučení...ŠPO
[z.č.189/08 Sb.](#), část 14, účinnost 1.7.2008 – technické změny
[z.č.242/08 Sb.](#), účinnost 4.7.2008 – **nová maturitní zkouška**
Změny v § 78, 79, §80 odst.3-4, § 80a, §81 odst.1-4, §82 odst.2 – účinnost od 1.9.09
[z.č.243/08 Sb.](#), účinnost 4.7.2008 – **nová pravidla přijímání na střední školy....**
[z.č.306/08 Sb.](#), část 23, účinnost 1.1.2010 – FKSP u ŠPO
[z.č.384/08 Sb.](#), část 2, účinnost 20.10.2008 – znaková řeč
[z.č.49/09 Sb.](#), účinnost 5.3.2009 – hlavně výrazné omezení správního rozhodování ředitelů MŠ, ZŠ, SŠ
[z.č.227/09 Sb.](#), část 159, účinnost 1.7.2010 – využití dat z různých rejstříků
[z.č.378/09 Sb.](#), část 2, účinnost 30.10.2009 – další změna maturit (§185 odst.8, 9, 26)
[z.č.427/10 Sb.](#), část 16, účinnost 1.1.2011 – pobyt-cizinci (§183b)
[z.č.73/11 Sb.](#), část 23, účinnost 1.4.2011 – § 55 odst.2 – jen náhrada jednotlivých ÚP za ÚP ČR
[z.č.331/11 Sb.](#), účinnost 14.11.2011 – přechod.opatření k maturitám (§185, odst.9, 26)
[z.č.375/11 Sb.](#), účinnost 1.4.2012 - §§ 17, 34, 67, 116 - soulad s terminologií zdrav.zákonů
[z.č.420/11 Sb.](#), účinnost 1.1.2012 - rozsáhlejší novela, např. jmenování ředitelů
[z.č.472/11 Sb.](#), účinnost 1.1.2012 - rozsáhlejší novela, např. jmenování ředitelů
[z.č.53/12 Sb.](#), část 2, účinnost 1.4.2012 – § 113b, 113c
[z.č.333/12 Sb.](#), část 6, účinnost 1.11.2012 – § 116, 121
[z.č.370/12 Sb.](#), účinnost 9.11.2012 – § 116, 121, **účinnost 1.1.2013** – §§178-180, obce-úhrada NIV nákladů za žáky
[z.č.241/13 Sb.](#), část 11, účinnost 19.8.2013 – změna názvu invest.fondů na „Fond investic“ - § 137
[z.č.344/13 Sb.](#), část 37, účinnost 1.5.2014 – § 103
[z.č.64/14 Sb.](#), část 58, účinnost 1.5.2014 – § 150, 174-175- změny u ČŠI
[z.č.250/14 Sb.](#), část 48, účinnost 1.1.2015 – § 173- změny u ČŠI
[z.č.82/15 Sb.](#), část 1, účinnost 1.5.2015, některé body 1.9.15, některé body 1.9.16 – **katalog podpůrných opatření**
UP Olomouc – příklady/ Podpůrná opatření-82-15.pdf, Speciální vzdělávání-UP-OC.pdf
[z.č.178/16 Sb.](#), část 1, účinnost 1.9.2016, **část 1.1.17**, část 1.9.17, část 1.1.18, část 1.9.20, část 1.11.20
[z.č.230/16 Sb.](#), část 4, účinnost 1.1.2017, (§18)
[z.č.101/17 Sb.](#), část 4, účinnost 5.4.2017, část 1.9.17, část 1.9.18, část 1.9.20,
[z.č.222/17 Sb.](#), část 12, účinnost 15.8.2017,
[z.č.167/18 Sb.](#), část 12, účinnost 15.8.2017,
[z.č.46/19 Sb.](#), část 1, účinnost 15.2.2019,
[z.č.284/20 Sb.](#), část 1, účinnost 11.7.20, další body **účinnost 1.10.20**
[z.č.349/20 Sb.](#), část 1, účinnost 25.8.20,
[z.č.403/20 Sb](#) – část 19, účinnost 1.1.2021, - změny vzdělávac. programu VOŠ - poskytování stanoviska MZdr a MV
[z.č.94/21 Sb.](#), část 6, účinnost 27.2.21, – kompetence MŠMT poskytnout finanční prostředky na základě krizového zákona – zveřejnění ve Věstníku
[z.č.261/21 Sb.](#), část 114, účinnost 1.1.22,
[z.č. 152/23 Sb.](#), část 24, účinnost 1.7.23,
[z.č. 183/23 Sb.](#), část 2, účinnost 1.1.24,
[z.č. 349/23 Sb.](#), část 38, účinnost 1.1.24,
[z.č. 421/23 Sb.](#), část 1, účinnost 1.1.24,

z.č. 35/25 Sb., část 10 účinnost 19.2.25, změna FKSP
z.č. 52/25 Sb., část 1 účinnost 1.3.25,
z.č. 152/25 Sb., část 27 účinnost 1.10.25,
z.č. 232/25 Sb., část 15 účinnost 1.1.27,
z.č. 239/25 Sb., část 1 účinnost 1.9.25, 1.9.26, 1.9.27, 1.9.29,
z.č. 267/25 Sb., část 1 účinnost 1.9.25, 1.10.25, 1.1.26, 1.9.26, 1.1.27,

!!! červeně text „poslední“ novely, vypouštěný text je přeškrtnutý!!!

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

OBEČNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen "vzdělávání") uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství.

§ 2

Zásady a cíle vzdělávání

(1) Vzdělávání je založeno na zásadách

a) rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,

b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,

c) vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání,

d) bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,

e) svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,

f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních

pedagogických přístupů a metod,

g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,

h) možnosti každého vzdělávat se po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

(2) **Obecnými cíli** vzdělávání jsou zejména

a) **rozvoj osobnosti člověka**, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,

b) získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,

c) **pochopení a uplatňování zásad demokracie** a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,

d) pochopení a uplatňování principu **rovnosti žen a mužů** ve společnosti,

e) **utváření vědomí národní a státní příslušnosti** a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,

f) poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z **evropské integrace** jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,

g) **získání a uplatňování znalostí o životním prostředí** a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

(3) Vzdělávání poskytované podle tohoto zákona je **veřejnou službou**.

Vzdělávací programy

§ 3

Systém vzdělávacích programů

(1) Pro každý obor vzdělání v základním a středním vzdělávání a pro předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání se vydávají rámcové vzdělávací programy. Rámcové vzdělávací programy vymezují povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání; jsou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů, hodnocení výsledků vzdělávání dětí a žáků, tvorbu a posuzování učebnic a učebních textů a dále závazným základem pro stanovení výše finančních prostředků přidělovaných podle § 160 až 162.

(2) Vzdělávání v jednotlivé škole a školském zařízení se uskutečňuje

podle školních vzdělávacích programů.

(3) Vyšší odborné vzdělávání v každém oboru vzdělání v jednotlivé vyšší odborné škole se uskutečňuje podle vzdělávacího programu akreditovaného podle § 104 až 106.

(4) Soustavu oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání a podmínky zdravotní způsobilosti uchazeče ke vzdělávání stanoví vláda nařízením po projednání s příslušnými ústředními odborovými orgány, příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností a kraji.

§ 4

Rámcové vzdělávací programy

(1) Rámcové vzdělávací programy stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání, a to všeobecného a odborného podle zaměření daného oboru vzdělání, jeho organizační uspořádání, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů, jakož i podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nezbytné materiální, personální a organizační podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání dále stanoví členění obsahu vzdělávání podle jednotlivých období nebo ročníků. Podmínky ochrany zdraví pro uskutečňování vzdělávání stanoví Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen "ministerstvo" o v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví.

(2) Rámcové vzdělávací programy musí odpovídat nejnovějším poznatkům:

a) vědních disciplín, jejichž základy a praktické využití má vzdělávání zprostředkovat, a

b) pedagogiky a psychologie o účinných metodách a organizačním uspořádání vzdělávání přiměřeně věku a rozvoji vzdělávaného.

Podle těchto hledisek budou rámcové vzdělávací programy také upravovány. Tvorbu a oponenturu rámcových vzdělávacích programů zajišťují příslušná ministerstva prostřednictvím odborníků vědy a praxe, včetně pedagogiky a psychologie.

(3) Rámcové vzdělávací programy vydává ministerstvo po projednání s příslušnými ministerstvy. Rámcové vzdělávací programy pro zdravotnické obory vydává ministerstvo po projednání s Ministerstvem zdravotnictví. Rámcové vzdělávací programy zaměřené na přípravu k výkonu regulovaného povolání vydává ministerstvo po projednání s příslušným uznávacím orgánem¹⁾. Rámcové vzdělávací programy pro obory vzdělání ve školách v působnosti Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti vydávají tato ministerstva po projednání s ministerstvem. Rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání projednají ministerstva před jejich vydáním s příslušnými ústředními odborovými

orgány, příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností a kraji.

(4) Rámcové vzdělávací programy je možné v závažných případech měnit, a to s účinností nejdříve od začátku následujícího školního roku, pokud nejde o změny vyplývající z platných právních předpisů. V takovém případě ministerstvo, které rámcový vzdělávací program vydalo, zveřejní změnu s dostatečným časovým předstihem.

(5) Rámcové vzdělávací programy a jejich změny zveřejňují ministerstva, která je vydala, vždy způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 5 Školní vzdělávací programy

(1) Školní vzdělávací program pro vzdělávání, pro nějž je podle § 3 odst. 1 vydán rámcový vzdělávací program, musí být v souladu s tímto rámcovým vzdělávacím programem; obsah vzdělávání může být ve školním vzdělávacím programu uspořádán do předmětů nebo jiných ucelených částí učiva (například modulů).

(2) Školní vzdělávací program pro vzdělávání, pro nějž není vydán rámcový vzdělávací program, stanoví zejména konkrétní cíle vzdělávání, délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání, podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání, včetně podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, označení dokladu o ukončeném vzdělání, pokud bude tento doklad vydáván. Dále stanoví popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek a podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se vzdělávání v konkrétní škole nebo školském zařízení uskutečňuje.

(3) Školní vzdělávací program vydává ředitel školy nebo školského zařízení. Školní vzdělávací program ředitel školy nebo školského zařízení **zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup; na přístupném místě ve škole nebo školském zařízení;** do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet **také ve škole nebo školském zařízení** a pořizovat si z něj opisy, výpisy **a kopie**, anebo za cenu ~~v místě obvyklou~~ může obdržet jeho kopii. ~~Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.~~

§ 6

Vzdělávací program pro vyšší odborné vzdělávání

(1) Vzdělávací program pro vyšší odborné vzdělávání stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a obsah vzdělávání a jeho organizační uspořádání, profil absolventa vzdělávacího programu, vyučovací jazyk, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání, jakož i podmínky pro vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a podmínky materiální, personální a organizační, podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví a podmínky zdravotní způsobilosti uchazeče ke vzdělávání.

(2) Ředitel školy zveřejní na přístupném místě ve škole způsobem umožňujícím dálkový přístup vzdělávací program akreditovaný podle § 104 až 106; do vzdělávacího programu může každý nahlížet také ve škole a pořizovat si z něj opisy, výpisy a kopie, anebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.

(3) Vzdělávací program akreditovaný podle § 104 až 106 je závazný pro hodnocení vyšší odborné školy a výsledků vzdělávání studentů a dále podkladem pro stanovení výše finančních prostředků přidělovaných podle § 160 až 162.

Vzdělávací soustava, školy a školská zařízení a jejich právní postavení

§ 7 Vzdělávací soustava, školy a školská zařízení

(1) Vzdělávací soustavu tvoří školy a školská zařízení podle tohoto zákona.

(2) Škola uskutečňuje vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3.

(3) Druhy škol jsou mateřská škola, základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem typy škol (13/2005) podle jejich zaměření pro účely jejich označování.

(4) Školské zařízení poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči^{1a}) (dále jen "školské služby"). Školské zařízení uskutečňuje vzdělávání podle školního vzdělávacího programu uvedeného v § 5 odst. 2.

(5) Druhy školských zařízení jsou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči. Členění školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči stanoví zvláštní právní předpis^{1a}). z.č.109/2002 Sb

(6) Podmínkou výkonu činnosti školy nebo školského zařízení je zápis do školského rejstříku.

(7) Ve školách a školských zařízeních zajišťují vzdělávání pedagogičtí pracovníci.²)

§ 8 Právní postavení škol a školských zařízení

(1) Kraj, obec a dobrovolný svazek obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství (dále jen "svazek obcí"), zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu.³⁾

(2) Ministerstvo zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo státní příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ a § 169.

(3) Ministerstva obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo práce a sociálních věcí a ostatní organizační složky státu zřizují školy a školská zařízení jako organizační složky státu⁵⁾ nebo jako jejich součásti nebo státní příspěvkové organizace; Ministerstva a ostatní organizační složky státu mohou zřizovat mateřské školy a zařízení školního stravování jim sloužící, a to jako státní příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu⁴⁾; § 169 odst. 5 až 10 se u státních příspěvkových organizací použije obdobně.

(4) Ministerstvo zahraničních věcí dále zřizuje školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky jako součást těchto úřadů.

(5) Ministerstva a ostatní organizační složky státu plní funkci zřizovatelů škol a školských zařízení jménem státu.

(6) Registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy,⁶⁾ ostatní právnické osoby nebo fyzické osoby zřizují školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo jako právnické osoby, podle zvláštních právních předpisů,⁷⁾ jejichž předmětem činnosti je poskytování vzdělávání nebo školských služeb podle tohoto zákona, a to i v případě, že převažujícím předmětem činnosti takové právnické osoby je podnikání podle zvláštních právních předpisů. Školu nebo školské zařízení může podle věty první zřídit také několik právnických nebo fyzických osob společně.

(7) Právnická osoba a organizační složka státu nebo její součást může vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, školy a školského zařízení, nebo i více škol nebo školských zařízení.

§ 8a

Název právnické osoby a organizační složky státu nebo její součásti

(1) Název právnické osoby a organizační složky státu nebo její součásti, vykonávající činnost podle § 8 odst. 7, musí obsahovat vždy

a) označení příslušného druhu nebo typu školy, kromě mateřské školy uvedené v § 34 odst. 8, pokud vykonává činnost školy,

b) označení příslušného typu školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně

výchovnou péči, pokud vykonává činnost tohoto školského zařízení,

c) označení příslušného **druhu nebo typu školského zařízení**, které není uvedeno v písmeni b), **pokud vykonává činnost pouze tohoto školského zařízení.**

(2) Název právnické osoby a organizační složky státu nebo její součásti, vykonávající činnost podle odstavce 1 písm. a) a b), může dále obsahovat označení všech druhů nebo typů školských zařízení, pokud vykonává činnost těchto školských zařízení.

(3) Součástí názvu může být upřesňující přívlastek, popřípadě čestný název, je-li ministerstvem udělen.

Dlouhodobé záměry a výroční zprávy

§ 9

Dlouhodobé záměry

(1) Ministerstvo zpracovává dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky, projednává jeho návrh s příslušnými ústředními odborovými orgány, příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností a s kraji, předkládá jej vládě ke schválení a zveřejňuje jej způsobem umožňujícím dálkový přístup. Vláda předkládá dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu k projednání.

(2) Krajský úřad zpracovává v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji a předkládá jej ministerstvu k vyjádření. Část dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji, týkající se vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem, předkládá rada kraje zastupitelstvu kraje ke schválení. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji je vždy zveřejňován způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Dlouhodobý záměr podle odstavce 2 obsahuje analýzu vzdělávací soustavy v kraji a stanovuje na základě předpokládaného demografického vývoje, vývoje na trhu práce a záměrů dalšího rozvoje kraje zejména cíle a úkoly pro jednotlivé oblasti vzdělávání, strukturu vzdělávací nabídky, především strukturu oborů vzdělání, druhů, popřípadě typů škol a školských zařízení a jejich kapacitu a návrh na financování vzdělávání a školských služeb v kraji.

(4) Dlouhodobé záměry se vyhodnocují a zpracovávají jednou za 4 roky postupem uvedeným v odstavcích 1 a 2.

§ 10 Výroční zprávy

(1) Ministerstvo zpracovává každoročně výroční zprávu o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky, předkládá ji vládě a zveřejňuje vždy způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Krajský úřad zpracovává každoročně výroční zprávu o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji, předkládá ji zastupitelstvu kraje a ministerstvu a zveřejňuje vždy způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Ředitel základní, střední a vyšší odborné školy (ne MŠ, ne ZUŠ) zpracovává každoročně výroční zprávu o činnosti školy za školní rok, zasílá ji zřizovateli a zveřejňuje ji způsobem umožňujícím dálkový přístup vždy na přístupném místě ve škole. Do výroční zprávy může každý nahlížet také ve škole a pořizovat si z ní opisy, výpisy a kopie, anebo za cenu v místě obvyklou může obdržet její kopii. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.

§ 11

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem (vyhl.č.15/2005 Sb) rámcovou strukturu, obsah a postup zpracování dlouhodobých záměrů a výročních zpráv podle § 10 odst. 2 a 3 a termíny jejich předkládání a zveřejňování.

Hodnocení škol, školských zařízení a vzdělávací soustavy

§ 12

(1) Hodnocení školy se uskutečňuje jako vlastní hodnocení školy a hodnocení Českou školní inspekcí.

(2) Vlastní hodnocení školy je východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy.

(3) Hodnocení vzdělávání ve školských zařízeních provádí Česká školní inspekce.

(4) Hodnocení vzdělávací soustavy v kraji provádí krajský úřad ve zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji. Hodnocení vzdělávací soustavy České republiky provádí ministerstvo ve zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky a Česká školní inspekce ve své výroční zprávě.

(5) Hodnocení školy a školského zařízení může provádět také jejich zřizovatel podle kritérií, která předem zveřejní.

Vyučovací jazyk a vzdělávání příslušníků národnostních menšin

§ 13

Vyučovací jazyk

(1) Vyučovacím jazykem je jazyk český.

(2) Příslušníkům národnostních menšin⁸⁾ se zajišťuje právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny, a to za podmínek stanovených v § 14.

(3) Ministerstvo může povolit vyučování některých předmětů v cizím jazyce.

(4) V oborech středního vzdělání s maturitní zkouškou, v nichž se podle rámcového vzdělávacího programu povinně vyučují některé předměty v cizím jazyce, jsou vyučovacími jazyky český jazyk a příslušný cizí jazyk.

(5) Ve vyšších odborných školách může být vyučovacím jazykem cizí jazyk.

§ 14 Vzdělávání příslušníků národnostních menšin

(1) Obec, kraj, popřípadě ministerstvo zajišťuje pro příslušníky národnostních menšin vzdělávání v jazyce národnostní menšiny v mateřských, základních a středních školách, a to v obcích, v nichž byl v souladu se zvláštním právním předpisem⁹⁾ zřízen výbor pro národnostní menšiny, pokud jsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem.

(2) **Třidu mateřské školy** lze zřídit, pokud se ke vzdělávání v jazyce národnostní menšiny přihlásí nejméně 8 dětí s příslušností k národnostní menšině, **třidu základní školy** lze zřídit, pokud se ke vzdělávání v jazyce národnostní menšiny přihlásí nejméně 10 žáků s příslušností k národnostní menšině; mateřskou školu nebo základní školu s jazykem národnostní menšiny lze zřídit za předpokladu, že všechny třídy budou v průměru naplněny nejméně 12 dětmi nebo žáky s příslušností k národnostní menšině v jedné třídě.

(3) Třidu příslušného ročníku střední školy lze zřídit, pokud se ke vzdělávání v jazyce národnostní menšiny přihlásí nejméně 12 žáků s příslušností k národnostní menšině; střední školu s jazykem národnostní menšiny lze zřídit za předpokladu, že všechny třídy budou v průměru naplněny nejméně 15 žáky s příslušností k národnostní menšině.

(4) Při organizaci vzdělávání v jazyce národnostní menšiny přihlížejí obce, kraje, popřípadě ministerstvo k dostupnosti tohoto vzdělávání. Vzdělávání v jazyce národnostní menšiny může zajistit i svazek obcí, popřípadě se na způsobu zajištění, včetně financování, mohou dohodnout obce mezi sebou, popřípadě obec s krajem.

(5) Nejsou-li splněny podmínky uvedené v odstavcích 2 a 3, může ředitel školy se **souhlasem zřizovatele** stanovit ve školním vzdělávacím programu předměty nebo jejich části, v nichž se vzdělávání uskutečňuje dvojazyčně, a to jak v českém jazyce, tak v jazyce národnostní menšiny.

(6) Ve školách se vzděláváním v jazyce národnostní menšiny se vydávají vysvědčení, výuční listy, diplomy o absolutoriu dvojazyčně, a to v

jazyce českém a v jazyce národnostní menšiny.

Vyučování náboženství

§ 15

(1) Ve školách lze v souladu se zásadami a cíli vzdělávání podle § 2 vyučovat náboženství. Náboženství mohou vyučovat registrované církve nebo náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno zvláštní právo vyučovat náboženství ve státních školách,¹⁰⁾ a to i společně na základě jejich písemné dohody.

(2) V základních a středních školách zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí se vyučuje náboženství jako nepovinný předmět, pokud se k předmětu náboženství uskutečňovanému danou církví nebo náboženskou společností přihlásí ve školním roce alespoň 7 žáků školy. K vyučování náboženství lze spojovat žáky z několika ročníků jedné školy nebo více škol, nejvýše však do počtu 30 žáků ve třídě. Spojovat žáky z více škol k vyučování náboženství lze na základě smlouvy mezi příslušnými školami, která upraví rovněž úhradu nákladů spojených s tímto vyučováním.

(3) Vyučovat náboženství může v základním pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost dané školy, pověřený zástupce církve nebo náboženské společnosti, který splňuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka podle zvláštního právního předpisu.²⁾ Pověření vydává statutární orgán církve nebo náboženské společnosti, v případě římskokatolické církve statutární orgán příslušného biskupství.

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných

§ 16 Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

MŠMT Mgr.Blažková 234811886, Referent 234811804 -737830811

(1) Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. **Podpůrnými opatřeními** se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

(2) Podpůrná opatření spočívají v *(podle dr.Polákové je to demonstrativní-neúplný výčet)*
Organizační, metodická (hodnocení-motivační), pomůcky

- a) poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- b) **úpravě** organizace, **obsahu**, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky,
- c) úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,

- d) použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob^{11a)}, Braillova písma a podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů,
- e) **úpravě očekávaných výstupů** vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- f) vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- g) využití asistenta pedagoga,
- h) využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů, nebo
- i) poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených. **(nároky na rozpočet zřizovatele-vozičkáři!!!)**

(3) Podpůrná opatření podle odstavce 2 se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření různých druhů nebo stupňů lze kombinovat. Podpůrná opatření vyššího stupně lze použít, shledá-li **školské poradenské zařízení**, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, žáka nebo studenta nebo k průběhu a výsledkům poskytování dosavadních podpůrných opatření by podpůrná opatření nižšího stupně nepostačovala k naplňování vzdělávacích možností dítěte, žáka nebo studenta a k uplatnění jeho práva na vzdělávání. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví **prováděcí právní předpis**.

(4) Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i **bez doporučení školského poradenského zařízení**. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit **pouze s doporučením školského poradenského zařízení**. Škola nebo školské zařízení může místo doporučeného podpůrného opatření přijmout po projednání s příslušným školským poradenským zařízením a s **předchozím písemným informovaným souhlasem** zletilého žáka, studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka jiné podpůrné opatření stejného stupně, pokud to neodporuje zájmu dítěte, žáka nebo studenta.

(5) Podmínkou poskytování podpůrného opatření druhého až pátého stupně školou nebo školským zařízením **je vždy předchozí písemný informovaný souhlas zletilého žáka, studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka**.

(6) Podpůrné opatření druhého až pátého stupně přestane škola nebo školské zařízení po projednání se zletilým žákem, studentem nebo zákonným zástupcem dítěte nebo žáka poskytovat, pokud z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá, že podpůrné opatření již není nezbytné.

(7) Podpůrná opatření při vzdělávání dítěte, žáka a studenta, který nemůže vnímat řeč sluchem, se volí tak, aby bylo zajištěno vzdělávání v komunikačním systému neslyšících a hluchoslepých osob, který odpovídá potřebám dítěte, žáka nebo studenta. Žákům a studentům vzdělaným v českém znakovém jazyce se souběžně poskytuje vzdělávání také v psaném českém jazyce, přičemž znalost českého jazyka si tyto žáci a studenti osvojují metodami používanými při výuce českého jazyka jako cizího jazyka. Využívá-li škola nebo školské zařízení tlumočnicka českého znakového jazyka, zajistí, aby jeho činnost vykonávala osoba, která prokáže vzdělání, nebo praxi a vzdělání, jimiž získala znalost českého znakového jazyka na úrovni rodilého mluvčího a tlumočnické dovednosti na úrovni umožňující plnohodnotné vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta.

(8) Podpůrná opatření při vzdělávání dítěte, žáka a studenta, který při komunikaci využívá prostředků alternativní nebo augmentativní komunikace, se volí tak, aby bylo zajištěno vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá potřebám dítěte, žáka nebo studenta.

(9) Pro děti, žáky a studenty **s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování,**

souběžným postižením více vadami nebo autismem (jiná ne) lze zřizovat školy nebo ve **školách** třídy, oddělení (např. ZUŠ) a studijní skupiny (např. VOŠ). Zařadit do takové třídy, studijní skupiny nebo oddělení nebo přijmout do takové školy lze **pouze** dítě, žáka nebo studenta uvedené ve větě první, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, žáka nebo studenta nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření by samotná podpůrná opatření podle odstavce 2 nepostačovala k naplňování jeho vzdělávacích možností a k uplatnění jeho práva na vzdělávání. Podmínkou pro zařazení je písemná žádost zletilého žáka nebo studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka, doporučení školského poradenského zařízení a soulad tohoto postupu se zájmem dítěte, žáka nebo studenta.

(10) Ke zřízení třídy, oddělení nebo studijní skupiny podle odstavce 9 je v případě škol zřizovaných ministerstvem nebo registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, nezbytný **souhlas ministerstva**, v případě ostatních škol souhlas **krajského úřadu**.

§ 16a Poradenská pomoc školského poradenského zařízení

(1) Školské poradenské zařízení poskytne poradenskou pomoc dítěti, žákovi, studentovi nebo zákonnému zástupci dítěte nebo žáka **na základě jeho žádosti nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci podle jiného právního předpisu**. (i soud může rodiči uložit návštěvu ŠPZ)

(2) Vyžaduje-li to zájem dítěte nebo nezletilého žáka, doporučí škola nebo školské zařízení jeho zákonnému zástupci, **aby vyhledal pomoc školského poradenského zařízení**. Škola nebo školské zařízení spolupracuje před přiznáním podpůrného opatření dítěti, žákovi nebo studentovi zejména se školským poradenským zařízením, se zřizovatelem, lékařem a orgánem sociálně-právní ochrany dětí.

(3) Výsledkem poradenské pomoci školského poradenského zařízení jsou zejména zpráva a doporučení. Ve zprávě školské poradenské zařízení uvede skutečnosti podstatné pro doporučení podpůrných opatření. V doporučení uvede závěry vyšetření a podpůrná opatření prvního až pátého stupně, která odpovídají zjištěným speciálním vzdělávacím potřebám a možnostem dítěte, žáka nebo studenta, a to včetně možných kombinací a variant podpůrných opatření a způsobu a pravidel jejich použití při vzdělávání.

(4) Školské poradenské zařízení poskytuje zprávu a doporučení tomu, komu je poskytována poradenská pomoc; **škole nebo školskému zařízení, v němž se dítě, žák nebo student vzdělává, poskytuje pouze doporučení**. Školské poradenské zařízení poskytne vydané doporučení také orgánu veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte nebo žáka, dítěti, žákovi nebo studentovi povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení. Nejedná-li se o případ podle věty druhé, školské poradenské zařízení poskytne vydané doporučení také orgánu sociálně-právní ochrany dětí, pokud je o to orgán sociálně-právní ochrany dětí písemně požádá.

(5) Pokud má zletilý žák, student nebo zákonný zástupce dítěte nebo žáka **pochybnosti** o tom, že škola nebo školské zařízení postupuje v souladu s doporučením školského poradenského zařízení, může řediteli školy nebo školského **zařízení navrhnout**, aby s ním případ projednal za účasti pověřeného zaměstnance příslušného školského poradenského zařízení, a ředitel je povinen jednání bez zbytečného odkladu svolat.

(6) Projednáním podle odstavce 5 není dotčeno právo zletilého žáka, studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka podat podnět České školní inspekci podle [§ 174](#) odst. 6.

§ 16b Revize

(1) Dítě, žák, student nebo zákonný zástupce může **do 30 dnů ode dne, kdy obdržel zprávu nebo doporučení** školského poradenského zařízení, požádat právnickou osobu zřízenou a pověřenou

ministerstvem prováděním revizí o jejich revizi. O revizi doporučení může požádat také škola, školské zařízení nebo orgán veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte nebo žáka, dítěti, žákovi nebo studentovi povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve školském poradenském zařízení, do 30 dnů ode dne, kdy doporučení obdržely, a Česká školní inspekce.

(2) Právnícká osoba podle odstavce 1 posoudí žádost o revizi a zprávu nebo doporučení, a je-li to nezbytné k naplnění účelu revize, prověří se souhlasem zletilého žáka nebo studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka vzdělávací potřeby a možnosti dítěte, žáka nebo studenta. Právnícká osoba a podle odstavce 1 zajistí, aby prověřování bylo prováděno v místě sídla školského poradenského zařízení, které vydalo zprávu nebo doporučení. Toto školské poradenské zařízení je povinno poskytnout součinnost při prověřování vzdělávacích potřeb a možností podle věty první.

(3) O výsledku posouzení vydá právnícká osoba podle odstavce 1 do 60 dnů od obdržení žádosti revizní zprávu, která může obsahovat i novou zprávu nebo doporučení podpůrných opatření a v takovém případě nahrazuje revidovanou zprávu nebo doporučení. Revizní zpráva se zasílá dítěti, žákovi, studentovi nebo zákonnému zástupci, příslušnému školskému poradenskému zařízení, a s vyloučením údajů, které jsou pouze obsahem zprávy podle § 16a odst. 3, také škole nebo školskému zařízení. V případě, že orgán sociálně-právní ochrany dětí žádal školské poradenské zařízení podle § 16a odst. 4 o poskytnutí doporučení, zašle školské poradenské zařízení tomuto orgánu také revizní zprávu v rozsahu týkajícím se poskytnutého doporučení.

(4) Do vydání revizní zprávy, která nahrazuje revidovanou zprávu nebo doporučení, se postupuje podle původního doporučení a zprávy vydaných školským poradenským zařízením.

§ 17

Vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů

(1) Školy a školská zařízení **vytvářejí** podmínky pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů.

(2) K rozvoji **nadání dětí, žáků** a studentů **lze** uskutečňovat rozšířenou výuku některých předmětů nebo skupin předmětů. Třídám se sportovním zaměřením nebo žákům a studentům vykonávajícím sportovní přípravu může ředitel školy odlišně upravit organizaci vzdělávání.

-**!!!není to jediná možnost-znění by muselo být např.: "rozvoj nadání lze uskutečňovat jen formami...."**

-**nadaní žáci (§ 27 odst.1 vyhl.č.27/2016 Sb) nemusí být diagnostikováni PPP – viz třídy s rozšířenou výukou**

-**jen žáci „mimořádně nadaní“ (§ 17 odst.3 ŠZ a § 27 odst.2 a 3 vyhl.č.27/2016 Sb)**

(3) Ředitel školy může **mimořádně nadaného** nezletilého žáka na žádost jeho zákonného zástupce, a mimořádně nadaného zletilého žáka nebo studenta na jeho žádost **přehradit do vyššího ročníku** bez absolvování předchozího ročníku. Součástí žádosti žáka, který plní povinnou školní docházku, je **vyjádření školského poradenského zařízení** a registrujícího poskytovatele zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost (dále jen "registrující lékař. Podmínkou přehrazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

§ 18

Individuální vzdělávací plán

Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit nezletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce a zletilému žákovi nebo studentovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na jeho žádost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ve středním vzdělávání nebo vyšším odborném vzdělávání může ředitel školy povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu i z jiných závažných důvodů. Ve středním vzdělávání nebo vyšším odborném vzdělávání povolí ředitel školy individuální vzdělávací plán žákovi nebo studentovi na základě potvrzení, že žák nebo student je sportovním reprezentantem České republiky ve sportovním odvětví, vydaného sportovní organizací zastupující toto sportovní odvětví v České republice, a to v souvislosti s touto skutečností.

Výklad ustanovení §16 odst. 2 písm. f) školského zákona není možný bez spojitosti s § 18. Dikce tohoto ustanovení skutečně směřuje k tomu, že povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu může ředitel školy toliko žákům, nikoliv však dětem vzdělávajícím se v mateřské škole.

<https://sdv.msmt.cz/vzdelavani/individualni-vzdelavaci-plan-1#otazka4>

§ 19

Ministerstvo stanoví vyhláškou (27/16)

- a) konkrétní výčet a účel podpůrných opatření a jejich členění do stupňů,
- b) u podpůrných opatření druhého až pátého stupně pravidla pro jejich použití školou a školským zařízením a normovanou finanční náročnost pro účely poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu podle tohoto zákona,
- c) postup školy nebo školského zařízení před přiznáním podpůrného opatření dítěti, žákovi nebo studentovi,
- d) organizaci poskytování podpůrných opatření,
- e) organizaci a pravidla vzdělávání ve třídách, odděleních a studijních skupinách a školách zřízených podle § 16 odst. 9,
- f) průběh a organizaci poradenských služeb školy a činnosti školských poradenských zařízení, základní zásady používání diagnostických nástrojů a pravidla spolupráce školských poradenských zařízení se školami, školskými zařízeními a dalšími osobami a orgány veřejné správy,
- g) náležitosti zprávy a doporučení vydávaných školským poradenským zařízením,
- h) podmínky pro využití asistenta pedagoga a pravidla jeho činnosti a podmínky působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů,
- i) náležitosti individuálního vzdělávacího plánu,
- j) náležitosti informovaného souhlasu s poskytnutím podpůrného opatření podle § 16 odst. 4 a 5 a žádosti podle § 16 odst. 9,
- k) pravidla a náležitosti zjišťování vzdělávacích potřeb nadaných dětí, žáků a studentů, úpravu organizace, přijímání, průběhu a ukončování jejich vzdělávání a podmínky pro přerazování do vyššího ročníku.

Vzdělávání cizinců a osob pobývajících dlouhodobě v zahraničí 1.9.17

§ 20

- (1) Občané Evropské unie a jejich rodinní příslušníci mají přístup ke vzdělávání a školským službám podle tohoto zákona za stejných podmínek.

(2) **Osoby, které nejsou uvedeny v odstavci 1**, mají **za stejných podmínek** jako občané Evropské unie přístup:

a) **k základnímu vzdělávání**, včetně vzdělávání při výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy, pokud pobývají na území České republiky,

b) **ke školnímu stravování a k zájmovému vzdělávání** poskytovanému ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání v pravidelné denní docházce, pokud jsou žáky základní školy, odpovídajícího ročníku střední školy nebo odpovídajícího ročníku konzervatoře,

c) **ke střednímu vzdělávání a vyššímu odbornému vzdělávání**, včetně vzdělávání při výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy, pokud pobývají **oprávněně** na území České republiky,

d) **k předškolnímu vzdělávání, základnímu uměleckému vzdělávání, jazykovému vzdělávání a ke školským službám** podle tohoto zákona, pokud mají právo pobytu na území České republiky¹³⁾ **na dobu delší než 90 dnů^{13a)}**, popřípadě pokud jsou osobami oprávněnými pobývat na území České republiky za účelem výzkumu^{13b)}, azylanty, osobami požívajícími doplňkové ochrany^{13c)}, žadateli o udělení mezinárodní ochrany^{13d)} nebo osobami požívajícími dočasné ochrany^{13e)}.

(3) **Osoby uvedené v odstavci 2 písm. c) a d)** se stávají dětmi, žáky nebo studenty příslušné školy nebo školského zařízení za podmínek stanovených tímto zákonem, pokud řediteli školy nebo školského zařízení **prokáží nejpozději při zahájení vzdělávání nebo poskytování školských služeb oprávněnost svého pobytu na území České republiky.** Oprávněnost pobytu na území České republiky se prokazuje dokladem podle zvláštního právního předpisu^{13f)}.

(4) Osobám, které získaly předchozí vzdělání ve škole mimo území České republiky se při přijímacím řízení ke vzdělávání ve středních a vyšších odborných **školách promíjí na žádost** přijímací zkouška z českého jazyka, pokud je součástí přijímací zkoušky. Znalost českého jazyka, která je nezbytná pro vzdělávání v daném oboru vzdělání, škola u těchto osob ověří rozhovorem. Osoby, které se vzdělávaly alespoň 4 roky v přecházejících 8 letech před příslušnou zkouškou ve škole mimo území České republiky, mají právo na úpravu podmínek a způsobu konání zkoušky ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura u společné části maturitní zkoušky tak, aby byla zachována rovnost přístupu ke vzdělání. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnosti. **1.9.17**

(5) Pro žáky, kteří jsou dětmi osoby se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie, a kteří na území České republiky, kde taková osoba vykonává nebo vykonávala pracovní činnost v základním pracovněprávním vztahu nebo samostatně výdělečnou činnost, nebo na území České republiky studuje, anebo získala právo pobytu na území České republiky z jiného důvodu¹³⁾ dlouhodobě pobývají a kteří plní povinnou školní docházku podle tohoto zákona, zajistí krajský úřad příslušný podle místa pobytu žáka ve spolupráci se zřizovatelem školy

a) bezplatnou přípravu k jejich začlenění do základního vzdělávání,

zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků,

b) podle možností ve spolupráci se zeměmi původu žáka podporu výuky mateřského jazyka a kultury země jeho původu, která bude koordinována s běžnou výukou v základní škole.

(6) Krajský úřad vykonává činnosti ~~podle uvedené v~~ **podle** odstavce 5 písm. a) i **pro ostatní cizince a pro občany České republiky, kteří mají obdobné potřeby k začlenění jako cizinci.**

(7) Krajský úřad zajistí přípravu pedagogických pracovníků, kteří budou uskutečňovat vzdělávání podle odstavce 5.

(8) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem formu, obsah a organizaci bezplatné přípravy podle odstavce 5 písm. a).

Práva a povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků

§ 21

Práva žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků

(1) Žáci a studenti mají právo

a) na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona,

b) na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání,

c) volit a být voleni do školské rady, jsou-li zletilí,

d) zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků a studentů, volit a být do nich voleni, pracovat v nich a jejich prostřednictvím se obracet na ředitele školy nebo školskou radu s tím, že ředitel školy nebo školská rada jsou je povinni se stanovisky a vyjádřeními těchto samosprávných orgánů zabývat a své stanovisko k nim odůvodnit,

e) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje,

f) **na informace a poradenskou pomoc školy** nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání podle tohoto zákona.

(2) Práva uvedená v odstavci 1 s výjimkou písmen a) a d) **mají také zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků.**

(3) Na **informace podle odstavce 1 písm. b) mají v případě zletilých žáků a studentů právo také jejich rodiče,** popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnost.

§ 22

Povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků

(1) Žáci a studenti jsou povinni

- a) řádně docházet do školy nebo školského zařízení a řádně se vzdělávat,
- b) dodržovat školní a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- c) plnit pokyny pedagogických pracovníků škol a školských zařízení vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

(2) Zletilí žáci a studenti jsou dále povinni

- a) informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtíží nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- b) dokládat důvody své nepřítomnosti ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,
- c) oznamovat škole a školskému zařízení údaje podle § 28 odst. 2 a 3 a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka a studenta, a změny v těchto údajích.

(3) Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni

- a) zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení,
- b) na vyzvání ředitele školy nebo školského zařízení se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka,
- c) informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtíží dítěte nebo žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- d) dokládat důvody nepřítomnosti dítěte a žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,
- e) oznamovat škole a školskému zařízení údaje podle § 28 odst. 2 a 3 a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost dítěte a žáka, a změny v těchto údajích.

Práva a povinnosti pedagogických pracovníků

§ 22a **Práva pedagogických pracovníků** ([pomůcka](#) MŠMT str.1 – vydaná před zrušením písm.c!!!)

Pedagogičtí pracovníci mají při výkonu své pedagogické činnosti právo

- a) na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem ze strany dětí, žáků, studentů nebo zákonných zástupců dětí a žáků a dalších osob, které jsou v přímém kontaktu s pedagogickým pracovníkem ve škole,
- b) aby nebylo do jejich přímé pedagogické činnosti zasahováno v rozporu s právními předpisy, § 11 ZP
- e) ~~na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé vyučovací, výchovné, speciálněpedagogické a pedagogicko-psychologické činnosti,~~ **porovnej § 2 odst.1 písm.e), f)**
- c) volit a být voleni do školské rady,
- d) na objektivní hodnocení své pedagogické činnosti. § 11 ZP **1.9.17**

§ 22b Povinnosti pedagogických pracovníků (**pomůcka** MŠMT str.3)

Pedagogický pracovník je povinen

- a) vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání, (viz **§ 2**)
- b) chránit a respektovat práva dítěte, žáka nebo studenta,
- c) chránit bezpečí a zdraví dítěte, žáka a studenta a předcházet všem formám rizikového chování ve školách a školských zařízeních,
- d) svým přístupem k výchově a vzdělávání vytvářet pozitivní a bezpečné klima ve školním prostředí a podporovat jeho rozvoj,
- e) zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu dětí, žáků a studentů a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, s nimiž přišel do styku,
- f) poskytovat dítěti, žákovi, studentovi nebo zákonnému zástupci nezletilého dítěte nebo žáka informace spojené s výchovou a vzděláváním. **1.9.17**

Organizace vzdělávání ve školách

§ 23 Organizace škol

(1) Mateřská, základní a střední škola se organizačně člení na třídy, vyšší odborná škola na studijní skupiny, konzervatoř a základní umělecká škola na oddělení a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky na kursy.

(2) Třídy, studijní skupiny a oddělení všech škol, jejichž činnost vykonává jedna právnická osoba, se musí nacházet na území kraje, v němž má sídlo tato právnická osoba; výjimky povoluje v případech hodných zvláštního zřetele na návrh zřizovatele nebo právnické osoby, která vykonává činnost školy, ministerstvo.

(3) **Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem (14/05, 13/05, 48/05, 27/16,..)** nejnižší počet dětí, žáků a studentů v jednotlivých druzích škol, nejnižší a nejvyšší počet dětí, žáků a studentů ve třídě, studijní skupině a oddělení.

(4) Zřizovatel školy může povolit výjimku **z nejnižšího počtu dětí, žáků a studentů stanoveného tímto zákonem a prováděcím právním předpisem** za předpokladu, **že uhradí zvýšené výdaje** na vzdělávací činnost školy, a to nad výši stanovenou podle § 161 až 162.

(5) Zřizovatel školy může povolit výjimku z nejvyššího počtu dětí, žáků a studentů stanoveného prováděcím právním předpisem do počtu 4 dětí, žáků a studentů za předpokladu, že toto zvýšení počtu není na újmu kvalitě vzdělávací činnosti školy a jsou splněny podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.

§ 24

Školní rok

(1) Školní rok začíná 1. září a končí 31. srpna následujícího kalendářního roku. Školní rok se člení na období školního vyučování a období školních prázdnin. Období školního vyučování se člení na pololetí. Ve školách se vyučuje v pětidenním vyučovacím týdnu.

(2) V období školního vyučování může ředitel školy ze závažných důvodů, zejména organizačních a technických, vyhlásit pro žáky nejvýše 5 volných dnů ve školním roce. Umožňuje-li to povaha věci, ředitel školy s dostatečným předstihem oznámí důvody vyhlášení volného dne zřizovateli a zveřejní je způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(3) Ministerstvo může v jednotlivých případech hodných zvláštního zřetele stanovit odlišnosti v organizaci školního roku.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se nevztahuje na vzdělávání v mateřských a jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky, ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na vzdělávání ve vyšších odborných školách.

(5) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem (16/2005) podrobnosti o organizaci školního roku, druhy, délku a termíny školních prázdnin, termíny vydávání vysvědčení, a organizaci školního roku a podmínky pro úpravu provozu v mateřských školách a jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky.

§ 25

Formy vzdělávání

(1) Základní vzdělávání se uskutečňuje v denní formě vzdělávání. Střední a vyšší odborné vzdělávání se uskutečňuje v denní, večerní, dálkové, distanční a kombinované formě vzdělávání; vzdělání dosažené ve všech formách vzdělávání je rovnocenné.

(2) Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) denní formou vzdělávání výuka organizovaná pravidelně každý den v pětidenním vyučovacím týdnu v průběhu školního roku,

b) večerní formou vzdělávání výuka organizovaná pravidelně několikrát v týdnu v rozsahu 10 až 18 hodin týdně v průběhu školního roku zpravidla v odpoledních a večerních hodinách,

c) dálkovou formou vzdělávání samostatné studium spojené s konzultacemi v rozsahu 200 až 220 konzultačních hodin ve školním roce,

d) distanční formou vzdělávání samostatné studium uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií, popřípadě spojené s individuálními konzultacemi,

e) kombinovanou formou vzdělávání střídání denní a jiné formy vzdělávání stanovené tímto zákonem.

(3) Délka dálkového, večerního, distančního nebo kombinovaného vzdělávání je nejvýše o 1 rok delší než doba vzdělávání v denní formě.

§ 26 Vyučovací hodina

(1) Vyučovací hodina v základním, základním uměleckém, středním a vyšším odborném vzdělávání trvá 45 minut. Vyučovací hodina odborného výcviku a odborné praxe ve středním a vyšším odborném vzdělávání trvá 60 minut. Rámcový nebo akreditovaný vzdělávací program pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami může stanovit odlišnou délku vyučovací hodiny. V odůvodněných případech lze vyučovací hodiny dělit a spojovat.

(2) Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání stanoví počet povinných vyučovacích hodin, a to v prvním a druhém ročníku nejvýše 22 povinných vyučovacích hodin, ve třetím až pátém ročníku nejvýše 26 povinných vyučovacích hodin, v šestém a sedmém ročníku nejvýše 30 a v osmém a devátém ročníku nejvýše 32 povinných vyučovacích hodin týdně. Rámcové vzdělávací programy pro střední vzdělávání a akreditované vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání stanoví počet povinných vyučovacích hodin, a to nejvýše 35 povinných vyučovacích hodin týdně; v případě konzervatoře a oborů vzdělání, v nichž je jako součást přijímacího řízení stanovena rámcovým vzdělávacím programem talentová zkouška, nejvýše 40 povinných vyučovacích hodin týdně; v případě oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou nejvýše 46 povinných vyučovacích hodin týdně; v případě odborného výcviku a odborné praxe v rámci praktického vyučování nejvýše 40 povinných vyučovacích hodin týdně. Při nerovnoměrném rozvržení výuky v jednotlivých týdnech definuje prům. týdenní počet vyučovacích hodin RVP ZV [odkaz 13 str.143](#)

(3) Rámcové vzdělávací programy pro základní a střední vzdělávání a akreditované vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání dále stanoví nejnižší počty povinných vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících.

(4) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem organizaci vyučování a pravidla pro dělení a spojování tříd a studijních skupin při vyučování.

§ 27 Učebnice, učební texty, školní potřeby

(1) Ministerstvo uděluje a odnímá učebnicím a učebními texty pro

základní a střední vzdělávání schvalovací doložku na základě posouzení, zda jsou v souladu s cíli vzdělávání stanovenými tímto zákonem, rámcovými vzdělávacími programy a právními předpisy. Učebnicím a učebním textům pro zdravotnické obory středních škol ministerstvo uděluje a odnímá schvalovací doložku v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví. Seznam učebnic a učebních textů, kterým byla udělena schvalovací doložka, zveřejňuje ministerstvo ve Věstníku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen "Věstník") a způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Školy mohou při výuce kromě učebnic a učebních textů uvedených v seznamu podle odstavce 1 používat i další učebnice a učební texty, pokud nejsou v rozporu s cíli vzdělávání stanovenými tímto zákonem, rámcovými vzdělávacími programy nebo právními předpisy a pokud svou strukturou a obsahem vyhovují pedagogickým a didaktickým zásadám vzdělávání. O použití učebnic a učebních textů podle věty první rozhoduje ředitel školy, který zodpovídá za splnění uvedených podmínek.

(3) Žákům základních škol a dětem zařazeným do přípravných tříd (§ 47) jsou bezplatně poskytovány učebnice a učební texty uvedené v seznamu podle odstavce 1. Žáci prvního ročníku základního vzdělávání a děti zařazené do přípravných tříd tyto učebnice a učební texty nevracejí, žáci ostatních ročníků základního vzdělávání jsou povinni učebnice a učební texty vrátit nejpozději do konce příslušného školního roku.

(4) Žákům středních škol, kteří plní povinnou školní docházku, a žákům uvedeným v § 16 odst. 9 věty první, kteří se vzdělávají ve středních školách, jsou bezplatně poskytovány učebnice a učební texty uvedené v seznamu podle odstavce 1. Tyto učebnice a učební texty jsou žáci povinni vrátit nejpozději do konce příslušného školního roku.

(5) Ředitel střední školy zřizuje fond učebnic a učebních textů, a to nejméně pro 10 % žáků střední školy; tyto učebnice a učební texty jsou bezplatně zapůjčovány žákům s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou, žákům s postavením azylanta, osoby požívající doplňkové ochrany nebo účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky, žákům v hmotné nouzi¹⁴⁾, kteří jsou příjemci dávky státní sociální pomoci, jejíž součástí je složka na živobytí, nebo členy domácností těchto příjemců, jakož i v dalších případech hodných zvláštního zřetele. Z.č.152/25 – účinnost 1.10.25

(6) Žákům přípravných tříd základních škol, přípravného stupně základní školy speciální, prvního ročníku základního vzdělávání, žákům základního vzdělávání podle § 46 odst. 3 a žákům uvedeným v § 16 odst. 9 věty první, kteří jsou žáky základní školy, jsou bezplatně poskytovány základní školní potřeby. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem (48/05) rozsah tohoto bezplatného poskytování základních školních potřeb.

Lze vzdělávat i podle učebnic bez schvalovací doložky, schvaluje ředitel školy – musí odpovídat zásadám v §2 ŠZ a nelze je hradit ze státního rozpočtu

Dokumentace škol a školských zařízení

(1) Školy a školská zařízení vedou podle povahy své činnosti tuto dokumentaci:

- a) rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku a o jeho změnách a doklady uvedené v § 147,
- b) evidenci dětí, žáků nebo studentů (dále jen "školní matrika"),
- c) doklady o přijímání dětí, žáků, studentů a uchazečů ke vzdělávání, o průběhu vzdělávání a jeho ukončování,
- d) vzdělávací programy podle § 4 až 6,
- e) výroční zprávy o činnosti školy,
- f) třídní knihu, která obsahuje průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu,
- g) školní řád nebo vnitřní řád, rozvrh vyučovacích hodin,
- h) záznamy z pedagogických rad,
- i) knihu úrazů a záznamy o úrazech dětí, žáků a studentů, popřípadě lékařské posudky,
- j) protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy,
- k) personální a mzdovou dokumentaci, hospodářskou dokumentaci a účetní evidenci¹⁵⁾ a další dokumentaci stanovenou zvláštními právními předpisy.¹⁶⁾

(2) Školní matrika školy podle povahy její činnosti obsahuje tyto údaje o dítěti, žákovi nebo studentovi:

- a) **jméno a příjmení, rodné číslo**, popřípadě datum narození, nebylo-li rodné číslo dítěti, žákovi nebo studentovi přiděleno, dále **státní občanství, místo narození a místo trvalého pobytu**, popřípadě místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince nebo místo pobytu v zahraničí, nepobývá-li dítě, žák nebo student na území České republiky,
- b) údaje o předchozím vzdělávání, včetně dosaženého stupně vzdělání,
- c) obor, formu a délku vzdělávání, jde-li o střední a vyšší odbornou školu,
- d) **datum zahájení vzdělávání ve škole**,
- e) údaje o průběhu a výsledcích vzdělávání ve škole, vyučovací jazyk,

f) údaje o znevýhodnění dítěte, žáka nebo studenta uvedeném v § 16, údaje o mimořádném nadání, údaje o podpůrných opatřeních poskytovaných dítěti, žákovi nebo studentovi školou v souladu s § 16, a o závěrech vyšetření uvedených v doporučení školského poradenského zařízení,

g) údaje o zdravotní způsobilosti ke vzdělávání a o zdravotních obtížích, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,

h) datum ukončení vzdělávání ve škole; údaje o zkoušce, již bylo vzdělávání ve střední nebo vyšší odborné škole ukončeno,

i) **jméno a příjmení zákonného zástupce, místo trvalého pobytu** nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a adresu pro doručování písemností, telefonické spojení.

(3) Školní matrika školského zařízení podle povahy jeho činnosti obsahuje tyto údaje o dítěti, žákovi nebo studentovi:

a) jméno a příjmení, rodné číslo, popřípadě datum narození, nebylo-li rodné číslo dítěti, žákovi nebo studentovi přiděleno, dále státní občanství a místo trvalého pobytu, popřípadě místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince nebo místo pobytu v zahraničí, nepobývá-li dítě, žák nebo student na území České republiky,

b) datum zahájení a ukončení školské služby nebo vzdělávání,

c) údaje o zdravotní způsobilosti, popřípadě o zdravotních obtížích, které by mohly mít vliv na poskytování školské služby nebo vzdělávání,

d) údaje o znevýhodnění dítěte, žáka nebo studenta uvedeném v § 16, údaje o mimořádném nadání, údaje o podpůrných opatřeních poskytovaných dítěti, žákovi nebo studentovi školským zařízením v souladu s § 16, a o závěrech vyšetření uvedených v doporučení školského poradenského zařízení,

e) označení školy, v níž se dítě, žák nebo student vzdělává,

f) jméno a příjmení zákonného zástupce, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a adresu pro doručování písemností, telefonické spojení.

(4) Záznam nebo změna údaje ve školní matrice se provede neprodleně po rozhodné události. Školy a školská zařízení jsou údaje z dokumentace a údaje ze školní matriky oprávněny poskytovat osobám, které svůj nárok prokáží oprávněním stanoveným tímto nebo zvláštním zákonem¹⁸).

(5) Ministerstvo, popřípadě jím zřízená právnická osoba sdružuje pro statistické účely a pro účely plnění dalších povinností stanovených ministerstvu tímto zákonem údaje z dokumentace škol a školských zařízení a ze školních matrik s výjimkou údajů uvedených v odstavci 2 písm. g) a i) a odstavci 3 písm. c) a f); údaje uvedené v odstavci 2 písm. f) a odstavci 3 písm. d) se sdružují v anonymizované podobě.

Vzájemnou kombinací sdružovaných údajů, včetně sestavování časových řad, vytváří ministerstvo, popřípadě jím zřízená právnická osoba, podklady pro přípravu návrhů právních předpisů a tvorbu koncepcí v oblasti vzdělávání,

jakož i pro vyhodnocování, jak jsou naplňovány.

Právnícké osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení předávají údaje z dokumentace a školních matrik a další údaje nezbytné pro stanovení kvalifikovaných odhadů ukazatelů vzdělávání a vzdělávací soustavy ministerstvu, popřípadě jím zřízené právnické osobě. Právnícké osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení, které nezřizuje ministerstvo, předávají tyto údaje v podobě statistických informací také krajskému úřadu, v případě škol a školských zařízení zřizovaných obcí nebo svazkem obcí také obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

(6) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem (364/05) podmínky, rozsah, formu a způsob vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a rozsah, formu, způsob a termíny předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky podle odstavce 5.

(7) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem (3/2015) formu a obsah platných tiskopisů vysvědčení, výpisů z vysvědčení, výučních listů a diplomů o absolutoriu. Na vysvědčeních, výučních listech a diplomech o absolutoriu se vždy uvádí rodné číslo fyzické osoby, které byl doklad vydán, bylo-li jí rodné číslo přiděleno. Vysvědčení, diplomy o absolutoriu a výuční listy jsou opatřeny státním znakem České republiky¹⁹⁾ a jsou veřejnou listinou.

(8) Na vysvědčení, výučním listu nebo na diplomu o absolutoriu není přípustné provádět opravy zápisu. Podpisy na vysvědčeních, výučních listech a diplomech o absolutoriu musí být originální. Právnícké osoby vykonávající činnost školy a právnická osoba podle § 171 odst. 3-4 věty první vydávají stejnopisy a opisy vysvědčení, výučních listů a diplomů o absolutoriu; za vystavení tohoto stejnopisu či opisu lze požadovat úhradu vynaložených nákladů, jejíž výše nesmí překročit 100 Kč. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podmínky pro vydávání stejnopisů a opisů vysvědčení, výučních listů a diplomů o absolutoriu.

(9) Školy vedou evidenci tiskopisů vysvědčení, která jsou dokladem o dosaženém stupni vzdělání, výučních listů a diplomů o absolutoriu.

(10) Ukládání dokumentace upravují zvláštní právní předpisy.²⁰⁾

§ 28a

Informační systém vzdělávání

Zřizuje se Informační systém vzdělávání jako informační systém veřejné správy. Správcem Informačního systému vzdělávání je ministerstvo.

Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních

§ 29

(1) Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku

sociálně patologických jevů.

(2) Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

Ministerstvo stanoví vyhláškou (§ 6 vyhl.č.263/07 Sb) opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících.

(3) Školy a školská zařízení jsou povinny vést evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při činnostech uvedených v odstavci 2, vyhotovit a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím.

Ministerstvo stanoví vyhláškou (64/05) způsob evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, jimž se záznam o úrazu zasílá.

(4) Žáci mohou při vzdělávání a poskytování školských služeb ve školách a školských zařízeních a s ním přímo souvisejících činnostech

a) nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické, které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem, pouze pod dohledem osoby s odbornou způsobilostí podle zákona upravujícího ochranu veřejného zdraví ⁶⁵⁾ vykonávaným způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem, (odkaz 65 - § 44b z.č.258/2000 sb)

b) nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi neuvedenými v písmenu a) nebo vykonávat činnosti spojené s nebezpečnou expozicí prachu nebo biologickým činitelům, které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem, pouze pod dohledem odpovědné osoby, která vykonává pedagogickou činnost a splňuje požadavky stanovené prováděcím právním předpisem, nebo instruktora na pracovišti právnických nebo fyzických osob, kde žáci vykonávají praktické vyučování, vykonávaným způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) látky, směsi, prachy a biologické činitele uvedené v odstavci 4, se kterými mohou žáci nakládat při základním, středním a zájmovém vzdělávání, při poskytování školských služeb a s ním přímo souvisejících činnostech,

b) podmínky nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi a způsob výkonu dohledu při tomto nakládání a podmínky výkonu činností spojených s nebezpečnou expozicí prachu a biologickým činitelům, způsob výkonu dohledu při těchto činnostech a požadavky na osobu vykonávající dohled při těchto činnostech.

Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád

§ 30

(1) Ředitel školy vydá **školní řád**; ředitel školského zařízení **vnitřní řád**. Školní řád a vnitřní řád upravuje

a) podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o

pravidlech vzájemných vztahů **se zaměstnanci** ve škole nebo školském zařízení,

b) provoz a vnitřní režim školy nebo školského zařízení,

c) podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků nebo studentů a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,

d) podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.

(2) Školní řád obsahuje také pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů.

(3) Školní řád nebo vnitřní řád může omezit nebo zakázat používání mobilních telefonů nebo jiných elektronických zařízení dětmi, žáky nebo studenty, s výjimkou jejich používání v nezbytném rozsahu ze zdravotních důvodů od 11.7.20

(4) Školní řád nebo vnitřní řád **zveřejní ředitel způsobem umožňujícím dálkový přístup** a na přístupném místě ve škole nebo školském zařízení, prokazatelným způsobem s ním seznámí zaměstnance, žáky a studenty školy nebo školského zařízení a **informuje o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce nezletilých dětí a žáků.**

(5) (4) Ředitel střední nebo vyšší odborné školy může se souhlasem zřizovatele vydat stipendijní řád, podle něhož lze žákům a studentům poskytovat prospěchové stipendium.

(6) (5) Ředitel střední nebo vyšší odborné školy může se souhlasem zřizovatele vystupovat jako zprostředkovatel smlouvy mezi žákem nebo studentem starším 15 let na jedné straně a právnickou či fyzickou osobou na druhé straně, ve které se za sjednaných podmínek právnická či fyzická osoba zaváže poskytovat žákovi či studentovi příspěvek na výuku či studium a žák či student se zaváže po ukončení výuky či studia uzavřít s určenou právnickou či fyzickou osobou pracovní poměr související s oborem jeho výuky či studia, a v tomto pracovním poměru setrvat po sjednanou dobu, nebo vrátit poskytnuté příspěvky⁵²⁾. Žák střední školy, který dovršil patnáct let a ukončil povinnou školní docházku, se může zavázat smlouvou podle věty první; smlouva podle věty první uzavřená nezletilým žákem je neplatná, jestliže k jejímu uzavření nedal souhlas zákonný zástupce žáka.

Výchovná opatření

§ 31 ([pomůcka](#) MŠMT str.5)

(1) Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka nebo studenta. [Pochvaly](#), jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy

nebo školského zařízení ~~nebo~~ třídní učitel **nebo ředitelem pověřený pedagogický pracovník**. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem druhy dalších kázeňských opatření a podmínky pro udělování a ukládání těchto dalších kázeňských opatření a pochval nebo jiných ocenění. (např. [§ 17 vyhl.o ZŠ](#),....)

(2) Ředitel školy nebo školského zařízení může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení. V případě zvláště závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem ředitel vyloučí žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení. To neplatí pro zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a zařízení pro preventivně výchovnou péči podle zákona upravujícího ústavní a ochrannou výchovu a preventivně výchovnou péči. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy nebo školského zařízení zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák nebo student v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem, může ředitel školy nebo školského zařízení rozhodnout o jeho vyloučení. **Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku. 1. září 2017**

(3) Zvláště hrubé **opakované** slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům nebo studentům se považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem. **1. září 2017**

~~(4) O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka či studenta rozhodne ředitel školy nebo školského zařízení do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka nebo studenta dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák nebo student provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu.²¹⁾ Ředitel školy nebo školského zařízení zahájí řízení o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka nebo studenta do dvou měsíců ode dne, kdy se o porušení povinností podle odstavce 2 žákem nebo studentem dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák nebo student porušení povinností dopustil. Lhůty podle věty první se nevztahují na případ, kdy u tohoto porušení povinností soud pravomocně uznal pachatele vinným z provinění nebo činu jinak trestného podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže nebo z trestného činu. O svém rozhodnutí informuje ředitel pedagogickou radu. Žák nebo student přestává být žákem nebo studentem školy nebo školského zařízení dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.~~

(5) Dopustí-li se žák nebo student jednání podle odstavce 3, oznámí ředitel školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl. **1. září 2017**

Zákaz činnosti a propagace politických stran a hnutí, zákaz reklamy

(1) Ve školách a školských zařízeních není povolena činnost politických stran a politických hnutí ani jejich propagace.

(2) Ve školách a školských zařízeních se zakazuje reklama, která je v rozporu s cíli a obsahem vzdělávání, a reklama, nabízení k prodeji nebo a prodej výrobků ohrožujících zdraví, psychický nebo morální vývoj dětí, žáků a studentů nebo přímo ohrožujících či poškozujících životní prostředí a dále reklama a nabízení k prodeji nebo prodej potravin, které jsou v rozporu s výživovými požadavky na zdravou výživu dětí, žáků a studentů. Požadavky na potraviny, pro které je přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních, stanoví ministerstvo a Ministerstvo zdravotnictví vyhláškou (282/2016). Ministerstvo a Ministerstvo zdravotnictví dále stanoví vyhláškou podmínky, za nichž lze v odůvodněných případech nabízet k prodeji nebo prodávat potraviny podle věty první, pokud se nejedná o nabízení potravin k prodeji nebo prodej žákům do splnění povinné školní docházky."

§ 32a

Spolupráce škol a školských zařízení

(1) Právnícká osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, která hodlá uskutečňovat projekt financovaný z prostředků Evropské unie, jehož předmětem je podpora kvality, rozvoje nebo dostupnosti vzdělávání a školských služeb podle tohoto zákona (dále jen „předkladatel projektu“), může uzavírat s ostatními právníckými osobami vykonávajícími činnost školy nebo školského zařízení a dalšími osobami oprávněnými k výkonu činnosti související s předmětem projektu (dále jen „partner“) smlouvy o partnerství.

(2) Smlouvou o partnerství se partner zavazuje podílet se svým jménem a na svůj účet na uskutečňování projektu a předkladatel projektu se zavazuje poskytnout partnerovi finanční prostředky, které na projekt obdrží, ve výši odpovídající podílu partnera na uskutečňování projektu.

(3) Smlouva o partnerství obsahuje zejména:

- a) určení projektu, jehož se smlouva týká,
- b) obsah a rozsah činností, jimiž se partner bude na projektu podílet,
- c) výši finančních prostředků, které předkladatel projektu partnerovi na realizaci projektu poskytne, a pravidla vyúčtování poskytnutých prostředků,
- d) pravidla, podle nichž může smluvní strana kontrolovat plnění závazků ze smlouvy druhou smluvní stranou,
- e) pravidla hodnocení výsledků plnění smlouvy,

f) možnosti vypovězení smlouvy smluvními stranami.

(4) Smlouvou o partnerství mohou být dohodnuta pravidla uzavírání smluv o partnerství týkajících se téhož projektu předkladatelem projektu s dalšími partnery, popřípadě může být uzavírání těchto smluv výslovně vyloučeno.

(5) Smlouva o partnerství musí mít písemnou formu, jinak je neplatná. Je-li smluvní stranou právnická osoba zřizovaná státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, je podmínkou platnosti smlouvy také doložka osvědčující souhlas zřizovatele s tím, aby právnická osoba smlouvu o partnerství uzavřela.

(6) Na uzavírání smluv o partnerství a právní vztahy z těchto smluv se nevztahuje právní úprava veřejných zakázek^{21a}). Možnosti spolupráce podle zvláštních právních předpisů^{21b}) nejsou odstavci 1 až 5 dotčeny.

(7) Na programy spolufinancované z rozpočtu Evropské unie nebo jejich části, jejichž předmětem je podpora kvality, rozvoje nebo dostupnosti vzdělávání a školských služeb podle tohoto zákona, se nevztahují ustanovení o programech podle rozpočtových pravidel.

ČÁST DRUHÁ

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

§ 33

Cíle předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání. Předškolní vzdělávání napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

§ 34

Organizace předškolního vzdělávání

(1) Předškolní vzdělávání se organizuje **pro děti** ve věku od 2 do zpravidla 6 let (*!!!pozor vyhl.č.398/2009 Sb!!!*) Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Zápis k předškolnímu vzdělávání od následujícího školního roku se koná v období **od 15. března do 15. dubna** ~~od 2. května do 16. května~~. Termín a místo stanoví ředitel mateřské školy **v dohodě** se zřizovatelem a **zveřejní je způsobem v místě obvyklým**.

(3) Ředitel mateřské školy rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce. Do mateřské školy zřízené obcí nebo svazkem obcí se přednostně přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku, pokud mají místo trvalého pobytu, v případě cizinců místo pobytu, v příslušném školském obvodu (§ 178 odst. 3) nebo jsou umístěné v tomto obvodu v dětském domově, a to do výše povoleného počtu dětí uvedeného ve školském rejstříku.

Povinnosti cizince po příjezdu na území České republiky <https://policie.gov.cz/clanek/co-musi-udelat-cizinci-ci-jejich-ubytovatele-pri-prijezdu-do-ceske-republiky.aspx>

Dle ustanovení § 93 odst. 1 zák. č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců je cizinec z třetí země povinen do 3 pracovních dnů ode dne vstupu na území ohlásit na policii místo pobytu na území (§ 97). Tato povinnost se nevztahuje na cizince, který tuto povinnost splnil u ubytovatele (§ 102).

Nesprávné informace o místě pobytu mohou být klasifikovány jako přestupek nebo trestný čin. V případě odhalení nepravdivých informací vám hrozí pokuta, v závažnějších případech i trestní stíhání. Nepravdivé údaje v čestném prohlášení o bydlení mohou vést k odebrání různých výhod a dávek, na které byste s pravdivými údaji měli nárok.

Jako občané Evropské unie nebo rodinní příslušníci občanů Evropské unie máte především povinnost:

Oznámit svoji přítomnost na území České republiky odboru cizinecké policie, a to do 30 dnů ode dne vstupu na území, pokud zde plánujete pobývat déle než 30 dnů. Přihlašovací formulář si můžete stáhnout na stránkách [cizinecké policie](#). Tato povinnost se na vás nevztahuje, pokud vaši přítomnost na území oznámí ubytovatel (hotel, hostel...), případně pokud jste osobou mladší 15 let. zák. č. 326/1999 Sb

<https://ipc.gov.cz/povinnosti-cizincu/povinnosti-obcanu-evropske-unie-a-jejich-rodinnych-prislusniku/>

(4) Obecní úřad obce, na jejímž území je školský obvod mateřské školy, poskytuje této škole s dostatečným předstihem před termínem zápisu seznam dětí uvedených v odstavci 3. Seznam obsahuje vždy jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte.

(5) Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání je třeba dodržet podmínky stanovené zvláštním právním předpisem. [^22\)](#) nález ÚS [99/2015](#) Sb a [zn. IV. ÚS 2530/20](#)

(6) O přijetí dítěte uvedeného v § 16 odst. 9 rozhodne ředitel mateřské školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.

(7) Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku.

(8) Zřizovatel může určit mateřskou školu nebo její třídu odložené ~~pracoviště~~ ke vzdělávání dětí zaměstnanců zřizovatele nebo jiného zaměstnavatele. Na tuto mateřskou školu nebo třídu odložené ~~pracoviště~~ se nevztahují odstavce 2 až 4 a § 35 odst. 1. O přijetí do této mateřské školy nebo třídy odložené ~~pracoviště~~ rozhoduje ředitel na základě kritérií stanovených zřizovatelem, je-li jím stát, kraj, obec nebo svazek obcí, a v ostatních případech rozhoduje na základě kritérií stanovených vnitřním předpisem právnické osoby vykonávající činnost školy. Kritéria pro přijímání do mateřské školy se zveřejňují předem, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(9) Za lesní mateřskou školu se považuje mateřská škola, ve které vzdělávání probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Pokud je zázemí lesní mateřské školy nebo výdejna lesní mateřské školy stavbou, musí splňovat podmínky drobné stavby zázemí lesní mateřské školy nebo výdejny lesní mateřské školy podle stavebního zákona.

(10) Vzdělává-li se dítě v mateřské škole pravidelně kratší dobu, než odpovídá provozu, v němž je vzděláváno, může se ve zbývajících dobách vzdělávat **další dítě**, aniž by se započítávalo do počtu dětí v mateřské škole pro účely posouzení souladu s nejvyšším povoleným počtem dětí zapsaným v rejstříku škol a školských zařízení podle § 144 odst. 1 písm. e).

(11) V měsících červenci a srpnu lze přijmout do mateřské školy děti z jiné mateřské školy, a to nejvýše na dobu, po kterou jiná mateřská škola přerušila provoz. **Na přijímání dětí podle věty první se nevztahuje nejvyšší povolený počet dětí zapsaný v rejstříku škol a školských zařízení** podle § 144 odst. 1 písm. e), ředitel mateřské školy však je povinen zajistit, aby počet dětí, které se účastní vzdělávání v témž okamžiku, nepřekročil nejvyšší povolený počet dětí.

§ 34a Povinnost předškolního vzdělávání a způsoby jejího plnění

(1) **Povinné předškolní** vzdělávání se vztahuje na **státní občany České republiky**, kteří pobývají na území České republiky **déle než 90 dnů**, a **na občany jiného členského státu Evropské unie**, kteří na území České republiky pobývají **déle než 90 dnů**. Dále se povinné předškolní vzdělávání vztahuje **na jiné cizince**, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky **trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů**, a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany¹¹⁾. Povinné předškolní vzdělávání **se nevztahuje** na děti s hlubokým mentálním postižením. [Oznámení rodiče-dítě dlouhodobě v zahraničí](#)

(2) Zákonný zástupce dítěte **je povinen přihlásit** dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání (§ 34 odst. 2) v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte (*viz § 34 odst. 1*). Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává **v mateřské škole** zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, **v němž má dítě místo trvalého pobytu**, v případě cizince místo pobytu (dále jen "spádová mateřská škola"), **pokud zákonný zástupce nezvolí pro dítě jinou mateřskou školu** nebo **jiný způsob povinného předškolního vzdělávání** podle odstavce 5. Je-li dítě přijato do jiné než spádové mateřské školy, oznámí ředitel této školy tuto skutečnost **bez zbytečného odkladu** řediteli spádové mateřské školy.

(3) Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech, a to v rozsahu **stanoveném prováděcím právním předpisem** ([§ 1c vyhl. č. 14/05](#)). Povinnost předškolního vzdělávání **není dána ve dnech**, které připadají na období školních prázdnin v souladu s organizací školního roku v základních a středních školách; pro účely tohoto ustanovení se **termín jarních prázdnin určuje podle sídla mateřské školy** v souladu s vyhláškou o organizaci školního roku. Právo dítěte vzdělávat se v mateřské škole po celou dobu provozu, v němž je vzděláváno, není větou první a druhou dotčeno.

(4) Podmínky **pro uvolňování dětí ze vzdělávání a omlouvání** jejich neúčasti ve vzdělávání **stanoví školní řád**. Ředitel mateřské školy je oprávněn požadovat doložení důvodů nepřítomnosti dítěte; zákonný zástupce je povinen doložit důvody nepřítomnosti dítěte nejpozději do 3 dnů **ode dne výzvy**.

(5) Jiným způsobem plnění povinnosti předškolního vzdělávání se rozumí

- a) individuální vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje **bez pravidelné denní docházky dítěte** do mateřské školy,
- b) vzdělávání v přípravné třídě základní školy a ve třídě přípravného stupně základní školy speciální podle § 47 a 48a,

c) vzdělávání v zahraniční škole na území České republiky, ve které ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky dle § 38a.

(6) Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání způsobem podle odstavce 5 písm. b) nebo c), je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.

§ 34b Individuální vzdělávání dítěte

(1) Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Má-li být dítě individuálně vzděláváno **převážnou část** školního roku, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději **3 měsíce před** počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

(2) Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte **musí obsahovat**

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,
- b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
- c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

(3) Ředitel mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, **oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno**. Tyto oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání; **způsob a termíny ověření, včetně náhradních termínů, stanoví školní řád** tak, aby se ověření uskutečnilo v období **od 3. do 4. měsíce od začátku školního roku**. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření. **O ověření mateřská škola vyhotoví zápis.**

(4) Ředitel mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření podle odstavce 3, **a to ani v náhradním termínu**.

(5) Odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek.

(6) Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte podle odstavce 5 nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat podle odstavce 1.

(7) Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, **s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek podle § 16 odst. 2 písm. d)** a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

§ 35

(1) Ředitel mateřské školy může po předchozím upozornění písemně oznámeném zákonnému zástupci dítěte rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání, jestliže

- a) se dítě bez omluvy zákonného zástupce nepřetržitě neúčastní předškolního vzdělávání po dobu delší než dva týdny,
- b) zákonný zástupce závažným způsobem opakovaně narušuje provoz mateřské školy,
- c) ukončení doporučí v průběhu zkušebního pobytu dítěte lékař nebo školské poradenské zařízení,
- d) zákonný zástupce opakovaně neuhradí úplatu za vzdělávání v mateřské škole nebo úplatu za školní stravování (§ 123) ve stanoveném termínu a nedohodne s ředitelem jiný termín úhrady.

(2) Rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání nelze v případě dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné. **od 1.9.2017**

(3) Ministerstvo stanoví **prováděcím právním předpisem (14/05)** podrobnosti o podmínkách provozu mateřské školy, organizaci předškolního vzdělávání, včetně rozsahu povinného předškolního vzdělávání, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, jejich stravování a další speciální péči o děti. **od 1.9.2017**

ČÁST TŘETÍ

POVINNOST ŠKOLNÍ DOCHÁZKY A ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

HLAVA I

POVINNOST ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

§ 36

Plnění povinnosti školní docházky

(1) Školní docházka je povinná po dobu devíti školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku (dále jen "**povinná školní docházka**").

(2) Povinná školní docházka se vztahuje na státní občany České republiky a na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dnů. Dále se povinná školní docházka vztahuje na jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany¹¹).

(3) **Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku**, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce. Podmínkou přijetí dítěte narozeného v období od září do konce prosince k plnění povinné školní docházky podle věty druhé je také doporučení vyjádření školského poradenského zařízení, podmínkou přijetí dítěte narozeného od ledna do konce června doporučující vyjádření školského

poradenského zařízení a odborného lékaře, která k žádosti přiloží zákonný zástupce.

~~(4) Zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.~~

Zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 15. ledna do 15. února kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku. Zákonný zástupce v žádosti o přijetí vedle obecných náležitostí podle správního řádu uvede

a) mateřskou školu, ve které se dítě vzdělává nebo je individuálně vzděláváno,
b) základní školu, v jejíž přípravné třídě nebo přípravném stupni se dítě vzdělává,
c) zahraniční školu na území České republiky, ve které se dítě vzdělává a ve které ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky podle § 38a, nebo
d) údaj, že se na dítě nevztahuje povinné předškolní vzdělávání, pokud se dítě nevzdělává v žádné škole podle písmen a) až c).

(5) Žák plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu (§ 178 odst. 3 ~~2~~), v němž má žák místo trvalého pobytu (dále jen "spádová škola"), pokud zákonný zástupce nezvolí pro žáka jinou než spádovou školu. Pokud je dítě přijato na jinou než spádovou školu, oznámí ředitel této školy tuto skutečnost řediteli školy spádové, a to nejpozději do konce května kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.

(6) Žák umístěný ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené při tomto školském zařízení nebo v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má sídlo příslušné školské zařízení, popřípadě v jiné škole zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí.

(7) Ředitel spádové školy je povinen přednostně přijmout žáky s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu a žáky umístěné v tomto obvodu ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, a to do výše povoleného počtu žáků uvedené ve školském rejstříku.

(8) Obecní úřad obce, na jejímž území je školský obvod základní školy, poskytuje této škole s dostatečným předstihem před termínem zápisu k povinné školní docházce seznam dětí, pro které je tato škola spádová a jichž se týká povinnost podle odstavce 4. Seznam obsahuje vždy jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte.

§ 36a Předávání informací při zahájení povinné školní docházky

(1) Ředitel školy, který v rámci zápisu k povinné školní docházce rozhodl o přijetí dítěte do 31. března, nebo do 14 dnů od vydání rozhodnutí o přijetí dítěte, požádá ředitele školy podle § 36 odst. 4 písm. a) až c) o předání výsledků pedagogického diagnostikování.

(2) Ředitel podle § 36 odst. 4 písm. a) až c) předá údaje řediteli školy do 30 dnů od doručení žádosti. Pokud je dítě individuálně vzděláváno podle § 34b, předá ředitel mateřské školy zápis z ověření podle § 34b odst. 3.

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou rozsah, způsob a formu předávání údajů podle odstavců 1 a 2.

§ 37 Odklad povinné školní docházky

Přechodná ustanovení z.č.239/2025 Sb.

1. U odkladu povinné školní docházky na základě žádosti zákonného zástupce dítěte podané v době zápisu dítěte k povinné školní docházce v roce 2026 se u dětí narozených nejdříve dne 1. dubna 2020 postupuje podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném do dne 31. srpna 2025.

-podmínky odkladů podle znění § 37 do 31.8.2025

zápisu dítěte k povinné školní docházce v roce 2027 se u dětí narozených nejdříve dne 1. července 2021 postupuje podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném do dne 31. srpna 2025.

-podmínky odkladů podle znění § 37 do 31.8.2025

(1) Požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce stanovené ředitelem školy podle § 46 odst. 1, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o 1 školní rok, pokud zdravotní stav dítěte dlouhodobě neumožňuje jeho účast ve vyučování a tato skutečnost je doložena doporučujícím posouzením

a) lékaře, s výjimkou lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru praktický lékař pro děti a dorost nebo v oboru pediatrie, nebo klinického psychologa, a

b) školského poradenského zařízení, které přihlédne k posouzení podle písmene a).

(2) Začátek povinné školní docházky lze odložit pouze jednou.

(3) Školské poradenské zařízení musí zároveň s doporučujícím posouzením podle odstavce 1 vydat také doporučení podpůrného opatření spočívajícího ve vzdělávání dítěte v mateřské škole nebo v přípravné třídě základní školy podle individuálního vzdělávacího plánu. Věta první neplatí pro doporučující posouzení dítěte, jemuž bylo školským poradenským zařízením doporučeno zařazení do přípravného stupně základní školy speciální

(4) Náležitosti doporučujícího posouzení podle odstavce 1 písm. b) stanoví ministerstvo vyhláškou.

(5) Pokud ředitel školy rozhodne o odkladu povinné školní docházky, informuje zákonného zástupce o povinnosti předškolního vzdělávání dítěte a způsobech jejího plnění.

(6) Pokud ředitel školy, která není spádovou školou dítěte, rozhodne o odkladu povinné školní docházky podle odstavce 1, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu řediteli spádové školy.

~~—(1) Není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce podle § 36 odst. 4, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.~~

~~—(2) Při zápisu do prvního ročníku základní školy informuje zákonného zástupce dítěte o možnosti odkladu povinné školní docházky.~~

~~—(3) Pokud se u žáka v prvním roce plnění povinné školní docházky~~

~~projeví nedostatečná tělesná nebo duševní vyspělost k plnění povinné školní docházky, může ředitel školy se souhlasem zákonného zástupce žákovi **dodatečně v průběhu prvního pololetí školního roku odložit** začátek plnění povinné školní docházky na následující školní rok.~~

~~(4) Pokud ředitel školy rozhodne o odkladu povinné školní docházky podle odstavce 1 nebo 3, informuje zákonného zástupce o povinnosti předškolního vzdělávání dítěte a možných způsobech jejího plnění.~~

§ 38

Plnění povinné školní docházky v zahraničí, v zahraniční škole na území České republiky nebo v evropské škole

Metodika MŠMT

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/informace-msmt-k-plneni-povinne-skolni-dochazky-v-zahranici>
soubor [Povinná školní docházka §38-2024.pdf](#)

a) ve škole mimo území České republiky,

b) ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky,

c) v zahraniční škole uskutečňující na území České republiky vzdělávání podle zahraničního vzdělávacího programu, zřízené na území České republiky cizím státem, právnickou osobou se sídlem mimo území České republiky nebo cizím státním občanem, která není zapsána v rejstříku škol a školských zařízení a z důvodu uplatnění obsahu zahraničního vzdělávacího programu ani o zápis do rejstříku škol a školských zařízení nežádá, v níž ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky v příslušném školním roce, nebo

d) v evropské škole působící na základě Úmluvy o statutu Evropských škol^{24a}) (dále jen „evropská škola“).

(2) Pokud žák nemůže v zahraničí plnit povinnou školní docházku způsobem uvedeným v odstavci 1 písm. a), b) nebo d), plní povinnou školní docházku formou individuální výuky.

(3) Žák, který plní povinnou školní docházku způsobem uvedeným v odstavci 1 písm. a), b) nebo d) nebo v odstavci 2, **může být na základě rozhodnutí zákonného zástupce** zároveň žákem spádové školy nebo jiné školy zapsané v České republice do rejstříku škol a školských zařízení, kterou zvolil zákonný zástupce žáka. Žák, který plní povinnou školní docházku způsobem uvedeným v odstavci 1 písm. c), musí být zároveň žákem spádové školy nebo jiné školy zapsané v České republice do rejstříku škol a školských zařízení, kterou zvolil zákonný zástupce žáka. **1. září 2017**

(4) Zákonný zástupce žáka je povinen oznámit řediteli školy uvedené v odstavci 3 předpokládanou dobu plnění povinné školní docházky způsobem uvedeným v odstavci 1 nebo 2, adresu místa pobytu žáka a popřípadě i adresu příslušné školy uvedené v odstavci 1. Zákonný zástupce žáka je povinen přihlásit žáka do školy uvedené v odstavci 1 písm. a), b) nebo d) nejpozději do dvou týdnů po příjezdu žáka do země pobytu.

(5) Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole uvedené v odstavci 1 písm. a) nebo způsobem uvedeným v odstavci 2 a současně je žákem spádové školy nebo jiné školy zapsané v České republice do rejstříku škol a školských zařízení, kterou zvolil zákonný zástupce žáka, může na žádost zákonného zástupce konat zkoušky z vybraných předmětů ve škole uvedené v odstavci 3 nebo ve škole při diplomatické misi České republiky; nekoná-li žák tyto zkoušky, doloží zákonný zástupce plnění povinné školní docházky žáka škole uvedené v odstavci 3, nebo, nemá-li tuto školu, ministerstvu způsobem stanoveným v prováděcím právním předpisu (§ 18e 48/2005). Výsledky těchto zkoušek lze také nahradit doloženými výsledky vzdělávání u poskytovatele vzdělávání v zahraničí, který v souladu se smlouvou uzavřenou s ministerstvem zajišťuje vzdělávání občanů České republiky v zahraničí (dále jen "poskytovatel vzdělávání v zahraničí"), přičemž u žáků vzdělávajících se zároveň podle odstavce 1 písm. a) se doklad o výsledcích vzdělávání u tohoto poskytovatele vzdělávání v zahraničí spolu s dokladem o výsledcích vzdělávání ve škole mimo území České republiky považuje za rovnocenný s vysvědčením vydaným základní školou zapsanou v rejstříku škol a školských zařízení, s výjimkou vysvědčení vydaného za druhé pololetí devátého ročníku základního vzdělávání. Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole uvedené v odstavci 1 písm. c), koná zkoušky z vybraných předmětů ve škole uvedené v odstavci 3. 1. září 2017

(6) Smlouvu podle odstavce 5 lze uzavřít, pokud poskytovatel vzdělávání v zahraničí doloží předpoklady pro poskytování vzdělávání občanům České republiky po stránce personální a materiální. Smlouva podle věty první vždy obsahuje

- a) závazek poskytovatele vzdělávání v zahraničí poskytovat vzdělávání občanům České republiky, kteří plní povinnou školní docházku mimo území České republiky, v souladu s kapacitními, personálními a materiálními podmínkami poskytovatele vzdělávání v zahraničí,
- b) závazek poskytovatele vzdělávání v zahraničí poskytovat takové vzdělávání podle písmene a), jehož obsah, cíle a metody odpovídají rámcovému vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání, a to v rozsahu upraveném ve smlouvě,
- c) náležitosti dokladu o výsledcích vzdělávání občanů České republiky u poskytovatele vzdělávání v zahraničí,
- d) způsob řešení zjištěných nedostatků při poskytování vzdělávání občanům České republiky u poskytovatele vzdělávání v zahraničí,
- e) náležitosti vyúčtování příspěvku na úhradu nákladů spojených s poskytováním vzdělání, a
- f) důvody výpovědi nebo zrušení smlouvy.

(7) Ustanovení odstavců 3 až 5 se nevztahují na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří pobývají na území České republiky přechodně po dobu delší než 90 dnů, a jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky přechodně po dobu delší než 90 dnů, pokud plní povinnou školní docházku ve škole uvedené v odstavci 1 písm. c) nebo d).

(8) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem (48/05) výčet předmětů, podmínky pro konání, způsob, obsah a náležitosti zkoušek a způsob doložení plnění povinné školní docházky podle odstavce 5, podmínky pro poskytování učebnic a učebních textů žákům, kteří plní povinnou školní docházku podle odstavce 1, a pro zařazování těchto žáků do příslušných

ročníků základního vzdělávání.

§ 38a

Povolení plnění povinné školní docházky v zahraniční škole

(1) Plnění povinné školní docházky podle § 38 odst. 1 písm. c) se povoluje s účinností od 1. září školního roku následujícího po podání žádosti, a to na období nejvýše 5 let.

(2) Žádost o povolení plnění povinné školní docházky podává ministerstvu škola uvedená v § 38 odst. 1 písm. c), a to do 31. ledna předcházejícího školního roku, v němž má povolení nabýt účinnosti; není-li tato škola zřízena jako právnická osoba, podává žádost její zřizovatel.

(3) K žádosti žadatel připojí

a) doklad nebo doklady osvědčující vznik, právní postavení, obchodní firmu nebo název, sídlo a předmět činnosti právnické osoby, bude-li činnost školy vykonávat daná právnická osoba, anebo doklad nebo doklady osvědčující vznik a předmět činnosti školy a vznik, právní status, obchodní firmu nebo název, sídlo a předmět činnosti zřizovatele školy, není-li škola zřízena jako právnická osoba; jedná-li se o školu zřízenou na území České republiky při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu cizího státu, doklad nebo doklady osvědčující vznik a předmět činnosti školy,

b) vzdělávací program, podle kterého budou žáci plnit povinnou školní docházku,

c) doklad vystavený nejvyšším orgánem státní správy pro oblast školství nebo jiným příslušným správním úřadem příslušného cizího státu, ze kterého vyplývá, že zahraniční vzdělávací program podle písmene b) je shodný se vzdělávacím programem stejného druhu školy platným na území daného cizího státu nebo že škola je v daném cizím státě považována za součást jeho vzdělávací soustavy nebo že škola je členem organizace zahraničních nebo mezinárodních škol, jimiž vydávaným dokladům o dosažení vzdělání jsou v daném cizím státě přiznány právní účinky bez nutnosti předchozího ověření nebo uznání jejich rovnocennosti,

d) vzory všech vysvědčení nebo jiných dokladů o vzdělání, které škola vydává, a to ve vyučovacím jazyce,

e) doklad o oprávnění žadatele poskytovat vzdělávání,

f) rámcový popis personálního a materiálního zabezpečení výuky, doklady osvědčující užívací právo žadatele k prostorám, v nichž bude probíhat výuka, a doklady osvědčující, že tyto prostory lze v souladu s právními předpisy užívat k danému účelu,

g) údaj o nejvyšším možném počtu žáků v navrhovaném místě uskutečňování

výuky.

(4) Doklady uvedené v odstavci 3 písm. a), c) až f) se předkládají v originále nebo úředně ověřené kopii. K dokladům uvedeným v odstavci 3 se připojí jejich úředně ověřený překlad do českého jazyka.

(5) Ministerstvo žádosti o povolení plnění povinné školní docházky ve škole podle § 38 odst. 1 písm. c) nevyhoví, jestliže

a) povolení by bylo v rozporu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v České republice nebo s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v daném kraji,

b) činnost zahraniční školy není nezbytná k zajištění plnění povinné školní docházky,

c) vzdělávání podle vzdělávacího programu připojeného k žádosti by bylo v zásadním rozporu s rámcovými vzdělávacími programy; výuka českého jazyka a literatury se pro tyto účely neposuzuje,

d) vzdělávací program připojený k žádosti je v rozporu s právním řádem České republiky, s cíli a zásadami vzdělávání stanovenými v § 2, nebo

e) škola nemá pro uskutečňování vzdělávání podle vzdělávacího programu připojeného k žádosti materiální nebo personální zabezpečení srovnatelné s podmínkami pro činnost škol, zapisovaných do rejstříku škol a školských zařízení.

(6) Škola podle § 38 odst. 1 písm. c), nebo není-li škola zřízena jako právnická osoba, její zřizovatel, jsou povinni

a) seznámit zákonné zástupce všech žáků školy s vydaným povolením a s právními důsledky spojenými se skutečností, že žáci, na které se vztahuje povinná školní docházka podle § 36 odst. 2, budou plnit povinnou školní docházku způsobem uvedeným v § 38 odst. 1 písm. c),

b) evidovat adresu spádové školy nebo jiné školy zapsané ve školském rejstříku, kterou zvolil zákonný zástupce žáka, a to u žáků, na které se vztahuje § 38 odst. 4,

c) oznámit ministerstvu změny všech údajů, na základě kterých bylo vydáno povolení,

d) zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup plné znění zahraničního vzdělávacího programu školy ve vyučovacím jazyce, jakož i v českém jazyce, není-li vyučovacím jazykem jazyk český,

e) poskytovat ministerstvu na vyžádání informace týkající se plnění povinné školní docházky v dané škole.

§ 38b

(1) Povolení plnění povinné školní docházky ve škole podle § 38 odst. 1 písm. c) může být rozhodnutím ministerstva zrušeno, jestliže

a) nastane některá ze skutečností uvedených v § 38a odst. 5 písm. c) až e),

b) škola nebo její zřizovatel poruší povinnost stanovenou v § 38a odst. 6, nebo

c) škola uskutečňuje výuku v prostorách, k nimž nedoložila doklady podle § 38a odst. 3 písm. f).

(2) Povolení plnění povinné školní docházky ve škole podle § 38 odst. 1 písm. c) ministerstvo rozhodnutím zruší, pokud

a) škola přestane splňovat podmínky stanovené v § 38 odst. 1 písm. c),

b) škola neposkytuje žákům plnicím povinnou školní docházku výuku podle vzdělávacího programu uvedeného v žádosti podle § 38a odst. 3 písm. b),

c) počet žáků, kterým škola poskytuje výuku, překročil počet uvedený v žádosti podle § 38a odst. 3 písm. g),

d) dokumentace školy neumožňuje ověřit, že nejsou dány důvody podle písmen b) a c), nebo

e) o zrušení požádá daná škola, popřípadě její zřizovatel, není-li škola zřízena jako právnická osoba.

§ 39

Plnění povinné školní docházky ve střední škole

(1) Žák, který byl v průběhu plnění povinné školní docházky přijat ke střednímu vzdělávání, pokračuje v plnění povinné školní docházky ve střední škole.

(2) Na žádost zákonného zástupce žáka nebo po dohodě s ním převede ředitel střední školy žáka, který plní povinnou školní docházku ve střední škole, do odpovídajícího ročníku spádové základní školy, popřípadě do jiné základní školy, kterou zvolil zákonný zástupce, a to se souhlasem ředitele této školy.

Jiný způsob plnění povinné školní docházky

§ 40

Druhy jiného způsobu plnění povinné školní docházky

Jiným způsobem plnění povinné školní docházky se rozumí

a) individuální vzdělávání žáka, které se uskutečňuje bez pravidelné účasti ve vyučování ve škole,

b) vzdělávání **děti** ~~žáků~~ s hlubokým mentálním postižením.

§ 41

Individuální vzdělávání žáka

(1) O povolení individuálního vzdělávání žáka rozhoduje ředitel školy, kam byl žák přijat k plnění povinné školní docházky, na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka.

(2) Žádost zákonného zástupce o individuální vzdělávání musí obsahovat

a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno, a místo trvalého pobytu žáka nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu,

b) uvedení období, ročníku, popřípadě pololetí, kdy má být žák individuálně vzděláván,

c) důvody pro individuální vzdělávání žáka,

d) popis prostorového a materiálně technického zabezpečení vzdělávání a podmínek ochrany zdraví individuálně vzdělávaného žáka,

e) doklady osvědčující splnění vzdělání osoby, která bude žáka individuálně vzdělávat,

f) seznam učebnic a učebních textů, které budou ve výuce užívány, pokud nejde o učebnice uvedené v § 27 odst. 1,

g) další skutečnosti, které mají vliv na průběh vzdělávání žáka,

h) vyjádření školského poradenského zařízení.

(3) Ředitel školy individuální vzdělávání povolí, pokud

a) jsou dány závažné důvody pro individuální vzdělávání,

b) jsou zajištěny dostatečné podmínky pro individuální vzdělávání, zejména podmínky materiální a ochrany zdraví žáka,

c) osoba, která bude žáka vzdělávat, získala alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou, a jedná-li se o žáka ve druhém stupni základní školy, vysokoškolské vzdělání,,

d) jsou zajištěny vhodné učebnice a učební texty, podle nichž se má žák vzdělávat.

(4) Po dobu individuálního vzdělávání žáka za plnění podmínek uvedených v odstavci 3 odpovídá zákonný zástupce žáka.

(5) Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné

školní docházky.

(6) Nelze-li individuálně vzdělaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.

(7) Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení žáka, může do 8 dnů od konání zkoušek písemně požádat ředitele školy o přezkoušení žáka; byl-li zkoušejícím žáka ředitel školy, krajský úřad. Pokud ředitel školy nebo krajský úřad žádosti vyhoví, nařídí komisionální přezkoušení žáka.

(8) Ředitel školy ukončí individuální vzdělávání

- a) pokud nejsou zajištěny dostatečné podmínky ke vzdělávání, zejména podmínky materiální, personální a ochrany zdraví žáka,
- b) pokud zákonný zástupce neplní podmínky individuálního vzdělávání stanovené tímto zákonem,
- c) pokud žák na konci **prvního nebo** druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl,
- d) nelze-li žáka hodnotit způsobem uvedeným v odstavcích 5 a 6, nebo
- e) na žádost zákonného zástupce žáka.

(9) Pokud ředitel školy rozhodne o ukončení individuálního vzdělávání žáka, zařadí žáka do příslušného ročníku základní školy. Odvolání proti rozhodnutí ředitele školy o ukončení individuálního vzdělávání žáka nemá odkladný účinek.

(10) Výdaje spojené s individuálním vzděláváním **hradí zákonný zástupce žáka, s výjimkou** učebnic a základních školních potřeb podle § 27 odst.

3 a 6, speciálních učebnic a speciálních kompenzačních pomůcek a speciálních učebních pomůcek podle § 16 odst. 2 písm. d) a výdajů na činnost školy, do níž byl žák přijat k plnění povinné školní docházky.

§ 42

Vzdělávání **dětí žáků** s hlubokým mentálním postižením

Dítěti s hlubokým mentálním postižením stanoví krajský úřad místně příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte se souhlasem zákonného zástupce dítěte takový způsob vzdělávání, který odpovídá duševním a fyzickým možnostem dítěte, a to na základě doporučujícího posouzení odborného lékaře a školského poradenského zařízení. Krajský úřad zároveň zajistí odpovídající pomoc při vzdělávání dítěte, zejména pomoc pedagogickou a metodickou. Dojde-li ke změně duševních a fyzických možností dítěte, krajský úřad způsob vzdělávání odpovídajícím způsobem upraví.

Splnění povinné školní docházky)

§ 43

Žák splní povinnou školní docházku uplynutím období školního vyučování ve školním roce, v němž dokončí poslední rok [povinné školní docházky](#) (§ 36).

HLAVA II

ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

§ 44

Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si **žáci** osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

§ 45

Stupně vzdělání

(1) Stupeň základního vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole, na nižším stupni šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo v odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Stupeň základního vzdělání se získá po splnění povinné školní docházky rovněž úspěšným ukončením **kursu pro získání základního vzdělání** uskutečňovaného v základní nebo střední škole ([§ 55 odst. 3](#))

(2) Ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole speciální získá žák základy vzdělání.

§ 46

Organizace základního vzdělávání

(1) Místo a dobu zápisu do prvního ročníku základního vzdělávání stanoví ředitel školy, a to v souladu s § 36 odst. 4, a oznámí to způsobem v místě obvyklým, **jakož i způsobem umožňujícím dálkový přístup**. O přijetí k základnímu vzdělávání rozhoduje ředitel školy za podmínek stanovených v § 36.

(2) Základní vzdělávání v základní škole má 9 ročníků a člení se na první stupeň a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem a druhý stupeň šestým až devátým ročníkem. V místech, kde nejsou podmínky pro zřízení všech 9 ročníků, lze zřídit základní školu, která nemá všechny ročníky.

(3) Základní vzdělávání pro žáky uvedené v § 16 odst. 9, kteří se vzdělávají ve třídách nebo školách s upraveným vzdělávacím programem, může s předchozím souhlasem ministerstva trvat deset ročníků; první stupeň je tvořen prvním až šestým ročníkem a druhý stupeň sedmým až desátým ročníkem.

§ 47 Přípravné třídy základní školy

(1) Obec, svazek obcí, kraj a registrovaná církev, a náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy⁶⁾, a jiná právnická nebo fyzická osoba, zřizující školy a školská zařízení podle § 8 odst. 6, mohou zřizovat přípravné třídy základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj, přednostně děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky. Přípravnou třídu lze zřídit, pokud se v ní bude vzdělávat nejméně **10 dětí**. Ke zřízení přípravné třídy základní školy obcí, svazkem obcí a krajem je nezbytný souhlas krajského úřadu, v případě přípravných tříd zřizovaných registrovanou církví a náboženskou společností, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy⁶⁾, nebo jinou právnickou nebo fyzickou osobou, je nezbytný souhlas ministerstva.

(2) O zařazování **dětí žáků** do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení, které k žádosti přiloží zákonný zástupce. Obsah vzdělávání v přípravné třídě je součástí školního vzdělávacího programu.

§ 48

Vzdělávání žáků se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem

(1) Žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem se mohou vzdělávat v základní škole speciální, a to na žádost zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení.

(2) Vzdělávání v základní škole speciální má deset ročníků a člení se na první stupeň a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až šestým ročníkem, druhý stupeň sedmým až desátým ročníkem.

§ 48a

Přípravný stupeň základní školy speciální

(1) Zřizovatel základní školy speciální může zřídit třídy přípravného stupně základní školy speciální, které poskytují přípravu na vzdělávání v základní škole speciální dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem. Ke zřízení třídy přípravného stupně základní školy speciální registrovanou

církví nebo náboženskou společností, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, je nezbytný souhlas ministerstva. V ostatních případech je ke zřízení třídy přípravného stupně základní školy speciální nezbytný souhlas krajského úřadu, pokud zřizovatelem uvedené školy není kraj nebo ministerstvo.

(2) O zařazení dítěte do třídy přípravného stupně základní školy speciální rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení.

(3) Do třídy přípravného stupně základní školy speciální lze zařadit dítě od školního roku, v němž dosáhne 5 let věku, do zahájení povinné školní docházky, a to i v průběhu školního roku. Třída přípravného stupně základní školy speciální má **nejméně 4 a nejvýše 6 žáků.**

(4) Vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální trvá nejvýše 3 školní roky.

Průběh základního vzdělávání

§ 49

(1) O přestupu žáka základní školy do jiné základní školy rozhoduje na základě žádosti zákonného zástupce žáka ředitel školy, do které se žák hlásí. Pokud ředitel školy rozhodne, že žádosti o přestup vyhoví, informuje o této skutečnosti bez zbytečného odkladu ředitele školy, z níž žák přestupuje. Ředitel školy, z níž žák přestupuje, zašle do pěti pracovních dnů poté, co se dozvěděl o přijetí žáka na jinou školu, řediteli této školy kopii dokumentace žáka ze školní matriky.

(2) Ředitel školy může převést žáka do vzdělávacího programu základního vzdělávání pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 nebo do vzdělávacího programu základní školy speciální **na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení pouze s předchozím písemným souhlasem zákonného zástupce žáka.** Ředitel školy je povinen informovat zákonného zástupce žáka o rozdílech ve vzdělávacích programech a o organizačních změnách, které ve spojení s převodem do jiného vzdělávacího programu mohou nastat.

(3) Při přestupu nebo převedení žáka podle odstavců 1 a 2 vytvoří základní škola, do níž žák přestoupil nebo byl převeden, podmínky pro vyrovnání rozdílů ve znalostech žáka vyplývajících z odlišnosti školních vzdělávacích programů.

(4) Pokud žák, který byl rozhodnutím soudu svěřen do střídavé výchovy rodičů^{22a}), plní povinnou školní docházku střídavě ve dvou základních školách, vydává mu vysvědčení základní škola, **v které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola.** Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka za pololetí školního roku zohlední škola, která bude vydávat vysvědčení, hodnocení výsledků vzdělávání žáka druhou školou. Ředitelé škol, v nichž se žák podle věty první vzdělává, mezi sebou dohodnou pravidla

spolupráce škol při vzdělávání žáka. Rozhoduje-li ředitel ve věcech uvedených v § 165 odst. 2, vyžádá si před rozhodnutím vyjádření ředitele druhé školy. Rozhodování ve věcech podle § 41, přísluší pouze řediteli základní školy, která vydává žákovi vysvědčení.

§ 50

(1) Zákonný zástupce žáka je povinen **doložit** důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování **nejpozději do 3 kalendářních dnů** od počátku nepřítomnosti žáka. Podmínky pro uvolňování žáka z vyučování a omlouvání neúčasti žáka ve vyučování **stanoví školní řád**.

(2) Ředitel školy **může** ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů **uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti** z vyučování některého předmětu; zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na základě posudku vydaného registrujícím lékařem, pokud má být žák uvolněn na pololetí školního roku nebo na školní rok. Na první nebo poslední vyučovací hodinu může být žák uvolněn s souhlasem zákonného zástupce bez náhrady.

(3) Žákovi, který se nemůže pro svůj zdravotní stav po dobu delší než dva měsíce účastnit vyučování, stanoví ředitel školy takový způsob vzdělávání, který odpovídá možnostem žáka, nebo mu může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu podle § 18. Zákonný zástupce žáka je povinen vytvořit pro stanovené vzdělávání podmínky.

(4) Pokud se cizinec neúčastní vyučování **nepřetržitě po dobu nejméně 60 vyučovacích dnů**, **nedoloží** důvody své nepřítomnosti v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem **a ani po písemné výzvě ředitele** školy zaslané na poslední známou adresu zákonného zástupce cizince ve lhůtě 15 dnů ode dne odeslání výzvy nesdělí, že bude i nadále navštěvovat danou školu, přestává být dnem následujícím po uplynutí této lhůty žákem školy.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

§ 51

(1) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

(2) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. **O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.**

(3) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

(4) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

§ 52

(1) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle odstavce 6 věty třetí. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

(2) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

(3) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

(4) Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

(5) V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

(6) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na

konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

§ 53

(1) Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

(2) Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

(3) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

(4) V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Ukončení základního vzdělávání

§ 54

(1) Dokladem o dosažení základního vzdělání je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku základního vzdělávání, vysvědčení o úspěšném ukončení druhého ročníku šestiletého gymnázia nebo čtvrtého ročníku osmiletého gymnázia nebo osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, nebo vysvědčení vydané po úspěšném ukončení kursu pro získání základního vzdělání. **Tato vysvědčení jsou opatřena doložkou o získání stupně základního vzdělání.**

(2) Žák, který úspěšně ukončil základní vzdělávání, nebo žák, který **splnil povinnou školní docházku** a nepokračuje v základním vzdělávání, **přestává být žákem školy 30. června příslušného školního roku.** Žák, který splnil povinnou školní docházku a **koná opravnou zkoušku** nebo bude hodnocen v náhradním termínu, je žákem školy **do termínu konání těchto zkoušek**, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku. **Žák, který byl přijat ke vzdělávání ve střední škole, je považován za žáka základní školy do 31. srpna příslušného školního roku.**

§ 55

(1) Ředitel školy může žákovi, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, povolit po posouzení důvodů uvedených v žádosti jeho zákonného zástupce a na základě dosavadních výsledků vzdělávání žáka pokračování v základním vzdělávání, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne osmnáctého roku věku.

(příloha vyhl.č.27/2016 Sb., podpůr.opatření III,stupně, 9.Prodloužení délky vzdělávání – Pokud to speciální vzdělávací potřeby vyžadují (zejména u žáků z odlišného kulturního prostředí nebo žijících v odlišných životních podmínkách), je možné v případě potřeby prodloužit délku základního, středního a vyššího odborného vzdělávání o 1 rok.)

(2) Žákovi uvedenému v § 16 odst. 9 může ředitel školy ve výjimečných případech povolit pokračování v základním vzdělávání do konce školního roku, v němž žák dosáhne dvacátého roku věku, v případě žáků vzdělávajících ve vzdělávacím programu základní školy speciální pak **se souhlasem zřizovatele** do dvacátého šestého roku věku. V uvedených případech, pokud jde o přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti, spolupracuje ředitel školy s Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou a pobočkou pro hlavní město Prahu.

(3) Pro osoby, které nezískaly základní vzdělání, může základní a střední škola **po projednání se zřizovatelem a krajským úřadem** organizovat v souladu s rámcovým vzdělávacím programem základního vzdělávání kurzy pro získání základního vzdělání. Krajský úřad ve spolupráci se zřizovateli a řediteli škol zajistí ve svém správním obvodu dostupnost kursů pro získání základního vzdělání v dálkové formě vzdělávání.

§ 56

Ministerstvo stanoví **prováděcím právním předpisem**, základní obsah vzdělávání a podmínky, za nichž lze uskutečňovat vzdělávání v přípravných třídách, pravidla organizace a **průběhu zápisu k povinné školní docházce** a podrobnosti o organizaci a průběhu základního vzdělávání a o hodnocení výsledků vzdělávání žáků a jeho náležitostech, pravidla organizace, průběhu a ukončování vzdělávání v kursech pro získání základního vzdělání a pravidla pro zajištění dostupnosti kursů pro získání základního vzdělání v dálkové formě vzdělávání.

ČÁST ČTVRTÁ

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

HLAVA I

CÍLE A STUPNĚ STŘEDNÍHO VZDĚLÁNÍ, PŘIJÍMÁNÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ, JEHO ORGANIZACE A PRŮBĚH

§ 57

Cíle středního vzdělávání

(1) Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj jedince. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci. Střední vzdělávání dále vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti.

(2) Při vytváření předpokladů pro výkon povolání nebo pracovní činnosti školy vyvinou úsilí spolupracovat se zaměstnavateli, **je-li to s ohledem na obor vzdělání vhodné** a možné, zejména tím, že

- a) se **zaměstnavateli projednávají** školní vzdělávací programy,
- b) **zaměstnavatele zapojí** do tvorby koncepčních záměrů rozvoje školy,
- c) **zabezpečují**, aby se praktické vyučování uskutečňovalo v souladu s tímto zákonem v části také na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání,
- d) **umožňují** účast odborníka z praxe v rámci teoretické odborné přípravy ve škole,
- e) **umožňují** účast odborníka z praxe u profilové části maturitní zkoušky,
- f) zabezpečují ve spolupráci se zaměstnavateli další vzdělávání a stáže pedagogických pracovníků teoretického i praktického vyučování u zaměstnavatelů.

(3) Ředitel školy může vytvořit poradní sbor ze zaměstnavatelů za účelem spolupráce se zaměstnavateli podle odstavce 2.

§ 58 Stupně středního vzdělání

(1) Úspěšným ukončením příslušného vzdělávacího programu středního vzdělávání se dosahuje těchto stupňů vzdělání:

- a) střední vzdělání,
- b) střední vzdělání s výučním listem,
- c) střední vzdělání s maturitní zkouškou.

(2) Střední vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 1 roku nebo 2 let denní formy vzdělávání.

(3) Střední vzdělání s výučním listem získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s výučním listem (§ 84).

(4) Střední vzdělání s maturitní zkouškou získá žák úspěšným ukončením vzdělávacích programů šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávacího programu v délce 4 let denní formy vzdělávání, vzdělávacího programu nástavbového studia (§ 83) v délce 2 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou (§ 85).

(5) Vlášda stanoví nařizením obory vzdělání, v nichž lze dosáhnout středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem, jakož i

středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou a středního vzdělání s maturitní zkouškou, jejich návaznost na učební a studijní obory podle předchozích právních předpisů a počet žáků ve skupině na jednoho učitele odborného výcviku.

Přijímání ke vzdělávání ve střední škole

§ 59

Přijímání ke vzdělávání ve střední škole

(1) Ke vzdělávání ve střední škole lze přijmout uchazeče, který splnil povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělávání, pokud tento zákon nestanoví jinak, a který při přijímacím řízení splnil podmínky pro přijetí prokázáním zdravotní způsobilosti, stanoví-li tak nařízení vlády upravující soustavu oborů vzdělání, a vhodných schopností, vědomostí, zájmů.

(2) O přijetí uchazeče ke vzdělávání ve střední škole rozhoduje ředitel této školy.

(3) Pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání se oborem středního vzdělání rozumí také

- a) stejný obor středního vzdělání v různých školách,
- b) stejný obor středního vzdělání s různým zaměřením školního vzdělávacího programu,
- c) stejný obor středního vzdělání v různé formě vzdělávání.

§ 60 Organizace přijímacího řízení

(1) Přijímací řízení do prvního ročníku oborů středního vzdělání se uskutečňuje v jednotlivých kolech vyhlášených ředitelem školy. Ředitel školy vyhláší pro každé kolo přijímacího řízení do oboru středního vzdělání kritéria přijímacího řízení.

(2) V přijímacím řízení do oboru středního vzdělání s maturitní zkouškou se koná jednotná zkouška, není-li dále stanoveno jinak. Při přijímacím řízení do oboru středního vzdělání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena rámcovým vzdělávacím programem talentová zkouška, s výjimkou oboru středního vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou, a do zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou podle § 85 se jednotná zkouška nekoná.

První kolo přijímacího řízení

§ 60a Přihláška

(1) Pro první kolo přijímacího řízení může uchazeč podat přihlášku nejvýše do 3 oborů středního vzdělání bez talentové zkoušky a do 2 oborů středního vzdělání s talentovou zkouškou.

(2) Přihlášku podává uchazeč střední škole. Za nezletilého uchazeče podává přihlášku zákonný zástupce. U uchazečů s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou může v nezbytných případech podat přihlášku ředitel příslušného školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, přičemž o podání přihlášky bezodkladně informuje zákonného zástupce uchazeče.

(3) Přihlášku je možné podat

- a) prostřednictvím informačního systému o přijímacím řízení na základě prokázání totožnosti s využitím prostředku pro elektronickou identifikaci
 - 1. zletilého uchazeče,
 - 2. zákonného zástupce nezletilého uchazeče, nebo
 - 3. osoby podle odstavce 2 věty poslední,
- b) v podobě výpisu získaného z informačního systému o přijímacím řízení bez prokázání totožnosti s využitím prostředku pro elektronickou identifikaci, nebo
- c) na tiskopisu, který stanoví ministerstvo a zveřejní jej způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Součástí přihlášky podané zákonným zástupcem nebo osobou podle odstavce 2 věty třetí je čestné prohlášení podávající osoby, že nezletilý uchazeč souhlasí s jejím podáním a obsahem.

(5) Součástí přihlášky jsou kopie dokladů stanovených prováděcím právním předpisem ([422/2023](#)), včetně kopie posudku o splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazeče pro daný obor středního vzdělání, pokud je stanovena nařízením vlády upravujícím soustavu oborů vzdělání. Ředitel školy může účastníka řízení vyzvat k předložení originálu nebo úředně ověřené kopie dokladu a účastník řízení je povinen daný doklad předložit, jinak se skutečnost považuje za neprokázanou.

(6) Překlad dokladu vyhotoveného v cizím jazyce nemusí být úředně ověřený. Ředitel školy může účastníka řízení v případě pochybností o správnosti překladu vyzvat k předložení úředně ověřeného překladu a účastník řízení je povinen daný doklad předložit, jinak se skutečnost doložená přeloženým dokladem považuje za neprokázanou.

§ 60b

Pořadí oborů středního vzdělání v přihlášce

(1) Uchazeč v přihlášce uvede pořadí oborů středního vzdělání, do kterých podává přihlášku.

(2) Pořadí uvedené v přihlášce vyjadřuje přednostní volbu oboru středního vzdělání.

(3) Po uplynutí termínu pro podání přihlášky nelze pořadí oborů středního vzdělání změnit.

§ 60c

Podání přihlášky prostřednictvím informačního systému o přijímacím řízení a úkony v přijímacím řízení

(1) Uchazeč, který podává přihlášku způsobem podle § 60a odst. 3 písm. a), vyplní v informačním systému o přijímacím řízení jeden formulář přihlášky a vloží do něj doklady pro všechny obory středního vzdělání, do kterých se hlásí. Dnem, kdy uchazeč potvrdí přihlášku v informačním systému o přijímacím řízení, je přihláška podána do všech oborů středního vzdělání, do kterých se uchazeč hlásí.

(2) Pokud je přihláška podána způsobem podle § 60a odst. 3 písm. a), ředitel školy činí úkony v přijímacím řízení prostřednictvím informačního systému o přijímacím řízení. Věta první neplatí, pokud zletilý uchazeč nebo osoba podle § 60a odst. 2 věty druhé nebo poslední sdělí řediteli školy, že o činění úkonů ředitelem školy v přijímacím řízení prostřednictvím informačního systému o přijímacím řízení nemá zájem. Úkony ředitele školy podle věty první neobsahují podpis ani elektronickou pečeť.

(3) V případě úkonů podle odstavce 2 je dnem doručení den, kdy se zletilý uchazeč nebo osoba podle § 60a odst. 2 věty druhé nebo poslední do systému přihlásí, přičemž takové doručení má stejné právní účinky jako doručení do vlastních rukou. Nepřihlásí-li se do informačního systému o přijímacím řízení osoba ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost zpřístupněna v informačním systému o přijímacím řízení, považuje se tato písemnost za doručenou do vlastních rukou posledním dnem této lhůty.

(4) Uchazeč může činit úkony v přijímacím řízení v rámci řízení v prvním stupni prostřednictvím informačního systému o přijímacím řízení na základě prokázání totožnosti s využitím prostředku pro elektronickou identifikaci.

(5) Úkon podle odstavce 4 je učiněn jeho potvrzením v informačním systému o přijímacím řízení.

§ 60d

Podání přihlášky v podobě výpisu

(1) Uchazeč, který podává přihlášku způsobem podle § 60a odst. 3 písm. b), vyplní v informačním systému o přijímacím řízení jeden formulář přihlášky a vloží doklady podle § 60a odst. 4 a 5 pro každý obor středního vzdělání, do kterého se hlásí.

(2) Uchazeč podá přihlášku v podobě výpisu získaného z informačního systému o přijímacím řízení do všech škol, do jejichž oborů středního vzdělání se hlásí.

§ 60e

Podání přihlášky na tiskopisu

(1) Uchazeč, který podává přihlášku způsobem podle § 60a odst. 3 písm. c), podá přihlášku na tiskopisu do všech škol, do jejichž oborů středního vzdělání se hlásí, spolu s doklady podle § 60a odst. 4 a 5.

(2) Na všech přihláškách na tiskopisu uchazeče musí být pořadí oborů vzdělání shodné.

§ 60f

Dodatečné předložení dokladů

(1) Uchazeč, kterému do doby podání přihlášky nebyl vydán doklad o splnění povinné školní docházky nebo získání stupně vzdělání, který má předložit s přihláškou, předloží tento doklad střední škole nejpozději v den, kdy se stane jejím žákem. Věta první se použije obdobně pro doložení úspěšného ukončení příslušného ročníku podle § 61 odst. 2.

(2) Pokud uchazeč daný doklad nepředloží podle odstavce 1, rozhodnutí o přijetí pozbývá právních účinků.

(3) Ředitel školy může v rámci kritérií přijímacího řízení určit pozdější termín pro předložení dokladů prokazujících plnění kritérií přijímacího řízení, která pro dané kolo přijímacího řízení vyhlásil.

(4) Pokud uchazeč daný doklad nepředloží v termínu podle odstavce 3, považuje se skutečnost za neprokázanou.

§ 60g

Obsah a forma přijímacích zkoušek

(1) Přijímací zkoušky ověřují předpoklady uchazeče ke vzdělávání v dané škole a v daném oboru středního vzdělání. Součástí přijímací zkoušky může být také školní přijímací zkouška.

(2) Obsah a forma přijímací zkoušky odpovídají rámcovému vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání.

(3) Jednotná zkouška se skládá z písemného testu z českého jazyka a literatury a z písemného testu z matematiky.

(4) Přípravu zadání testů jednotné zkoušky, distribuci a zpracování a hodnocení výsledků testů zajišťuje ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba.

(5) Na zadání testů jednotné zkoušky jako informaci veřejně nepřístupnou se vztahuje obdobně § 80b.

§ 60h

Organizace přijímacích zkoušek

(1) Uchazeč, který se hlásí alespoň do jednoho oboru středního vzdělání, do kterého se koná jednotná zkouška, může jednotnou zkoušku konat dvakrát. Uchazeč může školní přijímací zkoušku nebo talentovou zkoušku konat jedenkrát v každém oboru středního vzdělání, do kterého podal přihlášku.

(2) Uchazeč, který se pro vážné důvody k řádnému termínu přijímací zkoušky nedostavil a svoji neúčast písemně nejpozději do 3 pracovních dnů omluvil řediteli školy, ve které měl přijímací zkoušku konat, koná zkoušku v náhradním termínu. V tomto náhradním termínu koná zkoušku i nezletilý uchazeč a uchazeč s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou, který se pro vážné důvody k řádnému termínu přijímací zkoušky nedostavil a jeho neúčast omluvil písemně nejpozději do 3 pracovních dnů řediteli školy zákonný zástupce tohoto uchazeče, popřípadě ředitel příslušného školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

(3) Zadávací učitel může vyloučit uchazeče z konání jednotné zkoušky, školní přijímací nebo talentové zkoušky, pokud uchazeč vážně nebo opakovaně porušil pravidla pro konání zkoušky nebo jiným způsobem vážně narušil její průběh; zadávací učitel důvody vyloučení uchazeče písemně zaznamená do dokumentace školy.

§ 60i

Způsob hodnocení výsledků přijímacího řízení

(1) Ředitel školy hodnotí splnění kritérií přijímacího řízení uchazečem podle výsledků jednotné zkoušky a dále též podle výsledků školní přijímací zkoušky a talentové zkoušky, pokud jsou součástí přijímacího řízení.

(2) Ředitel školy může stanovit, že hodnotí splnění kritérií přijímacího řízení uchazečem také podle hodnocení na vysvědčeních z předchozího vzdělávání nebo dalších skutečností, které osvědčují vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy uchazeče.

(3) Hodnocení jednotné zkoušky se na celkovém hodnocení splnění kritérií přijímacího řízení uchazečem podílí nejméně 60 %; v případě přijímacího řízení do oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou nejméně 40 %. Uchazeči se do celkového hodnocení započítává lepší výsledek z písemného testu z českého jazyka a literatury a písemného testu z matematiky. Další hodnocení splnění kritérií stanoví ředitel školy. Ředitel školy může v rámci kritérií pro přijetí stanovit hranici úspěšnosti v jednotné zkoušce, ve školní přijímací zkoušce, v talentové zkoušce nebo v celkovém hodnocení při přijímacím řízení, které musí uchazeč dosáhnout jako nezbytné podmínky pro přijetí.

§ 60j

Výsledek přijímacího řízení

- (1) Ředitel školy zadá do informačního systému o přijímacím řízení výsledné pořadí uchazečů.
- (2) Pokud splní kritéria přijímacího řízení více uchazečů, než kolik lze přijmout, rozhoduje jejich pořadí podle výsledků hodnocení kritérií přijímacího řízení.
- (3) Umístí-li se uchazeč na místě opravňujícím k přijetí do více oborů středního vzdělání, bude přijat do oboru umístěného z těchto oborů středního vzdělání na přednostnějším pořadí uvedeném v přihlášce podle § 60b; do ostatních oborů středního vzdělání nebude uchazeč přijat.
- (4) Ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba podle výsledků dosažených uchazeči při přijímacím řízení a v souladu s pořadím oborů vzdělání v přihlášce informuje ředitele školy o pořadí uchazečů, kteří budou přijati.
- (5) Výsledky přijímacího řízení zveřejní všechny střední školy v den určený prováděcím právním předpisem. Rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí ke vzdělávání se oznamují zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče. Seznam obsahuje také hodnocení jednotné zkoušky, školní přijímací zkoušky, talentové zkoušky a hodnocení ostatních kritérií, pokud jsou součástí přijímacího řízení. Seznam se zveřejňuje na veřejně přístupném místě ve škole a způsobem umožňujícím dálkový přístup v informačním systému o přijímacím řízení. **Zveřejněním seznamu se považují rozhodnutí za oznámená.**
- (6) Rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí ke vzdělávání se v písemné formě podle správního řádu nevyhotovuje, nevyhlašuje a do spisu se nečiní záznam. Součástí spisu je seznam podle odstavce 5.

§ 60k

Vzdání se práva na přijetí

Uchazeč se může vzdát práva na přijetí do daného oboru středního vzdělání. Vzdáním se práva na přijetí do daného oboru středního vzdělání uchazeči nevzniká právo na přijetí do jiných oborů vzdělání v daném kole přijímacího řízení. Ředitel školy může takto uvolněné místo obsadit až v dalším kole přijímacího řízení.

§ 60l

Odvolání

- (1) Odvolání lze podat ve lhůtě 3 pracovních dnů ode dne zveřejnění výsledků přijímacího řízení podle § 60j odst. 5.
- (2) Rozhodnutí o přijetí ke vzdělávání přijaté v důsledku opravných a podobných prostředků nemá vliv na přijetí uchazeče do jiného oboru středního vzdělání.

Druhé, třetí a další kolo přijímacího řízení

§ 60m

Druhé kolo přijímacího řízení

- (1) Ředitel školy může vyhlásit druhé kolo přijímacího řízení. Pokud ředitel školy stanoví jako součást přijímacího řízení školní přijímací zkoušku nebo pokud je součástí přijímacího řízení talentová zkouška, stanoví jeden řádný termín každé zkoušky. Náhradní termín se nekoná.
- (2) V rámci hodnocení výsledků přijímacího řízení do oboru středního vzdělání s maturitní zkouškou ředitel školy zohlední výsledky jednotné zkoušky. Jednotná zkouška se v druhém kole nekoná. Uchazeč, který nekonal jednotnou zkoušku v rámci prvního kola přijímacího řízení, nemůže podat přihlášku do druhého kola přijímacího řízení do oboru středního vzdělání, do kterého se koná jednotná zkouška.
- (3) V druhém kole přijímacího řízení může podat přihlášku uchazeč, který
 - a) nebyl přijat do žádného oboru středního vzdělání v prvním kole, nebo
 - b) se vzdal práva na přijetí do oboru středního vzdělání po prvním kole v termínu stanoveném prováděcím právním předpisem.
- (4) Nestanoví-li odstavce 1 až 3 jinak, postupuje se ve druhém kole přijímacího řízení obdobně jako v prvním kole.

§ 60n

Třetí a další kola přijímacího řízení

- (1) Ředitel školy může vyhlásit třetí a další kolo přijímacího řízení.
- (2) V rámci hodnocení výsledků přijímacího řízení může ředitel školy zohlednit výsledky jednotné zkoušky; současně určí náhradní způsob hodnocení v případě uchazečů, kteří jednotnou zkoušku nekonali. Jednotná zkouška se ve třetím a dalším kole nekoná.

- (3)** Ve třetím a dalším kole přijímacího řízení může podat přihlášku uchazeč, který
- a)** nebyl přijat do žádného oboru středního vzdělání v přijímacím řízení pro daný školní rok, nebo
 - b)** se vzdal práva na přijetí do oboru středního vzdělání v přijímacím řízení pro daný školní rok v termínu stanoveném prováděcím právním předpisem.
- (4)** Ředitel školy vyhotoví a oznámí rozhodnutí v písemné formě. Odvolání lze podat ve lhůtě 3 pracovních dnů ode dne oznámení rozhodnutí.
- (5)** Přijatý uchazeč do 7 dnů ode dne oznámení rozhodnutí je povinen potvrdit svůj úmysl vzdělávat se v daném oboru středního vzdělání, nejde-li o postup podle § 60l odst. 2. Marným uplynutím lhůty zaniká právo na přijetí do daného oboru středního vzdělání. Uchazeč může potvrdit svůj úmysl pouze v jednom oboru středního vzdělání; vzdáním se práva na přijetí do tohoto oboru středního vzdělání uchazeči vzniká možnost potvrdit svůj úmysl v jiném oboru středního vzdělání.
- (6)** Pro třetí a další kolo se neuplatní § 60a odst. 1, odst. 3 písm. a) a b), § 60b, 60c, 60d, § 60g odst. 3 až 5, § 60h odst. 1 věta první, § 60h odst. 3 a § 60i v rozsahu týkajícím se jednotné zkoušky, § 60j odst. 1 a 3 až 6, § 60k, § 60l odst. 1 a § 62 odst. 4.
- (7)** Nestanoví-li odstavce 1 až 6 jinak, postupuje se ve třetím a dalším kole přijímacího řízení obdobně jako v prvním kole.

Společná ustanovení

§ 61

Přijímání do prvního ročníku nižšího a vyššího stupně šestiletého a osmiletého gymnázia

(1) Vzdělávání v šestiletém a osmiletém gymnáziu se člení na nižší stupeň a vyšší stupeň. Nižší stupeň je tvořen prvními dvěma ročníky šestiletého gymnázia nebo prvními čtyřmi ročníky osmiletého gymnázia. Vyšší stupeň je tvořen posledními čtyřmi ročníky šestiletého a osmiletého gymnázia.

(2) Do prvního ročníku nižšího stupně šestiletého gymnázia lze přijmout uchazeče, kteří v daném školním roce úspěšně ukončí sedmý ročník základní školy nebo druhý ročník nižšího stupně osmiletého gymnázia nebo druhý ročník osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, do prvního ročníku nižšího stupně osmiletého gymnázia uchazeče, kteří v daném školním roce úspěšně ukončí pátý ročník základní školy. Do prvního ročníku vyššího stupně gymnázia postupují žáci, kteří úspěšně ukončili nižší stupeň šestiletého nebo osmiletého gymnázia.

(3) Při přijímacím řízení do nižšího stupně šestiletého a osmiletého gymnázia se postupuje obdobně podle § 60 až 60n.

§ 62

Informační systém o přijímacím řízení a předávání údajů

- (1)** Účelem informačního systému o přijímacím řízení je předávání údajů mezi uchazeči, školou a ministerstvem nebo jím zřízenou a pověřenou osobou, činění některých úkonů v přijímacím řízení a podpora dalších činností při přijímacím řízení.
- (2)** Ministerstvo je správcem informačního systému o přijímacím řízení.
- (3)** Škola, ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená osoba a uchazeči předávají údaje uvedené v prováděcím právním předpisu do informačního systému o přijímacím řízení a využívají údaje z něj.
- (4)** Škola, jejíž obor středního vzdělání je uvedený v přihlášce jako první v pořadí, předává údaje z přihlášky podané na tiskopisu do informačního systému o přijímacím řízení; ostatní školy, jejichž obory středního vzdělání jsou uvedeny v přihlášce, údaje potvrzují.

(5) Národní standard pro elektronické systémy spisové služby se na informační systém o přijímacím řízení nepoužije; to neplatí v případě transakčního protokolu.

§ 63

Přijímání do vyššího ročníku vzdělávání ve střední škole

Ředitel školy může uchazeče přijmout do vyššího než prvního ročníku ~~vzdělávání ve střední škole~~ **oboru středního vzdělání**. V rámci přijímacího řízení může ředitel školy po posouzení dokladů uchazeče o předchozím vzdělávání stanovit jako podmínku přijetí vykonání zkoušky, a určit její obsah, termín, formu a kritéria hodnocení, a to v souladu s rámcovým vzdělávacím programem příslušného oboru **středního** vzdělání. V případě, že ředitel školy rozhodne o přijetí uchazeče, určí ročník, do něhož bude uchazeč zařazen.

§ 64

Zmocňovací ustanovení

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem

- a) termíny a způsob vyhlášení přijímacího řízení ředitelem školy,
- b) termín, náležitosti a postup podání přihlášky ke vzdělávání ve střední škole, včetně dokladů, které jsou její součástí,
- c) náležitosti, termín a formu zaslání pozvánky uchazeči ke konání přijímací zkoušky,
- d) další bližší podmínky organizace, náležitostí a průběhu přijímacího řízení,
- e) termíny konání přijímacích zkoušek,
- f) obsah a rozsah učiva a dovedností uchazečů ověřovaných při jednotné zkoušce,
- g) způsob zadávání, formu, délku trvání a organizaci jednotné zkoušky,
- h) způsob označování zadání jednotné zkoušky za informaci veřejně nepřístupnou a postup jejich zveřejňování, okruh osob oprávněných seznamovat se s informacemi veřejně nepřístupnými, pravidla ochrany informací veřejně nepřístupných,
- i) pravidla, rozsah, termíny, způsob a formu předávání údajů v informačním systému o přijímacím řízení mezi školou a ministerstvem nebo jím zřízenou a pověřenou osobou a způsob ochrany údajů v něm obsažených,
- j) pravidla pro uzpůsobení podmínek pro konání přijímací zkoušky uchazeče se speciálními vzdělávacími potřebami,
- k) pravidla pro určení školy, kde uchazeč koná jednotnou zkoušku,
- l) způsob a termín potvrzení výsledků vyhodnocení ředitelem školy v informačním systému,
- m) náležitosti a termín zveřejnění výsledků ředitelem školy,
- n) termín, do kterého se uchazeč musí vzdát práva na přijetí v určitém kole, aby mohl podat přihlášku v dalším kole,
- o) podrobnosti o přijímání do vyššího než prvního ročníku.

Organizace středního vzdělávání

§ 65

(1) Vzdělávání ve střední škole se člení na teoretické a praktické vyučování a výchovu mimo vyučování, **praktické vyučování se člení na**

odborný výcvik, cvičení, učební praxi a odbornou nebo uměleckou praxi a sportovní přípravu, a to podle jednotlivých oborů vzdělání. Odborná nebo umělecká praxe a sportovní příprava může být uskutečňována i v období školních prázdnin po dobu stanovenou rámcovým vzdělávacím programem.

(2) Praktické vyučování se uskutečňuje ve školách a školských zařízeních nebo na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání a uzavřely se školou smlouvu o obsahu a rozsahu praktického vyučování a podmínkách pro jeho konání.

(3) Na žáky se při praktickém vyučování vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o zaměstnance a pracovní podmínky žen a mladistvých, a další předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

(4) Při praktickém vyučování smějí žáci pod přímým dohledem nebo dozorem osoby s odbornou způsobilostí podle jiného právního předpisu⁶⁴⁾ nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo směsmi nebo vykonávat činnosti spojené s nebezpečnou expozicí prachu, které jsou stanoveny v prováděcím právním předpise. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem seznam látek, směsí a prachů uvedených ve větě první, podmínky nakládání s látkami a směsmi a podmínky výkonu činností spojených s nebezpečnou expozicí prachů. Podmínka věku nebo plné svéprávnosti se pro výkon činnosti při praktickém vyučování neuplatní, pokud škola zajistí, že je činnost vykonávána pod přímým dohledem instruktora na pracovišti právnických nebo fyzických osob, kde žáci vykonávají praktické vyučování, nebo učitele. Ustanovení § 29 odst. 4 a 5 nejsou dotčena.

Průběh středního vzdělávání

§ 66

(1) Uchazeč se stává žákem střední školy prvním dnem školního roku, popřípadě dnem uvedeným v rozhodnutí o přijetí.

(2) V průběhu středního vzdělávání se žákovi umožňuje přestup do jiné střední školy, změna oboru vzdělání, přerušení vzdělávání, opakování ročníku a uznání předchozího vzdělání podle § 70, a to na základě písemné žádosti. Součástí žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka je souhlas žáka.

(3) Ředitel školy může žákovi povolit změnu oboru vzdělání. V rámci rozhodování o změně oboru vzdělání může ředitel školy stanovit rozdílovou zkoušku a určit její obsah, rozsah, termín a kritéria jejího hodnocení.

(4) O přestupu žáka střední školy do jiné střední školy rozhoduje ředitel školy, do které se žák hlásí. V rámci rozhodování o přestupu žáka, zejména pokud má při přestupu dojít ke změně oboru vzdělání, může ředitel školy stanovit rozdílovou zkoušku a určit její obsah, rozsah,

termín a kritéria jejího hodnocení. Žák přestává být žákem školy, z níž přestoupil, dnem předcházejícím dni přijetí na jinou školu. O přijetí žáka informuje ředitel školy bez zbytečného odkladu ředitele školy, z níž žák přestoupil. Ředitel školy, z níž žák přestupuje, zašle do pěti pracovních dnů poté, co se dozvěděl o přijetí žáka na jinou školu, řediteli této školy kopii dokumentace žáka ze školní matriky.

(5) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku, přerušit vzdělávání, a to na dobu nejvýše dvou let. Po dobu přerušení vzdělávání žák není žákem této školy. Po uplynutí doby přerušení vzdělávání pokračuje žák v tom ročníku, ve kterém bylo vzdělávání přerušeno, popřípadě se souhlasem ředitele školy ve vyšším ročníku, prokáže-li odpovídající znalosti. Ředitel školy na žádost ukončí přerušení vzdělávání i před uplynutím doby přerušení, nebrání-li tomu závažné důvody.

(6) Ředitel školy je povinen přerušit vzdělávání žákyni z důvodu těhotenství a mateřství, jestliže praktické vyučování probíhá na pracovištích nebo na pracích zakázaných těhotným ženám a matkám do konce devátého měsíce po porodu, nebo jestliže vyučování podle lékařského posudku ohrožuje těhotenství žákyně.

(7) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a který na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti; žák, který plní povinnou školní docházku, v těchto případech opakuje ročník vždy.

§ 67

(1) Zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku jeho nepřítomnosti.

(2) Ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; žáka uvedeného v § 16 odst. 9 může také uvolnit z provádění určitých činností, popřípadě rozhodnout, že tento žák nebude v některých předmětech hodnocen. Žák nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na základě posudku vydaného registrujícím lékařem, pokud má být žák uvolněn na pololetí školního roku nebo na školní rok. Žák není z předmětu, z něhož byl zcela uvolněn, hodnocen.

(3) Podmínky pro omlouvání neúčasti žáka ve vyučování a pro uvolňování žáka z vyučování stanoví školní řád.

§ 68

(1) Žák, který splnil povinnou školní docházku, může zanechat vzdělávání na základě písemného sdělení doručeného řediteli školy.

Součástí sdělení nezletilého žáka je souhlas jeho zákonného zástupce. Žák přestává být žákem střední školy dnem následujícím po dni doručení tohoto sdělení řediteli školy, popřípadě dnem uvedeným ve sdělení o zanechání vzdělávání, pokud jde o den pozdější.

(2) Jestliže se žák, který splnil povinnou školní docházku, neúčastní po dobu nejméně 5 vyučovacích dnů vyučování a jeho neúčast není omluvena, vyzve ředitel školy písemně zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka, aby neprodleně doložil důvody žakovy nepřítomnosti; zároveň upozorní, že jinak bude žák posuzován, jako by vzdělávání zanechal. Žák, který do 10 dnů od doručení výzvy do školy nenastoupí nebo nedoloží důvod nepřítomnosti, se posuzuje, jako by vzdělávání zanechal posledním dnem této lhůty; tímto dnem přestává být žákem školy.

(3) Žák, který po splnění povinné školní docházky nepostoupil do vyššího ročníku, přestává být žákem školy posledním dnem příslušného školního roku nebo po tomto dni dnem následujícím po dni, kdy nevykonal opravnou zkoušku nebo neprospěl při hodnocení v náhradním termínu, anebo dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o nepovolení opakování ročníku.

§ 69

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

(1) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení.

(2) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací nebo slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

(3) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy, zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka.

(4) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí. Hodnocení žáka v odborných předmětech, které stanoví rámcový vzdělávací program v uměleckých oborech, se uskutečňuje po vykonání komisionální zkoušky.

(5) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce června. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Není-li žák hodnocen z povinného předmětu vyučovaného pouze v prvním pololetí ani v náhradním termínu, neprospěl.

(6) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

(7) Žák, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů, nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše ze 2 povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Opravné zkoušky jsou komisionální.

(8) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby náhradního termínu opravné zkoušky navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

(9) Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

(10) V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu výchovného zaměření ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

(11) V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle odstavce 9 na jiné střední škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

(12) Ustanovení tohoto paragrafu se přiměřeně vztahuje i na hodnocení vzdělávání členěného do jiných ucelených částí učiva.

Uznávání dosaženého vzdělání

Ředitel školy uzná ucelené dosažené vzdělání žáka podle § 66, pokud je doloženo dokladem o tomto vzdělání nebo jiným prokazatelným způsobem. Částečné vzdělání žáka může ředitel školy uznat, pokud je doloženo dokladem o tomto vzdělání nebo jiným prokazatelným způsobem a od doby jeho dosažení neuplynulo více než 10 let nebo pokud žák znalosti z tohoto vzdělání prokáže při zkoušce stanovené ředitelem školy. Uzná-li ředitel školy dosažené vzdělání žáka, uvolní žáka z vyučování a hodnocení v rozsahu uznaného vzdělání.

§ 71

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnosti o organizaci a průběhu středního vzdělávání, teoretickém a praktickém vyučování a výchově mimo vyučování, dále náležitosti smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování, podrobnosti o hodnocení výsledků vzdělávání žáků a jeho náležitostech a podmínky uznávání předchozího vzdělání. *(vyhl.č.13/2005 Sb)*

HLAVA II

UKONČOVÁNÍ STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Způsoby ukončování středního vzdělávání

§ 72

(1) Vzdělávání ve vzdělávacích programech v oborech vzdělání vedoucích k dosažení středního vzdělání se ukončuje závěrečnou zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce.

(2) Vzdělávání ve vzdělávacích programech v oborech vzdělání vedoucích k dosažení středního vzdělání s výučním listem se ukončuje závěrečnou zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání s výučním listem je vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list.

(3) Vzdělávání ve vzdělávacích programech v oborech vzdělání vedoucích k dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou se ukončuje maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce.

(4) Vysvědčení o závěrečné zkoušce a vysvědčení o maturitní zkoušce jsou opatřena doložkou o získání příslušného stupně vzdělání.

§ 73

Účelem závěrečné zkoušky a maturitní zkoušky je ověřit, jak žáci dosáhli cílů vzdělávání stanovených rámcovým a školním vzdělávacím programem v příslušném oboru vzdělání, zejména ověřit úroveň klíčových vědomostí a dovedností žáka, které jsou důležité pro jeho další vzdělávání nebo výkon povolání nebo odborných činností.

Závěrečná zkouška

§ 74

(1) Závěrečná zkouška se skládá

- a) v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje středního vzdělání s výučním listem, z písemné zkoušky a ústní zkoušky a praktické zkoušky z odborného výcviku,
- b) v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje středního vzdělání, z praktické zkoušky z odborných předmětů a teoretické zkoušky z odborných předmětů.

(2) Žák může konat závěrečnou zkoušku, pokud úspěšně ukončil poslední ročník středního vzdělávání.

(3) Termíny konání závěrečných zkoušek stanoví ředitel školy. V závěrečných zkouškách podle odstavce 1 písm. a) škola využívá jednotných zadání a související zkušební dokumentace. Tato zadání a zkušební dokumentaci připravuje a školám zpřístupňuje ministerstvo nebo právnická osoba zřízená a pověřená ministerstvem zpracováním jednotných zadání závěrečných zkoušek a zkušební dokumentace. Škola je povinna zabezpečit zadání a související dokumentaci proti jejich zneužití. Pro závěrečné zkoušky podle odstavce 1 písm. b) stanoví témata, obsah, formu a pojetí zkoušek ředitel školy.

(4) Před zahájením ústní zkoušky, popřípadě praktické zkoušky se žáci neúčastní vyučování po dobu 4 vyučovacích dnů v termínu stanoveném ředitelem školy.

(5) Závěrečná zkouška je veřejná s výjimkou písemných zkoušek a jednání zkušební komise o hodnocení žáka; praktické zkoušky jsou neveřejné v případech, kdy je to nutné z důvodu ochrany zdraví, bezpečnosti práce a u zdravotnických oborů z důvodu ochrany soukromí pacienta.

(6) Závěrečná zkouška se koná před zkušební komisí. V případě, že organizace či délka písemné nebo praktické zkoušky vylučuje stálou přítomnost zkušební komise při zkoušce, určí její předseda člena zkušební komise, který odpovídá za řádný průběh zkoušky.

(7) Předsedu zkušební komise jmenuje do konce února příslušného školního roku krajský úřad. Jmenování je platné pro zkoušky konané v daném kalendářním roce. Krajský úřad může pro termín opravných zkoušek a náhradních zkoušek omezit počet zkušebních komisí a určit žákovi v dané škole jinou komisi, než před kterou konal nebo měl konat zkoušku v řádném termínu; v takovém případě pozbývá platnosti jmenování předsedy zkušební komise, před níž nebudou opravné zkoušky ani náhradní zkoušky konány; o této skutečnosti informuje krajský úřad ředitele školy a předsedu zkušební komise nejpozději do 30. června. Ostatní členy zkušební komise jmenuje ředitel školy. V oborech vzdělání, v nichž se

dosahuje středního vzdělání s výučním listem, jmenuje ředitel školy členem zkušební komise také odborníka z praxe.

(8) Předseda zkušební komise

a) má odbornou kvalifikaci v příslušném nebo příbuzném oboru a vykonával přímou pedagogickou činnost nejméně 5 let,

b) nesmí být v základním pracovněprávním ani jiném obdobném vztahu ke škole, na níž bude funkci vykonávat,

c) nebyl vyučujícím žáků, kteří konají závěrečnou zkoušku, v průběhu jejich středního vzdělávání.

(9) Předseda zkušební komise

a) řídí práci zkušební komise a odpovídá za její činnost,

b) odpovídá za řádný průběh zkoušek a klasifikaci,

c) je oprávněn vyloučit žáka ze zkoušky v případě, že žák použil nedovolené pomůcky nebo průběh zkoušky jinak vážně narušil; o vyloučení žáka ze zkoušky rozhodne předseda zkušební komise bezprostředně,

d) oznamuje žákovi hodnocení jednotlivých zkoušek závěrečné zkoušky.

(10) Zkušební komise rozhoduje o klasifikaci žáka z jednotlivých zkoušek na návrh členů zkušební komise hlasováním. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy zkušební komise.

§ 75

(1) Žák vykoná závěrečnou zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny zkoušky, které jsou její součástí.

(2) V případě, že žák zkoušku, která je součástí závěrečné zkoušky, vykonal neúspěšně, může konat opravnou zkoušku, a to nejvýše dvakrát z každé zkoušky. Pokud se žák ke zkoušce nedostaví a svou nepřítomnost řádně omluví nejpozději do 3 pracovních dnů od konání zkoušky předsedovi zkušební komise nebo nekoná závěrečnou zkoušku z důvodu neukončení posledního ročníku vzdělávání, má právo konat náhradní zkoušku v termínu stanoveném zkušební komisí. Nedodržení stanovené lhůty může v závažných případech předseda zkušební komise prominout. Konáním náhradní zkoušky není dotčeno právo žáka konat opravnou zkoušku.

(3) Žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni, v němž úspěšně vykonal závěrečnou zkoušku. Nevykonal-li žák závěrečnou zkoušku v řádném termínu, přestává být žákem školy 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit. Jestliže se žák ke zkoušce bez řádné omluvy nedostavil, jeho omluva nebyla uznána nebo byl ze zkoušky vyloučen, posuzuje se, jako by zkoušku vykonal neúspěšně.

(4) Žák může závěrečnou zkoušku vykonat nejpozději do 5 let od data, kdy přestal být žákem školy podle odstavce 3 věty druhé.

§ 76

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnosti o pojetí, obsahu a průběhu závěrečných zkoušek, termínech jejich konání, stanovení předmětů, z nichž se závěrečná zkouška koná, složení zkušební komise, způsobu hodnocení žáků a o opravných zkouškách a zkouškách v náhradním termínu.

Maturitní zkouška

§ 77

Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části. Žák úspěšně vykoná část maturitní zkoušky, pokud úspěšně vykoná všechny povinné zkoušky, ze kterých se tato část skládá. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

§ 78 Společná část maturitní zkoušky

(1) Zkušebními předměty společné části maturitní zkoušky jsou

a) český jazyk a literatura,

b) cizí jazyk, který si žák zvolí z nabídky stanovené prováděcím právním předpisem; žák může zvolit pouze takový cizí jazyk, který je vyučován ve škole, ~~jíž je žákem~~ **podle školního vzdělávacího programu školy v oboru vzdělání, v němž se žák vzdělává, a jehož součet týdenních vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících v dané škole činí alespoň 4 vyučovací hodiny,** a

c) matematika

(2) Společná část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury a druhé zkoušky, pro kterou si žák na přihlášce k maturitní zkoušce zvolí jeden ze zkušebních předmětů uvedených v odstavci 1 písm. b) a c).

(3) Zkoušky společné části maturitní zkoušky se konají formou didaktického testu. Didaktickým testem se pro účely tohoto zákona rozumí písemný test, který je jednotně zadáván a centrálně vyhodnocován, a to způsobem a podle kritérií stanovených prováděcím právním předpisem.

(4) Žák se může ve společné části dále přihlásit až ke dvěma nepovinným zkouškám ze zkušebních předmětů podle odstavce 1 písm. b) a c) a ze zkušebního předmětu matematika rozšiřující.

(6) Vláda stanoví nařízením obory vzdělání, v nichž je matematika zkušebním předmětem společné části maturitní zkoušky.

§ 78a

(1) ~~Rozsah vědomostí a dovedností, které mohou být ověřovány zkouškami společné části maturitní zkoušky, stanoví ministerstvo v katalozích požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky (dále jen „katalog“) pro příslušný zkušební předmět. Ministerstvo vydá katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky (dále jen „katalog“) pro příslušný zkušební předmět obsahující rozsah vědomostí a dovedností, které mohou být ověřovány zkouškami společné části maturitní zkoušky. Katalogy ministerstvo zveřejní vždy nejpozději 48 měsíců před termínem konání zkoušek způsobem umožňujícím dálkový přístup; to neplatí pro zkušební předmět matematika rozšiřující. Ministerstvo může vydat pro některé obory vzdělání rozdílné katalogy pro příslušný zkušební předmět.~~

(2) Zkoušky společné části maturitní jsou neveřejné. Účast je povolena žákům konajícím zkoušku, pedagogickému pracovníkovi pověřenému funkcí zadavatele zkoušky (dále jen „zadavatel“), školnímu maturitnímu komisaři (dále jen „komisař“), řediteli školy a školním inspektorům České školní inspekce. V případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je povolena též účast osob zajišťujících asistenci nebo službu tlumočení do znakového jazyka nebo do dalších komunikačních systémů, a to za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem.

(3) Zkoušky společné části maturitní zkoušky může žák konat, pokud úspěšně ukončil poslední ročník středního vzdělávání.

(4) Před konáním každé ze zkoušek společné části maturitní zkoušky je žák povinen předložit zadavateli vůj průkaz totožnosti opatřený fotografií. Nepředložení průkazu totožnosti nebo důvodné pochybnosti o totožnosti žáka, který jej předkládá, mohou být důvodem pro nepřipuštění žáka ke zkoušce. Důvody nepřipuštění žáka ke zkoušce zaznamená zadavatel v protokolu o maturitní zkoušce.

§ 79 Profilová část maturitní zkoušky

(1) Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury, a pokud si žák ve společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk **v úrovni odpovídající školnímu vzdělávacímu programu**, ze zkoušky z tohoto cizího jazyka, a z dalších 2 nebo 3 povinných zkoušek. Počet dalších povinných zkoušek pro daný obor vzdělání stanoví rámcový vzdělávací program. Ve školách a třídách s vyučovacím jazykem národnostní menšiny je jednou z povinných zkoušek zkouška z jazyka národnostní menšiny.

(2) Žák může dále v rámci profilové části maturitní zkoušky konat nejvýše 2 nepovinné zkoušky. Žák může volit nepovinné zkoušky z nabídky stanovené ředitelem školy. Zvolené nepovinné zkoušky se uvedou v

přihlášce podle § 81 odst. 1.

(3) Ředitel školy v souladu s prováděcím právním předpisem určí nabídku povinných a nepovinných zkoušek podle ~~rámcového~~ školního vzdělávacího programu, včetně formy a témat těchto zkoušek, a zveřejní toto své rozhodnutí na veřejně přístupném místě ve škole a současně též způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to **nejpozději 7 měsíců** před konáním první zkoušky profilové části maturitní zkoušky.

(4) Zkoušky profilové části maturitní zkoušky se konají formou

- a) vypracování maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí,
- b) ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí,
- c) písemné zkoušky,
- d) písemné práce,
- e) praktické zkoušky, nebo
- f) kombinací dvou nebo více forem podle písmen a) až e).

(5) Zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka se konají vždy formou písemné práce a formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí. **To neplatí u komplexní profilové práce.**

(6) Obhajobu maturitní práce podle odstavce 4 písm. a) a zkoušky konané formou ústní zkoušky podle odstavce 4 písm. b) koná žák po úspěšném ukončení posledního ročníku vzdělávání. Žák může konat profilovou část maturitní zkoušky i v případě, že nevykonal společnou část maturitní zkoušky úspěšně.

(7) Profilová část maturitní zkoušky je veřejná s výjimkou zkoušek konaných formou písemné zkoušky a písemné práce a jednání zkušební maturitní komise o hodnocení žáka; zkoušky konané formou praktické zkoušky jsou neveřejné v případech, kdy je to nutné z důvodu ochrany zdraví, bezpečnosti práce a u zdravotnických oborů také z důvodu ochrany soukromí pacienta.

§ 80

Orgány zajišťující maturitní zkoušku

(1) Ministerstvo odpovídá za přípravu a metodické řízení průběhu společné části maturitní zkoušky, za vedení evidence přihlášek a evidence výsledků maturitních zkoušek. Ministerstvo nebo ~~z jeho pověření Centrum~~ **jím zřízená a pověřená právnická osoba** připravuje katalogy a zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky a označuje zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky nebo jejich částí za informace veřejně nepřístupné. Ministerstvo je správcem registru žáků přihlášených k maturitní zkoušce a výsledků maturitních zkoušek. Registr obsahuje za účelem identifikace žáka rodné číslo žáka, a nebylo-li rodné číslo přiděleno, jméno a příjmení žáka a datum a místo jeho narození.

~~(2) Ministerstvo zřizuje Centrum jako státní příspěvkovou organizaci podle zákona o majetku České republiky a o jejím vystupování v právních vztazích⁴⁾ a podle § 169a.~~

(2) Ministerstvo může pověřit jím zřízenou právnickou osobu

- a) tvorbou zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky a jejich distribucí do škol,
- b) zajištěním zpracování a centrálního vyhodnocení výsledků zkoušek společné části maturitní zkoušky,
- c) zajištěním odborné přípravy pedagogického pracovníka určeného ředitelem školy k odborné přípravě pro výkon funkce zadavatele nebo komisaře,
- d) zajištěním konání zkoušek ověřujících znalost právních předpisů upravujících organizaci, obsah a průběh maturitní zkoušky,
- e) vydáváním osvědčení o způsobilosti k výkonu funkce zadavatele nebo komisaře pedagogickému pracovníku, který úspěšně vykonal zkoušku podle písmene d),
- f) jmenováním komisaře a jeho odměňováním.

(3) Centrum

- ~~a) zajišťuje výrobu zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky a jejich distribuci do škol,~~
- ~~b) zajišťuje zpracování a centrální vyhodnocení výsledků zkoušek společné části maturitní zkoušky,~~
- ~~c) zajišťuje odbornou přípravu pedagogických pracovníků určených ředitelem školy k odborné přípravě pro výkon funkce zadavatele, nebo komisaře,~~
- ~~d) zajišťuje konání zkoušek ověřujících znalost právních předpisů upravujících organizaci, obsah a průběh maturitní zkoušky,~~
- ~~e) vydává pedagogickým pracovníkům, kteří úspěšně vykonali zkoušku podle písmene d), osvědčení o způsobilosti k výkonu funkce zadavatele, nebo komisaře,~~
- ~~f) jmenuje komisaře a odměňuje je,~~
- ~~g) je zpracovatelem^{25a)} registru podle odstavce 1,~~
- ~~h) je správcem²⁵⁾ registru pedagogických pracovníků oprávněných k výkonu funkce komisaře, a zadavatele; registr obsahuje také rodná čísla pedagogických pracovníků, a nebylo-li rodné číslo přiděleno, jméno a příjmení a datum a místo narození.~~

(3) Ministerstvo je správcem registru pedagogických pracovníků oprávněných k výkonu funkce komisaře a zadavatele. Registr je neveřejným seznamem a obsahuje jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum a místo narození, rodné číslo, bylo-li přiděleno, adresu elektronické pošty pedagogického pracovníka, jím vykonávanou funkci a číslo a datum vydání osvědčení o způsobilosti k výkonu této funkce a název a resortní identifikátor školy, v níž pedagogický pracovník koná přímou pedagogickou činnost.

(4) Krajský úřad jmenuje na návrh ředitele školy předsedy zkušebních maturitních komisí.

(5) Ředitel školy zejména

- a) odpovídá za zajištění podmínek pro řádný průběh maturitní zkoušky ve škole,
 - b) jmenuje zadavatele,
 - c) jmenuje členy zkušební maturitní komise, vyjma jejího předsedy, a
 - d) navrhuje pedagogické pracovníky, kteří by měli vykonat odbornou přípravu pro výkon funkce zadavatele, nebo komisaře podle odstavce 2
- 3 písm. c), a

e) pověřuje učitele zajištěním řádného průběhu praktické zkoušky, písemné zkoušky nebo písemné práce.

§ 80a

(1) Zkoušky profilové části

maturitní zkoušky se konají před zkušební maturitní komisí. Zkušební maturitní komise je jmenována pro každou třídu a obor vzdělání nebo pro více tříd nebo více oborů vzdělání, pokud se žáci vzdělávají ve stejné skupině oborů vzdělání. Předsedou zkušební maturitní komise může být ten, kdo má odbornou kvalifikaci učitele všeobecně-vzdělávacích předmětů nebo učitele odborných předmětů střední školy a vykonával přímou pedagogickou činnost nejméně 5 let. Členem zkušební maturitní komise může být jmenován rovněž odborník z praxe, z vysoké nebo vyšší odborné školy. Na zkušební maturitní komisi, včetně zkušební maturitní komise při konání písemné práce, se vztahují ustanovení § 74 odst. 6 až 10 s výjimkou § 74 odst. 8 písm. a) obdobně.

(2) Předseda zkušební maturitní komise zabezpečuje řádný průběh části maturitní zkoušky konané před zkušební maturitní komisí ve škole.

(3) Komisař zabezpečuje řádný průběh společné části maturitní zkoušky ve škole.

(4) Zadavatel zabezpečuje řádný průběh zkoušek společné části maturitní zkoušky v učebně,

včetně kontroly podmínek, za kterých byla v učebně, kde je zkouška konána, povolena přítomnost osob, zajišťujících asistenční služby žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebo službu tlumočení do znakového jazyka nebo dalších komunikačních systémů. Zadavatel zadává zkoušky společné části maturitní zkoušky, s výjimkou dílčích zkoušek konaných ústní formou. Zadavatel je oprávněn vyloučit žáka ze zkoušky **společné části maturitní zkoušky,**

a to v případě, že žák vážně nebo opakovaně porušil pravidla pro konání těchto zkoušek nebo jiným způsobem vážně narušil průběh zkoušek; o vyloučení žáka ze zkoušky rozhodne zadavatel bezprostředně. Důvody vyloučení žáka zaznamená zadavatel v protokolu o maturitní zkoušce. Zadavatel je rovněž oprávněn vykázat z učebny osobu zajišťující asistenční službu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebo službu tlumočení do znakového jazyka nebo dalších komunikačních systémů, a to v případě, že vážně nebo opakovaně porušila podmínky stanovené prováděcím právním předpisem nebo jiným způsobem vážně narušila průběh zkoušek.

(5) Komisařem a zadavatelem

může být jmenován pouze ten, kdo v souladu se zákonem o pedagogických pracovnících²⁾ splňuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, splňuje odbornou kvalifikaci stanovenou pro výkon dané funkce v prováděcím právním předpisu a je držitelem platného osvědčení o způsobilosti k výkonu dané funkce, vydaného ~~Centrem~~ **ministerstvem nebo jím zřízenou a pověřenou právníkou osobou.**

(6) Učitel zajišťující řádný průběh praktické zkoušky, písemné zkoušky nebo písemné práce je oprávněn vyloučit žáka ze zkoušky, a to v případě, že žák vážně nebo opakovaně porušil pravidla pro konání těchto zkoušek nebo jiným způsobem vážně narušil průběh zkoušek; o vyloučení žáka ze zkoušky rozhodne učitel bezprostředně. Důvody vyloučení žáka zaznamená učitel v protokolu o maturitní zkoušce.

§ 80b

Informace veřejně nepřístupné a povinnost zachovávat mlčenlivost

(1) Zadání zkoušky společné části maturitní zkoušky a jednotlivé zkoušky podle § 113 odst. 2 písm. a), jakož i jeho jakákoli část, je informací veřejně nepřístupnou od okamžiku, kdy je ministerstvo nebo Centrum jím zřízená a pověřená právnická osoba za takovou informaci označí, až do okamžiku, kdy je postupem stanoveným tímto zákonem.

(2) Ministerstvo nebo Centrum jím zřízená a pověřená právnická osoba dále může způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem označit jako veřejně nepřístupné

a) informace o opatřeních přijatých k zajištění ochrany informací veřejně nepřístupných podle odstavce 1,

b) informace o způsobu přípravy a výběru zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky a jednotlivé zkoušky podle § 113 odst. 2 písm. a), a to nejvýše do posledního dne příslušného zkušebního období,

c) informace o procesech zajišťujících uložení a nakládání s informacemi veřejně nepřístupnými, nebo

d) informace o tom, které osoby jsou oprávněné seznamovat se s informacemi veřejně nepřístupnými, které osoby vytvářejí a provádějí opatření k zajištění ochrany informací veřejně nepřístupných, podílejí se na přípravě zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky a jednotlivé zkoušky podle § 113 odst. 2 písm. a) nebo zajišťují nakládání s informacemi veřejně nepřístupnými, a to nejvýše do posledního dne příslušného zkušebního období.

(3) Ministerstvo nebo Centrum jím zřízená a pověřená právnická osoba přijímá opatření nezbytná k tomu, aby informace označené jako veřejně nepřístupné byly zpřístupněny výhradně osobám, které jsou oprávněny se s nimi seznamovat.

~~(4) Zaměstnanci Centra, jakož i další fyzické osoby, které přijdou do styku s informacemi veřejně nepřístupnými, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o těchto informacích a neumožnit přístup k těmto informacím neoprávněným osobám.~~

~~(5) Povinnosti mlčenlivosti může zaměstnance Centra zprostit pouze ředitel nebo vedoucí Centra, v případě ředitele nebo vedoucího Centra a další fyzické osoby ministr školství, mládeže a tělovýchovy.~~

(4) Každý, kdo přijde do styku s informacemi veřejně nepřístupnými, je povinen zachovat mlčenlivost o těchto informacích a neumožnit přístup k těmto informacím neoprávněným osobám.

(5) Povinnosti mlčenlivosti může zaměstnanec ministerstvem zřízené a pověřené právnické osoby zprostit její statutární orgán. Povinnosti mlčenlivosti může statutární orgán ministerstvem zřízené a pověřené právnické osoby a další fyzické osoby zprostit ministr školství, mládeže a tělovýchovy.

§ 80c

Přihláška k maturitní zkoušce

(1) Žák koná maturitní zkoušku ve škole, jíž je žákem, na základě přihlášky podané řediteli školy. Žák, který po podání přihlášky k maturitní zkoušce přestoupí na jinou střední školu, koná společnou část maturitní zkoušky ve škole stanovené ministerstvem nebo jím zřízenou a pověřenou právnickou osobou. Koná-li žák zkoušku po skončení školního roku, v němž měl řádně ukončit střední vzdělávání, koná ji na základě přihlášky podané řediteli školy, ve které úspěšně ukončil poslední ročník vzdělávání, přičemž zkoušky společné části maturitní zkoušky koná ve škole stanovené ministerstvem nebo jím zřízenou a pověřenou právnickou osobou.

(2) Žák je povinen se přihlásit k maturitní zkoušce na termín nejbližší následující po úspěšném ukončení posledního ročníku středního vzdělávání. Pokud se žák nepřihlásí, posuzuje se, jako by zkoušku vykonal neúspěšně. Věta druhá se nepoužije, pokud žák do 3 pracovních dnů od pominutí překážky prokáže řediteli školy, že přihlášku nepodal ze závažných důvodů, které nastaly bez jeho zavinění.

§ 80d

Komplexní profilová práce

(1) Ředitel školy může umožnit konání profilové části maturitní zkoušky vedle způsobu podle § 79 také zpracováním komplexní profilové práce za podmínky, že jde o obor středního vzdělávání, o kterém tak stanoví nařízení vlády.

(2) Součástí komplexní profilové práce je její obhajoba.

(3) Žák zvolí způsob konání profilové části maturitní zkoušky podle odstavce 1.

(4) Ředitel školy zajistí, aby komplexní profilová práce žáka byla zpracována ve spolupráci s pracovištěm osoby, která má oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání a uzavřela se školou smlouvu o obsahu a rozsahu zpracovávání komplexní profilové práce. Zpracovávání komplexní profilové práce může být součástí smlouvy podle § 65 odst. 2. Ustanovení § 65 odst. 3 se použije obdobně.

(5) Smlouva o obsahu a rozsahu zpracovávání komplexní profilové práce obsahuje

- a) druh činností, které žáci při zpracovávání komplexní profilové práce budou vykonávat,
- b) místo zpracovávání komplexní profilové práce,
- c) časový rozvrh zpracovávání komplexní profilové práce, jeho délku a den jeho zahájení,
- d) počet žáků, kteří se zúčastňují zpracovávání komplexní profilové práce,
- e) pravidla poskytování nástrojů a náradí používaných při zpracovávání komplexní profilové práce a způsob dopravy žáků do místa zpracovávání komplexní profilové práce,
- f) opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při zpracovávání komplexní profilové práce, včetně ochranných opatření, která musí být přijata, zejména s uvedením osobních ochranných pracovních prostředků a k zajištění hygienických podmínek při zpracovávání komplexní profilové práce,
- g) podmínky spolupráce pověřeného zaměstnance právnické osoby vykonávající činnost školy a pověřeného zaměstnance osoby při organizaci a řízení zpracovávání komplexní profilové práce na pracovištích osob a požadavky pro výkon činnosti pověřených zaměstnanců této osoby,
- h) ujednání o náhradě nákladů, které jiné osobě prokazatelně a nutně vznikají výhradně za účelem uskutečňování zpracovávání komplexní profilové práce na jejím pracovišti.

(6) Na komplexní profilovou práci se vztahují ustanovení upravující konání profilové části maturitní zkoušky, nestanoví-li zákon jinak.

(7) Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) termín a pravidla pro zadání komplexní profilové práce a

b) pravidla pro konání opravných a náhradních zkoušek.

§ 81

Další podmínky konání maturitní zkoušky

(1) ~~Žák koná maturitní zkoušku ve škole, jíž je žákem, na základě přihlášky podané řediteli školy. Žák, který po podání přihlášky k maturitní zkoušce přestoupí na jinou střední školu, koná společnou část maturitní zkoušky ve škole stanovené Centrem. Koná-li žák zkoušku po skončení školního roku, v němž měl řádně ukončit střední vzdělávání, koná ji na základě přihlášky podané řediteli školy, ve které úspěšně ukončil poslední ročník vzdělávání, přičemž zkoušky společné části maturitní zkoušky koná ve škole stanovené Centrem. Ředitel školy zajistí předání údajů z přihlášek Centru do registru žáků přihlášených k maturitní zkoušce a výsledků maturitních zkoušek, a to včetně rodných čísel žáků, a nebylo-li rodné číslo žákovi přiděleno, jména a příjmení žáka a data a místa jeho narození.~~

(2) V případě, že žák povinnou zkoušku **nebo její část ve** společné části nebo profilové části maturitní zkoušky vykonal neúspěšně, může konat opravnou zkoušku, a to nejvýše dvakrát z každé zkoušky. V případě, že žák vykonal neúspěšně nepovinnou zkoušku, opravnou zkoušku nekoná. Pokud se žák ke zkoušce nedostaví a svou nepřítomnost řádně omluví nejpozději do 3 pracovních dnů od termínu konání zkoušky řediteli školy, má právo konat náhradní zkoušku v termínu stanoveném prováděcím právním předpisem. Nedodržení stanovené lhůty může v závažných případech ředitel školy prominout. Konáním náhradní zkoušky není dotčeno právo žáka konat opravnou zkoušku. Koná-li žák opravnou nebo náhradní zkoušku, koná pouze tu část zkoušky, v níž neuspěl nebo ji nekonal. ~~Obdobně se uznávají úspěšně vykonané části zkoušky~~ **Úspěšně vykonané části zkoušky se uznávají, a to i** při konání maturitní zkoušky žákem, který nemohl tuto maturitní zkoušku dokončit v řádném termínu, neboť neukončil úspěšně poslední ročník vzdělávání.

(3) Jestliže se žák ke zkoušce bez řádné omluvy nedostavil, jeho omluva nebyla uznána nebo pokud byl ze zkoušky vyloučen, posuzuje se, jako by zkoušku vykonal neúspěšně.

(4) Ředitel školy vystaví žákovi, který vykonal úspěšně obě části maturitní zkoušky, vysvědčení o maturitní zkoušce.

(5) Žák může maturitní zkoušku vykonal nejpozději do 5 let od data, kdy přestal být žákem školy podle odstavce ~~10~~ **11** věty druhé.

(6) Žák, který již získal střední vzdělání s maturitní zkouškou vykonáním maturitní zkoušky podle tohoto zákona nebo podle předchozích právních předpisů, na svou žádost nekoná společnou část maturitní zkoušky a písemnou **práci** ~~zkoušku~~ a ústní zkoušku z českého

jazyka a literatury a z cizího jazyka v profilové části maturitní zkoušky. Ředitel školy může žákovi podle věty první na jeho žádost uznat další zkoušku profilové části maturitní zkoušky, pokud je obsahově srovnatelná se zkouškou profilové části v dané škole.

~~(7) Pokud se v profilové části maturitní zkoušky konají 4 povinné zkoušky, může ředitel školy stanovit, že za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem lze 1 povinnou zkoušku profilové části maturitní zkoušky konanou z cizího jazyka nahradit výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky z tohoto cizího jazyka doložené jazykovým certifikátem. Totéž může ředitel stanovit za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem pro 1 nepovinnou zkoušku profilové části maturitní zkoušky.~~

(7) Žákům náleží 5 vyučovacích dnů volna k přípravě na konání maturitní zkoušky, a to v termínu stanoveném ředitelem školy.

(8) Žáci škol a tříd s vyučovacím jazykem národnostní menšiny mají právo skládat společnou i profilovou část maturitní zkoušky v českém jazyce nebo v jazyce národnostní menšiny s výjimkou zkoušky ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura, kterou skládají v českém jazyce.

(9) Odlišným způsobem může být se souhlasem ministerstva ukončováno vzdělávání podle vzdělávacích programů ve vybraných třídách osmiletých nebo šestiletých gymnázií s výukou některých předmětů v cizím jazyce nebo ve školách zřízených na základě mezinárodní smlouvy, popřípadě se souhlasem ministerstva v dalších oborech vzdělání. Tato maturitní zkouška se považuje za maturitní zkoušku podle tohoto zákona, pokud žák vykoná také zkoušku ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura společné i profilové části maturitní zkoušky.

(10) Žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni, kdy úspěšně vykonal maturitní zkoušku. **Nevykonali** žák jednu nebo obě části maturitní zkoušky v řádném termínu, přestává být žákem školy 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit.

(11) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem

a) termíny, formu, pravidla průběhu a způsob a kritéria hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky, pravidla průběhu a způsob a kritéria hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky, pravidla zadávání a vyhodnocování didaktických testů; nabídku cizích jazyků ve společné části maturitní zkoušky, pravidla určení nabídky zkoušek profilové části maturitní zkoušky, včetně formy, témat a období konání těchto zkoušek, **podrobnější** podmínky pro nahrazení zkoušky profilové části **standardizovanou zkouškou z cizího jazyka výsledkem standardizované zkoušky doložené jazykovým certifikátem, včetně prokazované úrovně znalosti cizího jazyka**, termíny a pravidla pro konání opravné a náhradní zkoušky, termíny a pravidla pro opakování zkoušky profilové části maturitní zkoušky konané formou vypracování maturitní práce a její obhajoby před zkušební komisí;

b) postup a termíny přípravy zadání zkoušek společné části maturitní zkoušky, způsob označování zadání zkoušky společné části maturitní zkoušky nebo jeho části za informaci veřejně nepřístupnou a postup jejich zveřejňování, okruh osob oprávněných seznamovat se s informacemi veřejně nepřístupnými, pravidla pro přípravu, organizaci a řízení společné a profilové části maturitní zkoušky, zajištění podmínek jejich průběhu a vyhodnocení výsledků, podrobnější vymezení činnosti orgánů a fyzických osob zajišťujících maturitní zkoušky, vymezení předpokladů pro výkon funkce zadavatele a komisaře, obsah a formu osvědčení k výkonu funkce zadavatele nebo komisaře, podrobnosti o činnosti zkušební maturitní komise a počtu, výběru a jmenování jejích členů a pravidla a termíny pro jmenování předsedů zkušebních maturitních komisí, komisařů, zadavatelů a pravidla pro odměňování předsedů zkušebních maturitních komisí a komisařů;

c) podrobnější pravidla o obsahu, formě, způsobu a termínech podání přihlášky k maturitní, náhradní nebo opravné zkoušce, o obsahu, termínech, formě a způsobu předávání údajů z těchto přihlášek, o rozsahu, obsahu, způsobu a formě vedení evidencí podle § 80 odst. 1 a 2, o způsobu předávání dat do těchto evidencí, o způsobu ochrany údajů v nich obsažených a o náležitostech maturitních protokolů a způsobu jejich zpracování a vydávání;

d) podmínky a způsob konání maturitní zkoušky žáků uvedených v § 16 odst. 9, žáků s vývojovými poruchami učení nebo zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení ~~a osob podle § 20 odst. 4 věty třetí~~ a konání maturitní zkoušky v jazyce národnostní menšiny;

e) náležitosti žádosti o přezkoumání maturitní zkoušky podle § 82 odst. 1 písm. b) a § 82 odst. 2.

§ 81a

Nahrazení profilové části maturitní zkoušky

(1) Ředitel školy může umožnit nahrazení celé nebo části

- a) 1 povinné zkoušky profilové části maturitní zkoušky konané z cizího jazyka výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky z tohoto cizího jazyka doložené jazykovým certifikátem, pokud je žák v profilové části maturitní zkoušky přihlášen ke konání alespoň 4 povinných zkoušek,
- b) 1 nepovinné zkoušky profilové části maturitní zkoušky konané z cizího jazyka výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky z tohoto cizího jazyka doložené jazykovým certifikátem, nebo
- c) 1 povinné nebo 1 nepovinné zkoušky profilové části maturitní zkoušky výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky nebo zkoušek z dané vzdělávací oblasti odpovídající školnímu vzdělávacímu programu doložené osvědčením o vykonání zkoušky nebo zkoušek.

(2) Žák může podle odstavce 1 písm. c) nahradit nejvýše 1 zkoušku, a to pokud koná vedle profilové zkoušky z českého jazyka a literatury a případně povinné profilové zkoušky z cizího jazyka další alespoň 2 povinné zkoušky.

(3) Pokud žák standardizovanou zkouškou nebo zkouškami nahrazuje část zkoušky profilové části maturitní zkoušky, ze zbývajících rozsahu koná zkoušku profilové části maturitní zkoušky.

(4) Ředitel školy zveřejní spolu s nabídkou zkoušek profilové části maturitní zkoušky ve lhůtě podle § 79 odst. 3 na veřejně přístupném místě ve škole a způsobem umožňujícím dálkový přístup seznam

standardizovaných zkoušek, informaci o konání zkoušky ze zbývajících rozsahu podle odstavce 3 a požadovanou potřebnou dosaženou úroveň pro nahrazení celé nebo části zkoušky podle odstavce 1. U zkoušky z cizího jazyka zveřejní dále úroveň stanovenou rámcovým vzdělávacím programem daného oboru vzdělání nebo vyšší, nejméně však úroveň B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

§ 81b

Podmínky pro nahrazení standardizovanou zkouškou

(1) Ředitel školy může umožnit nahrazení celé nebo části profilové zkoušky ve vybraném oboru vzdělání, pokud

- a) standardizovaná zkouška ověřuje obdobný rozsah vzdělávání jako nahrazovaná zkouška a
- b) organizace standardizované zkoušky skýtá záruku řádného průběhu.

(2) Podmínka podle odstavce 1 písm. a) se nevztahuje na standardizovanou zkoušku z cizího jazyka.

Přezkoumání průběhu a výsledků závěrečné a maturitní zkoušky

§ 82

(1) Každý, kdo konal

- a) závěrečnou zkoušku,
- b) maturitní zkoušku, kromě dílčí zkoušky společné části, anebo byl z konání těchto zkoušek vyloučen,

může písemně požádat krajský úřad o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení. Krajský úřad rozhodne o žádosti ve lhůtě 30 dnů ode dne jejího doručení, a to tak, že výsledek zkoušky změní, nebo zruší a nařídí opakování zkoušky, pokud zjistí, že při této zkoušce byly porušeny právní předpisy nebo se vyskytly jiné závažné nedostatky, které mohly mít vliv na řádný průběh nebo výsledek zkoušky; v opačném případě výsledek zkoušky potvrdí. Škola, v níž žák konal maturitní zkoušku, Česká školní inspekce a ~~Centrum~~ **ministerstvo** **nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba** při plnění úkolů podle § 80 odst. 1 nebo **2** ~~3~~ poskytují krajskému úřadu součinnost při posuzování žádosti. Opakování zkoušky s výjimkou dílčí zkoušky společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce a zkoušky profilové části maturitní zkoušky konané formou vypracování maturitní práce a její obhajoby před zkušební komisí se koná nejpozději do 15 dnů ode dne vydání rozhodnutí, a to před zkušební komisí, kterou jmenuje krajský úřad. Opakování zkoušky profilové části maturitní zkoušky konané formou vypracování maturitní práce a její obhajoby před zkušební komisí se koná v nejbližším možném termínu, který stanoví prováděcí právní předpis.

(2) Každý, kdo konal zkoušku společné části maturitní zkoušky, nebo byl z konání této zkoušky vyloučen, může písemně požádat ministerstvo o přezkoumání výsledku této zkoušky nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky. Ministerstvo žadateli odešle písemné vyrozumění o výsledku přezkoumání **nejpozději do 30 dnů** ode dne doručení žádosti.

(3) Žádost podle odstavce 1 nebo 2 lze podat příslušnému správnímu úřadu do 20 dnů od konce období stanoveného prováděcím právním předpisem pro konání příslušné závěrečné nebo maturitní zkoušky nebo v případě zkoušek společné části maturitní zkoušky od konce období stanoveného prováděcím právním předpisem pro konání příslušné zkoušky.

(4) Každý má právo nahlédnout do všech materiálů týkajících se jeho osoby, které mají význam pro rozhodnutí o výsledku zkoušky.

HLAVA III

NÁSTAVBOVÉ STUDIUM A ZKRÁCENÉ STUDIUM PRO ZÍSKÁNÍ STŘEDNÍHO VZDĚLÁNÍ S VÝUČNÍM LISTEM A STŘEDNÍHO VZDĚLÁNÍ S MATURITNÍ ZKOUŠKOU

§ 83

Nástavbové studium

(1) Střední školy mohou organizovat nástavbové studium pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s výučním listem v délce 3 let denní formy vzdělávání. Vzdělávání se uskutečňuje podle rámcového vzdělávacího programu pro příslušný obor středního vzdělání. Návaznost oborů středního vzdělání pro uchazeče přijímané do nástavbového studia stanoví vláda nařízením.

(2) Vzdělávání v nástavbovém studiu trvá 2 roky v denní formě vzdělávání.

(3) Na přijímací řízení do nástavbového studia se použijí ustanovení upravující přijímací řízení do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou, není-li dále stanoveno jinak. Součástí přijímacího řízení do nástavbového studia, nejde-li o obor vzdělání s talentovou zkouškou, je vždy jednotná zkouška podle § 60 odst. 2 5. Ředitel školy může dále stanovit přijímací zkoušku ověřující učivo dalších vzdělávacích oborů nebo vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy uchazeče; obsah a formu přijímací zkoušky stanoví v souladu se společným základem rámcových vzdělávacích programů oborů středního vzdělání, na něž navazuje obor středního vzdělání nástavbového studia.

(4) Nástavbové studium se ukončuje maturitní zkouškou, dokladem je vysvědčení o maturitní zkoušce. Žák, který úspěšně ukončí nástavbové studium, získá střední vzdělání s maturitní zkouškou.

(5) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnější podmínky organizace vzdělávání v nástavbovém studiu.

§ 84

Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem

(1) Střední školy, které poskytují střední vzdělání s výučním listem v daném oboru středního vzdělání, mohou v tomto oboru středního vzdělání uskutečňovat také zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem pro uchazeče, kteří prospěli ve druhém pololetí posledního ročníku oboru středního vzdělání s maturitní zkouškou, nebo pro uchazeče, kteří získali

střední vzdělání s výučním listem v jiném oboru středního vzdělání.
Zkrácené studium trvá 1 až 2 roky v denní formě vzdělávání;
délku stanoví rámcový vzdělávací program příslušného oboru vzdělání.

(2) Na přijímací řízení se použijí ustanovení upravující přijímací řízení do oborů středního vzdělání bez maturitní zkoušky, není-li dále stanoveno jinak. V rámci přijímacího řízení může ředitel školy rozhodnout o konání přijímací zkoušky, jejíž obsah a formu stanoví v souladu s rámcovým vzdělávacím programem oboru středního vzdělání, k jehož studiu se uchazeč hlásí.

(3) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem náležitosti a podmínky organizace zkráceného vzdělávání pro získání středního vzdělání s výučním listem.

§ 85

Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou

(1) Střední školy, které poskytují střední vzdělání s maturitní zkouškou v daném oboru středního vzdělání, mohou v tomto oboru vzdělání uskutečňovat také zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou. Zkrácené studium trvá 1 až 2 roky v denní formě vzdělávání; délku stanoví rámcový vzdělávací program příslušného oboru středního vzdělání.

(2) Na přijímací řízení se použijí ustanovení upravující přijímací řízení do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou, není-li dále stanoveno jinak. Jednotná zkouška se nekoná.“ a slova „zdravotní způsobilosti“ se nahrazují slovy „kteří při přijímacím řízení splnili podmínky pro přijetí prokázáním zdravotní způsobilosti, stanoví-li tak nařízení vlády upravující soustavu oborů vzdělání. Ke zkrácenému studiu pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou se mohou hlásit uchazeči, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou v jiném oboru středního vzdělání. V rámci přijímacího řízení může ředitel školy rozhodnout o konání přijímací zkoušky, jejíž obsah a formu stanoví v souladu s rámcovým vzdělávacím programem oboru středního vzdělání, k jehož studiu se uchazeč hlásí.

(3) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem náležitosti a podmínky organizace zkráceného vzdělávání pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou.

ČÁST PÁTÁ

VZDĚLÁVÁNÍ V KONZERVATOŘI

§ 86

Cíle vzdělávání v konzervatoři

Vzdělávání v konzervatoři rozvíjí znalosti, dovednosti a další

schopnosti žáka získané v základním a v základním uměleckém vzdělávání, poskytuje všeobecné vzdělání a připravuje žáky pro výkon náročných uměleckých nebo uměleckých a umělecko pedagogických činností v oborech hudba, tanec, zpěv a hudebně dramatické umění. Vzdělávání v konzervatoři vytváří dále předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, pokračování ve vzdělávání a pro výkon pracovní činnosti.

§ 87

Stupně vzdělání v konzervatoři

(1) Úspěšným ukončením vzdělávacího programu v konzervatoři se dosahuje těchto stupňů vzdělání

a) střední vzdělání s maturitní zkouškou,

b) vyšší odborné vzdělání v konzervatoři.

(2) Střední vzdělání s maturitní zkouškou získá žák úspěšným ukončením odpovídající části vzdělávacího programu v konzervatoři nejdříve po 4 letech v denní formě vzdělávání v šestiletém vzdělávacím programu nebo po 8 letech v denní formě vzdělávání v osmiletém vzdělávacím programu.

(3) Vyšší odborné vzdělání v konzervatoři získá žák úspěšným ukončením šestiletého nebo osmiletého vzdělávacího programu.

§ 88

Přijímání ke vzdělávání v konzervatoři

(1) Ke vzdělávání do prvního ročníku šestiletého vzdělávacího programu konzervatoře se přijímají uchazeči, kteří splnili povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělávání, do prvního ročníku osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře se přijímají uchazeči, kteří úspěšně ukončili pátý ročník základní školy, a kteří při přijímacím řízení splnili podmínky pro přijetí prokázáním vhodných schopností, vědomostí, zájmů a zdravotní způsobilosti.

(2) Na přijímací řízení ke vzdělávání v konzervatoři se použijí ustanovení upravující přijímací řízení do oborů středního vzdělání s talentovou zkouškou.

§ 89

Ukončování vzdělávání v konzervatoři

(1) Vzdělávání v konzervatoři se zpravidla ukončuje absolutoriem v konzervatoři. Dokladem je vysvědčení o absolutoriu v konzervatoři a diplom absolventa konzervatoře. Označení absolventa konzervatoře, které se uvádí za jménem, je "diplomovaný specialista", zkráceně "DiS.". Žáci mohou ukončit vzdělávání také maturitní zkouškou, nejdříve však po čtvrtém ročníku v případě šestiletého vzdělávacího programu

konzervatoře a po osmém ročníku v případě osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře.

(2) Vysvědčení o maturitní zkoušce a vysvědčení o absolutoriu v konzervatoři jsou opatřena doložkou o získání příslušného stupně vzdělání.

§ 90

Absolutorium v konzervatoři

(1) Účelem absolutoria v konzervatoři je ověřit, jak žáci dosáhli cílů vzdělávání stanovených rámcovým a školním vzdělávacím programem v příslušném oboru vzdělání, zejména ověřit úroveň klíčových dovedností, vědomostí a postojů absolventa, které jsou důležité pro jeho další vzdělávání nebo výkon povolání.

(2) Absolutorium v konzervatoři je komplexní odborná zkouška, která se skládá z teoretické zkoušky z odborných předmětů stanovených rámcovým vzdělávacím programem, zkoušky z cizího jazyka, absolventské práce a její obhajoby, absolventského výkonu z jednoho nebo dvou hlavních oborů, popřípadě zkoušky z umělecko-pedagogické přípravy, pokud tak stanoví rámcový vzdělávací program. Absolutorium v konzervatoři pro obor tanec se skládá z teoretické zkoušky z odborných předmětů stanovených rámcovým vzdělávacím programem, absolventské práce a její obhajoby, absolventského výkonu a zkoušky z umělecko-pedagogické přípravy. Obsah a termíny konání zkoušek stanoví ředitel školy.

(3) Žák může konat absolutorium v konzervatoři, pokud úspěšně ukončil poslední ročník vzdělávání v příslušném oboru vzdělání a

a) v šestiletém vzdělávacím programu úspěšně vykonal závěrečné komisionální zkoušky z českého jazyka a literatury a dějin oboru nebo maturitní zkoušku,

b) v osmiletém vzdělávacím programu úspěšně vykonal závěrečné komisionální zkoušky z českého jazyka a literatury a cizího jazyka nebo maturitní zkoušku.

(4) Žák, který ukončuje vzdělávání v konzervatoři absolutoriem bez předchozího konání maturitní zkoušky, koná v termínu stanoveném ředitelem školy závěrečnou komisionální zkoušku z předmětů podle odstavce 3 ve školním roce, v němž byla výuka těchto předmětů ukončena, nejpozději však do konce prvního pololetí následujícího školního roku. Neprospěl-li žák u závěrečné komisionální zkoušky, stanoví zkušební komise termín opravné zkoušky. Opravnou závěrečnou komisionální zkoušku může žák konat nejvýše dvakrát. Předsedu a členy zkušební komise pro závěrečnou komisionální zkoušku jmenuje ředitel školy.

(5) Absolutorium v konzervatoři se koná před zkušební komisí. Předsedu zkušební komise jmenuje krajský úřad; předseda zkušební komise musí být pedagogickým pracovníkem z jiné konzervatoře nebo vysoké školy, který

má odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost a nejméně pětiletou umělecko-pedagogickou praxi. Místopředsedu a členy zkušební komise pro absolutorium v konzervatoři jmenuje ředitel školy, místopředsedou je jmenován pedagogický pracovník příslušné školy s nejméně pětiletou pedagogickou praxí; členem komise musí být vedoucí absolventské práce, vedoucí absolventského výkonu a oponent. Ustanovení § 74 odst. 9 a 10 se použije obdobně.

(6) Po dobu 5 vyučovacích dnů před zahájením absolutoria v konzervatoři se žáci nezúčastňují vyučování, tato doba je určena pro přípravu na absolutorium.

(7) Zkušební komise může žákovi povolit odklad závěrečné komisionální zkoušky nebo absolutoria v konzervatoři, popřípadě stanovit žákovi termín náhradní zkoušky, pokud se z vážných důvodů nemohl ke konání závěrečné komisionální zkoušky nebo absolutoria dostavit a do 3 pracovních dnů od konání zkoušky nebo absolutoria se písemně omluvil předsedovi zkušební komise. Nedodržení stanovené lhůty může v závažných případech předseda zkušební komise prominout.

(8) Jestliže se žák nedostavil k závěrečné komisionální zkoušce nebo absolutoriu bez řádné omluvy, jeho omluva nebyla uznána nebo byl ze zkoušky vyloučen, posuzuje se, jako by zkoušku vykonal neúspěšně.

(9) Neprospěl-li žák ze zkoušky absolutoria v konzervatoři, popřípadě neobhájil-li absolventskou práci, může konat opravnou zkoušku, popřípadě opravnou obhajobu absolventské práce v termínu, který mu určí zkušební komise. Opravnou zkoušku a opravnou obhajobu absolventské práce je možno konat dvakrát.

(10) Žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni, kdy úspěšně vykonal absolutorium v konzervatoři. Nevykonali-li žák v určeném termínu úspěšně absolutorium v konzervatoři a byla mu povolena opravná zkouška nebo odklad zkoušky, zachovávají se mu práva a povinnosti žáka do 30. června školního roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit.

(11) Žák může absolutorium v konzervatoři vykonat nejpozději do 5 let od data, kdy přestal být žákem školy podle odstavce 10 věty druhé .

(12) Každý, kdo konal absolutorium v konzervatoři může požádat krajský úřad do 8 dnů ode dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušky, o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky. Při přezkoumání se postupuje obdobně podle § 82 odst. 1 a 4.

§ 91

(1) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnější podmínky průběhu, organizace a ukončování vzdělávání v konzervatoři.

(2) Na vzdělávání v konzervatoři a konzervatoř se vztahují ustanovení tohoto zákona o středním vzdělávání a střední škole, pokud není stanoveno jinak.

ČÁST ŠESTÁ

VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

HLAVA I

CÍLE A STUPEŇ VYŠŠÍHO ODBORNÉHO VZDĚLÁNÍ, PŘIJÍMÁNÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ, JEHO ORGANIZACE, PRŮBĚH A UKONČOVÁNÍ

§ 92

Cíle vyššího odborného vzdělávání a stupeň vzdělání

- (1) Vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti studenta získané ve středním vzdělávání a poskytuje všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností.
- (2) Úspěšným ukončením příslušného akreditovaného vzdělávacího programu se dosáhne stupně vyššího odborného vzdělání.
- (3) Délka vyššího odborného vzdělávání v denní formě je 3 roky včetně odborné praxe, u zdravotnických oborů vzdělání až 3,5 roku.

Přijímání ke vzdělávání ve vyšší odborné škole

§ 93

Podmínky přijetí ke vzdělávání ve vyšší odborné škole

- (1) Ke vzdělávání ve vyšší odborné škole lze přijmout uchazeče, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou a kteří při přijímacím řízení splnili podmínky pro přijetí prokázáním vhodných schopností, vědomostí, zájmů a zdravotní způsobilosti.
- (2) O přijetí uchazeče ke vzdělávání ve vyšší odborné škole rozhoduje ředitel této školy.

§ 94

Přijímání do prvního ročníku vzdělávání ve vyšší odborné škole

- (1) Uchazeč podává přihlášku ke vzdělávání ve vyšší odborné škole řediteli školy pro první kolo přijímacího řízení v termínu stanoveném prováděcím právním předpisem. V přihlášce se vždy uvádí rodné číslo uchazeče, bylo-li mu přiděleno.
- (2) V rámci přijímacího řízení může ředitel školy rozhodnout o konání přijímací zkoušky, jejíž obsah a formu stanoví v souladu s rámcovými vzdělávacími programy poskytujícími střední vzdělání s maturitní zkouškou.

(3) Ředitel školy stanoví jednotná kritéria pro všechny uchazeče přijímané v jednotlivých kolech přijímacího řízení do příslušného oboru a formy vzdělávání pro daný školní rok. V přijímacím řízení ředitel školy hodnotí uchazeče podle

a) hodnocení znalostí uchazeče získaných ve středním vzdělávání a vyjádřeném na vysvědčení ze střední školy,

b) výsledků přijímací zkoušky, je-li stanovena, a

c) dalších skutečností, které osvědčují vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy uchazeče.

(4) Předpokladem přijetí uchazeče ke vzdělávání ve vyšší odborné škole je rovněž splnění podmínek zdravotní způsobilosti pro daný obor vzdělání.

(5) Ředitel školy zveřejní v dostatečném předstihu, nejméně však dvoutýdenním, lhůtu pro podání přihlášky ke vzdělávání, doklady, které jsou její součástí, kritéria hodnocení přijímacího řízení, termíny konání přijímací zkoušky a její formu a rámcový obsah, je-li stanovena, popřípadě další podmínky přijetí ke vzdělávání. Tyto skutečnosti musí být zveřejněny na přístupném místě ve škole a způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(6) Pokud splní podmínky přijímacího řízení více uchazečů, než kolik lze přijmout, rozhoduje jejich pořadí podle výsledku hodnocení přijímacího řízení.

(7) Ředitel školy zveřejní seznam přijatých uchazečů a vydá rozhodnutí o nepřijetí uchazeče do 7 dnů po konání přijímací zkoušky nebo po stanovení výsledků přijímacího řízení, pokud se přijímací zkouška nekoná.

(8) Ředitel školy může po ukončení prvního kola přijímacího řízení vyhlásit další kola přijímacího řízení k naplnění předpokládaného stavu studentů.

(9) Ředitel školy může mimo rámec příslušného kola přijímacího řízení přijmout k vyššímu odbornému vzdělávání ve vyšší odborné škole a zařadit do probíhajícího prvního ročníku uchazeče, který je studentem bakalářského studijního programu nebo magisterského studijního programu, který nenavazuje na bakalářský studijní program, nebo uchazeče, který v době daného probíhajícího prvního ročníku studium takového studijního programu ukončil jinak než řádně. V rámci přijímacího řízení může ředitel školy po posouzení dokladů uchazeče o předchozím vzdělávání stanovit jako podmínku přijetí vykonání zkoušky a určit její obsah, termín, formu a kritéria hodnocení, a to v souladu s akreditovaným vzdělávacím programem příslušného oboru vzdělání.

§ 95

Přijímání do vyššího ročníku vzdělávání ve vyšší odborné škole

(1) Ředitel školy může uchazeče přijmout do vyššího než prvního ročníku vzdělávání ve vyšší odborné škole. V rámci přijímacího řízení může

ředitel školy po posouzení dokladů uchazeče o předchozím vzdělávání stanovit jako podmínku přijetí vykonání zkoušky a určit její obsah, termín, formu a kritéria hodnocení, a to v souladu s akreditovaným vzdělávacím programem příslušného oboru vzdělání. V případě, že ředitel školy rozhodne o přijetí uchazeče, určí ročník, do něhož bude uchazeč zařazen.

(2) V případě zdravotnických oborů může ředitel školy přijmout uchazeče do vyššího než prvního ročníku vzdělávání ve vyšší odborné škole pouze v případě, že obsah předchozího vzdělávání uchazeče odpovídá obsahu vzdělávání v těch ročnících, které student nebude absolvovat.

Organizace a průběh vyššího odborného vzdělávání

§ 96

(1) Školní rok začíná 1. září a končí 31. srpna následujícího kalendářního roku. Školní rok se člení na dvě období. Zimní období trvá od 1. září do 31. ledna, letní období trvá od 1. února do 31. srpna.

(2) Vyšší odborné vzdělávání obsahuje teoretickou přípravu a praktickou přípravu. Praktická příprava se uskutečňuje formou praktického vyučování ve škole nebo formou odborné praxe na pracovištích fyzických nebo právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání a které mají se školou uzavřenou smlouvu o obsahu a rozsahu odborné praxe a podmínkách pro její konání.

(3) Na studenty při praktické přípravě se vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o zaměstnance a pracovní podmínky žen a mladistvých, a další předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

§ 97

(1) Uchazeč se stává studentem vyšší odborné školy dnem zápisu ke vzdělávání. Uchazeči se zapisují ve lhůtě stanovené vyšší odbornou školou, nejpozději však do 31. října.

(2) Dokladem o vzdělávání ve vyšší odborné škole je výkaz o studiu. Do výkazu o studiu se zapisují předměty nebo jiné ucelené části učiva zvoleného oboru vzdělání a výsledky hodnocení studenta **v listinné nebo elektronické podobě.**

(3) V průběhu vyššího odborného vzdělávání se studentovi umožňuje přestup do jiné vyšší odborné školy, změna oboru vzdělání, přerušení vzdělávání, opakování ročníku a uznání předchozího vzdělání, a to na základě písemné žádosti studenta.

(4) Ředitel školy může studentovi povolit změnu oboru vzdělání. V rámci rozhodování o změně oboru vzdělání může ředitel školy stanovit rozdílovou zkoušku a určit její obsah, rozsah, termín a kritéria jejího hodnocení.

(5) O přestupu studenta vyšší odborné školy do jiné vyšší odborné školy rozhoduje ředitel školy, do které se student hlásí. V rámci rozhodování o přestupu studenta, zejména pokud má při přestupu dojít ke změně oboru vzdělání, může ředitel školy stanovit rozdílovou zkoušku a určit její obsah, rozsah, termín a kritéria jejího hodnocení.

(6) Ředitel školy může studentovi přerušit vzdělávání, a to na dobu nejvýše 2 let. Po dobu přerušení vzdělávání student není studentem této vyšší odborné školy. Po uplynutí doby přerušení vzdělávání pokračuje student v tom ročníku, ve kterém bylo vzdělávání přerušeno. Se souhlasem ředitele školy může student pokračovat ve vyšším ročníku, prokáže-li odpovídající znalosti a praktické dovednosti a způsob jejich získání. Ředitel školy na žádost studenta ukončí přerušení vzdělávání i před uplynutím doby přerušení vzdělávání, nebrání-li tomu závažné důvody.

(7) Ředitel školy je povinen přerušit vzdělávání studentce z důvodů těhotenství a mateřství, jestliže praktická příprava probíhá na pracovištích nebo ve formě prací zakázaných těhotným ženám a matkám do konce devátého měsíce po porodu, nebo jestliže vyučování podle lékařského posudku ohrožuje těhotenství studentky.

(8) Ředitel školy může studentovi, který nesplnil podmínky stanovené akreditovaným vzdělávacím programem pro příslušný ročník, povolit opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

§ 98

(1) Student může zanechat vzdělávání na základě písemného sdělení doručeného řediteli školy. Student přestává být studentem vyšší odborné školy dnem následujícím po dni doručení tohoto sdělení řediteli školy, popřípadě dnem uvedeným ve sdělení o zanechání vzdělávání, pokud jde o den pozdější.

(2) Jestliže se student neúčastní po dobu nejméně 20 vyučovacích dnů vyučování a jeho neúčast není řádně omluvena, vyzve ho ředitel školy písemně, aby neprodleně doložil důvody své nepřítomnosti; zároveň upozorní, že jinak bude student posuzován, jako by vzdělávání zanechal. Jestliže do 3 týdnů od doručení výzvy student do vyšší odborné školy nenastoupí nebo nedoloží důvod nepřítomnosti, posuzuje se, jako by posledním dnem této lhůty vzdělávání zanechal; tímto dnem přestává být studentem vyšší odborné školy.

§ 99

Hodnocení výsledků vzdělávání studentů

(1) Studenti jsou hodnoceni vždy za příslušné období. Předměty, popřípadě jiné ucelené části učiva, z nichž student koná zkoušku, a předměty, popřípadě jiné ucelené části učiva, z nichž je student hodnocen jiným způsobem, stanoví akreditovaný vzdělávací program.

Zkoušky je možné opakovat dvakrát. V případě členění obsahu vzdělávání do jiných ucelených částí učiva než předmětů se vydává studentovi potvrzení o jejich absolvování.

(2) Do vyššího ročníku postoupí student, který úspěšně splnil podmínky stanovené akreditovaným vzdělávacím programem pro příslušný ročník.

(3) V případě, že nelze studenta hodnotit ze závažných důvodů, určí ředitel školy termín, do kterého má být hodnocení studenta ukončeno. Hodnocení musí být ukončeno nejpozději do konce následujícího období.

§ 100

Uznávání dosaženého vzdělání

Ředitel školy uzná ucelené dosažené vzdělání studenta, pokud je doloženo dokladem o tomto vzdělání nebo jiným prokazatelným způsobem. Částečné vzdělání studenta může ředitel školy uznat, pokud je doloženo dokladem o tomto vzdělání nebo jiným prokazatelným způsobem a od doby jeho dosažení neuplynulo více než 10 let nebo pokud student znalosti z tohoto vzdělání prokáže při zkoušce stanovené ředitelem školy. Uzná-li ředitel školy dosažené vzdělání studenta, uvolní žáka zčásti nebo zcela z vyučování a z hodnocení v rozsahu uznaného vzdělání.

Ukončování vyššího odborného vzdělávání

§ 101

Vyšší odborné vzdělávání se ukončuje absolutoriem. Dokladem o dosažení vyššího odborného vzdělání je vysvědčení o absolutoriu a diplom absolventa vyšší odborné školy. Označení absolventa vyšší odborné školy, které se uvádí za jménem, je "diplomovaný specialista" (zkráceně "DIS.").

§ 102

(1) Podmínkou pro absolutorium je úspěšné ukončení posledního ročníku vzdělávání. Absolutorium se skládá ze zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka a obhajoby absolventské práce. Absolventská práce může být zpracována a obhajována společně několika studenty; i v tomto případě jsou studenti hodnoceni jednotlivě. Absolventská práce a její obhajoba může obsahovat též část ověřující praktické dovednosti. **Ředitel školy jmenuje vedoucího absolventské práce a oponenta, kteří zpracují posudky absolventské práce včetně návrhu jejího hodnocení.**

(2) Ředitel školy vyhlašuje nejméně 1 řádný termín absolutoria ve školním roce. **Ředitel školy může studentovi, který již dříve získal vyšší odborné vzdělání, uznat jednotlivou zkoušku absolutoria, pokud je obsahově srovnatelná se zkouškou, kterou má student konat.**

(3) Absolutorium se koná před zkušební komisí a je veřejné s výjimkou jednání zkušební komise o hodnocení studenta.

(4) Zkušební komise má stálé a další členy, předsedou je pedagogický pracovník z jiné vyšší odborné školy nebo vysoké školy. Stálými členy jsou předseda, místopředseda a vedoucí učitel studijní skupiny. Dalšími členy jsou učitel příslušného předmětu, přísedící, který vyučuje daný předmět, a odborník z praxe, vedoucí absolventské práce a oponent. Rozhodne-li tak ředitel školy, mohou být vedoucí absolventské práce a oponent dalšími členy zkušební komise. Předsedu komise jmenuje krajský úřad, ostatní členy komise ředitel školy. Ustanovení § 74 odst. 9 a 10 se použije obdobně.

(5) Neprospěl-li student z některé zkoušky nebo neobhájil-li absolventskou práci, může konat opravnou zkoušku z této zkoušky nebo obhájit absolventskou práci do 6 měsíců od řádného termínu absolutoria. Opravnou zkoušku nebo opravnou obhajobu absolventské práce je možné konat nejvýše dvakrát, a to v termínu stanoveném zkušební komisí.

(6) Pokud se student ke zkoušce nebo obhajobě nedostaví a svou nepřítomnost řádně omluví nejpozději do 3 pracovních dnů od konání zkoušky předsedovi zkušební komise nebo nekonal absolutorium z důvodu neukončení posledního ročníku vzdělávání, má právo konat náhradní zkoušku. Nedodržení stanovené lhůty může v závažných případech předseda zkušební komise prominout. Konáním náhradní zkoušky není dotčeno právo studenta konat opravnou zkoušku.

(7) Student přestává být studentem vyšší odborné školy dnem následujícím po dni, kdy úspěšně vykonal absolutorium. Nevykonal-li student úspěšně absolutorium v případě vzdělávacího programu v délce 3 roky v řádném termínu, přestává být studentem školy 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit, v případě vzdělávacího programu v délce 3,5 roku přestává být studentem školy 31. ledna roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit. Jestliže se student ke zkoušce nebo obhajobě bez řádné omluvy nedostavil, jeho omluva nebyla uznána nebo byl ze zkoušky vyloučen, posuzuje se, jako by zkoušku nebo obhajobu vykonal neúspěšně.

(8) Student může absolutorium vykonat nejpozději do 5 let od data, kdy přestal být studentem školy podle odstavce 7 věty druhé.

(9) Každý, kdo konal zkoušku absolutoria nebo obhajobu absolventské práce, může do 8 dnů ode dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušky, požádat krajský úřad o přezkoumání jejího průběhu a výsledku. Při přezkoumání se postupuje obdobně podle § 82 odst. 1 a 4.

§ 103

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnosti o organizaci, náležitostech a průběhu přijímacího řízení ke vzdělávání ve vyšších odborných školách, včetně termínů konání přijímacích zkoušek, a o přijímání do vyššího než prvního ročníku, podrobnosti o organizaci a průběhu vyššího odborného vzdělávání, podmínky konání odborné praxe a náležitosti smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách odborné praxe,

pravidla pro hodnocení studentů, pro uznávání předchozího vzdělání a podrobnější podmínky o ukončování vyššího odborného vzdělávání absolutoriem.

HLAVA II

AKREDITACE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

§ 104

(1) Vzdělávací program v příslušném oboru vzdělání pro jednotlivou vyšší odbornou školu podléhá akreditaci, kterou uděluje Národní akreditační úřad pro terciární vzdělávání (dále jen „Akreditační úřad“), zřízený zákonem o vysokých školách; v případě vzdělávacího programu zdravotnického zaměření s předchozím souhlasným stanoviskem Ministerstva zdravotnictví a v případě vzdělávacího programu v oblasti bezpečnostních služeb s předchozím souhlasným souhlasem Ministerstva vnitra a v případě vzdělávacího programu zaměřeného na přípravu k výkonu regulovaného povolání též s předchozím stanoviskem příslušného uznávacího orgánu¹⁾, že absolventi budou připraveni odpovídajícím způsobem k výkonu tohoto povolání. Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo vnitra nebo příslušný uznávací orgán vydávají stanoviska podle věty první do 90 dnů ode dne, kdy jim byla žádost o stanovisko doručena. (403/2020)

(2) Je-li vzdělávací program akreditován a zapsán pro příslušnou vyšší odbornou školu do školského rejstříku, lze ke vzdělávání v tomto programu přijímat uchazeče, konat výuku, zkoušky a přiznávat označení absolventa vyšší odborné školy.

§ 105

(1) Žádost o udělení akreditace vzdělávacího programu v určitém oboru vzdělání pro jednotlivou vyšší odbornou školu se podává Akreditačnímu úřadu. Žádost podává právnická osoba nebo organizační složka státu nebo její součást, která vykonává nebo bude vykonávat činnost vyšší odborné školy; před vznikem uvedené právnické osoby může žádost podat její zřizovatel, zakladatel nebo jiná osoba, která je v souladu s právními předpisy oprávněna jednat za právnickou osobu do jejího vzniku.

(2) Akreditační úřad rozhodne o žádosti o akreditaci vzdělávacího programu do 120 dnů od obdržení žádosti.

(3) Akreditační úřad akreditaci neudělí, jestliže

a) vzdělávací program nesplňuje náležitosti uvedené v § 6 odst. 1,

b) vzdělávací program není z hlediska obsahu v souladu s cíli a zásadami stanovenými tímto zákonem,

c) k akreditaci nebylo vydáno souhlasné stanovisko Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva vnitra nebo příslušného uznávacího orgánu, je-li takové stanovisko potřebné podle § 104 odst. 1, nebo

d) v žádosti byly uvedeny nesprávné údaje rozhodné pro akreditaci vzdělávacího programu a ke dni vydání rozhodnutí nebyly tyto vady odstraněny.

(4) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem obsah písemné žádosti o akreditaci vzdělávacího programu.

§ 106

(1) Akreditace vzdělávacího programu se uděluje na dobu rovnající se nejvýše dvojnásobku délky vzdělávání v denní formě studia. Platnost akreditace lze i opakovaně prodloužit. Na řízení o prodloužení platnosti akreditace se přiměřeně vztahuje ustanovení § 105.

(2) Během uskutečňování akreditovaného vzdělávacího programu může vyšší odborná škola požádat o akreditaci změny vzdělávacího programu.

(3) Akreditace vzdělávacího programu zaniká výmazem příslušného oboru vzdělání ze školského rejstříku, uplynutím doby platnosti akreditace vzdělávacího programu nebo odnětím akreditace vzdělávacího programu.

§ 107

Na řízení a postupy ve věcech akreditací nebo přijetí nápravných opatření při nedostatcích v uskutečňování vzdělávacích programů vyšších odborných škol se ustanovení § 78 odst. 11, § 79 odst. 3 vět třetí a čtvrté, § 83c odst. 4 až 7, § 83e odst. 1, § 85 písm. c) a § 86 odst. 1, 2 a 6 až 9 zákona o vysokých školách použijí obdobně.

HLAVA III

Vnější hodnocení a kontrola činnosti vyšších odborných škol

§ 107a

(1) Akreditační úřad je oprávněn provádět vnější hodnocení vzdělávací činnosti vyšších odborných škol; hodnocení může být tematicky zaměřeno nebo se zabývat všemi vzdělávacími činnostmi vyšší odborné školy.

(2) Akreditační úřad je oprávněn vykonávat u vyšších odborných škol kontrolu dodržování právních předpisů a podmínek, které byly rozhodné podle tohoto zákona nebo jeho prováděcích právních předpisů pro akreditaci vzdělávacího programu vyšší odborné školy, při uskutečňování vzdělávacích programů vyšší odborné školy.

(3) Na vnější hodnocení a kontrolu činnosti vyšších odborných škol se ustanovení § 79 odst. 3 věty třetí, § 83e odst. 1 a § 84 odst. 2 až 4 zákona o vysokých školách použijí obdobně.

ČÁST SEDMÁ

UZNÁVÁNÍ ZAHRANIČNÍHO VZDĚLÁNÍ

§ 108

(1) Absolvent zahraniční školy, který získal doklad o dosažení základního, středního nebo vyššího odborného vzdělání (dále jen „zahraniční vysvědčení“), může požádat krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu žadatele, v případě cizince podle místa pobytu, o

a) vydání osvědčení o uznání rovnocennosti zahraničního vysvědčení v České republice, nebo

b) rozhodnutí o uznání platnosti zahraničního vysvědčení v České republice (dále jen „nostrifikace“).

Nelze-li místní příslušnost krajského úřadu určit podle věty první, řídí se místem podání žádosti.

(2) Osvědčení o uznání rovnocennosti zahraničního vysvědčení v České republice vydá na základě žádosti, obsahující v příloze originál zahraničního vysvědčení nebo jeho úředně ověřenou kopii, krajský úřad v případech, kdy je Česká republika na základě svých mezinárodních závazků zavázána dané zahraniční vysvědčení uznat za rovnocenné s dokladem o vzdělání vydaným v České republice. Pokud ze zahraničního vysvědčení není patrný obsah a rozsah vyučovaných předmětů, předloží žadatel také rámcový obsah vzdělávání v oboru, v němž dosažené vzdělávání získal.

(3) Pokud Česká republika není vázána mezinárodní smlouvou uznat dané zahraniční vysvědčení za rovnocenné s dokladem o vzdělání vydaným v České republice, krajský úřad rozhoduje o nostrifikaci na základě žádosti obsahující v příloze

a) originál zahraničního vysvědčení nebo jeho úředně ověřenou kopii,

b) doklad o obsahu a rozsahu vzdělávání absolvovaného v zahraniční škole,

c) doklad o skutečnosti, že škola je uznána státem, podle jehož právního řádu bylo zahraniční vysvědčení vydáno, za součást jeho vzdělávací soustavy, pokud ze zahraničního vysvědčení tato skutečnost nevyplývá.

(4) Pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak, pravost podpisů a otisků razítek na originálech zahraničních vysvědčení a skutečnost, že škola je uznána státem, podle jehož právního řádu bylo zahraniční vysvědčení vydáno, musí být ověřena příslušným zastupitelským úřadem České republiky a dále ministerstvem zahraničních věcí státu, podle jehož právního řádu bylo zahraniční vysvědčení vydáno, popřípadě notářem působícím na území takového státu. K žádosti se současně připojí úředně ověřený překlad dokladů uvedených v odstavci 2 nebo 3 do českého jazyka. V případě dokladu vyhotoveného ve slovenském jazyce se překlad do českého jazyka nevyžaduje. V případě zahraniční školy nezapsané do školského rejstříku a zřízené na území České republiky cizím státem, právnickou osobou se sídlem mimo území České republiky nebo cizím státním občanem, v níž ministr školství, mládeže a tělovýchovy povolil plnění povinné školní docházky, se doklad podle odstavce 3 písm. c) a ověření podle věty první nepožaduje.

(5) V případě, že krajský úřad v rámci řízení o nostrifikaci zjistí, že obsah a rozsah vzdělávání absolvovaného v zahraniční škole se v porovnání se vzděláváním podle obdobného rámcového vzdělávacího programu v České republice podstatně odlišuje, žádost zamítne. V případě, že se obsah a rozsah vzdělávání v zahraniční škole odlišuje zčásti nebo žadatel nemůže splnit požadavky uvedené v odstavci 3 písm. b) nebo v odstavci 4, nařídí krajský úřad usnesením nostrifikační zkoušku; od vydání usnesení do termínu stanoveného pro konání nostrifikační zkoušky neběží lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci. Krajský úřad žádost o

nostrifikaci zamítne také v případě, že žadatel nevykoná nostrifikační zkoušku úspěšně. Žadatel, který není státním občanem České republiky, nebo získal vzdělání ve škole mimo území České republiky, nekoná nostrifikační zkoušku z předmětu český jazyk a literatura. 1.9.17

(6) K odlišnostem v obsahu a rozsahu vzdělávání podle odstavce 5 se nepřihlíží, pokud bylo zahraniční vysvědčení vydané podle právního řádu členského státu Evropské unie a pokud jsou výstupy absolvovaného vzdělání srovnatelné s výstupy vzdělávání podle tohoto zákona na základě standardů používaných v Evropské unii. V takovém případě se žádosti o nostrifikaci vyhovějí. Žádosti se vyhovějí také tehdy, pokud zahraniční vysvědčení vydané podle právního řádu členského státu Evropské unie je v příslušném členském státu považováno za doklad opravňující žadatele k přístupu k vysokoškolskému studiu.

(7) Ministerstvo vede seznam řízení o žádostech podle odstavce 1. Krajské úřady vkládají do seznamu údaje v tomto rozsahu:

- a) jméno, příjmení a datum narození žadatele,
- b) označení zahraničního vysvědčení, jehož se žádost týká, včetně názvu a sídla školy, která je vydala, a označení státu, podle jehož právního řádu bylo vydáno,
- c) údaje o výsledku řízení o uznání rovnocennosti nebo o nostrifikaci s uvedením správního orgánu, který osvědčení nebo rozhodnutí vydal, a spisové značky, pod kterou je osvědčení nebo rozhodnutí vedeno.

(8) Údaje ze seznamu podle odstavce 7 6 poskytne ministerstvo na žádost krajskému úřadu a pro účely přijímacího řízení vysoké školy nebo vyšší odborné školy.

§ 108a

(1) Ministerstvo vydává na základě žádosti, obsahující v příloze originál zahraničního vysvědčení nebo jeho úředně ověřenou kopii, osvědčení o uznání rovnocennosti zahraničního vysvědčení v České republice absolventům evropské školy.

(2) Ministerstvo rozhoduje o nostrifikaci zahraničního vysvědčení, které bylo vydáno zahraniční školou se vzdělávacím programem, který je uskutečňován v dohodě s ministerstvem. Ustanovení § 108 odst. 3 až 6 se použijí obdobně, doklad podle § 108 odst. 3 písm. b) a c) a ověření podle § 108 odst. 4 věty první se nevyžaduje.

(3) Ministerstvo vnitra vydává osvědčení o uznání rovnocennosti a rozhoduje o nostrifikaci zahraničního vysvědčení v oblasti činnosti policie a požární ochrany. Ministerstvo obrany vydává osvědčení o uznání rovnocennosti a rozhoduje o nostrifikaci zahraničního vysvědčení v oblasti vojenství.

(4) Jde-li o osobu, které byla v České republice nebo v jiném členském

státě Evropské unie poskytnuta mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany¹¹⁾ nebo na kterou je třeba na základě mezinárodních závazků České republiky pohlížet jako na uprchlíka nebo vyhnance nebo osobu v podobné situaci jako uprchlíci, lze předložení dokladu uvedeného v § 108 odst. 1 až 3 a ověření podle § 108 odst. 4 nahradit čestným prohlášením takovéto osoby o skutečnostech jinak prokazovaných takovýmto dokladem nebo ověřením^{26d)}. V případě pochybnosti o dosaženém vzdělání nařídí krajský úřad žadateli nostrifikační zkoušku.

(5) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podmínky uznání rovnocennosti a nostrifikace vysvědčení vydaných zahraničními školami, podmínky organizace nostrifikační zkoušky, složení komise pro vykonání nostrifikační zkoušky a pravidla jejího rozhodování.

ČÁST OSMÁ

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ, JAZYKOVÉ A ZÁJMOMÉ VZDĚLÁVÁNÍ

§ 109

Základní umělecké vzdělávání

(1) Základní umělecké vzdělávání poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech. Základní umělecké vzdělávání se uskutečňuje v základní umělecké škole. Základní umělecká škola připravuje také pro vzdělávání ve středních školách uměleckého zaměření a v konzervatořích, popřípadě pro studium na vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

(2) Základní umělecká škola organizuje ~~přípravné studium, základní studium I. a II. stupně, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin~~ a studium pro dospělé. **Součástí studia I. a II. stupně podle věty první je i přípravné studium a studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.**

§ 110

Jazykové vzdělávání

(1) Jazykové vzdělávání poskytuje jazykové vzdělání v cizích jazycích. V případě vzdělávání cizinců se za cizí jazyk považuje také jazyk český. Jazykové vzdělávání podle tohoto zákona se uskutečňuje v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky.

(2) Vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky může být ukončeno státní jazykovou zkouškou základní, státní jazykovou zkouškou všeobecnou a státní jazykovou zkouškou speciální. Státní jazykové zkoušky lze vykonat i bez předchozího vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky. Dokladem o úspěšně vykonané státní jazykové zkoušce je vysvědčení o státní jazykové zkoušce.

(3) Státní jazykové zkoušky se skládají z části písemné a z části ústní. Ministerstvo určuje zadání písemné části zkoušky a stanovuje

termíny konání zkoušek.

(4) Státní jazykové zkoušky v jednotlivých jazycích se konají před zkušební komisí. Předsedu komise pro státní jazykové zkoušky jmenuje krajský úřad, předsedy zkušebních komisí pro jednotlivé jazyky a další členy těchto komisí jmenuje ředitel školy. Předsedou komise pro státní jazykové zkoušky a zkušební komise pro jednotlivé jazyky může být ten, kdo má příslušnou odbornou kvalifikaci a vykonával přímou pedagogickou činnost nejméně 5 let.

§ 111

Zájmové vzdělávání

(1) Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech.

(2) Střediska volného času se dále podílejí na další péči o nadané děti, žáky a studenty a ve spolupráci se školami a dalšími institucemi rovněž na organizaci soutěží a přehlídek dětí, a žáků a studentů.

§ 111a Organizace činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání

(1) Vzdělávací hodina v zájmovém vzdělávání trvá 60 minut.

(2) Školní družina se organizačně člení na oddělení; členění ostatních školských zařízení pro zájmové vzdělávání stanoví ředitel.

(3) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem nejnižší a nejvyšší počty dětí a žáků v oddělení školní družiny.

(4) Zřizovatel může povolit výjimku z nejnižšího počtu dětí a žáků stanoveného prováděcím právním předpisem (§ 10 vyhl. 74/05) za předpokladu, že uhradí zvýšené výdaje na zájmové vzdělávání ve školní družině, a to nad výši stanovenou normativem. Zřizovatel školy může povolit výjimku z nejvyššího počtu dětí a žáků stanoveného prováděcím právním předpisem do počtu 4 dětí a žáků za předpokladu, že toto zvýšení počtu není na újmu kvalitě zájmového vzdělávání ve školní družině a jsou splněny podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.

§ 112

Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnější podmínky a náležitosti přijímání do základního uměleckého vzdělávání, jazykového a zájmového vzdělávání, jejich obsahu, rozsahu, organizace, hodnocení a ukončování, podmínky ukončování jazykového vzdělávání státní jazykovou zkouškou, obsah a rozsah státních jazykových zkoušek a jejich zkušební řád, uznávání předchozího vzdělání pro účely konání státních jazykových zkoušek a výši úplaty za tyto zkoušky, a stanoví organizaci zájmového vzdělávání ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání a podmínky organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání.

ČÁST DEVÁTÁ

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLÁCH

§ 113

Jednotlivá zkouška

(1) V rámci dalšího vzdělávání může každý, kdo získal alespoň základní vzdělání a není žákem střední školy, konat za podmínek stanovených v odstavcích 2 až 7 ve střední nebo vyšší odborné škole jednotlivou zkoušku, která svým obsahem a formou odpovídá závěrečné zkoušce, absolutoriu, zkoušce profilové části maturitní zkoušky z příslušného zkušebního předmětu nebo zkoušce společné části maturitní zkoušky z příslušného zkušebního předmětu, uskutečňované v dané škole.

(2) Jednotlivou zkoušku lze konat na základě přihlášky podané

a) ~~řediteli Centra,~~ **ministerstvu nebo jím zřízené a pověřené právnické osobě podle § 80 odst. 1 věty druhé** pokud uchazeč hodlá konat jednotlivou zkoušku odpovídající obsahem a formou zkoušce společné části maturitní zkoušky;

b) řediteli školy podle odstavce 1 v ostatních případech; ředitel školy sdělí uchazeči písemně nejpozději do 20 dnů po obdržení přihlášky, zda může požadovanou zkoušku konat.

Přihláška obsahuje rodné číslo uchazeče, bylo-li mu přiděleno, jinak datum a místo jeho narození.

134. V § 113 odst. 2 písm. a) se slova „řediteli Centra“ nahrazují slovy „**ministerstvu nebo jím zřízené a pověřené právnické osobě podle § 80 odst. 1 věty druhé**“.

(3) Na konání, organizaci, průběh a hodnocení jednotlivé zkoušky, která svým obsahem a formou odpovídá

a) závěrečné zkoušce, se obdobně použijí ustanovení tohoto zákona upravující závěrečnou zkoušku,

b) absolutoriu, se obdobně použijí ustanovení tohoto zákona upravující absolutorium,

c) zkoušce maturitní zkoušky, se obdobně použijí ustanovení tohoto zákona upravující maturitní zkoušku s výjimkou:

1. jmenování předsedy zkušební maturitní komise; v případech podle odstavce 2 písm. b) je předsedou **je** ředitel školy nebo ředitelem pověřený pedagogický pracovník;

2. termínů konání jednotlivé zkoušky, které v souladu s prováděcím právním předpisem stanovuje a zveřejňuje v případech podle odstavce 2 písm. a) ~~Centrum~~ **ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba** a v případech podle odstavce 2 písm. b) ředitel školy.

(4) Jednotlivá zkouška podle odstavce 2 písm. a) se koná ve škole nebo v místě, které určí ~~Centrum~~ **ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba**. Před konáním jednotlivé zkoušky je uchazeč povinen prokázat se řediteli školy nebo, nekoná-li se zkouška ve škole, zadavateli průkazem totožnosti opatřeným fotografií. Nepředložení průkazu totožnosti nebo důvodné pochybnosti o totožnosti uchazeče, který jej předkládá, mohou být důvodem pro nepřipuštění uchazeče ke zkoušce.

(5) Pokud se jedná o praktickou zkoušku z odborného výcviku nebo z odborných předmětů závěrečné zkoušky nebo o zkoušku maturitní zkoušky konanou formou praktické zkoušky, je podmínkou konání jednotlivé zkoušky podle odstavce 1 absolvování praktického vyučování v rozsahu stanoveném rámcovým vzdělávacím programem. Absolvování praktického vyučování může ředitel školy zčásti nebo zcela prominout, pokud uchazeč prokáže odpovídající praxi v činnosti, která je předmětem praktického vyučování.

(6) ~~Centrum~~ **Ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba** a v případech podle odstavce 2 písm. b) ředitel školy vyrozumí uchazeče o výsledku jednotlivé zkoušky do 20 pracovních dnů ode dne konání zkoušky.

(7) Pokud uchazeč jednotlivou zkoušku nevykoná úspěšně, může zkoušku opakovat nejvýše dvakrát, a to vždy nejdříve po uplynutí 1 roku od předchozího konání zkoušky. Podmínkou je podání přihlášky podle odstavce 2.

(8) Dokladem o úspěšném vykonání jednotlivé zkoušky je osvědčení o jednotlivé zkoušce, které vydává v případech podle odstavce 2 písm. a) ~~Centrum~~ **ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba** a v případech podle odstavce 2 písm. b) škola. Úspěšným vykonáním jednotlivé zkoušky se nezíská stupeň vzdělání a v případě jednotlivé zkoušky zdravotnického oboru vzdělání ani způsobilost k výkonu zdravotnického povolání.

§ 113a

nadpis vypuštěn

(1) Vykonání jednotlivých zkoušek se poskytuje za úplaty, která je v případě podle § 113 odst. 2 písm. a) příjmem ~~Centra~~ **ministerstva nebo jím zřízené a pověřené právnické osoby**, v ostatních případech příjmem právnické osoby vykonávající činnost školy. Právnická osoba vykonávající činnost školy, v níž se konala zkouška podle § 113 odst. 2 písm. a), má nárok na poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu ve výši odpovídající podílu z úplaty za danou zkoušku stanovenému prováděcím právním předpisem.

(2) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem pravidla stanovení a zveřejnění termínů konání jednotlivé zkoušky, formu, obsah a termíny podání přihlášky k vykonání jednotlivé zkoušky, formu a obsah dokumentace a osvědčení o vykonání jednotlivé zkoušky, a dále nejvyšší

možnou úplatu za zkoušku podle § 113 odst. 2 písm. a), nejvyšší možnou úplatu za zkoušku podle § 113 odst. 2 písm. b) konanou ve škole zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí a podíl z úplaty za zkoušku pro účely poskytnutí finančních prostředků státního rozpočtu právnické osobě vykonávající činnost školy podle odstavce 1 věty druhé.

§ 113b

Uznávání dalšího vzdělání a částečného vzdělání

(1) Osvědčení o získání profesní kvalifikace, vydané podle zvláštního právního předpisu^{26a}), se pro účely § 63 považuje za doklad o předchozím vzdělávání.

(2) Osvědčení o získání profesní kvalifikace, vydané podle zvláštního právního předpisu^{26a}), se pro účely § 70 považuje za doklad o částečném vzdělání žáka.

§ 113c

Vykonání závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria v konzervatoři

(1) Osoba s alespoň základním vzděláním, která podle zvláštního právního předpisu^{26a}) získala profesní kvalifikace potvrzující ve svém souhrnu získání všech odborných způsobilostí stanovených podle Národní soustavy kvalifikací k řádnému výkonu všech pracovních činností vykonávaných v rámci určitého povolání, může, i bez předchozího vzdělávání ve střední škole nebo konzervatoři a bez předchozího úspěšného vykonání zkoušek ze všech předmětů či jiných ucelených částí učiva stanovených rámcovým a školním vzdělávacím programem příslušného oboru vzdělání za všechny ročníky vzdělávání, získat stupeň vzdělání úspěšným vykonáním závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria v konzervatoři v odpovídajícím oboru vzdělání. Ředitel školy s odpovídajícím oborem vzdělání umožní, na základě žádosti osoby uvedené ve větě první, této osobě vykonání závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria v konzervatoři v jím určeném termínu. V případě dílčích zkoušek konaných ústní formou a zkoušek společné části maturitní zkoušky koná žák zkoušky v termínech stanovených prováděcím právním předpisem.

(2) Osoba uvedená v odstavci 1 může závěrečnou zkoušku, maturitní zkoušku nebo absolutorium v konzervatoři konat, i pokud není žákem příslušné školy. V takovém případě zkoušku koná za obdobných podmínek, jako kdyby byla žákem školy. **Nejedná-li se o školu zřízenou státem, krajem, svazkem obcí nebo obcí,** může ředitel školy podmínit možnost vykonání závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria v konzervatoři zaplacením úplaty ve výši jím stanovené; úplata je příjmem právnické osoby, která vykonává činnost dané školy.

(3) Odstavce 1 a 2 se nevztahují na obory vzdělání, v rámci kterých se získává způsobilost k výkonu zdravotnického povolání podle zvláštního

právního předpisu^{26b}).

§ 113d

Stupeň vzdělání lze bez předchozího vzdělávání ve střední nebo vyšší odborné škole získat po úspěšném vykonání zkoušek ze všech předmětů či jiných ucelených částí učiva stanovených rámcovým a školním vzdělávacím programem nebo akreditovaným vzdělávacím programem příslušného oboru vzdělání za všechny ročníky vzdělávání a úspěšným vykonáním závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria podle tohoto zákona.

§ 114

Odborné kursy, kursy jednotlivých předmětů, pomaturitní specializační kursy

(1) Právnícké osoby a organizační složky státu nebo jejich součástí, které vykonávají činnost středních nebo vyšších odborných škol, mohou vedle vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 uskutečňovat odborné kursy, kursy jednotlivých předmětů nebo jiných ucelených částí učiva nebo pomaturitní specializační kursy.

(2) Odborné kursy a kursy jednotlivých předmětů nebo jiných ucelených částí učiva ve střední nebo vyšší odborné škole jsou určeny k doplnění všeobecných i odborných vědomostí a dovedností potřebných pro výkon povolání a pracovních činností.

(3) Pomaturitní specializační kursy jsou určeny k získání speciálních teoretických i praktických vědomostí a dovedností, které navazují svým odborným zaměřením na dříve ukončené vzdělávání a rozšiřují kvalifikaci pro výkon povolání nebo pracovních činností.

(4) Kursy podle odstavce 1 neposkytují stupeň vzdělání a lze je poskytovat za úplatu. Dokladem o úspěšném ukončení kursu podle odstavce 1 je osvědčení.

(5) Účastníci vzdělávání podle odstavce 1 nejsou žáky nebo studenty dané školy.

(6) Rekvalifikace mimo soustavu oborů vzdělání se uskutečňují podle zvláštních právních předpisů,²⁷ další vzdělávání pro výkon zdravotnických povolání se uskutečňuje podle zvláštních právních předpisů v působnosti Ministerstva zdravotnictví²⁸ a další vzdělávání pro výkon zemědělských povolání a činností se uskutečňuje podle zvláštních právních předpisů v působnosti Ministerstva zemědělství²⁸ .

(7) Ministerstvo vnitra ve své působnosti a Ministerstvo obrany ve své působnosti mohou vyhláškou stanovit podmínky pořádání odborných kursů, kursů jednotlivých předmětů nebo jiných ucelených částí učiva nebo pomaturitních specializačních kursů a další náležitosti těchto kursů v jimi zřízených školách a školských zařízeních (dále jen "resortní

kursy"), a to

- a) způsob tvorby a schvalování profilu absolventa resortního kursu a příslušného vzdělávacího programu,
- b) podmínky a způsob přijímání účastníků resortních kursů ke studiu a ukončování studia,
- c) způsob a formu průběžného a závěrečného ověřování znalostí, dovedností a postojů účastníků a absolventů resortních kursů a
- d) formu, náležitosti a podmínky vydávání osvědčení o absolvování resortního kursu, v rozsahu potřebném pro splnění kvalifikačních požadavků a dalších odborných předpokladů, stanovených zvláštním právním předpisem⁴²⁾ pro výkon služby v bezpečnostních sborech nebo v ozbrojených silách České republiky anebo k získání, prohloubení či zvýšení kvalifikace podle zvláštního právního předpisu⁵⁹⁾ pro výkon práce v bezpečnostních sborech nebo pro výkon práce zaměstnanců v působnosti Ministerstva obrany.

ČÁST DESÁTÁ

ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ A ŠKOLSKÉ SLUŽBY

§ 115

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťují další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, poskytují školám a školským zařízením poradenství v otázkách metodiky a řízení škol a školských zařízení a dále zprostředkovávají informace o nových směrech a postupech ve vzdělávání a zajišťují koordinaci podpůrných činností pro školy a školská zařízení, ~~rozvojových programů~~ a dalších akcí.

§ 116

Školská poradenská zařízení

Školská poradenská zařízení zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání. Školská poradenská zařízení spolupracují s orgány sociálně-právní ochrany dětí a orgány péče o mládež a rodinu, poskytovateli zdravotních služeb, popřípadě s dalšími orgány a institucemi.

§ 117

Školská výchovná a ubytovací zařízení

(1) Školská výchovná a ubytovací zařízení zajišťují dětem, žákům a

studentům podle účelu, k němuž byla zřízena

a) vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování,

b) celodenní výchovu, ubytování a stravování, popřípadě

c) zotavovací pobyty dětí a žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání.

(2) Školská výchovná a ubytovací zařízení mohou provozovat svou činnost i ve dnech pracovního volna nebo v období školních prázdnin.

§ 118

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťují podle účelu, k němuž byla zřízena, výchovné, vzdělávací, zájmové, popřípadě tematické rekreační akce, zajišťují osvětovou činnost pro žáky, studenty a pedagogické pracovníky, popřípadě i další osoby.

§ 119

Zařízení školního stravování

V zařízeních školního stravování se uskutečňuje školní stravování dětí, žáků a studentů **v době jejich pobytu ve škole**, ve školském zařízení podle § 117 odst. 1 písm. b) a c) a ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči. Zařízení školního stravování mohou poskytovat školní stravování také v době školních prázdnin. Zařízení školního stravování mohou zajišťovat také stravování zaměstnanců škol a školských zařízení a stravovací služby i pro další osoby, a to za úplatu. [úhrada za obědy v ŠD o prázdninách](#)

§ 119a Výdejna lesní mateřské školy

(1) Výdejna lesní mateřské školy je typem zařízení školního stravování, které může zajišťovat školní stravování pouze pro děti lesní mateřské školy.

(2) Výdejnu lesní mateřské školy může zřídit pouze právnická osoba vykonávající činnost lesní mateřské školy.

§ 120

Školská účelová zařízení

Školská účelová zařízení podle účelu, k němuž byla zřízena, napomáhají školám a školským zařízením při jejich činnosti, zajišťují materiálně technické služby, poradenské, informační nebo ekonomicko-administrativní služby, poskytují odborné, studijně pracovní, knihovnické a informační služby pro žáky, studenty, popřípadě

zaměstnance, zajišťují praktické vyučování a výchovu mimo vyučování nebo vytvářejí podmínky pro praktické vyučování žáků a jejich zájmovou činnost.

§ 121

(1) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem typy školských zařízení a podrobnosti o obsahu a rozsahu jejich činnosti, organizaci a podmínkách provozu, kritéria pro zařazování nebo umisťování dětí, žáků a studentů, popřípadě dalších uživatelů vzdělávání a školských služeb, nebo ukončení umístění, o podmínkách, za nichž lze vzdělávání školské služby poskytovat veřejnosti, a o podmínkách úhrady za školské služby a o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

(2) Ministerstvo stanoví v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví prováděcím právním předpisem podrobnější podmínky organizace školního stravování, provozu zařízení školního stravování a rozsahu poskytovaných služeb, dále výživové normy podle věkových skupin strávníků a rozpětí finančních normativů na nákup potravin.

ČÁST JEDENÁCTÁ

HMOTNÉ ZABEZPEČENÍ, ODMĚNY ZA PRODUKTIVNÍ ČINNOST A ÚPLATA ZA VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLSKÉ SLUŽBY

§ 122 Hmotné zabezpečení a odměny za produktivní činnost

(1) Žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol poskytuje odměnu za produktivní činnost právnická osoba, která vykonává činnost školy, a to z prostředků získaných touto produktivní činností; výši této odměny stanoví ředitel školy podle rozsahu a kvality produktivní činnosti. Pokud žáci konají praktické vyučování nebo studenti odbornou praxi u jiné osoby, poskytuje jim odměnu za produktivní činnost tato osoba. Pro účely tohoto zákona se za produktivní činnost považuje činnost, která přináší příjem. Minimální výše měsíční odměny za produktivní činnost pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin je 30 % minimální mzdy. Při jiné délce stanovené týdenní pracovní doby nebo v případě, že žák nevykonával produktivní činnost po dobu celého měsíce, se výše odměny za produktivní činnost úměrně upraví.

(2) Dětem v mateřských školách, přípravných třídách základní školy a přípravném stupni základní školy speciální, žákům základních škol a nezletilým žákům středních škol se poskytuje hmotné zabezpečení, které zahrnuje školní stravování po dobu jejich pobytu ve škole a ve školském zařízení podle § 117 odst. 1 písm. b) a c), a dále v případě potřeby ubytování. Zletilým žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol lze poskytovat hmotné zabezpečení podle věty první.

(3) Hmotné zabezpečení podle odstavce 2 zajišťuje pro své děti, žáky a studenty právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení; právnická osoba zřizovaná státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí může hmotné zabezpečení zajišťovat ve spolupráci se zřizovatelem.

Hmotné zabezpečení podle odstavce 2 lze poskytovat za úplatu.

(4) Školní stravování se zajišťuje **přednostně** v zařízeních školního stravování podle tohoto zákona. Právníké osoby, které vykonávají činnost škol nebo školských zařízení, mohou zajišťovat školní stravování smluvně i u jiné osoby poskytující stravovací služby; v případě právnických osob, které jsou zřízeny státem nebo registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy,⁶⁾ s předchozím souhlasem ministerstva. Školní stravování se řídí výživovými normami.

(5) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnější podmínky o poskytování hmotného zabezpečení.

§ 123

Úplata za vzdělávání a školské služby.

(1) Vzdělávání v základních a středních školách, které nejsou zřízeny státem, krajem, svazkem obcí nebo obcí, a ve vyšších odborných školách lze poskytovat za úplatu, která je příjmem právníké osoby, která vykonává činnost dané školy.

(2) Vzdělávání, které neposkytuje stupeň vzdělání, lze poskytovat za úplatu, **kteřá je příjmem** právníké osoby vykonávající činnost dané školy nebo školského zařízení. Vzdělávání v mateřské škole zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí se dítěti poskytuje bezúplatně od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku. Vzdělávání v přípravné třídě základní školy a v přípravném stupni základní školy speciální se v případě škol zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí poskytuje bezúplatně.

(3) Školské služby lze poskytovat za úplatu, **kteřá je příjmem** právníké osoby vykonávající činnost daného školského zařízení.

(4) Výši úplaty podle odstavců 1 až 3 **stanoví** v případě škol a školských zařízení zřízených státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí za poskytování předškolního vzdělávání a zájmového vzdělávání ve školní družině a školním klubu zřizovatel a v ostatních případech **ředitel** školy nebo školského zařízení. Výši úplaty podle odstavců 1 až 3 stanoví v případě škol a školských zařízení zřízených jinou právníkou osobou nebo fyzickou osobou právníká osoba, která vykonává činnost těchto škol a školských zařízení. **O snížení nebo prominutí** úplaty, **zejména** v případech uvedených v § 27 odst. 5 (*ústavní výchova, azylanti,...*) a v případě dětí, žáků a studentů uvedených v § 16 odst. 9, rozhoduje ředitel školy nebo školského zařízení. **Účinnost od 1.1.2024**

(5) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem **podmínky**, splatnost **úplaty**, možnost snížení úplaty nebo osvobození od úplaty a nejvyšší možnou úplatu za vyšší odborné vzdělávání, vzdělávání, které neposkytuje stupeň vzdělání upravené tímto zákonem a jednotlivé druhy školských služeb ve školách a školských zařízeních **zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí**.

ŠKOLSKÁ PRÁVNICKÁ OSOBA

§ 124

Hlavní činnost a zřizovatel školské právnické osoby

(1) Školská právnická osoba je právnickou osobou zřízenou podle tohoto zákona, jejíž **hlavní činností je poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 a školských služeb podle tohoto zákona.**

(2) Zřizovatelem školské právnické osoby může být

a) ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí,

b) jiná právnická osoba nebo fyzická osoba.

(3) Školskou právnickou osobu může zřídit společně i více zřizovatelů uvedených v odstavci 2 písm. a) nebo více zřizovatelů uvedených v odstavci 2 písm. b).

~~(4) Pokud tento zákon nestanoví jinak, použijí se ve věcech zřízení, vzniku, zrušení a zániku školské právnické osoby přiměřeně ustanovení obchodního zákoníku o založení, vzniku, zrušení a zániku obchodních společností.~~ **Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na školské právnické osoby ustanovení občanského zákoníku o právnických osobách.**

~~(5) Pokud tento zákon nestanoví jinak, použijí se ve věcech sloučení, splynutí a rozdělení školské právnické osoby přiměřeně ustanovení o vnitrostátních fúzích a rozdělení obsažené v zákoně o přeměnách obchodních společností a družstev.~~

§ 125

Zřízení a vznik školské právnické osoby

(1) Školská právnická osoba zřizovaná jedním zřizovatelem se zřizuje zřizovací listinou.

(2) Školská právnická osoba zřizovaná společně **více zřizovateli** se zřizuje **zřizovatelskou smlouvou**.

(3) **Zřizovací listina nebo zřizovatelská smlouva** (dále jen "zřizovací listina") **musí obsahovat**

a) název a sídlo školské právnické osoby,

b) název, sídlo a identifikační číslo osoby (dále jen „identifikační číslo“) zřizovatele, bylo-li přiděleno, je-li právnickou osobou, nebo jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu zřizovatele nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, je-li fyzickou osobou,

c) označení statutárního orgánu podle § 131 a způsob, jakým vystupuje jménem školské právnické osoby,

d) druhy škol a druhy a typy školských zařízení, jejichž činnost školská právnická osoba vykonává,

e) předmět, podmínky a rozsah doplňkové činnosti v případě školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, je-li doplňková činnost této školské právnické osobě povolena,

f) vymezení způsobu majetkového zajištění činnosti školské právnické osoby, *(vazba na § 140, majetek jen vlastní, vypůjčený, pronajatý)*

g) počet členů rady v případě školské právnické osoby zřizované jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b), *(nevztahuje se na ŠPO zřízenou ÚSC, ministerstvem)*

h) v případě více zřizovatelů způsob výkonu práv a povinností zřizovatele podle tohoto zákona,

i) vymezení doby, na kterou je školská právnická osoba zřízena.

(4) Zřizovací listina školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b) může též určit školskou právnickou osobu oprávněnou k přijetí likvidačního zůstatku při zrušení školské právnické osoby s likvidací; může též stanovit, že určení této školské právnické osoby provede orgán k tomu příslušný v rozhodnutí o zrušení školské právnické osoby.

(5) Školská právnická osoba vzniká dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob za podmínek stanovených tímto zákonem.

§ 126

Zrušení a zánik školské právnické osoby

(1) Školská právnická osoba zaniká dnem výmazu z rejstříku školských právnických osob.

(2) Zániku školské právnické osoby předchází její zrušení s likvidací nebo bez likvidace. Likvidace se neprovede v případě uvedeném v odstavci 3 písm. b) a e) a v případě zrušení školské právnické osoby zřízené ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí.

(3) Školská právnická osoba se zrušuje

a) dnem uvedeným v rozhodnutí o zrušení školské právnické osoby, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí bylo přijato,

b) dnem uvedeným v rozhodnutí nebo smlouvě o sloučení, splynutí nebo rozdělení, pokud dochází k zániku školské právnické osoby v důsledku

jejího sloučení, splynutí nebo rozdělení, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí bylo přijato nebo smlouva uzavřena,

c) uplynutím doby, na kterou byla zřízena,

d) dnem účinnosti rozhodnutí, kterým došlo k výmazu poslední školy nebo školského zařízení, jehož činnost školská právnická osoba vykonávala, z rejstříku škol a školských zařízení,

e) zamítnutím insolvenčního návrhu proto, že majetek školské právnické osoby nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo zrušením konkursu proto, že majetek školské právnické osoby je zcela nepostačující, nebo po splnění rozvrhového usnesení,

f) dnem uvedeným v rozhodnutí soudu o zrušení školské právnické osoby, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci.

(4) Nejde-li o zrušení školské právnické osoby z důvodu uvedeného v odstavci 3 písm. b), přechází práva a povinnosti školské právnické osoby zřízené ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů, na jejího zřizovatele.

(5) Soud může rozhodnout o zrušení školské právnické osoby a v případě školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b) o jejím vstupu do likvidace, a to na návrh orgánu státní správy nebo osoby, která osvědčí právní zájem, jestliže

a) nebyly jmenovány orgány školské právnické osoby a dosavadním orgánům skončilo funkční období před více než rokem,

b) v uplynulém roce se nekonalo ani jedno zasedání rady školské právnické osoby zřizované jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b),

c) provozováním doplňkové činnosti došlo v období šesti měsíců opakovaně k ohrožení kvality, rozsahu a dostupnosti hlavní činnosti, k jejímuž uskutečňování byla školská právnická osoba zřízena,

d) školská právnická osoba užívá příjmů ze své činnosti nebo svého majetku v rozporu s tímto zákonem,

e) školská právnická osoba jiným závažným způsobem porušuje zákon nebo neplní podmínky zákonem stanovené.

(6) Soud před vydáním rozhodnutí o zrušení školské právnické osoby stanoví lhůtu k odstranění důvodu, pro který bylo zrušení navrženo, jestliže je odstranění tohoto důvodu možné.

§ 127

Rozdělení, sloučení a splynutí školské právnické osoby

(1) Školská právnická osoba se může sloučit nebo splynout s jinou školskou právnickou osobou a rozdělit na jiné školské právnické osoby. Právní účinky těchto změn nastávají dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob.

(2) Rozdělením dochází k zániku školské právnické osoby, jemuž předchází její zrušení bez likvidace; její práva a povinnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přecházejí na jiné školské právnické osoby. V rozhodnutí nebo smlouvě o rozdělení musí být stanoveno, v jakém rozsahu přecházejí práva a povinnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů na jednotlivé školské právnické osoby.

(3) Sloučením dochází k zániku školské právnické osoby, jemuž předchází její zrušení bez likvidace; její práva a povinnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přecházejí na jinou školskou právnickou osobu.

(4) Splynutím dochází k zániku dvou nebo více školských právnických osob, jemuž předchází jejich zrušení bez likvidace; jejich práva a povinnosti včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů přecházejí na nově zřizovanou školskou právnickou osobu.

(5) V případě školských právnických osob zřizovaných ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí je sloučení, splynutí a rozdělení možné pouze, pokud jde o školské právnické osoby téhož zřizovatele.

(6) Ke sloučení, splynutí a rozdělení školských právnických osob zřizovaných různými zřizovateli uvedenými v § 124 odst. 2 písm. b) je třeba rozhodnutí zřizovatele dotčených školských právnických osob, popřípadě rozhodnutí rady v případech uvedených v § 129 odst. 4 a 5, a smlouva uzavřená mezi dotčenými školskými právnickými osobami. Zřizovatelé zanikající nebo zanikajících školských právnických osob se stávají zřizovateli nástupnické nebo nástupnických školských právnických osob.

§ 128

Likvidace školské právnické osoby

~~(1) Při likvidaci školské právnické osoby se postupuje přiměřeně podle § 70 až 75b obchodního zákoníku, nestanoví-li tento zákon jinak.~~

(1) Vstup školské právnické osoby do likvidace a údaje o likvidátorovi uvedené v § 154 odst. 1 písm. i) se zapisují do rejstříku školských právnických osob.

(2) Likvidátora jmenuje ředitel školské právnické osoby. Nejmenuje-li ředitel školské právnické osoby likvidátora bez zbytečného odkladu, jmenuje jej soud. Odměnu likvidátora určuje ten, kdo jej jmenoval. Odměna likvidátora se hradí z prostředků školské právnické osoby.

(3) Zprávu o průběhu likvidace školské právnické osoby schvaluje její zřizovatel; v případě, že zřizovatel zanikl či zemřel bez právního nástupce, soud.

(4) Nejde-li o případ uvedený v § 125 odst. 4, nabídne likvidátor čistý majetkový zůstatek, jenž vyplynul z likvidace, k bezúplatnému převodu kraji, v němž má sídlo školská právnická osoba v likvidaci. Smlouvu o bezúplatném převodu likvidačního zůstatku kraji lze uzavřít pouze v případě, že se kraj v této smlouvě zaváže likvidační zůstatek využít v celém rozsahu k poskytování vzdělávání nebo školských služeb podle tohoto zákona. Pokud kraj do 30 dnů od doručení nabídky písemně nepotvrdí úmysl převzít likvidační zůstatek, přechází likvidační zůstatek na Českou republiku; likvidátor zajistí předání likvidačního zůstatku Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

§ 129 Působnost zřizovatele školské právnické osoby

(1) Zřizovatel školské právnické osoby

- a) vydává zřizovací listinu školské právnické osoby,
- b) rozhoduje o změnách zřizovací listiny školské právnické osoby,
- c) rozhoduje o sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení školské právnické osoby,
- d) jmenuje a odvolává ředitele školské právnické osoby a stanoví jeho plat, popřípadě mzdu, **(u zřizovatele stát, ÚSC – plat)**
- e) jmenuje a odvolává třetinu školské rady, pokud se školská rada zřizuje.

(2) **Zřizovatel** školské právnické osoby, je-li jím ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí, dále

- a) **schvaluje** rozpočet školské právnické osoby, **(i prodej majetku, odpisový plán)**
- b) **schvaluje** zlepšený výsledek hospodaření školské právnické osoby,
- c) **schvaluje** vytvoření dalších peněžních fondů školské právnické osoby neuvedených v § 137 odst. 2 a způsob hospodaření s nimi. **(tedy i FO)**

(3) Zřizovatel školské právnické osoby, je-li jím jiná právnická osoba nebo fyzická osoba podle § 124 odst. 2 písm. b), dále jmenuje a odvolává členy rady školské právnické osoby, popřípadě stanoví ve zřizovací listině jiný způsob jejich jmenování a odvolávání.

(4) Zřizovatel školské právnické osoby, je-li jím jiná právnická osoba nebo fyzická osoba podle § 124 odst. 2 písm. b), může ve zřizovací listině delegovat své pravomoci uvedené v odstavci 1 písm. b), c) a d) na radu školské právnické osoby.

(5) Zanikne-li či zemře-li zřizovatel školské právnické osoby, je-li jím jiná právnická osoba nebo fyzická osoba podle § 124 odst. 2 písm. b), bez právního nástupce, přechází pravomoci zřizovatele uvedené v odstavci 1 na radu školské právnické osoby.

§ 130

Orgány školské právnické osoby

(1) Orgánem školské právnické osoby zřízené ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí je ředitel.

(2) Orgány školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b) jsou ředitel a rada. **(!!! Nevztahuje se na ŠPO zřízenou státem, ÚSC nebo DSO!!! – viz odst.1**

§ 131 Ředitel

(1) Ředitel je statutárním orgánem školské právnické osoby. Ředitel rozhoduje ve věcech školské právnické osoby, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Ředitele školské právnické osoby zřízené ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí **jmenuje a odvolává zřizovatel** za podmínek a postupem stanoveným v § 166.

(3) Ředitele školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b) jmenuje a odvolává zřizovatel na návrh rady, v případě uvedeném v § 129 odst. 4 a 5 rada, a to za podmínek stanovených v § 166 odst. 1.

(4) Ředitel školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b) je ze své činnosti odpovědný radě.

(5) Ředitel školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b)

a) předkládá radě návrh rozpočtu školské právnické osoby a jeho změn, návrh střednědobého výhledu jejího financování a návrh roční účetní závěrky,

b) předkládá radě návrh vnitřního mzdového předpisu a organizačního řádu školské právnické osoby,

c) předkládá radě návrhy změn zřizovací listiny, po jejich projednání radou je předává zřizovateli,

d) předkládá radě ke schválení návrhy právních úkonů **jednání**, k nimž se v souladu s § 132 odst. 2 vyžaduje předchozí souhlas rady,

e) se účastní jednání rady s hlasem poradním.

§ 132 Rada . (!!! Nevztahuje se na ŠPO zřízenou státem, ÚSC – viz § 130 odst.1 a 2!!!

(1) Rada

a) dbá na zachování účelu, pro který byla školská právnická osoba zřízena, a na **řádné hospodaření s jejím majetkem**, včetně finančních prostředků,

b) schvaluje jednání učiněné jménem školské právnické osoby před jejím

vznikem,

- c) schvaluje školní vzdělávací programy škol a školských zařízení, jejichž činnost školská právnická osoba vykonává,
- d) schvaluje rozpočet školské právnické osoby a jeho změny, střednědobý výhled jejího financování a roční účetní závěrku,
- e) schvaluje jednací řád rady, vnitřní mzdový předpis a organizační řád školské právnické osoby,
- f) projednává návrhy změn zřizovací listiny,

g) navrhuje zřizovateli sloučení, splynutí nebo rozdělení školské právnické osoby a vyjadřuje se k záměru zřizovatele na sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení školské právnické osoby,

h) rozhoduje o předmětu, podmínkách a rozsahu doplňkové činnosti školské právnické osoby,

i) schvaluje vytvoření dalších peněžních fondů školské právnické osoby neuvedených v § 137 odst. 2 a způsob hospodaření s nimi, (např. FO)

j) schvaluje přiděly ze zlepšeného výsledku hospodaření do peněžních fondů školské právnické osoby.

(2) Rada dále vydává předchozí souhlas k právním úkonům **jednáním**, kterými školská právnická osoba hodlá

a) nabýt nebo převést vlastnické právo k nemovitostem,

b) nabýt nebo převést vlastnické právo k movitým věcem, jejichž cena je vyšší než dvacetipětínásobek částky, od níž jsou věci považovány podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ za hmotný majetek,

c) bezúplatně převést vlastnické právo k movitým věcem,

d) zatěžovat majetek, zejména zřídit věcné břemeno nebo předkupní právo,

e) založit jinou právnickou osobu nebo nabýt účast v již existující právnické osobě, pokud to není tímto zákonem vyloučeno,

f) provést peněžitý nebo nepeněžitý vklad do právnické osoby založené touto školskou právnickou osobou nebo do jiné právnické osoby, pokud to není tímto zákonem vyloučeno.

(3) Rada právní ~~úkon uvedený v~~ **jednání podle** odstavce 2 neschválí, jestliže je v rozporu s požadavkem řádného využívání majetku školské právnické osoby nebo jestliže by jím byl ohrožen řádný výkon hlavní činnosti školské právnické osoby. Právní ~~úkon uvedený v~~ **jednání podle** odstavce 2 je bez předchozího souhlasu rady neplatný.

(4) Rada má nejméně 3 a nejvýše 15 členů. Počet členů rady stanoví zřizovatel ve zřizovací listině školské právnické osoby.

(5) Členy rady jmenuje a odvolává zřizovatel, pokud ve zřizovací listině nestanovil jinak. V případě zániku či úmrtí zřizovatele bez právního nástupce jmenuje a odvolává členy rady ministerstvo, pokud zřizovatel nestanovil ve zřizovací listině jinak.

(6) Členem rady může být jen fyzická osoba, která je plně způsobilá k právním úkonům **svéprávná**, nebyla pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin a není v základním pracovněprávním ani jiném obdobném vztahu ke školské právnické osobě.

(7) Funkční období člena rady je 5 let.

(8) Členství v radě zaniká

a) uplynutím funkčního období,

b) odstoupením,

c) pozbytím předpokladů pro členství v radě podle odstavce 6,

d) odvoláním, nebo

e) úmrtím.

(9) Člen rady může být z funkce odvolán v případě, že po dobu delší než 6 měsíců nemůže vykonávat funkci člena rady nebo se opakovaně nedostavil na jednání rady.

(10) Členové rady volí ze svého středu předsedu, který svolává a řídí jednání rady.

(11) Členové rady mohou ze svého středu zvolit místopředsedu, který zastupuje předsedu v době jeho nepřítomnosti.

(12) Při rozhodování je hlasovací právo členů rady rovné. Nestanoví-li zřizovací listina jinak, je rada usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů, a k rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných členů.

(13) Rada zasedá nejméně dvakrát ročně. Pokud předseda rady nesvolá zasedání rady po dobu 1 roku, může zasedání rady svolat i jiný člen rady. Na žádost ředitele je předseda rady povinen svolat mimořádné zasedání rady. Pokud předseda rady nesvolá mimořádné zasedání rady do 30 dnů od žádosti ředitele, může je svolat ředitel.

(14) Ostatní náležitosti činnosti rady stanoví jednací řád rady.

(15) Členům rady může být za výkon funkce poskytnuta odměna ze zlepšeného výsledku hospodaření školské právnické osoby; výši odměny stanoví zřizovatel.

Hospodaření školské právnické osoby

§ 133

Příjmy školské právnické osoby

(1) Příjmy školské právnické osoby jsou zejména

- a) finanční prostředky ze státního rozpočtu,
- b) finanční prostředky z rozpočtů územních samosprávných celků,
- c) příjmy z hlavní a doplňkové činnosti,
- d) finanční prostředky přijaté od zřizovatele,
- e) úplata za vzdělávání a školské služby,
- f) dotace na úhradu výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů,
- g) dotace na úhradu výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko - české spolupráce,
- h) dary a dědictví.

(2) Pokud se prostředky poskytnuté podle odstavce 1 písm. f) a g) nespotřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech a mohou se použít pouze na stanovený účel.

(3) Rozpočet zřizovatele zprostředkovává vztah školské právnické osoby zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí ke státnímu rozpočtu.

(prostředky SR na výchovu a vzdělávání rovnou školám podle §161 odst.5)

§ 134

Základní pravidla hospodaření školské právnické osoby (podle vyhl.č. [504/2002](#) Sb)

(1) Školská právnická osoba hospodaří s příjmy podle § 133 odst. 1, s prostředky svých peněžních fondů, s ostatním majetkem, závazky a pohledávkami. Školská právnická osoba používá majetek pro účely své hlavní činnosti, pokud tento zákon nestanoví jinak. Hospodaření školské právnické osoby v hlavní činnosti se řídí jejím rozpočtem. Rozpočet hlavní činnosti školské právnické osoby může zahrnovat pouze příjmy a výdaje související s její hlavní činností. Příjmy získané hlavní činností školské právnické osoby lze použít pouze na tuto hlavní činnost.

(2) Školská právnická osoba tvoří **výsledek hospodaření** sloučením výsledku hospodaření z hlavní činnosti a zisku z doplňkové činnosti po

zdanění; výsledek hospodaření se tvoří po vypořádání finančních prostředků státního rozpočtu. Školská právnická osoba používá zlepšený výsledek hospodaření **přednostně k úhradě případné ztráty z hlavní činnosti z minulých let a dále z něj tvoří peněžní fondy.**

§ 135

Doplňková činnost

(1) Školská právnická osoba může vedle své hlavní činnosti vykonávat doplňkovou činnost.

(2) V doplňkové činnosti školská právnická osoba vykonává činnosti navazující na její hlavní činnost nebo činnosti sloužící k účelnějšímu využití odbornosti jejích zaměstnanců a majetku. Doplňková činnost nesmí být provozována způsobem, který by omezoval hlavní činnost školské právnické osoby nebo ohrožoval její kvalitu, rozsah a dostupnost.

(3) Doplňková činnost nesmí být financována z finančních prostředků státního rozpočtu přidělených podle tohoto zákona **s výjimkou prostředků dočasně použitých k úhradě výdajů doplňkové činnosti, které nelze předem oddělit od výdajů hlavní činnosti a které je školská právnická osoba povinna vrátit do svého rozpočtu v příslušném čtvrtletí, nejpozději však do konce příslušného rozpočtového roku. Prostředky získané doplňkovou činností lze v průběhu příslušného kalendářního roku použít jen k úhradě výdajů doplňkové činnosti.**

(4) Jestliže je výsledkem hospodaření doplňkové činnosti ke konci kalendářního roku ztráta, je školská právnická osoba povinna zajistit, aby byla tato ztráta do konce následujícího kalendářního roku vyrovnána, nebo učinit opatření k ukončení doplňkové činnosti tak, aby v této činnosti nebylo po skončení následujícího kalendářního roku pokračováno.

(5) Školská právnická osoba účtuje odděleně o hlavní činnosti a činnosti doplňkové.

§ 136

Další pravidla hospodaření školské právnické osoby

(1) Školská právnická osoba nesmí

a) zřizovat školské právnické osoby, obecně prospěšné společnosti a nadace,

b) zakládat právnické osoby ~~podle obchodního zákoníku~~ **zákona o obchodních korporacích** a účastnit se na podnikání těchto osob,

c) zajišťovat závazky jiných osob.

(2) Školská právnická osoba zřízená ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí dále nesmí

a) přijímat a poskytovat **zápůjčky** bez předchozího souhlasu zřizovatele s výjimkou poskytování **zápůjček** z fondu kulturních a sociálních potřeb, sjednávat úvěry a směnečně se zavazovat,

b) uzavírat smlouvy o koupi **pronajaté** věci bez předchozího souhlasu zřizovatele,

c) nakupovat nebo bez předchozího souhlasu zřizovatele přijímat jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným osobám akcie či jiné cenné papíry,

d) poskytovat dary, s výjimkou darů poskytovaných z fondu kulturních a sociálních potřeb nebo jiného peněžního fondu zřízeného pro sociální účely, prospěchových stipendií podle § 30 odst. 5 a ocenění podle § 31 odst. 1.

§ 137

Peněžní fondy školské právnické osoby (**další fondy podle § 129 odst.2 písm.c)**

(1) Školská právnická osoba může vytvářet peněžní fondy.

(2) Školská právnická osoba **vždy vytváří rezervní fond a fond investic**; školská právnická osoba zřízená ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí také fond kulturních a sociálních potřeb.

(3) **Rezervní fond**, s výjimkou prostředků převedených v souladu s § 133 odst. 2, slouží **přednostně k úhradě ztráty z hlavní činnosti z minulých let a dále k podpoře a zkvalitnění hlavní činnosti**.

(4) Prostředky, které byly do rezervního fondu převedeny v souladu s § 133 odst. 2, se sledují v rezervním fondu odděleně. Prostředky, které na stanovený účel nebyly použity, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl projekt ukončen.

(5) **Fond investic** slouží **především** k financování investičních potřeb školské právnické osoby. Fond investic je **tvořen též** odpisy z majetku podle zvláštního právního předpisu.¹⁵⁾ (**ZoÚ**)

(6) **Zůstatky peněžních fondů se po skončení roku převádějí do roku následujícího.**

§ 138

Fond kulturních a sociálních potřeb

(1) Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen základním přidělem **na vrub výdajů** školské právnické osoby **zřízené ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí** ve výši 1 % z ročního objemu výdajů zúčtovaných na platy a

náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mezd a na odměny za pracovní pohotovost, na odměny **a ostatní plnění za vykonávanou práci.**

(2) Fond kulturních a sociálních potřeb je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přídělu se provede v rámci účetní závěrky.

(3) Fond kulturních a sociálních potřeb je určen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců v pracovním poměru ke školské právnické osobě a jejich rodinných příslušníků, a důchodců, kteří **při prvním odchodu** do starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně **byli v pracovním poměru** ke školské právnické osobě **nebo k okresnímu úřadu** za předpokladu, že byli zařazeni k práci ve škole nebo školském zařízení bez právní subjektivity nebo k právnické osobě před změnou její právní formy na školskou právnickou osobu podle § 187.

(4) Školské právnické osoby zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí mohou **sdužovat prostředky fondu** kulturních a sociálních potřeb, a to na základě smlouvy o **společnost sdružení**.

(5) Ve smlouvě o **společnosti sdružení** je nutné zajistit, aby každá školská právnická osoba využila sdružené prostředky přiměřeně svému podílu vložených prostředků.

(6) Ve smlouvě o **společnosti sdružení** musí být dále upraveno, kdo je oprávněn s účtem, na němž jsou sdružené prostředky vedeny, nakládat, a jakým způsobem budou sdružené prostředky vypořádány v případě sloučení, rozdělení, splnutí nebo zrušení některé ze školských právnických osob, jejího vystoupení či vyloučení ze **společnosti sdružení**, a v případě **zániku společnosti ukončení smlouvy o sdružení**.

(7) Pokud smlouva o **společnosti sdružení** nesplňuje náležitosti stanovené v odstavcích 5 a 6, je od počátku neplatná.

(8) Sdružené prostředky se vedou na zvláštním účtu, jehož nepoužité zůstatky se převádějí do dalších let. **Úroky z tohoto účtu jsou příjmem tohoto účtu, úhrady za bankovní služby jsou výdajem tohoto účtu.**

(9) Zdrojem fondu kulturních a sociálních potřeb jsou i splátky zápůjček poskytnutých z fondu kulturních a sociálních potřeb, náhrada škod a pojistná plnění od pojišťovny vztahující se k majetku pořízenému z fondu kulturních a sociálních potřeb a peněžní dary poskytnuté do fondu kulturních a sociálních potřeb.

(10) Použití fondu kulturních a sociálních potřeb stanoví právní předpis, kolektivní smlouva, kolektivní dohoda nebo vnitřní předpis.

(11) Na plnění z fondu kulturních a sociálních potřeb není právní nárok.

Školská právnická osoba vede účetnictví podle zvláštních právních předpisů.³⁴⁾ Školská právnická osoba je zařazena v rámci účetních jednotek podle zvláštního právního předpisu³⁵⁾ mezi jiné právnické osoby, jejichž hlavní činností není podnikání. (vyhl.č.504/2002 Sb)

§ 140

Vztah školské právnické osoby k majetku

Školská právnická osoba užívá ke své činnosti

a) vlastní majetek,

b) majetek vypůjčený nebo pronajatý od zřizovatele nebo jiné osoby.

ČÁST TŘINÁCTÁ

ŠKOLSKÝ REJSTŘÍK

§ 141

Obsah školského rejstříku

(1) Školský rejstřík je veřejný ~~a seznam, který~~ obsahuje

- a) rejstřík škol a školských zařízení ,
- b) rejstřík školských právnických osob .

(2) Školský rejstřík je součástí Informačního systému vzdělávání.

(3) Každý má právo nahlížet do údajů ve školském rejstříku a pořizovat si výpisy. Na požádání vydá orgán, který vede školský rejstřík, úřední výpis údajů ze školského rejstříku. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.

(4) Orgán, který vede školský rejstřík, bezplatně poskytuje údaje ze školského rejstříku Českému statistickému úřadu.

Rejstřík škol a školských zařízení

§ 142

Účinky zápisu do rejstříku škol a školských zařízení

(1) Účinností zápisu školy a školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení vzniká právnické osobě, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, právo poskytovat vzdělávání a školské služby a právo vydávat doklady o vzdělání stanovené tímto zákonem, a to v rozsahu tohoto zápisu.

(2) Účinností zápisu školy a školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení vzniká právnické osobě, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, nárok na přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku za podmínek stanovených tímto zákonem, a to v rozsahu tohoto zápisu.

§ 143

Vedení rejstříku škol a školských zařízení

(1) Krajský úřad vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o mateřských školách a školských zařízeních s výjimkou mateřských škol a školských zařízení uvedených v odstavci 2.

(2) Ministerstvo vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o mateřských školách a školských zařízeních zřízených ministerstvem a registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy ostatních školách, dále školských zařízeních pro další vzdělávání pedagogických pracovníků školských poradenských zařízeních, školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo pro preventivně výchovnou péči a školských účelových zařízeních, v nichž se uskutečňuje praktické vyučování. Ministerstvo dále vede v rejstříku škol a školských zařízení údaje o školách a školských zařízeních mateřských školách a zařízeních školního stravování jím sloužících zřízených jinými ministerstvy a ostatními organizačními složkami státu.

(3) Krajský úřad předává údaje z rejstříku ministerstvu k evidenci a ke zveřejnění.

§ 144

Údaje v rejstříku škol a školských zařízení

(1) Do rejstříku škol a školských zařízení se zapisují tyto údaje:

a) druh školy nebo druh a typ školského zařízení a jejich resortní identifikátor, v případě mateřské školy údaj, zda jde o lesní mateřskou školu, v případě zařízení školního stravování údaj, zda jde o výdejnu lesní mateřské školy,

b) název, sídlo, adresa elektronické pošty, identifikátor datové schránky, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, právní forma a resortní identifikátor právnické osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení,

c) název, sídlo, adresa elektronické pošty, identifikátor datové schránky a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, a právní forma zřizovatele školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace, je-li jím právnická osoba, jméno a příjmení, státní příslušnost, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a datum narození tohoto zřizovatele, je-li jím

fyzická osoba,

d) seznam oborů vzdělání, včetně forem vzdělávání nebo seznam školských služeb,

e) nejvyšší povolený počet dětí, žáků a studentů ve škole nebo školském zařízení, včetně jejich odloučených pracovišť, lůžek, stravovaných, tříd, skupin nebo jiných obdobných jednotek, uvedený v rozhodnutí o zápisu do rejstříku škol a školských zařízení,

f) nejvyšší povolený počet žáků a studentů v jednotlivých oborech vzdělání a formách vzdělávání,

g) označení místa, kde se uskutečňuje vzdělávání nebo školské služby; v případě lesní mateřské školy označení území, kde zejména probíhá pedagogický program a kde má škola zázemí; v případě výdejny lesní mateřské školy označení území, kde se uskutečňují školské služby,

h) vyučovací jazyk, nejde-li o jazyk český,

i) jméno, příjmení, adresa místa pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky adresu místa pobytu, a datum narození ředitele školy nebo školského zařízení,

j) doba, na kterou je právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, zřízena,

k) den zápisu a den zahájení činnosti školy nebo školského zařízení.

(2) Součet nejvyššího povoleného počtu žáků a studentů v jednotlivých oborech vzdělání zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení může být vyšší než nejvyšší povolený počet žáků a studentů ve škole; při poskytování vzdělávání ve škole nesmí být překročen ani nejvyšší povolený počet žáků a studentů v jednotlivých oborech vzdělání, ani nejvyšší povolený počet žáků a studentů ve škole.

(3) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem typy školských zařízení, u nichž se nejvyšší povolené počty dětí, žáků a studentů nebo jiných obdobných jednotek podle odstavce 1 neuvádějí.

§ 145

Účastníci řízení

(1) Účastníkem řízení ve věcech rejstříku škol a školských zařízení je **právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení** ~~navrhovatel~~; v případě školské právnické osoby a příspěvkové organizace také jejich **zřizovatel**. **V řízení o žádosti je žadatelem** ~~Navrhovatelem je~~ právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení; v případě příspěvkové organizace může být **žadatelem** ~~navrhovatelem~~

také její zřizovatel. Pokud je navrhovatelem příspěvková organizace, je součástí ~~žádosti návrhu~~ souhlas jejího zřizovatele.

(2) Pokud právnická osoba, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, dosud nevznikla, je ~~žadatelem navrhovatelem~~ její zřizovatel, zakladatel či jiná osoba, která je v souladu s právními předpisy oprávněna jednat za právnickou osobu do jejího vzniku.

§ 146

Podání žádosti o zápis školy nebo školského zařízení

(1) Žádost o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení pro následující školní rok se podává u krajského úřadu příslušného podle sídla právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, **do 30. září**. V případě škol a školských zařízení, jejichž rejstřík vede ministerstvo, krajský úřad postoupí žádosti se svým vyjádřením ministerstvu **do 30. listopadu**.

(2) Orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, může ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele prominout zmeškání termínu pro předložení žádosti uvedeného v odstavci 1 nebo rozhodnout o dřívější účinnosti zápisu školy nebo školského zařízení do rejstříku.

§ 147

Náležitosti žádosti o zápis školy nebo školského zařízení

(1) Žádost o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku obsahuje tyto údaje a doklady:

a) druh školy nebo druh a typ školského zařízení; v případě lesní mateřské školy údaj, že se jedná o lesní mateřskou školu; v případě výdejny lesní mateřské školy údaj, že se jedná o výdejnu lesní mateřské školy,

b) název, sídlo, adresu elektronické pošty a právní formu právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, a její identifikační číslo, bylo-li přiděleno,

c) jméno a příjmení, státní příslušnost, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a datum narození osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem této právnické osoby,

d) název, sídlo, právní formu a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, zřizovatele školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace, je-li jím právnická osoba; jméno a příjmení, státní příslušnost, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a datum narození tohoto zřizovatele, je-li jím fyzická osoba,

e) jméno a příjmení, státní příslušnost, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a datum narození osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem zřizovatele školské právnické osoby, je-li jím právnická osoba; to neplatí, je-li zřizovatelem ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí,

f) rámcový popis personálního a majetkového zajištění a financování činnosti školy nebo školského zařízení s ohledem na požadavky rámcového vzdělávacího programu, pokud je stanoven; v případě lesní mateřské školy popis zázemí,

g) doklad osvědčující vlastnické nebo užívací právo právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, k prostorám, případně území, kde bude uskutečňováno vzdělávání nebo školské služby,

h) stanovisko příslušného **orgánu ochrany veřejného zdraví** a stavebního úřadu, ze kterého vyplývá, že příslušné prostory lze užívat pro navrhovaný účel, včetně údaje o nejvyšším počtu osob, které lze v těchto prostorách vzdělávat nebo jim poskytovat školské služby,

i) doklad osvědčující zřízení nebo založení právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, **pokud právnická osoba ještě nevznikla,**

j) doklad osvědčující vznik právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, pokud se nejedná o školskou právnickou osobu,

k) seznam oborů vzdělání, včetně forem vzdělávání v případě školy a seznam školských služeb v případě školského zařízení, doklad o akreditaci vzdělávacích programů v případě vyšší odborné školy,

l) jméno a příjmení, adresu místa pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky adresu místa pobytu, datum narození ředitele školy nebo školského zařízení, doklad o jeho jmenování do funkce a doklady osvědčující splnění předpokladů pro výkon funkce ředitele školy nebo školského zařízení podle zvláštního právního předpisu,²⁾

m) navrhovaný nejvyšší počet dětí, žáků a studentů ve škole nebo školském zařízení, včetně jejich odloučených pracovišť, v jednotlivých oborech a formách vzdělávání, lůžek, stravovaných, tříd, skupin nebo jiných obdobných jednotek,

n) čestné prohlášení zřizovatele školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace, že neprobíhá insolvenční řízení, v němž je řešen jeho úpadek nebo hrozící úpadek nebo že nebylo rozhodnuto o jeho úpadku, není v likvidaci, nemá daňové nedoplatky, nemá splatný nedoplatek na pojistném na veřejné zdravotní pojištění nebo na sociální zabezpečení a že nebyl v posledních třech letech proveden výmaz zapsané osoby, jejímž byl zřizovatelem, ze školského rejstříku z důvodů uvedených v § 150 odst. 1 písm. c) až f); uvedené se vztahuje také na jiné právnické osoby, které budou vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, a jejich statutární orgány,

o) datum zahájení činnosti školy nebo školského zařízení,

p) stanovisko obce, na jejímž území bude základní škola nebo základní umělecká škola působit, pokud není jejich zřizovatelem,

q) stanovisko kraje, na jehož území bude střední nebo vyšší odborná škola působit, pokud není jejich zřizovatelem.

(2) Doklady a údaje podle odstavce 1 písm. g), h) a l) mohou být předloženy dodatečně, nejpozději však do dne zahájení činnosti školy nebo školského zařízení. Doklad osvědčující vznik právnické osoby, která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, může být předložen dodatečně, nejpozději však do dne zahájení činnosti školy nebo školského zařízení. Rozhodnutí o zápisu školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení nabývá v těchto případech účinnosti až doložením chybějících dokladů orgánu, který rejstřík škol a školských zařízení vede.

(3) Lesní mateřská škola a výdejna lesní mateřské školy nepředkládá stanovisko stavebního úřadu podle odstavce 1 písm. h).

(4) Pokud zároveň probíhá řízení o zápis více škol nebo školských zařízení, jejichž činnost bude vykonávat jedna právnická osoba a jejichž rejstřík vede jeden orgán, dokládají se údaje a doklady, které jsou pro tato řízení společné, pouze jednou.

§ 148

Posouzení žádosti o zápis školy nebo školského zařízení

(1) Orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, rozhodne o žádosti o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku do 90 dnů od doručení žádosti tomuto orgánu.

(2) Orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, žádost o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku zamítne v případě, že žádost nesplňuje náležitosti stanovené tímto zákonem, a uvedené nedostatky nebyly na výzvu tohoto orgánu v jím stanovené přiměřené lhůtě odstraněny.

(3) Orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, žádost o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku dále zcela nebo zčásti zamítne v případě, že posouzením žádosti zjistí, že

a) žádost není v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky nebo příslušného kraje,

b) nejsou dány předpoklady pro řádnou činnost školy nebo školského zařízení po stránce personální, materiální a finanční,

c) žádost obsahuje nepravdivé údaje nebo činnost školy nebo školského

zařízení by nebyla v souladu s právními předpisy.

(4) Orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, žádost o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku dále zcela nebo zčásti zamítne také v případě, že ji podala právnická osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin, pokud pro tento trestný čin neskýtá záruku řádného výkonu činnosti školy nebo školského zařízení a pokud se na ni podle zákona nehledí, jako by odsouzena nebyla. Pro účely posouzení, zda je dán důvod zamítnutí žádosti podle věty první, si orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů podle jiného právního předpisu⁵³). Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Pokud nejsou dány důvody pro rozhodnutí podle odstavců 2 až 4, orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, žádosti vyhoví.

(6) V případě, že ministerstvo vyhoví žádosti o zápis střední nebo vyšší odborné školy a oborů vzdělání, které bude tato škola uskutečňovat, do rejstříku, postoupí nejpozději do 5 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí žádost krajskému úřadu, a to k rozhodnutí o nejvyšším počtu žáků a studentů v jednotlivých povolených oborech vzdělání a formách vzdělávání. Krajský úřad rozhodne nejpozději do 30 dnů od doručení žádosti, a to v souladu s odstavci 2 až 5. Krajský úřad zašle rozhodnutí podle předchozí věty ministerstvu na vědomí a ke zveřejnění. O nejvyšším počtu žáků a studentů v jednotlivých povolených oborech vzdělání a formách vzdělávání ve školách zřizovaných ministerstvem nebo registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, rozhodne ministerstvo.

§ 149

Zápis změny v údajích

(1) Na podání žádosti o zápis změny v údajích uvedených v § 144 odst. 1 písm. d) až g) se vztahuje obdobně § 146 s tím, že o žádosti o zápis změny v údajích uvedených v § 144 odst. 1 písm. f) rozhoduje v případě střední nebo vyšší odborné školy krajský úřad, pokud nejde o střední nebo vyšší odbornou školu zřizovanou ministerstvem nebo registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy; v tomto případě rozhoduje ministerstvo.

(2) Žádost o zápis změny v údajích uvedených v § 144 odst. 1 písm. b), c), a i), j) a m) se podává orgánu, který vede rejstřík škol a školských zařízení, do 30 dnů ode dne, kdy ke změně došlo.

(3) Žádost o zápis změny v rejstříku obsahuje pouze údaje a doklady, které se přímo týkají příslušné změny. Doklady uvedené v § 147 odst. 1 písm. p) a q) se vyžadují pouze v případě změny v údajích uvedených v §

144 odst. 1 písm. d), e) a f). Navrhuje-li se zápis změny v údajích o právnické osobě vykonávající činnost školy nebo školského zařízení v rejstříku z důvodu převodu nebo přechodu činnosti školy nebo školského zařízení na jinou právnickou osobu, posuzuje orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, podmínky pro výkon činnosti školy nebo školského zařízení u přejímající právnické osoby obdobně, jako by se jednalo o zápis nové školy nebo školského zařízení. *(zbytečně administrativní pro sloučení nebo splynutí – papíry jako při vzniku nové školy)*

(4) Na posouzení žádosti o zápis změny v rejstříku se obdobně vztahuje § 148 s tím, že orgán, který vede rejstřík, rozhodne o zápisu změny v údajích uvedených v odstavci 2 do 30 dnů od doručení žádosti. V případě žádosti o změnu v údajích vedených podle § 144 odst. 1 písm. b), c), nedochází-li k převodu nebo přechodu činnosti školy nebo školského zařízení na jinou právnickou osobu, a podle § 144 odst. 1 písm. i), ~~zamě~~ správní orgán provede tuto změnu bezodkladně bez vydání rozhodnutí a vyzvání o ní účastníky.

(5) Řízení o zápis změny v rejstříku lze zahájit i bez návrhu, má-li být dosažena shoda mezi zápisem v rejstříku a skutečným stavem.

(6) Dojde-li ke změně údaje podle odstavce 2 v základním registru, změní se příslušný údaj v rejstříku škol a školských zařízení bez řízení.

§ 150

Výmaz z rejstříku škol a školských zařízení

(1) Orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, provede výmaz školy nebo školského zařízení z rejstříku škol a školských zařízení

a) na žádost ~~žadatele~~ ~~navrhovatele~~,

b) po uplynutí doby, na kterou byla právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, zřízena,

c) jestliže škola nebo školské zařízení neposkytuje vzdělávání v souladu se zásadami a cíli uvedenými v § 2 nebo vzdělávacími programy uvedenými v § 3,

d) jestliže právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, závažným způsobem nebo opakovaně poruší právní předpisy související s poskytováním vzdělávání a školských služeb,

e) jestliže právnická osoba ve třech po sobě jdoucích školních rocích nevykonává činnost školy nebo školského zařízení, která je zapsána v rejstříku,

f) jestliže právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, uvede v žádosti o zápis do rejstříku nebo v žádosti o zápis změny nesprávné údaje rozhodné pro povolení zápisu školy nebo

školského zařízení do rejstříku nebo zápisu změny nebo jestliže došlo k takovým změnám, za kterých by zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku nebo zápis změny nemohl být proveden,

g) v případě, že vyšší odborná škola nemá akreditován žádný vzdělávací program,

h) jestliže právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení byla pravomocně odsouzena k trestu zákazu činnosti této školy nebo tohoto školského zařízení.

(2) Ustanovení odstavce 1 se obdobně vztahuje na výmaz údajů uvedených v § 144 odst. 1 písm. d), e) a f).

(3) Řízení o výmazu se zahajuje i na návrh ústředního školního inspektora podle § 175 odst. 2.

(4) Před podáním žádosti o výmaz střední nebo vyšší odborné školy, kterou nezřizuje kraj, nebo oboru vzdělání takové školy z rejstříku škol a školských zařízení, projedná právnická osoba vykonávající činnost školy nebo její zřizovatel s krajem, na jehož území má právnická osoba vykonávající činnost školy sídlo, možnost převodu činnosti školy v odpovídajícím rozsahu na právnickou osobu zřizovanou krajem. Zápis z tohoto projednání se přikládá k žádosti o výmaz školy z rejstříku škol a školských zařízení.

(zbytečné, řeší § 151 odst.3 a 4)

§ 151

(1) V průběhu řízení o výmazu z rejstříku rozhodne orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, o opatřeních, která zamezí ne hospodárnému využití finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle tohoto zákona.

(2) Dnem právní moci rozhodnutí o výmazu z rejstříku zaniká právnické osobě, která vykonávala činnost školy nebo školského zařízení, právo poskytovat vzdělávání a školské služby a právo vydávat doklady o vzdělání stanovené tímto zákonem, a to v rozsahu tohoto výmazu. Zároveň v rozsahu výmazu zaniká nárok na přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku podle tohoto zákona.

(3) Dojde-li k výmazu školy nebo oboru vzdělání z rejstříku škol a školských zařízení, zajistí právnická osoba, která vykonávala činnost školy, popřípadě její zřizovatel, žákům a studentům možnost pokračovat ve vzdělávání ve stejném nebo obdobném oboru vzdělání a předá jim výsledky hodnocení za nedokončený školní rok. Pokud nebyla tímto způsobem zajištěna možnost uplatnění práva konat maturitní zkoušku, závěrečnou zkoušku, absolutorium v konzervatoři nebo absolutorium, konají osoby, které splnily podmínky stanovené tímto zákonem, závěrečnou zkoušku, absolutorium v konzervatoři a absolutorium ve škole určené krajským úřadem a maturitní zkoušku ve škole určené krajským úřadem v dohodě s ~~Centrem~~ **ministerstvem nebo jím zřízenou a pověřenou právnickou osobou.**

(4) Dojde-li k výmazu školy, v níž se plní povinná školní docházka, z rejstříku škol a školských zařízení, zajistí obec, v níž škola působila, v dohodě s příslušným krajským úřadem, plnění povinné školní docházky jejích žáků.

§ 152

Řízení ve věci zápisu škol a školských zařízení zřizovaných Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem Obrany **podle § 172 odst. 1 až 3**

(1) Zápis škol a školských zařízení zřizovaných Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem obrany **podle § 172 odst. 1 až 3** do rejstříku škol a školských zařízení, zápis změny a výmaz z tohoto rejstříku provádí ministerstvo na základě oznámení zřizovatelů těchto škol a školských zařízení.

(2) V rejstříku se ohledně škol a školských zařízení zřizovaných Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem obrany zapisují přiměřeně údaje uvedené v § 144 odst. 1 s výjimkou údaje uvedeného v písmenech e) a f).

(3) Oznámení, na základě kterého se provádí zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku, obsahuje přiměřeně údaje uvedené v § 147 odst. 1 písm. a) až e), i) až l) a o).

(4) Zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku, zápis změny a výmaz z rejstříku oznámí ministerstvo zřizovateli a organizační složce státu nebo její součásti, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení.

(5) Na řízení ve věci zápisu škol a školských zařízení zřizovaných Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem obrany do rejstříku se vztahují obdobně § 142 odst. 1 a § 151 odst. 2 věta první.

~~(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se nevztahují na zápis mateřských škol a zařízení školního stravování zřizovaných podle § 8 odst. 3 věty druhé.~~

§ 152a

Údaje vedené o organizační složce státu

(1) V rejstříku se ohledně školy nebo školského zařízení, zřízené jako organizační složka státu nebo jako její součást, zapisují obdobně údaje podle § 144 odst. 1.

(2) Žádost o zápis školy nebo školského zařízení, zřízené jako organizační složka státu nebo jako její součást, obsahuje obdobně údaje podle § 147 odst. 1.

Rejstřík školských právnických osob

§ 153

(1) Rejstřík školských právnických osob vede ministerstvo.

(2) Údaje zapsané v rejstříku školských právnických osob jsou účinné vůči každému ode dne jejich zveřejnění.

(3) Proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do rejstříku školských právnických osob, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis neodpovídá skutečnosti.

(4) Provedení zápisu do rejstříku školských právnických osob, jakož i zápis změn či výmaz ministerstvo zveřejní bez zbytečného odkladu.

§ 154

(1) Do rejstříku školských právnických osob se zapisují tyto údaje:

a) název, sídlo, identifikační číslo, poskytnuté správcem základního registru osob^{35a}), a resortní identifikátor školské právnické osoby,

b) název, sídlo a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, jejího zřizovatele, jeho statutární orgán a právní forma, je-li právnickou osobou; jméno a příjmení, státní příslušnost, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a datum narození jejího zřizovatele, je-li fyzickou osobou,

c) jméno, příjmení, a datum narození a místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, ředitele školské právnické osoby, den vzniku, popřípadě den zániku jeho funkce,

d) jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu členů rady školské právnické osoby, je-li podle tohoto zákona zřízena,

e) předmět doplňkové činnosti školské právnické osoby, je-li povolena,

f) den vzniku školské právnické osoby,

g) doba, na kterou je školská právnická osoba zřízena,

h) den zrušení školské právnické osoby a jeho právní důvod,

i) vstup školské právnické osoby do likvidace a jméno, příjmení a místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, nebo název a sídlo likvidátora,

j) rozhodnutí o úpadku a jméno, příjmení (obchodní firma) nebo název, místo trvalého pobytu a adresa sídla insolvenčního správce,

k) den zániku školské právnické osoby,

l) změna nebo zánik zapsaných skutečností.

(2) Při splynutí nebo sloučení školské právnické osoby s jinou školskou právnickou osobou nebo při jejím rozdělení na jiné školské právnické

osoby se do rejstříku školských právnických osob zapisuje datum změny a u zanikající školské právnické osoby, že zanikla rozdělením, sloučením nebo splynutím s uvedením názvu, sídla a identifikačního čísla, bylo-li přiděleno, nástupnické školské právnické osoby nebo osob. U nástupnické školské právnické osoby se zapisuje

a) při rozdělení, kromě údajů zapisovaných při zápisu, že vznikla rozdělením, a název, sídlo, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, a resortní identifikátor školské právnické osoby, jejímž rozdělením vznikla,

b) při sloučení název, sídlo, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, a resortní identifikátor zanikající školské právnické osoby (osob) a případné změny zapsaných údajů o nástupnické školské právnické osobě,

c) při splynutí, kromě údajů zapisovaných při zápisu, že vznikla splynutím, a název, sídlo, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, a resortní identifikátor školských právnických osob, jejichž splynutím vznikla.

(3) Je-li podkladem pro zápis rozhodnutí soudu, zapíše se příslušný údaj do rejstříku školských právnických osob, aniž by příslušný orgán vydával rozhodnutí o povolení zápisu.

§ 155

(1) Součástí rejstříku školských právnických osob je sbírka listin, která obsahuje

a) zřizovací listinu školské právnické osoby a její změny,

b) doklad o jmenování, odvolání nebo o jiném ukončení funkce osoby, která je ředitelem školské právnické osoby, členem rady školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b), popřípadě likvidátorem,

c) rozhodnutí o zrušení školské právnické osoby,

d) rozhodnutí nebo smlouvu o změně školské právnické osoby podle § 127 nebo rozhodnutí o změně právní formy podle § 187 až 190,

e) zprávu o průběhu likvidace školské právnické osoby a zprávu o naložení s majetkem, popřípadě závazky,

f) rozhodnutí soudu podle zákona upravujícího úpadek a způsoby jeho řešení^{35b}), a to usnesení o zahájení insolvenčního řízení, usnesení o předběžných opatřeních, rozhodnutí o úpadku nebo jiné rozhodnutí o insolvenčním návrhu, usnesení o prohlášení konkursu a o schválení konečné zprávy, usnesení o povolení reorganizace a usnesení o schválení reorganizačního plánu a jeho změn, usnesení o schválení plánu oddlužení a jeho změn, usnesení, jímž se insolvenční řízení končí.

(2) Ministerstvo vede pro každou zapsanou školskou právnickou osobu ve sbírce listin zvláštní složku.

(3) Jestliže je určitá skutečnost zapsána v rejstříku školských právnických osob, ale ve sbírce listin není uložena odpovídající listina, je ministerstvo, jakmile tuto skutečnost zjistí, povinno to ve sbírce listin poznamenat a oprávněnou osobu vyzvat, aby listinu bez zbytečného odkladu do sbírky listin založila.

(4) Není-li listina, jež má být uložena do sbírky listin, vyhotovena v českém jazyce, je ministerstvo oprávněno si vyžádat úředně ověřený překlad této listiny do českého jazyka.

§ 156

(1) Účastníkem řízení ve věcech rejstříku školských právnických osob je **žadatel** ~~navrhovatel~~ a zřizovatel. Ve věci zápisu, **změny nebo výmazu** osob, které se podle § 154 zapisují do rejstříku v rámci zápisu školské právnické osoby, jsou účastníky řízení také tyto osoby.

(2) ~~Navrhovatelem je~~ **V řízení o žádosti je žadatelem** školská právnická osoba. Pokud školská právnická osoba dosud nevznikla, je **žadatelem** ~~navrhovatelem~~ její zřizovatel.

§ 157

(1) Žádost o zápis školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob se podává zároveň se žádostí o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení, a to za podmínek a postupem stanoveným v § 146; při jejím posouzení se vychází z údajů a dokladů obsažených v žádosti podle § 147.

(2) Žádost o zápis školské právnické osoby vznikající v důsledku rozdělení školské právnické osoby nebo splynutí školských právnických osob se podává bez zbytečného odkladu po rozhodnutí zřizovatele; žádost obsahuje údaje, které se v této souvislosti zapisují do rejstříku, a listiny, které se zakládají do sbírky listin. Výmaz zanikající školské právnické osoby a zápis vznikající školské právnické osoby lze provést pouze k témuž dni.

(3) Ministerstvo provede zápis školské právnické osoby do rejstříku v případě, že zároveň povolí zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení, nebo v případě uvedeném v odstavci 2 zápis změny v rejstříku škol a školských zařízení; uvedené se obdobně vztahuje na případy, kdy zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení povolil krajský úřad. V opačném případě ministerstvo žádost zamítne.

§ 158

Ministerstvo provede výmaz školské právnické osoby z rejstříku školských právnických osob

- a) v případě zrušení školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí,
- b) v případě zrušení školské právnické osoby z důvodu jejího rozdělení, sloučení či splynutí, pokud je zároveň rozhodnuto o zápisu nástupnické školské právnické osoby nebo osob do rejstříku školských právnických osob,
- c) po provedení likvidace školské právnické osoby v případě, že zániku školské právnické osoby předchází v souladu s § 126 odst. 2 její zrušení s likvidací,
- d) v případě zrušení školské právnické osoby z důvodu uvedeného v § 126 odst. 3 písm. d) a e).

§ 159

(1) Žádost o zápis změny v zapisovaných údajích a žádost o výmaz školské právnické osoby z rejstříku je **žadatel** ~~navrhovatel~~ povinen podat bez zbytečného odkladu. Žádost musí obsahovat údaje a doklady, které se přímo týkají navrhované změny nebo výmazu, a listiny, které se v této souvislosti zakládají do sbírky listin.

(2) Zápis změny v zapisovaných údajích a výmaz školské právnické osoby z rejstříku se provede ke dni určenému v žádosti. Nabude-li rozhodnutí o zápisu změny nebo o výmazu právní moci později nebo neobsahuje-li žádost den, ke kterému má být zápis změny nebo výmaz proveden, provede se zápis změny nebo výmaz ke dni právní moci tohoto rozhodnutí.

(3) Řízení o zápis změny v zapisovaných údajích a řízení o výmaz školské právnické osoby z rejstříku lze zahájit i bez návrhu, má-li být dosažena shoda mezi zápisem v rejstříku a skutečným stavem.

(4) Ministerstvo rozhodne o zápisu změny v zapisovaných údajích a o výmazu školské právnické osoby z rejstříku ve lhůtě 30 dnů ode dne zahájení řízení.

(5) Dojde-li ke změně údaje zapisovaného do rejstříku školských právnických osob v základním registru, změni se příslušný údaj v rejstříku školských právnických osob bez řízení.

(6) Zápis školské právnické osoby, zápis změn v zapisovaných údajích nebo výmaz školské právnické osoby oznámí ministerstvo příslušnému daňovému orgánu, orgánu vykonávajícímu státní statistickou službu a orgánu, který vydal živnostenské oprávnění nebo jiné podnikatelské oprávnění, nejpozději do jednoho týdne ode dne zápisu.

§ 159a

(1) Právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, je povinna neprodleně oznámit orgánu, který vede školský rejstřík, že bylo zahájeno insolvenční řízení, v němž je řešen její

úpadek nebo hrozící úpadek nebo že bylo rozhodnuto o jejím úpadku.

(2) Právnícká osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, je povinna neprodleně oznámit orgánu, který vede školský rejstřík, že byla pravomocně odsouzena pro trestný čin.

ČÁST ČTRNÁCTÁ

FINANCOVÁNÍ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

§ 160

(1) Ze státního rozpočtu se za podmínek stanovených tímto zákonem poskytují finanční prostředky vyčleněné na činnost

a) škol a školských zařízení zřizovaných ministerstvem, a to na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a **ostatní náklady vyplývající ze základních pracovněprávních vztahů**, na výdaje podle § 184 odst. 1 a 2, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, výdaje školy na dopravu při akcích v rámci vzdělávání podle příslušného rámcového vzdělávacího programu, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání, na další nezbytné neinvestiční výdaje spojené s provozem škol a školských zařízení a **na investiční výdaje** zařazené do programu podle zvláštního právního předpisu,³⁶⁾ (z.č.219/2000 Sb)

b) škol a školských zařízení zřizovaných registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy,³⁶⁾ s výjimkou jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky, na výdaje uvedené v písmenu a) **s výjimkou výdajů na pořízení a zhodnocení dlouhodobého majetku**; tato výjimka se **nevztahuje** na výdaje na učební pomůcky,

c) škol a školských zařízení zřizovaných obcemi nebo svazky obcí, s výjimkou školských výchovných a ubytovacích zařízení podle § 117 odst. 1 písm. c) a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky, a to na **platy, náhrady platů**, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě **dohod o pracích** konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a **ostatní náklady vyplývající ze základních pracovněprávních vztahů**, na výdaje podle § 184 odst. 1 a 2, **výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a**

studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, výdaje školy na dopravu při akcích v rámci vzdělávání podle příslušného rámcového vzdělávacího programu, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání,

d) škol a školských zařízení zřizovaných kraji, s výjimkou jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a školských výchovných a ubytovacích zařízení podle § 117 odst. 1 písm. c), a to na platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající ze základních pracovněprávních vztahů, na výdaje podle § 184 odst. 1 a 2, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, výdaje školy na dopravu při akcích v rámci vzdělávání podle příslušného rámcového vzdělávacího programu, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž na výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

e) poskytovatelů vzdělávání v zahraničí.

(2) Finanční prostředky podle odstavce 1 může právnická osoba vykonávající činnost školy použít také tehdy, zajišťuje-li v souladu s tímto zákonem a rámcovým vzdělávacím programem povinnou součást vzdělávání dětí, žáků a studentů u jiné fyzické nebo právnické osoby. Finanční prostředky podle věty první lze použít na:

a) úhradu ceny za služby poskytované jinou fyzickou nebo právnickou osobou, finanční prostředky podle odstavce 1 písm. c) a d) lze takto použít pouze do úhrnné roční výše stanovené krajským úřadem v rozpoisu rozpočtu finančních prostředků na činnost školy;

b) náhradu nákladů, které jiné fyzické nebo právnické osobě prokazatelně a nutně vznikají výhradně za účelem uskutečňování praktického vyučování na jejím pracovišti na základě smlouvy podle § 65 odst. 2, pokud byla náhrada nákladů v této smlouvě sjednána.

(3) Finanční prostředky podle odstavce 1 lze v souladu s odstavcem 2 použít pouze na náhradu nákladů rozpočtovaných v ceně podle odstavce 2 písm. a) nebo vynaložených jinou fyzickou nebo právnickou osobou podle odstavce 2 písm. b), které odpovídají druhům nákladů vyplývajícím pro daný případ z odstavce 1; do rozsahu nákladů podle odstavce 1 písm. a) se pro tyto účely nezapočítávají náklady na pořízení a zhodnocení dlouhodobého majetku s výjimkou nákladů na učební pomůcky.

(4) Ze státního rozpočtu se poskytují finanční prostředky vyčleněné na

činnost škol a školských zařízení, které nezřizuje stát, kraj, obec, svazek obcí nebo registrovaná církev nebo náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy,⁶⁾ v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.³¹⁾ (zák.č. [306/1999 Sb](#))

(5) Finanční prostředky nad rozsah finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle odstavců 1 a 2 hradí právnické osoby, které vykonávají činnost škol a školských zařízení, z dalších finančních zdrojů, zejména z vlastních příjmů, z prostředků zřizovatele, popřípadě jiných osob.

(6) Finanční prostředky ze státního rozpočtu podle odstavce 1 se poskytují nejvýše do výše povoleného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení, v jednotlivých oborech vzdělání a formách vzdělávání, lůžek, stravovaných nebo jiných jednotek výkonu stanovených jiným právním předpisem⁶⁴⁾, uvedeného ve školském rejstříku.

§ 161 Financování mateřských škol, základních škol, středních škol, konzervatoří, vyšších odborných škol, základních uměleckých škol a školních družin zřizovaných územními samosprávnými celky nebo svazky obcí

(1) Ministerstvo vyhlásí na kalendářní rok a zveřejní ve Věstníku

a) pro **mateřské školy, základní školy, střední školy a konzervatoře** zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí

1. **normativy jako průměrnou roční výši zvláštních příplatků** podle nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, **příplatků za vedení** podle zákoníku práce a **specializačních příplatků pedagogických pracovníků** podle § 133 ~~odst. 1~~ zákoníku práce, jakož i **pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti**, jehož poplatníkem je zaměstnavatel, **pojistného na veřejné zdravotní pojištění**, které platí zaměstnavatel za své zaměstnance, a částky, v jejíž výši se stanoví základní příděl, kterým je tvořen fond kulturních a sociálních potřeb (dále jen "povinný odvod") **připadající na 1 pracovní poměr** pedagogického pracovníka **vyjádřený počtem hodin přímé pedagogické činnosti** podle jiného právního předpisu⁶⁰⁾ (dále jen "úvazek pedagogického pracovníka"),

2. **normativy jako průměrnou roční výši osobních příplatků, odměn a cílových odměn** podle zákoníku práce, jakož i **povinných odvodů** připadající na 1 úvazek pedagogického pracovníka a **opravné koeficienty** k těmto normativům **podle § 161c odst. 1 písm. b)**, (oprav.koeficient **K**napl.-naplněnost tříd, oddělení, skupin MŠ,ZŠ,SŠ,ŠD, oprav.koeficient **K**inkluze– zohledňující společné vzdělávání v běžných třídách) metodika [MŠMT](#) str.78-81

3. (pro provozní zaměstnance)

normativy jako roční výši výdajů státního rozpočtu na platy a na odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a na odstupné (dále jen "**ostatní osobní náklady**"), jakož i povinných odvodů **pro ostatní zaměstnance** připadající **na 1 právnickou osobu** vykonávající činnost alespoň jedné z těchto škol, **na 1 další pracoviště** téže právnické osoby vykonávající činnost školy, dále u mateřských škol a základních škol na 1 třídu a u středních škol v denní formě vzdělávání **na 1 třídu v oboru vzdělání** a u konzervatoří v denní formě vzdělávání **na 1 žáka v oboru vzdělání; dalším pracovištěm** se rozumí takové pracoviště, které s jiným pracovištěm prostorově nesouvisí, není s ním spojeno stavebně nebo technicky, ani není umístěno na tomtéž nebo sousedním pozemku a při jiném organizačním uspořádání by mohlo být zapsáno ve školském rejstříku jako samostatná právnická osoba (dále jen "další pracoviště"),

4. (uvádění učitele – nebyla schválena novela ZoPP!!!)

normativy jako roční výši výdajů státního rozpočtu na další výdaje školy související s **adaptačním obdobím** podle jiného právního předpisu⁶¹⁾ připadající na 1 učitele v adaptačním období,

5. **opravné koeficienty** k normativům na 1 třídu v oboru vzdělání střední školy a na 1 žáka v oboru vzdělání konzervatoře **podle bodu 3** pro jiné než denní formy vzdělávání,

b) **pro školní družiny** zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí normativy podle

1. písmene a) bodu 1, (nárokové přípl.)

2. písmene a) bodu 2, (nenárokové přípl.+oprav.koeficient)

c) **pro vyšší odborné školy** zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí

1. normativy jako roční výši výdajů státního rozpočtu na platy a ostatní osobní náklady pro **pedagogické pracovníky**, jakož i povinných odvodů připadající **na 1 studenta** v denní formě vzdělávání v akreditovaném vzdělávacím programu,

2. normativy jako roční výši výdajů státního rozpočtu na platy a ostatní osobní náklady, jakož i povinných odvodů pro **ostatní zaměstnance** připadající na 1 právnickou osobu vykonávající činnost vyšší odborné školy, na 1 další pracoviště téže školy a **na 1 studenta** v denní formě vzdělávání v akreditovaném vzdělávacím programu,

3. opravné koeficienty k normativům podle bodu 1 pro jiné než denní formy vzdělávání,

4. opravné koeficienty k normativům na 1 studenta v akreditovaném vzdělávacím programu podle bodu 2 pro jiné než denní formy vzdělávání,

5. normativy jako roční výši výdajů státního rozpočtu na další výdaje školy související s adaptačním obdobím podle jiného právního předpisu⁶¹⁾ připadající na 1 učitele v adaptačním období,

d) **pro základní umělecké školy** zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí

1. **normativy** jako roční výši výdajů státního rozpočtu připadající na 1 žáka ve stupni uměleckého oboru,

2. normativy jako roční výši výdajů státního rozpočtu na další výdaje školy související s adaptačním obdobím podle jiného právního předpisu⁶¹⁾ připadající na 1 učitele v adaptačním období,

e) (ONIV)

pro mateřské školy, základní školy, střední školy a konzervatoře a vyšší odborné školy zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí **normativy** jako roční výši ostatních **neinvestičních výdajů státního rozpočtu** připadajících na 1 dítě, 1 žáka na prvním stupni základní školy, 1 žáka na druhém stupni základní školy, 1 dítě nebo 1 žáka ve školní družině, 1 žáka v denní formě vzdělávání v oboru vzdělání a 1 studenta v denní formě vzdělávání v akreditovaném vzdělávacím programu.

(2) Vláda stanoví nařízením (č.123/18) pro základní školy a střední školy zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí **maximální počet hodin** výuky financovaný ze státního rozpočtu na 1 třídu v oboru vzdělání v závislosti na počtu žáků ve třídě nebo na školu v závislosti na její struktuře a pro konzervatoře zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí **maximální počet hodin** výuky financovaný ze státního rozpočtu na 1 ročník v oboru vzdělání v závislosti na počtu žáků v ročníku nebo na školu v závislosti na její struktuře. Vláda dále může nařízením stanovit pro základní školy, střední školy a konzervatoře zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí **maximální počet hodin** další přímé pedagogické činnosti financovaný ze státního rozpočtu na školu v závislosti na její struktuře včetně určení pedagogických pracovníků, kteří tyto činnosti vykonávají.

(3) Ministerstvo stanoví **pro jednotlivé právnické osoby** vykonávající činnost školy nebo školského zařízení uvedených v odstavci 1 výši **finančních prostředků na kalendářní rok** jako součet (MŠ, ZŠ, SŠ,

konzervatoř, VOŠ, ZUŠ, ŠD)

- a) **ročního objemu platových tarifů pedagogických pracovníků⁶²⁾**, jakož i **povinných odvodů**,
- b) **součinů normativů** podle odstavce 1 písm. a) bodů 1 (*specializační a zvláštní*) a 2 (*OP a odměny*) a písmene b) a počtu jednotek (*1 úvazek*), na které uvedené normativy připadají, a **opravných koeficientů** podle § 161c odst. 1 písm. b), (*MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoř, ŠD*)
- c) **součinů normativů** podle odstavce 1 písm. a) bodu 4, písm. c) bodu 5 a písm. d) bodu 2 (*uvádějící učitel*) a počtu jednotek, na které uvedené normativy připadají,
- d) **součinů normativů** podle odstavce 1 písm. a) bodu 3, písm. c) bodů 1 a 2, písm. d) bodu 1 a odstavce 1 písm. e) a počtu jednotek, na které uvedené normativy připadají, (*VOŠ, ZUŠ*)
- e) **součinů normativů** na 1 třídu v oboru vzdělání střední školy nebo normativu na 1 žáka v oboru vzdělání konzervatoře a počtů tříd v oboru vzdělání střední školy v jiných formách vzdělávání nebo počtů žáků v oboru vzdělání konzervatoře v jiných formách vzdělávání a opravných koeficientů podle odstavce 1 písm. a) bodu 5, (*provozní zaměstnanci SŠ a konzervatoř*)
- f) formách vzdělávání než v denní formě a opravných koeficientů podle odstavce 1 písm. c) bodu 3,
- g) **součinů normativů** na 1 studenta podle odstavce 1 písm. c) bodu 2 (*VOŠ provozní*) a počtů studentů v jiných formách vzdělávání než v denní formě a opravných koeficientů podle odstavce 1 písm. c) bodu 4, a
- h) **součinů příplatků** podle § 161c odst. 1 písm. a) a počtu jednotek, na které uvedené příplatky připadají. (*podpůrná opatření*)

(4) Výše finančních prostředků podle odstavce 3 písm. a) a b) (*ZŠ, SŠ, konzervatoř, ŠD*) se stanoví do výše odpovídající **maximálním počtům hodin** stanovených podle odstavce 2 (*nv.č.123/2018 Sb*) a podle § 161c odst. 2 písm. c). (*novely vyhl. o MŠ, ZŠ, zájmovém vzdělávání*)

(5) Krajský úřad v souladu se zásadami stanovenými ministerstvem podle § 170 písm. b) **poskytuje** finanční prostředky podle odstavce 3 a případně podle odstavce 7 jednotlivým právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení v souladu s výší prostředků stanovenou ministerstvem a po případné úpravě podle odstavce 6.

(6) Při rozpisu finančních prostředků podle odstavce 5 ověří krajský úřad správnost všech jednotek rozhodných pro rozpis finančních prostředků pro jednotlivé právnické osoby. U právnických osob zřizovaných obcí nebo svazkem obcí provádí ověření podle věty první obecní úřad obce s rozšířenou působností a zjištěné rozdíly oznámí krajskému úřadu. V případě zjištění rozdílů oproti jednotkám výkonu použitým ministerstvem pro stanovení finančních prostředků upraví krajský úřad rozpis finančních prostředků jednotlivým právnickým osobám podle zjištěné skutečnosti a o provedených změnách následně informuje ministerstvo. **od 1.9.2018**

(7) Ministerstvo **může v průběhu roku stanovit další finanční prostředky** na výdaje podle § 160 odst. 1 písm. c) a d) (*VOŠ a ZUŠ*) pro jednotlivé právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení uvedené v odstavci 1. Ministerstvo stanoví a zveřejní ve Věstníku

- a) podmínky a kritéria pro poskytnutí těchto dalších finančních prostředků a
- b) účel, na který může právnická osoba tyto další finanční prostředky použít, a případné další podmínky, které musí právnická osoba v souvislosti s použitím těchto dalších finančních prostředků splnit.

§ 161a Financování školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, školských zařízení pro preventivně výchovnou péči a školských výchovných a ubytovacích zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky nebo svazky obcí

(1) Ministerstvo vyhlásí na kalendářní rok a zveřejní ve Věstníku pro školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, školská zařízení pro preventivně výchovnou péči a školská výchovná a ubytovací zařízení zřizovaná krajem, obcí nebo svazkem obcí republikové normativy jako roční

výši výdajů státního rozpočtu připadající na

- a) 1 rodinnou skupinu dětského domova,
- b) 1 lůžko kapacity ostatního školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči,
- c) 1 ubytovaného ve školském zařízení podle § 117 odst. 1 písm. b).

(2) Krajský úřad v souladu se zásadami stanovenými ministerstvem podle § 170 písm. b) rozepisuje prostřednictvím krajských normativů a poskytuje právníkům osobám vykonávajícím činnost školských zařízení uvedených v odstavci 1 v závislosti na jejich vykonávané činnosti finanční prostředky na výdaje uvedené v § 160.

§ 161b Financování ostatních školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky nebo svazky obcí

(1) Ministerstvo vyhlásí na kalendářní rok a zveřejní ve Věstníku pro školská zařízení neuvedená v § 161 a 161a, a pro výdaje na platy a ostatní osobní náklady ostatních zaměstnanců a ostatní neinvestiční výdaje školních družin zřízených krajem, obcí nebo svazkem obcí republikové normativy jako roční výši výdajů státního rozpočtu na činnost školských zařízení uvedených v tomto odstavci, připadajících na 1 dítě, žáka a studenta v mateřské a základní škole a v denní formě vzdělávání ve střední škole, konzervatoři a ve vyšší odborné škole. Ministerstvo může vyhlásit a zveřejnit ve Věstníku opravné koeficienty k republikovým normativům podle věty první, zohledňující objektivní rozdíly v činnosti dotčených školských zařízení v jednotlivých krajích.

(2) Krajský úřad v souladu se zásadami stanovenými ministerstvem podle § 170 písm. b) rozepisuje prostřednictvím krajských normativů a poskytuje právníkům osobám zřízeným krajem, obcí nebo svazkem obcí a vykonávajícím činnost školského zařízení uvedeného v odstavci 1 finanční prostředky na výdaje uvedené v § 160. *(pro ŠZ, pro které stanovuje normativ KÚ-ŠK, ŠJ, DM, PPP, DDM, internát, ...)*

§ 161c Společná ustanovení pro financování škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky nebo svazky obcí

(1) Ministerstvo vyhlásí na kalendářní rok a zveřejní ve Věstníku

- a) příplatky na jednotlivá podpůrná opatření podle § 16 stanovené se zřetelem k normované finanční náročnosti podpůrných opatření stanovené jiným právním předpisem⁶³⁾,
- b) opravné koeficienty k normativům podle § 161 odst. 1 písm. a) bodu 2 a písm. b) bodu 2 (*odměna+OP*) zohledňující naplněnost tříd a oddělení v jednotlivých mateřských, základních a středních školách a školních družinách a opravné koeficienty k normativům podle § 161 odst. 1 písm. a) bodu 2 a písm. b) bodu 2 zohledňující vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jednotlivých mateřských, základních a středních školách a konzervatořích a školních družinách,
- c) kritéria pro rozpis rezervy podle odstavce 3 písm. c) z rozpočtu ministerstva do rozpočtů jednotlivých krajů a kritéria pro změnu rozpisu.

(2) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem

- a) termíny, rozsah a způsob předkládání údajů o předpokládaných počtech pedagogických pracovníků a jejich platovém zařazení, (vyhl.č. [161/2018 Sb](#))

b) členění krajských normativů, ukazatele rozhodné pro jejich stanovení, jednotky výkonu pro jednotlivé krajské normativy, vztah mezi ukazateli a jednotkami výkonu, ukazatele pro výpočet minimální úrovně krajských normativů a zásady pro jejich zvýšení a jejich zveřejnění,
c) maximální počty hodin přímé pedagogické činnosti v mateřské škole (151/18) a školní družině (163/18) zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí v závislosti na jejich struktuře včetně určení pedagogických pracovníků, kteří tyto činnosti vykonávají, a maximální počty hodin výuky v přípravných třídách základní školy a ve třídách přípravného stupně základní školy speciální financované (140/18) ze státního rozpočtu.

(3) Ministerstvo rozepisuje a poskytuje na zvláštní účet kraje finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu na činnost škol a školských zařízení zřizovaných krajem, obcí nebo svazkem obcí na výdaje uvedené v § 160 odst. 1 písm. c) a d) (zřizovatel obec, kraj, DSO) (dále jen "**přímé výdaje**"). Výše poskytnutých finančních prostředků podle věty první je tvořena součtem

a) celkových objemů finančních prostředků stanovených na kalendářní rok pro jednotlivé právnické osoby podle § 161 odst. 3 a 4,
b) objemů přímých výdajů pro školská zařízení odpovídajících součinům republikových normativů podle § 161a odst. 1 a § 161b odst. 1 a počtu jednotek, na které tyto republikové normativy připadají, a
c) **rezervy k** řešení nezbytných případů přímých výdajů nezajištěných rozpisem podle § 161 odst. 5, § 161a odst. 2 a § 161b odst. 2; způsob, podmínky a pravidla použití rezervy krajským úřadem stanoví ministerstvo směrnicí podle § 170 písm. b). (směrnice čj.MSMT 12077/2024)

4) Ministerstvo vyhlásí normativy a opravné koeficienty podle odstavce 1 písm. b) a § 161 odst. 1 tak, aby celková výše finančních prostředků určených na platy učitelů rozepisovaných podle odstavce 3 odpovídala v měsíčním průměru na 1 úvazek učitele nejméně 130 % průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství.

(5) Ministerstvo sdružuje pro účely financování škol a školských zařízení zřizovaných krajem, obcí nebo svazkem obcí údaje podle odstavce 2 písm. a).

(6) Krajský úřad stanoví krajské normativy jako výši přímých výdajů připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem (*vyhl.č.310/2018 Sb*) a zveřejní je způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(7) Krajský úřad v souladu se zásadami stanovenými ministerstvem podle § 170 písm. b) rozepisuje a **poskytuje** právnickým osobám zřizovaným krajem, obcí nebo svazkem obcí vykonávajícím činnost školy nebo školského zařízení finanční prostředky z rezervy podle odstavce 3 písm. c).

(8) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností v souladu se zásadami stanovenými ministerstvem podle § 170 písm. c) předkládají krajskému úřadu návrhy rozpisu finančních prostředků podle odstavce 7 pro právnické osoby zřizované obcí nebo svazkem obcí.

(9) O rozpisu a přidělení finančních prostředků podle § 161 až 161c krajský úřad následně informuje zastupitelstvo kraje.

(10) Právnické osoby vykonávající činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, střední školy nebo konzervatoře zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí předkládají ministerstvu údaje podle odstavce 2 písm. a).

(11) Krajský úřad ověřuje správnost údajů předkládaných školami a školskými zařízeními zřizovanými krajem podle odstavce 10 a dále ověřuje správnost údajů předávaných podle § 28 odst. 5.

(12) Obecní úřad obce s rozšířenou působností ověřuje správnost údajů předkládaných školami a školskými zařízeními zřizovanými obcí nebo svazkem obcí podle odstavce 10 a dále ověřuje správnost údajů předávaných podle [§ 28 odst. 5](#) (údaje z dokumentace a matrik)

§ 162 Financování škol a školských zařízení, které nejsou zřizovány státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí

(1) Ministerstvo rozepisuje prostřednictvím normativů a poskytuje právníkům osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení zřizovaných registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy,⁶⁾ finanční prostředky na výdaje uvedené v § 160 odst. 1 písm.

b).

(2) Finanční prostředky ze státního rozpočtu podle § 160 odst. 1 písm. b) a odstavce 2 se poskytují podle skutečného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení, v jednotlivých oborech vzdělání a formách vzdělávání, lůžek, stravovaných nebo jiných jednotek výkonu stanovených jiným právním předpisem⁶⁴⁾, uvedeného ve školních matrikách pro příslušný školní rok, nejvýše však do výše povoleného počtu dětí, žáků nebo studentů ve škole nebo školském zařízení, v jednotlivých oborech vzdělání a formách vzdělávání, lůžek, stravovaných nebo jiných jednotek výkonu stanovených jiným právním předpisem⁶⁴⁾, uvedeného ve školském rejstříku.

(3) Normativ stanoví ministerstvo jako průměrný roční objem výdajů uvedených v § 160 odst. 1 písm. b) připadajících na jednotku výkonu podle odst. 2 v daném oboru vzdělání a formě vzdělávání nebo v dané školské službě a zveřejní je ve Věstníku.

(4) Ministerstvo poskytuje na zvláštní účet kraje finanční prostředky na činnost škol a školských zařízení, které nezřizuje kraj, stát, obec, svazek obcí nebo registrovaná církev nebo náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy.⁶⁾

(5) Krajský úřad poskytuje právníkům osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které nejsou zřizovány státem, krajem, obcí, svazkem obcí nebo registrovanou církví nebo náboženskou společností, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy,⁶⁾ dotaci v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem³¹⁾ a kontroluje její využití. **od 1.9.2018**

§ 162a

Ministerstvo poskytuje poskytovatelům vzdělávání v zahraničí příspěvek na úhradu nákladů spojených s poskytováním vzdělání podle tohoto zákona ze státního rozpočtu v závislosti zejména na počtu žáků a počtu vyučovacích hodin. Poskytovatel vzdělání v zahraničí má povinnost zaslat ministerstvu vyúčtování poskytnutých prostředků dokládajících jejich využití v souladu se zákonem do konce měsíce následujícího po skončení období, na které byly poskytnuty. Pokud není vyúčtování předloženo řádně a včas, nemusí ministerstvo poskytovateli vzdělávání v zahraničí poskytnout finanční prostředky v následujícím období.

§ 163

Další výdaje státního rozpočtu pro školy a školská zařízení zapsaná ve školském rejstříku

(1) Ministerstvo poskytuje finanční prostředky na úhradu nezbytných

prokazatelných nákladů spojených s konáním závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutorí v konzervatoři podle § 113c.

a) krajskému úřadu na zvláštní účet kraje pro školy a školská zařízení, které nezřizuje ministerstvo, registrované církve nebo náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy;⁶⁾ krajský úřad v přenesené působnosti tyto finanční prostředky přiděluje právnickým osobám vykonávajícím činnost těchto škol a školských zařízení a o přidělení finančních prostředků následně informuje zastupitelstvo kraje,

b) právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje ministerstvo a registrované církve nebo náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy.⁶⁾

(2) Zákon o státním rozpočtu stanoví výše dotací ze státního rozpočtu k částečné úhradě výdajů na provoz právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizují svazky obcí.

(3) Ministerstvo může v průběhu roku se souhlasem vlády stanovit další finanční prostředky státního rozpočtu na výdaje spojené s činností škol a školských zařízení nezbytné k naplnění krizového opatření vlády vyhlášeného podle krizového zákona nebo mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví podle zvláštního zákona, a to pro jednotlivé právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Ministerstvo stanoví a zveřejní ve Věstníku

a) podmínky a kritéria pro poskytnutí těchto dalších finančních prostředků a

b) účel, na který může právnická osoba tyto další finanční prostředky použít, a případné další podmínky, které musí právnická osoba v souvislosti s použitím těchto dalších finančních prostředků splnit.

(4) Další finanční prostředky podle odstavce 3 ministerstvo poskytuje postupem podle odstavce 1 a krajský úřad má povinnost je právnickým osobám poskytnout.

ČÁST PATNÁCTÁ

ŘEDITEL ŠKOLY A ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ A ŠKOLSKÁ RADA

Ředitel školy a školského zařízení

§ 164

(1) Ředitel školy a školského zařízení

a) rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, pokud zákon nestanoví jinak,

b) odpovídá za to, že škola a školské zařízení poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu s tímto zákonem a vzdělávacími programy

uvedenými v § 3,

c) odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb,

d) vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti České školní inspekce a přijímá následná opatření,

e) vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a pro práci školské rady, pokud se podle tohoto zákona zřizuje,

f) zajišťuje, aby osoby uvedené v § 21 byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta,

g) zajišťuje spolupráci při uskutečňování programů zjišťování výsledků vzdělávání vyhlášených ministerstvem,

h) odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení.

(2) Ředitel školy zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, projednává s ním všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Při svém rozhodování ředitel školy k názorům pedagogické rady přihlédne. Pedagogickou radu tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy.

§ 165

(1) Ředitel školy a školského zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, dále

a) stanovuje organizaci a podmínky provozu školy a školského zařízení,

b) odpovídá za použití finančních prostředků státního rozpočtu přidělených podle § 160 až 163 v souladu s účelem, na který byly přiděleny.

(2) Ředitel školy a školského zařízení rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy v těchto případech:

a) zamítnutí žádosti o povolení individuálního vzdělávacího plánu podle § 18 a zamítnutí žádosti o přeřazení žáka nebo studenta do vyššího ročníku podle § 17 odst. 3,

b) přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání podle § 34 a ukončení předškolního vzdělávání podle § 35, zařazení dítěte do přípravného stupně základní školy speciální podle § 48a, zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy podle § 47,

c) zamítnutí žádosti o odklad povinné školní docházky podle § 37,

d) převedení žáka do odpovídajícího ročníku základní školy podle § 39

odst. 2,

e) přijetí k základnímu vzdělávání podle § 46, přestupu žáka podle § 49 odst. 1, převedení žáka do jiného vzdělávacího programu podle § 49 odst. 2 a zamítnutí žádosti o povolení pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 2,

f) přijetí ke vzdělávání ve střední škole podle § 59 a následujících, vyšší odborné škole podle § 93 a následujících a v konzervatoři podle § 88,

g) zamítnutí žádosti o přestup, změnu oboru vzdělání, přerušení vzdělávání a opakování ročníku podle § 66 a 97,

h) zamítnutí žádosti o pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 1,

i) podmíněné vyloučení a vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení podle § 31 odst. 2 a 4,

j) zamítnutí žádosti o uznání dosaženého vzdělání podle § 70 a 100,

k) povolení a ukončení individuálního vzdělávání žáka podle § 41 a ukončení individuálního vzdělávání dítěte podle § 34b.

§ 166

(1) Ředitel školské právnické osoby, ředitel příspěvkové organizace³⁸⁾ nebo vedoucí organizační složky státu nebo její součásti je ředitelem všech škol a školských zařízení, jejichž činnost daná právnická osoba nebo organizační složka státu nebo její součást vykonává. Ředitelem školské právnické osoby, ředitelem příspěvkové organizace nebo vedoucím organizační složky státu nebo její součásti může být jmenován pouze ten, kdo splňuje předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy nebo školského zařízení stanovené zvláštním právním předpisem²⁾.

(2) Ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace nebo vedoucího organizační složky státu nebo její součásti **jmenuje** na vedoucí pracovní místo **zřizovatel** na základě jím vyhlášeného konkursního řízení. **(postavení ředitelů jmenovaných na dobu určitou do 30.4.2015, změna na dobu neurčitou - přechodná ustanovení novely č.82/2015 Sb, bod 9)**

(3) V období **od začátku šestého měsíce do konce čtvrtého měsíce před uplynutím období 6 let** výkonu práce na pracovním místě ředitele školy nebo školského zařízení uvedeného v odstavci 2 (dále jen "šestileté období") může zřizovatel vyhlásit na toto pracovní místo konkurs; v takovém případě odvolá ředitele k poslednímu dni šestiletého období. **Zřizovatel vyhlásí konkurs a odvolá ředitele vždy, obdržel-li před začátkem lhůty** pro vyhlášení konkursu návrh na jeho vyhlášení od České školní inspekce nebo **školské rady**. Jestliže zřizovatel nevyhlásí konkurs a

neodvolá ředitele podle věty první nebo druhé, počíná dnem následujícím po konci dosavadního šestiletého období běžet další šestileté období.

(počátek hodnotícího období ředitelů jmenovaných před 1.1.2012 upravuje bod 5 v čl.II přechodná ustanovení v zák.č.472/2011 Sb)

(4) Ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace nebo vedoucího organizační složky státu nebo její součásti zřizovatel **odvolá** z vedoucího pracovního místa v případě

a) pozbytí některého z předpokladů pro výkon činností ředitele školy nebo školského zařízení stanovených zvláštním právním předpisem²⁾,

b) nesplnění podmínky zahájení a úspěšného ukončení studia k získání odborné kvalifikace podle zvláštního právního předpisu²⁾,

c) nesplnění podmínky získání znalostí z oblasti řízení školství studiem pro ředitele škol a školských zařízení podle zvláštního právního předpisu²⁾, nebo

d) organizačních změn, jejichž důsledkem je zánik vedoucího pracovního místa ředitele .

(5) Ředitele školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, ředitele příspěvkové organizace a vedoucího organizační složky státu nebo její součásti **může** zřizovatel **odvolat** z vedoucího pracovního místa z důvodů

a) závažného porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z jeho činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele, které bylo zjištěno zejména inspekční činností České školní inspekce nebo zřizovatelem,

b) návrhu České školní inspekce podle § 174 odst. 14,
(ČŠI musí zdůvodnit – viz § 174 odst.14)

c) pravomocného rozhodnutí soudu o neplatnosti odvolání předchozího ředitele z funkce nebo pravomocného rozhodnutí o neplatnosti rozvázání pracovního poměru s předchozím ředitelem.

(6) Řediteli odvolanému podle odstavce 5 písm. c) náleží odstupné ve výši nejméně čtyřnásobku jeho průměrného výdělku.

(7) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem náležitosti vyhlášení konkursního řízení, složení konkursních komisí pro posuzování uchazečů o jmenování na vedoucí pracovní místa uvedená v odstavci 2 a 11 a pravidla pro sestavování, činnost a rozhodování těchto konkursních komisí. (vyhl.č.[54/2005 Sb](#))

(8) Ředitelem školy nebo školského zařízení, jejichž činnost vykonává právnická osoba neuvedená v odstavci 1, může být pouze ten, kdo splňuje předpoklady pro výkon funkce ředitele školy nebo školského zařízení stanovené zvláštním právním předpisem²⁾. Tato osoba je ředitelem všech

škol a školských zařízení, jejichž činnost daná právnická osoba vykonává.

(9) Šestileté období podle věty první odstavce 3 se prodlužuje o dobu, po kterou byl ředitel uvolněn pro výkon veřejné funkce.

(10) Pokud škola nebo školské zařízení uvedené v odstavci 2 nemá ředitele, může zřizovatel jmenovat ředitele školy na vedoucí pracovní místo bez konkursního řízení na dobu určitou do doby jmenování ředitele podle odstavce 2. Zřizovatel vyhlásí konkursní řízení podle odstavce 2 bez zbytečného odkladu.

(11) Pokud řediteli školy nebo školského zařízení uvedeného v odstavci 2 ve výkonu činnosti brání překážka v práci dlouhodobého charakteru, zejména uvolnění k výkonu veřejné funkce nebo rodičovská dovolená, může zřizovatel na základě jím vyhlášeného konkursního řízení jmenovat ředitele školy na vedoucí pracovní místo na dobu určitou po dobu překážky v práci ředitele, nejdéle však na 6 let; stejnou osobu je možné jmenovat opakovaně. Do doby jmenování ředitele podle věty první může zřizovatel jmenovat ředitele školy na vedoucí pracovní místo bez konkursního řízení.

Školská rada § 167

(1) Při základních, středních a vyšších odborných školách se zřizuje školská rada. Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Pokud je součástí právnické osoby více těchto škol, je možné zřídit jednu školskou radu.

(2) Školskou radu zřizuje zřizovatel, který zároveň stanoví počet jejích členů a vydá její volební řád. Třetinu členů školské rady jmenuje zřizovatel, třetinu volí zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci a studenti a třetinu volí pedagogičtí pracovníci dané školy (koho mohou volit). Členem školské rady nemůže být ředitel školy. Ve školách, které nejsou zřízeny státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí a nejsou zřízeny v právní formě školské právnické osoby, plní úkoly zřizovatele podle věty první a druhé ředitel školy.

(3) Týž člen školské rady nemůže být současně jmenován zřizovatelem, zvolen zákonnými zástupci nezletilých žáků a zletilými žáky a studenty nebo zvolen pedagogickými pracovníky školy. Pedagogický pracovník školy nemůže být zvolen za člena školské rady této školy zákonnými zástupci nezletilých žáků a zletilými žáky a studenty ani jmenován zřizovatelem nebo ředitelem školy.

(4) Ředitel školy zajistí v souladu s volebním řádem řádné uskutečnění voleb do školské rady.

(5) Nezvolí-li zákonní zástupci nezletilých žáků nebo zletilí žáci a

studenti stanovený počet členů školské rady ani na základě opakované výzvy, jmenuje zbývající členy školské rady ředitel školy.

(6) Funkční období členů školské rady je tři roky.

(7) Školská rada zasedá nejméně dvakrát ročně; zasedání školské rady svolává její předseda, první zasedání školské rady svolává ředitel školy. Ředitel školy nebo jím pověřený zástupce je povinen zúčastnit se zasedání školské rady na vyzvání jejího předsedy. Školská rada na svém prvním zasedání stanoví svůj jednací řád a zvolí svého předsedu. K přijetí jednacího řádu se vyžaduje schválení nadpoloviční většinou všech členů školské rady.

(8) Předčasné volby do funkce voleného člena školské rady lze konat, požádá-li o to ředitel školy alespoň většina voličů oprávněných podle odstavce 2 volit tohoto člena školské rady, která je podle volebního řádu nezbytná ke zvolení člena školské rady. Doplnovací volby do školské rady se v souladu s volebním řádem konají, přestane-li být volený člen školské rady jejím členem před skončením funkčního období z důvodů stanovených v odstavci 9 písm. a) až d) a f). Funkční období člena školské rady zvoleného v předčasných nebo doplňovacích volbách končí shodně s funkčním obdobím členů školské rady zvolených v řádných volbách.

(9) Funkce člena školské rady skončí před uplynutím funkčního období

- a) vzdáním se funkce písemným prohlášením do rukou předsedy školské rady,
- b) dnem doručení písemného odvolání jmenovaného člena školské rady zřizovatelem do rukou předsedy školské rady,
- c) vznikem neslučitelnosti podle odstavce 2 věty třetí, *(pedagog je jmenován ředitelem)*
- d) v případě opakované neomluvené neúčasti na zasedání školské rady, pokud tak stanoví volební řád, nebo
- e) dnem, kdy byl do funkce člena školské rady zvolen nový člen v předčasných volbách podle odstavce 8 věty první,
- f) dnem, kdy zástupce pedagogických pracovníků přestane být v základním pracovněprávním vztahu ke škole nebo u zákonných zástupců nezletilých žáků, nebo studentů dnem, kdy přestane být tento nezletilý žák žákem či studentem školy.

§ 168

(1) Školská rada

- a) **vyjadřuje se** k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování,
- b) **schvaluje** výroční zprávu o činnosti školy,
- c) **schvaluje** školní řád, ve středních a vyšších odborných školách stipendijní řád, a navrhuje jejich změny,
- d) **schvaluje** pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách,

- e) podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy,
- f) **projednává návrh** rozpočtu právnické osoby na další rok a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření,
- g) **projednává** inspekční zprávy České školní inspekce,
- h) podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy,
- i) podává návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy. **(???může podat návrh podle § 166 odst.3 jen před obdobím 6-3měsíce před skončením 6-ti letého funkčního období)**

(2) Ředitel školy je povinen umožnit školské radě přístup k informacím o škole, zejména k dokumentaci školy. Informace chráněné podle zvláštních právních předpisů¹⁷⁾ poskytne ředitel školy školské radě pouze za podmínek stanovených těmito zvláštními právními předpisy. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.

(3) O schválení dokumentů uvedených v odstavci 1 písm. b) až d) rozhodne školská rada do 1 měsíce od jejich předložení ředitelem školy. Pokud školská rada tento dokument neschválí, ředitel školy předloží dokument k novému projednání do 1 měsíce. Opakovaného projednání se účastní zřizovatel. **Není-li dokument schválen** ani při opakovaném projednání nebo pokud školská rada neprojedná dokumenty uvedené v odstavci 1 písm. b) až d) do 1 měsíce od jejich předložení ředitelem školy, **rozhodne o dalším postupu bez zbytečného odkladu zřizovatel.**

(4) Ve školách, které nejsou zřízeny státem, krajem, obcí, nebo svazkem obcí, plní úkoly zřizovatele podle odstavce 3 ten, kdo ustanovil ředitele školy do funkce.

ČÁST ŠESTNÁCTÁ

MINISTERSTVA A ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Ministerstvo

§ 169

(1) Ministerstvo vedle úkolů stanovených tímto zákonem dále řídí výkon státní správy ve školství v rozsahu stanoveném tímto zákonem a odpovídá za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy.

(2) Ministerstvo vytváří podmínky pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči a vzdělávání osob umístěných ve školských zařízeních k tomu zřizovaných a dále pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Za tímto účelem **zřizuje a zrušuje**

a) školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči, dále za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem^{1a}) mateřské, základní a střední školy pro děti a žáky umístěné v těchto školských zařízeních a

b) zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

(3) Ministerstvo dále zřizuje a zrušuje

a) mateřské, základní a střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14, pokud je nezřídí obec, svazek obcí nebo kraj,

b) školy, jejichž činnost je upravena mezinárodními smlouvami.

(4) Ministerstvo může ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele zřizovat i jiné školy nebo školská zařízení a zrušovat je.

(5) Pokud ministerstvo zřizuje školy a školská zařízení uvedená v odstavcích 2 až 4 jako státní příspěvkové organizace, rozhoduje o zřízení, rozdělení a splnutí státní příspěvkové organizace a vydává zřizovací listinu. Státní příspěvková organizace vzniká dnem stanoveným ve zřizovací listině.

(6) O sloučení státní příspěvkové organizace, o zřízení nebo zrušení školy nebo školského zařízení jako vnitřní organizační součásti státní příspěvkové organizace a o změnách v údajích uvedených ve zřizovací listině rozhoduje ministerstvo. Součástí rozhodnutí je vydání dodatku ke zřizovací listině.

(7) Ke změně státní příspěvkové organizace dochází dnem stanoveným ve zřizovací listině nebo v dodatku ke zřizovací listině.

(8) O zrušení státní příspěvkové organizace rozhoduje ministerstvo, které zároveň zruší zřizovací listinu. Státní příspěvková organizace zaniká dnem stanoveným v rozhodnutí o jejím zrušení.

(9) V případě zrušení, rozdělení, splnutí nebo sloučení státní příspěvkové organizace a v případě zrušení školy nebo školského zařízení jako její vnitřní organizační součásti ministerstvo zároveň rozhodne, která jím zřízená státní příspěvková organizace převezme práva a povinnosti zrušované nebo měněné státní příspěvkové organizace, popřípadě o jiném způsobu vypořádání těchto práv a povinností. Pokud ministerstvo nerozhodne o způsobu vypořádání práv a povinností zrušované nebo měněné státní příspěvkové organizace, přechází tato práva a povinnosti na ministerstvo.

(10) Státní příspěvková organizace vykonávající činnost školy nebo školského zařízení může uzavřít pojištění pro případ své odpovědnosti za škodu vzniklou na věcech, životě a zdraví dětí, žáků a studentů a svých zaměstnanců.

§ 169a

- (1) **Státní příspěvková organizace** Ministerstvo zřizuje Centrum zřizovací listinou, která obsahuje zejména
- a) označení zřizovatele,
 - b) název a sídlo **státní příspěvkové organizace** Centra v souladu s § 80 odst. 2 a jeho sídlo,
 - c) den, měsíc a rok vzniku **státní příspěvkové organizace** Centra,
 - d) vymezení účelu, pro který se **státní příspěvková organizace** Centrum zřizuje, a tomu odpovídajícího předmětu hlavní činnosti,
 - e) vymezení majetku **České republiky**, který ministerstvo svěruje **státní příspěvkové organizaci** Centru při jejím jeho zřízení,
 - f) označení statutárního orgánu a uvedení toho, kdo jej na vedoucí pracovní místo jmenuje a z něho odvolává,
 - g) vymezení základní organizační struktury a Centra,
 - h) datum vydání zřizovací listiny.

- (2) Ve zřizovací listině může ministerstvo stanovit také předmět jiné činnosti Centra, má-li ji **státní příspěvková organizace** Centrum v souladu s rozpočtovými pravidly vykonávat.

§ 169b

(1) Ministerstvo může rozhodnout také o změnách státní příspěvkové organizace, jejímž je zřizovatelem na základě tohoto zákona nebo v souladu se zákonem o majetku České republiky a o jejím vystupování v právních vztazích⁴⁾ a na kterou se nevztahuje § 169, nebo o jejím sloučení nebo splynutí s jinou státní příspěvkovou organizací zřizovanou ministerstvem. Opatření, jímž ministerstvo rozhodne o změně, sloučení nebo splynutí státní příspěvkové organizace, musí obsahovat dodatek ke zřizovací listině, popřípadě zřizovací listinu nově vznikající státní příspěvkové organizace. Státní příspěvková organizace zaniká dnem stanoveným v opatření o jejím splynutí, a je-li právním nástupcem jiná státní příspěvková organizace, také o jejím sloučení.

(2) V opatření ministerstva podle odstavce 1, na jehož základě zaniká státní příspěvková organizace, popřípadě je omezen rozsah její hlavní činnosti, ministerstvo rovněž rozhodne o způsobu vypořádání odpovídajícího rozsahu práv a povinností vykonávaných státní příspěvkovou organizací včetně příslušnosti hospodařit s majetkem státu. Pokud ministerstvo nerozhodne o způsobu vypořádání práv a povinností podle věty první, přechází příslušnost státní příspěvkové organizace hospodařit s majetkem státu a vykonávat práva a povinnosti státu na ministerstvo.

§ 169c

Vznik, změny a zánik státní příspěvkové organizace podle § 169 až 169b oznamuje ministerstvo ve Věstníku a v Ústředním věstníku České republiky. Oznámení obsahuje název, sídlo, identifikační číslo a datum vzniku, změny nebo zániku státní příspěvkové organizace.

1. V § 170 písm. a) se slova „předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu podle zvláštního právního předpisu“⁴⁰ nahrazují slovy „kontrolu podle zákona upravujícího řízení a kontrolu veřejných financí“.

Poznámka pod čarou č. 40 se zrušuje.

§ 170

Ministerstvo

a) zajišťuje a provádí kontrolu správnosti a efektivnosti využití finančních prostředků, které přiděluje nebo smluvně zajišťuje ze státního rozpočtu, z Národního fondu a prostředků ze zahraničí poskytnutých mezinárodními organizacemi na základě mezinárodních smluv; přitom provádí ~~předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu podle zvláštního právního předpisu, ^40)~~ kontrolu podle zákona upravujícího řízení a kontrolu veřejných financí, z.č.232/25 Sb, **od 1.1.2027**

b) stanovuje směrnici⁴¹⁾ (**směrnice čj.MSMT 12077/2024**) závazné zásady, podle kterých provádějí krajské úřady rozpis finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 160 odst. 2 a 3, podle § 161 odst. 5, § 161a odst. 2, § 161b odst. 2 a § 161c odst. 7 ,

c) stanovuje směrnici⁴¹⁾ závazné zásady, podle kterých provádějí obecní úřady obce s rozšířenou působností návrhy rozpisů rozpočtů finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle § 161 odst.8

d) může udělovat věcné a finanční ocenění osobám, které se zasloužily o rozvoj vzdělávání,

e) může udělovat čestný název právnickým osobám a organizačním složkám státu, vykonávajícím činnost školy nebo školského zařízení.

~~f) stanoví prováděcím právním předpisem pro určení výše příslušných krajských normativů minimální personální zabezpečení k zajištění vzdělávání a školských služeb poskytovaných školskými zařízeními zřizovanými krajem, obcí nebo svazkem obcí s výjimkou školních družin.~~

§ 171

(1) Ministerstvo vyhláší a řídí pokusné ověřování metod, obsahu, forem, organizace vzdělávání a pokusné ověřování způsobu řízení škol a školských zařízení; přitom vždy stanoví dobu pokusného ověřování, jeho rozsah, financování ze státního rozpočtu a způsob hodnocení jeho výsledků.

(2) Ministerstvo vydá metodiku pro vypracování školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

(3) Ministerstvo prostřednictvím jím zřízené a k tomu pověřené právnické osoby zajišťuje státní zkoušky z grafických disciplín, kterými jsou psaní na klávesnici, zpracování textu na počítači, těsnopis a stenotypistika. Státní zkoušky z jednotlivých grafických disciplín se konají podle zadání zpracovaných právnickou osobou podle věty první a jejich průběh zajišťují zkušební komisaři, kteří jsou zaměstnanci této právnické

osoby. Ke státní zkoušce se může přihlásit každý, kdo získal alespoň základní vzdělání; přihláška se podává právnické osobě podle věty první a uvádí se na ní také rodné číslo uchazeče, bylo-li mu přiděleno. Dokladem o úspěšném vykonání státní zkoušky z grafické disciplíny je vysvědčení. Za státní zkoušku lze požadovat úplatu, která je příjmem právnické osoby podle věty první.

(4) Státní zkoušky z grafických disciplín jsou neveřejné.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) obsah přihlášky ke státním zkouškám z grafických disciplín, nejnižší počet uchazečů, při kterém je možné státní zkoušku organizovat, nejvyšší možnou úplatu za státní zkoušky z jednotlivých grafických disciplín a způsob její úhrady,
- b) pravidla konání státních zkoušek z grafických disciplín, rozsah a obsah těchto zkoušek a jejich zkušební řád a pravidla hodnocení jejich výsledků.

Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo zahraničních věcí

§ 172

(1) Ministerstvo obrany zřizuje a zrušuje střední vojenské školy, vyšší odborné vojenské školy a školská zařízení jim sloužící.

(2) Ministerstvo vnitra zřizuje a zrušuje střední policejní školy, vyšší odborné policejní školy, střední školy požární ochrany, vyšší odborné školy požární ochrany a školská zařízení jim sloužící.

(3) Ministerstvo spravedlnosti zřizuje a zrušuje střední školy Vězeňské služby a školská zařízení jim sloužící a školy a školská zařízení pro osoby ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody.

(4) Ministerstvo zahraničních věcí zřizuje a zrušuje základní školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky.

(5) Pro školy a školská zařízení zřizované Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem zahraničních věcí podle odstavců 1 až 4 vykonávají pravomoci ministerstva, krajského úřadu a České školní inspekce podle tohoto zákona tato ministerstva s výjimkou pravomocí podle § 4 odst. 3 a § 28, pravomocí ve věci společné části maturitní zkoušky, ~~nejedná-li se o jmenování předsedy zkušební maturitní komise~~, vedení školského rejstříku a akreditací vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání. Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti stanoví vyhláškami úpravy pro školy a školská zařízení, které zřizují, v těch případech, kdy je k vydání vyhlášek ve věcech středních škol, vyšších odborných škol a školských zařízení tímto zákonem zmocněno ministerstvo.

(6) Ve věcech všeobecného vzdělávání a ukončování vzdělávání podle tohoto zákona postupují Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti v dohodě s ministerstvem.

(7) Služební poměry pedagogických pracovníků, žáků a studentů škol zřizovaných Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem spravedlnosti **podle odstavců 1 až 3** se řídí zvláštními právními předpisy.⁴²⁾

(8) Na školy zřízené Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem spravedlnosti **podle odstavců 1 až 3** se nevztahují ustanovení § 21 odst. 1 písm. c) a d), § 74 odst. 8 písm. a), § 167 a 168; ustanovení § 24 odst. 1, 94, § 102 odst. 4 věta první a § 166 odst. 1 věta druhá se na tyto školy vztahují přiměřeně. Ředitelem střední školy, vyšší odborné školy a školského zařízení **jí sloužícího** zřizovaných Ministerstvem obrany může být jen voják z povolání⁵⁴⁾. Na jmenování příslušníka bezpečnostního sboru nebo ozbrojených sil ředitelem školy nebo školského zařízení a na odvolání této osoby z vedoucího pracovního místa ředitele školy nebo školského zařízení se v případě škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem spravedlnosti nevztahuje § 166 odst. 2 až 11. Ředitelem střední policejní školy, vyšší odborné policejní školy a školského zařízení **jí sloužícího** zřizovaných Ministerstvem vnitra může být jen příslušník Policie České republiky ve služebním poměru⁴²⁾ nebo zaměstnanec, který je státním občanem České republiky. Ředitelem střední školy požární ochrany, vyšší odborné školy požární ochrany zřizovaných Ministerstvem vnitra může být jen příslušník Hasičského záchranného sboru České republiky ve služebním poměru⁴²⁾ nebo zaměstnanec, který je státním občanem České republiky.

(9) Osoba, která není státním občanem České republiky, může být ke vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem obrany přijata pouze s předchozím souhlasem zřizovatele; souhlas zřizovatele si vyžádá ředitel školy v přijímacím řízení. Zřizovatel je oprávněn souhlas podle předchozí věty odepřít pouze z důvodů ochrany veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.

(10) Na školy při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky zřizované Ministerstvem zahraničních věcí se nevztahuje ustanovení § 7 odst. 6; ustanovení § 28 se na tyto školy vztahuje přiměřeně.

Česká školní inspekce

§ 173

(1) Česká školní inspekce je správní úřad s celostátní působností, který je organizační složkou státu a účetní jednotkou.

(2) Česká školní inspekce je organizačně členěna na ústředí České školní inspekce se sídlem v Praze a inspektoráty České školní inspekce. Ministerstvo je ve věcech státní služby nadřazeným služebním úřadem České školní inspekce.

(3) V čele České školní inspekce je ústřední školní inspektor; jeho výběr, jmenování a odvolání se řídí zákonem o státní službě.

§ 174

(1) Česká školní inspekce zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy. V souvislosti s výkonem inspekční činnosti se Česká školní inspekce s předchozím souhlasem ministerstva může podílet na zajišťování úkolů souvisejících s naplňováním mezinárodních smluv, s rozvojem mezinárodních styků a mezinárodní spolupráce, jakož i úkolů, které vyplývají pro Českou republiku z členství v mezinárodních organizacích.

(2) Česká školní inspekce ve školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku a na pracovištích osob, kde se uskutečňuje praktické vyučování nebo odborná praxe podle § 65 odst. 2 a § 96 odst. a v místě, kde se uskutečňuje individuální vzdělávání žáka povolené podle § 41 odst. 3 v rámci inspekční činnosti

a) získává a analyzuje informace o vzdělávání dětí, žáků a studentů, o činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy,

b) zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů a akreditovaných vzdělávacích programů a dále podmínky a průběh poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních,

c) zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem,

d) vykonává kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb,

e) vykonává veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 160 až 163.

(3) Pokud je místem, kde se uskutečňuje individuální vzdělávání žáka povolené podle § 41 odst. 3 obydlí a není dán souhlas toho, kdo v něm bydlí, se vstupem do něj, inspekční činnost podle odstavce 2 proběhne ve škole, kam byl žák přijat k plnění školní docházky. V tomto případě Česká školní inspekce termín inspekční činnosti se zákonným zástupcem žáka dohodne, je-li to možné. Inspekční činnost probíhá i v tomto případě za přítomnosti a součinnosti osoby, která žáka vzdělává podle § 41 odst. 3 písm. c).

(4) Česká školní inspekce v rámci inspekční činnosti kontroluje ve školách podle § 38 odst. 1 písm. c) plnění povinností a podmínek stanovených v § 38a odst. 5 písm. c) až e), § 38a odst. 6, § 38b odst. 1 písm. c) a v § 38b odst. 2 písm. a) až d).

(5) Inspekční činnost se vykonává na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok, který schvaluje ministr školství, mládeže a tělovýchovy na návrh ústředního školního inspektora.

(6) Inspekční činnost se dále provádí na základě podnětů, stížností a petic, které svým obsahem spadají do působnosti České školní inspekce podle odstavce 2 písm. b) až e). V případě inspekční činnosti konané na základě stížnosti prošetřuje Česká školní inspekce jednotlivá tvrzení uvedená ve stížnosti a výsledek šetření předává zřizovateli k dalšímu řízení. **Zřizovatel informuje** Českou školní inspekci o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

(7) Česká školní inspekce je dále povinna provést inspekční činnost podle odstavce 2 písm. b), c) a d) pro účely přiznání dotací podle zvláštního právního předpisu, pokud o to právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, požádá. Inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. b), c) nebo d) nelze na žádost právnické osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, provést před uplynutím lhůty k odstranění případných nedostatků zjištěných předchozí inspekční činností podle odstavce 2 písm. b), c) nebo d).

(8) Při hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb vychází Česká školní inspekce ze zásad a cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem, přičemž základním kritériem hodnocení je zejména účinnost podpory rozvoje osobnosti dítěte, žáka a studenta a dosahování cílů vzdělávání ze strany škol a školských zařízení. Kritéria hodnocení předkládá ministerstvu ke schválení. Schválená kritéria hodnocení ministerstvo zveřejňuje.

(9) Inspekční činnost vykonávají školní inspektoři, kontrolní pracovníci a přizvané osoby. Školním inspektorem může být ten, kdo má vysokoškolské vzdělání a nejméně 5 let pedagogické nebo pedagogicko-psychologické praxe. Kontrolním pracovníkem může být ten, kdo má vysokoškolské vzdělání a nejméně 5 let praxe, nebo ten, kdo má střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 20 let praxe. Další předpoklady stanovené pro výkon činností podle vět druhé a třetí zvláštními právními předpisy tím nejsou dotčeny.

(10) Výstupem inspekční činnosti je

a) inspekční zpráva v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. b) a c),

b) protokol o kontrole⁵⁶⁾ v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. d) a e) a odstavce 3,

c) tematická zpráva v případě inspekční činnosti podle odstavce 2 písm. a),

d) výroční zpráva České školní inspekce.

(11) Inspekční zpráva obsahuje hodnocení podmínek, průběhu a výsledků Vzdělávání, ~~a dále~~ jména, příjmení a podpisy školních inspektorů **a** kontrolních pracovníků a **jména a příjmení** přizvaných osob. ~~Zjištění~~ ~~Obsah inspekční zprávy~~

projednají školní inspektoři a kontrolní pracovníci s ředitelem školy nebo školského zařízení. ~~Projednání a převzetí inspekční zprávy potvrdí ředitel školy nebo školského zařízení podpisem.~~ **Připomínky k obsahu** inspekční zprávy může ředitel školy nebo školského zařízení podat České školní inspekci **do 14 dnů** po jejím převzetí. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce bez zbytečného odkladu zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena **po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení**, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

(12) Tematickou zprávu vydává Česká školní inspekce na základě shrnutí poznatků získaných z inspekční činnosti v určitém tematickém okruhu a jejich analýzy. Tematická zpráva se po jejím zpracování bez zbytečného odkladu zveřejňuje.

(13) Výroční zpráva České školní inspekce obsahuje souhrnné poznatky o stavu vzdělávání a vzdělávací soustavy vycházející z inspekční činnosti za předcházející školní rok a zveřejňuje se každoročně v prosinci.

(14) Česká školní inspekce podává návrh na odvolání ředitele školy nebo školského zařízení zřizovaného státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí v případě zjištění **závažných nedostatků** v činnosti školy nebo školského zařízení. **(zřizovatel může přezkoumat míru závažnosti nedostatků)**

(15) Česká školní inspekce může v odůvodněných případech provádět inspekční činnost i formou elektronického zjišťování údajů.

§ 175

(1) Osoby, u nichž byla provedena inspekční činnost, jsou povinny přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti bez zbytečného odkladu, nejpozději ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí. **Na základě výsledků inspekční činnosti přijímá zřizovatel bez zbytečného odkladu opatření ve školách a školských zařízeních, které zřizuje.**

(2) V případě zjištění nečinnosti školy nebo školského zařízení nebo zjištění závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení může ústřední školní inspektor předložit orgánu, který vede školský rejstřík, návrh na výmaz školy, školského zařízení nebo oboru vzdělání ze školského rejstříku.

(3) Ustanovení § 24 kontrolního řádu se nepoužije.

(4) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem podrobnější podmínky organizace České školní inspekce a výkonu inspekční činnosti a vzor průkazu, jímž školní inspektor a kontrolní pracovník prokazuje pověření ke kontrole v souladu s kontrolním řádem⁵⁶).

§ 176

Česká školní inspekce může podávat zřizovatelům škol a školských zařízení návrhy na vyhlášení konkursu podle § 166 odst. 3.

ČÁST SEDMNÁCTÁ

PŮSOBNOST ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ VE ŠKOLSTVÍ

§ 177

(1) Územní samosprávu ve školství vykonávají

a) obec,

b) kraj.

(2) Při zajišťování vzdělávání a školských služeb, zejména při zřizování a zrušování škol a školských zařízení, dbá obec a kraj zejména o

a) **soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb** se zájmy občanů obce a kraje, s potřebami trhu práce, s demografickým vývojem a rozvojem svého území,

b) **dostupnost vzdělávání a školských služeb** podle místních podmínek.

Obec

!!! do 29.2.2028 se v praxi stále postupuje podle původního znění [§ 178 a 179!!!](#)

(viz přechodná ustanovení [bod 7](#))

§ 178 **Školské obvody** -text se šedivým pozadím je znění účinné od 1.9.2025

(1) Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu, v případě cizinců s místem pobytu, na jejím území, a dětí umístěných na jejím území ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, které se v souladu se zvláštním právním předpisem⁴⁷⁾ nevzdělávají ve školách zřízených při těchto školských zařízeních.

Obec

a) zřizuje a zrušuje základní školu, nebo

b) zajišťuje plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí.

(2) Obec je povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání dětí přednostně přijímaných podle [§ 34 odst. 3](#). ~~Za tímto účelem~~ obec

a) ~~zřídí~~ **zřizuje a zrušuje** mateřskou školu, nebo

b) ~~zajistí~~ **zajišťuje** předškolní vzdělávání v mateřské škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí.

Původní § 179 odst. 2

(2) Obec je povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání dětí přednostně přijímaných podle § 34 odst. 3. Obec

a) zřizuje a zrušuje mateřskou školu, nebo

b) zajišťuje předškolní vzdělávání v mateřské škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. *Pův. § 179 odst. 2*

(3) Na území obce, části obce nebo na území více obcí se vymezují školské obvody spádové školy ~~takto:~~ mateřské nebo základní školy, a to zvláště pro mateřskou školu, pro první stupeň základní školy a pro druhý stupeň základní školy tak, že

- a) je-li v obci jedna mateřská nebo základní škola zřízená obcí, tvoří školský obvod území obce,
- b) je-li v obci více mateřských nebo základních škol zřizovaných obcí, vymezí obec školské obvody ~~obecně závaznou vyhláškou,~~
- c) v případě mateřské nebo základní školy zřízené svazkem obcí vymezí každá z dotčených obcí příslušnou část školského obvodu,
- d) je-li veřejnoprávní smlouvou uzavíranou mezi obcemi vytvořen společný školský obvod mateřské nebo základní školy zřizované některou z těchto obcí, vymezí každá z dotčených obcí příslušnou část společného školského obvodu; veřejnoprávní smlouvu schvaluje zastupitelstvo obce v samostatné působnosti.

(4) Školský obvod podle odstavce 3 písm. b) až d) nebo jeho část vymezí zastupitelstvo obce v samostatné působnosti **opatřením obecné povahy**. Toto opatření obecné povahy se vydává bez řízení o návrhu opatření obecné povahy. Opatření obecné povahy obec oznámí vyvěšením na své úřední desce a zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup na dobu nejméně 15 dnů. Opatření obecné povahy nabývá účinnosti zápisem školského obvodu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí podle § 179 odst. 1.

(5) Školský obvod, jeho část nebo více školských obvodů musí pokrýt území obce beze zbytku.

(6) Pokud území obce nebo jeho část nespadá pod školský obvod ani společný školský obvod a je ohroženo plnění povinné školní docházky dítěte uvedeného v odstavci 1, **nebo povinné předškolní vzdělávání dítěte podle odstavce 2**, krajský úřad opatřením obecné povahy pro toto území vytvoří nebo na ně rozšíří školský obvod nebo společný školský obvod **mateřské nebo** základní školy zřizované touto nebo jinou obcí nebo svazkem obcí, a to s platností nejdéle na 24 měsíců. Námitky proti návrhu opatření obecné povahy podle věty první může podat obec, pro jejíž území nebo jeho část je vytvořen nebo na ně rozšířen školský obvod nebo společný školský obvod **mateřské nebo** základní školy, a dále obec, která zřizuje danou **mateřskou nebo** základní školu nebo je členem svazku obcí, který zřizuje danou **mateřskou nebo** základní školu. **Opatření obecné povahy nabývá účinnosti zápisem školského obvodu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí podle § 179 odst. 1. Bude-li** ~~Pokud dojde~~ některým ze způsobů podle odstavce 3 vymezen školský obvod pro území obce nebo jeho část, pozbývá opatření obecné povahy v odpovídajícím rozsahu účinnosti. *Pův. § 178 odst. 3*

(7) Školský obvod se nestanoví škole zřízené v souladu s § 16 odst. 9, **škole při zdravotnickém zařízení a školám zřizovaným jinými zřizovateli než obcí nebo svazkem obcí. Spádovou mateřskou školou nemůže být lesní mateřská škola podle § 34 odst. 9.** *Pův. § 178 odst. 4*

(8) V rámci dopravní obslužnosti⁴⁸⁾ území kraje je kraj povinen zajistit dopravu do spádové **mateřské nebo základní** školy a ze spádové **mateřské nebo základní** školy, pokud vzdálenost spádové **mateřské nebo základní** školy od místa trvalého pobytu **dítěte nebo žáka** žáka přesáhne 4 km.

Pův. § 178 odst. 5

(9) Obec nebo svazek obcí dále zřizuje a zrušuje

- a) mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14 a
- b) zařízení školního stravování sloužící dětem a žákům škol, které zřizuje.

(viz povinnost podle § 14 a pův. § 179 ŠZ)

(10) Obec nebo svazek obcí může dále zřizovat a zrušovat

- a) základní umělecké školy,
- b) školská zařízení pro zájmové vzdělávání,
- c) školská účelová zařízení a

d) školy nebo školská zařízení, které jinak zřizuje kraj nebo ministerstvo, pokud ~~má~~ ~~prokáže~~ potřebné finanční, materiální a personální zabezpečení jejich činnosti orgánu, který vede rejstřík škol a školských zařízení. *Pův. § 179 odst. 5*

§ 179 Zápis školského obvodu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí

(1) Školské obvody jsou účelovými územními prvky vedenými v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí; vznikají zápisem do tohoto registru.

(2) Editorem údajů o školském obvodu v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí je
a) obec, která školu zřizuje, je-li školský obvod vytvořen podle § 178 odst. 3 písm. a) nebo vymezen podle § 178 odst. 3 písm. b) a d),

b) obec pověřená svazkem obcí, je-li školský obvod vymezen podle § 178 odst. 3 písm. c),

c) kraj, který vytváří nebo rozšiřuje školský obvod nebo společný školský obvod podle § 178 odst. 6.

(3) Je-li vymezen školský obvod spádové mateřské nebo základní školy podle § 178 odst. 3 písm. c) nebo d), musí se zápisem školského obvodu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí před zápisem souhlasit také všechny obce, pro jejichž území je školský obvod vymezen a které nejsou editorem údajů podle odstavce 2.

(4) Vymazat školský obvod vymezený podle § 178 odst. 3 nebo 6 nebo jeho část může ze základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí pouze editor údajů. Výmazem ze základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí školský obvod nebo jeho část zaniká.

(5) O školském obvodu se v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí vedou

a) identifikační údaje, kterými jsou kód a název školského obvodu; tyto údaje se školskému obvodu přiřadí automatizovaně při jeho zápisu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí,

b) lokalizační údaje, kterými jsou hranice školského obvodu a definiční bod na území školského obvodu,

c) údaje o vazbách na ostatní územní prvky a

d) další údaje, kterými jsou název a identifikační číslo právnické osoby vykonávající činnost školy, které se školský obvod vymezuje, kód adresního místa sídla školy a údaj o tom, jaké ročníky jsou v základní škole na prvním a druhém stupni zřizovány.

(6) Údaje vedené o školském obvodu v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí jsou referenční.

(7) Základní registr územní identifikace, adres a nemovitostí zprostředkovává z rejstříku škol a školských zařízení údaje o škole, které je školský obvod vymezen, o právnické osobě vykonávající činnost školy a o jejím zřizovateli.

§ 180

(1) Obec nebo svazek obcí **zajišťuje výdaje** právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, **s výjimkou** výdajů hrazených z finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 3 a 4, § 161a odst. 2, § 161b odst. 2, § 161c odst. 7 a z jiných zdrojů; v případě, že školský obvod přesahuje území jedné obce, zabezpečují výdaje školských zařízení sloužících základní škole v tomto školském obvodu dotčené obce poměrně podle počtu žáků s místem trvalého pobytu v jednotlivých obcích, **nedojde-li mezi obcemi k jiné dohodě**. Co je ŠZ sloužící ZŠ- [DZ z.ř.370/2012 Sb](#)

(2) Obec **může** právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, přispívat na další neinvestiční výdaje **jinak hrazené ze státního rozpočtu** podle tohoto zákona.

(3) Obec nebo svazek obcí přiděluje právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, dotace stanovené zákonem o státním rozpočtu k částečné úhradě výdajů na provoz a provádí s nimi finanční vypořádání.

§ 180a

(1) Obec, která hodlá uskutečňovat projekt financovaný z prostředků Evropské unie, jehož předmětem je podpora kvality, rozvoje nebo dostupnosti vzdělávání a školských služeb podle tohoto zákona, může uzavírat s právnickými osobami vykonávajícími činnost školy nebo školského zařízení smlouvy o partnerství. Na obsah a formu smlouvy o partnerství uzavírané obcí se obdobně vztahuje § 32a.

(2) Uzavírá-li obec smlouvu s právnickou osobou vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, kterou nezřizuje, je podmínkou platnosti smlouvy **doložka osvědčující souhlas zřizovatele** s tím, aby právnická osoba smlouvu o partnerství uzavřela.

(3) Na uzavírání smluv o partnerství a právní vztahy z těchto smluv se nevztahuje právní úprava veřejných zakázek^{21a}).

Kraj

§ 181

(1) Kraj je povinen zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, dále jazykového, základního uměleckého a zájmového vzdělávání a pro výkon ústavní výchovy. Za tímto účelem kraj zřizuje a zrušuje

a) střední školy,

b) vyšší odborné školy,

c) mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti a žáky uvedené v § 16 odst. 9,

d) základní školy speciální,

e) školy při zdravotnických zařízeních,

f) školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje,

g) střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek

stanovených v § 14,

h) jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky,

i) základní umělecké školy,

j) školská zařízení pro zájmové vzdělávání a

k) dětské domovy.

(2) Kraj může dále zřizovat a zrušovat

a) mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v § 14,

b) školská zařízení podle § 115 až 120,

c) školy a školská zařízení, které jinak zřizuje obec nebo ministerstvo, pokud kraj prokáže potřebné finanční, materiálové a personální zabezpečení této školy nebo školského zařízení.

§ 182

(1) Kraj **zajišťuje výdaje** právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, s výjimkou výdajů hrazených z finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 3 a 4, § 161a odst. 2, § 161b odst. 2, § 161c odst. 7 a z jiných zdrojů. **od 1.9.2018**

(2) Kraj **může** právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, přispívat na další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze státního rozpočtu podle tohoto zákona.

ČÁST OSMNÁCTÁ

PŘESTUPKY

§ 182a

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) jako zákonný zástupce

1. nepřihlásí dítě k zápisu k povinné školní docházce podle § 36 odst. 4,
2. nepřihlásí dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání podle § 34a odst. 2,
3. zanedbává péči o povinnou školní docházku žáka nebo o povinné předškolní vzdělávání dítěte,

b) jako osoba, která přišla do styku s informacemi veřejně nepřístupnými **nebo umožní přístup k těmto informacím neoprávněným osobám**, poruší povinnost mlčenlivosti o informacích veřejně nepřístupných podle § 60g odst. 5 nebo § 80b odst. 4, nebo

c) jako osoba odpovědná za přijetí nebo splnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti podle § 174 odst. 2 písm.b), c) a d) ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí tato opatření nepřijme nebo je nesplní.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu až do 5 000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 písm. b) lze uložit pokutu až do 500 000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 písm. c) lze uložit pokutu až do 50 000 Kč.

(3) Přestupky podle odstavce 1 písm. b) v prvním stupni projednává ministerstvo.

(4) Přestupky podle odstavce 1 písm. c) v prvním stupni projednává Česká školní inspekce. Pokuty za tyto přestupky vybírá a vymáhá Česká školní inspekce.

(5) Pravomocné rozhodnutí o přestupku podle odstavce 1 písm. a) se zapisuje do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů.

ČÁST DEVATENÁCTÁ

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ, ZRUŠOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Společná ustanovení

§ 183

(1) Správní řád se nevztahuje na rozhodování podle § 27 odst. 1, § 74 odst. 9 písm. c), § 80a odst. 4, § 82, § 90 odst. 12, § 102 odst. 9, § 172 odst. 9 a § 176.

(2) Rozhodnutí, kterým **se vyhovuje** žádosti o přijetí ke vzdělávání, s výjimkou středního vzdělávání, se oznamují zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným **registračním číslem** s výsledkem řízení u každého uchazeče. Seznam se zveřejňuje na veřejně přístupném místě ve škole a v případě základní a vyšší odborné školy též způsobem umožňujícím **dálkový přístup**, a to **alespoň na dobu 15 dnů**, obsahuje datum zveřejnění. **Zveřejněním seznamu se považují rozhodnutí, kterými se vyhovuje žádostem o přijetí ke vzdělávání, za oznámená.**

(3) Krajský úřad plní úkoly nadřízeného správního orgánu ředitelů škol a školských zařízení při rozhodování podle ~~§ 165 odst. 2~~ **o právech a povinnostech v oblasti státní správy podle tohoto zákona.**

(4) Ministerstvo plní úkoly nadřízeného správního orgánu krajských úřadů při rozhodování o právech a povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy podle tohoto zákona.

(5) Působnosti stanovené tímto zákonem obecnímu úřadu obce, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a krajskému úřadu jsou výkonem přenesené působnosti.

(6) Zákonným zástupcem je pro účely tohoto zákona osoba, která je v souladu se zákonem nebo rozhodnutím soudu oprávněna jednat za dítě nebo nezletilého žáka.

Zákonný zástupce je pro účely zákona č. 561/2004 Sb. definován podobně jako jej pojímá dosavadní legislativní zkratka v § 17 odst. 3. Zřetelně se však stanovuje, že postavení zákonného zástupce v pojetí školského zákona je relativní ke konkrétní věci – soud může například ustanovit kolizního opatrovníka, který bude zastupovat dítě pouze v řízení o přijetí ke vzdělávání, v jiných věcech ale postavení zákonného zástupce mít nebude.

§ 183a

(1) Obce a kraje jsou povinny v rámci přenesené působnosti poskytovat ministerstvu statistické údaje v rámci statistických zjišťování zařazených do programu statistických zjišťování⁴⁹⁾ na daný rok.

(2) Ministerstvo, popřípadě jím zřízená právnická osoba, je při sdružování a zpracovávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a školních matrik a při provádění statistických zjišťování⁴⁹⁾ oprávněno využívat rodných čísel uchazečů, dětí, žáků a studentů. Právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, je pro účely uvedené ve větě první povinna rodná čísla uchazečů, dětí, žáků a studentů poskytovat.

(3) Ministerstvo poskytuje Ministerstvu vnitra pro účely výkonu jeho působnosti podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky z údajů sdružovaných ministerstvem podle § 28 odst. 5 údaje o cizincích, kteří jsou přihlášení k plnění povinné školní docházky, v rozsahu rodné číslo, státní občanství a údaje o škole nebo školském zařízení, kde je cizinec přihlášen k plnění povinné školní docházky. Údaje se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 183b

(1) V tomto zákoně se za občana Evropské unie považuje i občan Švýcarské konfederace a občan smluvního státu Smlouvy o Evropském hospodářském prostoru.

(2) V tomto zákoně se za rodinného příslušníka občana Evropské unie považuje cizinec, který není občanem Evropské unie a může na území České republiky pobývat z důvodu svého postavení

a) rodinného příslušníka občana Evropské unie podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky,

b) osoby, na kterou se ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky, týkající se rodinných příslušníků občanů Evropské unie, vztahují obdobně.

(3) Stejná práva a povinnosti jako občan Evropské unie má podle tohoto zákona:

a) dlouhodobě pobývajícím rezident v Evropském společenství na území České republiky^{49d)},

b) dlouhodobě pobývajícím rezident v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie^{49e)}, jemuž bylo na území České republiky uděleno povolení k pobytu¹³⁾,

c) osoba, které bylo na území České republiky uděleno povolení k pobytu z důvodu jejího postavení rodinného příslušníka dlouhodobě pobývajícím rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu

Evropské unie,

d) držitel povolení k dlouhodobému pobytu za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci podle zvláštního právního předpisu⁵²⁾,

e) osoba, které byl na území České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie povolen pobyt za účelem sezónního zaměstnání⁶²⁾.

(4) Osoba, která má odvozen svůj pobyt na území České republiky od nositele oprávnění ke sloučení rodiny^{49f)}, má podle tohoto zákona přístup ke vzdělávání a školským službám za stejných podmínek jako nositel tohoto oprávnění.

§ 183c.

Údaje získané při ověřování předpokladů uchazeče ke vzdělávání podle § 59 až 61, při zjišťování jeho výsledků a při přípravě k němu, údaje získané při přípravě nebo zjišťování výsledků vzdělávání podle § 74, 78, a § 174 odst. 2 písm. a) a údaje vytvořené kombinací nebo vzájemným srovnáním těchto údajů právnická osoba nebo organizační složka státu, která s těmito údaji nakládá, **neposkytuje žadatelům** o informace podle zvláštního zákona⁶⁰⁾, pokud údaje vypovídají o

- a) výsledcích jednotlivých dětí, žáků a studentů,
- b) obsahu a formě zadání, která dosud nebyla využita v ukončeném zjišťování,
- c) připravovaných nebo používaných nástrojích pro zjišťování a zpracování výsledků vzdělávání.

§ 183d

~~Centrum~~ **Ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba** zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup o jednotných zkouškách a o zkouškách společné části maturitní zkoušky konaných formou didaktického testu

- a) zadání zkoušek, a to ve lhůtě do 1 pracovního dne ode dne, kdy proběhla zkouška,
- b) klíče správných řešení úloh, a to ve lhůtě do 1 pracovního dne od zpřístupnění hodnocení zkoušky středním školám,
- c) výsledky jednotlivých uchazečů a žáků v jednotlivých úlohách testů a výsledky za jednotlivé školy v členění podle skupin oborů vzdělání, a to ve strojově čitelném formátu bez možnosti identifikace uchazečů a žáků, ve lhůtě do 14 dnů od zpřístupnění hodnocení zkoušky středním školám a
- d) informace o průběhu zkoušek včetně závěrů o ověření správnosti testů a jejich souladu s právními předpisy, a to ve lhůtě do 14 dnů od zpřístupnění hodnocení zkoušky středním školám."

§ 184

(1) Účast členů ve zkušební komisi pro závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky, absolutorium v konzervatoři, absolutorium a činnost komisaře je jiným úkonem v obecném zájmu⁵⁰⁾, při němž náleží zaměstnanci

náhrada mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku. V těchto případech se nepoužije § 206 odst. 3 a 4 zákoníku práce. Právnícká osoba, která vykonává činnost školy, ve které se zkoušky konají, poskytuje osobám uvedeným ve větě první **cestovní náhrady** za podmínek a ve výši stanovených v části sedmé zákoníku práce s tím, že za pravidelné pracoviště pro účely cestovních náhrad se považuje bydliště těchto osob.

(2) Za výkon funkce předsedy zkušební komise pro závěrečné zkoušky, pro absolutorium v konzervatoři a absolutorium, funkce předsedy zkušební maturitní komise a komisaře náleží **odměna**. Odměnu, s výjimkou odměny komisaře, kterou poskytuje) ~~Centrum~~ **ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba** poskytuje právnická osoba vykonávající činnost školy. Výši odměny a pravidla jejího poskytování stanoví ministerstvo vyhláškou (§ 47 vyhl.č.177/2009 Sb., § 10a vyhl.č.47/2005 Sb., u VOŠ???)

(3) Činnost zadavatele je součástí základního pracovněprávního vztahu k právnické osobě vykonávající činnost školy, v níž je tato funkce vykonávána.

(4) Účast členů v Akreditační komisi je jiným úkonem v obecném zájmu⁵⁰), při němž náleží členům této komise náhrada jízdních výdajů v prokázané výši, náhrada prokázaných výdajů za ubytování a stravné; poskytovatelem těchto náhrad je ministerstvo. Stravné se poskytuje ve výši a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem. Členům Akreditační komise může být dále ministerstvem poskytnuta odměna.

§ 184a Zvláštní pravidla při omezení osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů ve školách

(1) Pokud z důvodu krizového **opatření vyhlášeného podle krizového zákona**, nebo **z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona**, anebo **z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví** není možná osobní přítomnost většiny žáků nebo studentů z nejméně jedné třídy, studijní skupiny, oddělení nebo kursu ve škole nebo **většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, z mateřské školy nebo z odloučeného pracoviště nebo z nejméně jedné třídy, ve které se vzdělávají pouze tyto děti**, poskytuje škola dotčeným dětem, žákům nebo studentům vzdělávání distančním způsobem.

(2) Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem.

(3) **Děti, žáci a studenti jsou povinni se vzdělávat distančním způsobem** s výjimkou žáků základní umělecké školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem **přizpůsobí škola podmínkám dítěte, žáka nebo studenta pro toto vzdělávání.**

(4) Pro řešení důsledků situace, kdy není možná osobní přítomnost dětí, žáků nebo studentů ve škole z důvodu krizového opatření

vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně veřejného zdraví, může ministerstvo určit opatřením obecné povahy

a) odlišné termíny nebo lhůty od termínů nebo lhůt stanovených tímto zákonem nebo prováděcími právními předpisy, anebo stanovené na jejich základě, pokud jejich naplnění není možné nebo by způsobilo nezanedbatelné obtíže,

b) odlišný způsob nebo podmínky přijímání ke vzdělávání nebo ukončování vzdělávání, pokud by postup podle tohoto zákona nebyl možný nebo by způsobil nezanedbatelné obtíže;

opatření obecné povahy musí být vydáno v souladu se zásadami a cíli vzdělávání uvedenými v § 2 tohoto zákona.

(5) Opatření obecné povahy se vydává bez řízení o návrhu opatření obecné povahy. Opatření obecné povahy ministerstvo oznámí vyvěšením na své úřední desce a zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup na dobu nejméně 15 dnů. Opatření obecné povahy nabývá účinnosti dnem vyvěšení a na úřední desce nebo pozdějším dnem, který je v něm uveden. Pokud se změnilý důvody pro vydání opatření obecné povahy, ministerstvo jej bezodkladně zruší nebo změní.

Přechodná ustanovení

§ 185

(1) Podle rámcových vzdělávacích programů postupují školy od 1. září, které následuje nejpozději po uplynutí 2 let ode dne jejich vydání, a to s účinností od prvního ročníku a také od šestého ročníku základního vzdělávání podle § 46 odst. 2 a od sedmého ročníku základního vzdělávání podle § 46 odst. 3. Tímto dnem končí platnost učebních dokumentů schválených podle dosavadních právních předpisů počínaje prvním ročníkem; do té doby se při přijímání ke vzdělávání, v jeho průběhu i při jeho ukončování postupuje podle těchto učebních dokumentů. Učební dokumenty vydané podle dosavadních právních předpisů je možné měnit za účelem dosažení jejich shody s tímto zákonem, a to postupem stanoveným v dosavadních právních předpisech.

(2) Učební dokumenty vyšších odborných škol vydané podle dosavadních právních předpisů se považují za vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání podle tohoto zákona akreditované na dobu 7 let od nabytí jeho účinnosti. Vyšší odborné školy mohou uskutečňovat vzdělávání podle učebních dokumentů schválených podle dosavadních právních předpisů nejpozději do konce školního roku 2011/2012. Podle vzdělávacích programů pro vyšší odborné vzdělávání akreditovaných podle tohoto zákona postupují školy od 1. září, které následuje po jejich akreditaci a zápisu do školského rejstříku.

(3) Zvláštní škola podle dosavadních právních předpisů je základní

školou podle tohoto zákona. Pomocná škola podle dosavadních právních předpisů je základní školou speciální podle tohoto zákona. Střední odborné učiliště, gymnázium, střední odborná škola, učiliště, střední speciální škola, odborné učiliště a praktická škola podle dosavadních právních předpisů jsou střední školou podle tohoto zákona.

(4) Ministerstvo zpracuje dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky podle tohoto zákona a předloží jej vládě do 31. března 2005. Krajské úřady zpracují dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji podle tohoto zákona a předloží je ministerstvu k projednání do 31. března 2006.

(5) Stupně vzdělání získané podle dosavadních právních předpisů zůstávají nedotčeny.

(6) Střední odborné vzdělání dosažené podle dosavadních právních předpisů v učebních oborech v délce 1 nebo 2 let denní formy vzdělávání stanovených nařízením vlády vydaným podle § 58 se považuje za střední vzdělání podle tohoto zákona. Střední odborné vzdělání dosažené podle dosavadních právních předpisů ve studijních nebo učebních oborech v délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání stanovených nařízením vlády vydaným podle § 58 se považuje za střední vzdělání s výučním listem podle tohoto zákona. Úplné střední odborné vzdělání a úplné střední vzdělání dosažené podle dosavadních právních předpisů se považuje za střední vzdělání s maturitní zkouškou podle tohoto zákona. Vyšší odborné vzdělání poskytované v konzervatořích dosažené podle dosavadních právních předpisů se považuje za vyšší odborné vzdělání v konzervatoři podle tohoto zákona.

(7) Podle § 61 se postupuje od přijímacího řízení do prvního ročníku šestiletého nebo osmiletého gymnázia pro školní rok 2005/2006, a to počínaje prvním ročníkem.

(8) Žáci, kteří měli řádně ukončit střední vzdělávání závěrečnou zkouškou přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, konají závěrečnou zkoušku podle dosavadních právních předpisů. Žáci, kteří měli řádně ukončit střední vzdělávání maturitní zkouškou před 1. zářím 2010, konají maturitní zkoušku podle právních předpisů účinných do 31. srpna 2009. Studenti, kteří měli řádně ukončit vyšší odborné vzdělávání absolutoriem před nabytím účinnosti tohoto zákona, konají absolutorium podle dosavadních právních předpisů.

(9) Školská rada podle tohoto zákona se ustaví do 1 roku od nabytí účinnosti tohoto zákona. Do ustavení školské rady podle tohoto zákona vykonává její funkci rada školy zřízená podle dosavadních právních předpisů.

(10) Pokusná ověřování povolená podle dosavadních právních předpisů zůstávají v platnosti.

(11) Školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, které jsou zařazeny v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení ke dni

účinnosti tohoto zákona, je možné zrušit pouze v případě, že nesplňují podmínky stanovené v § 14 odst. 2 a 3.

(12) Kde jsou ve zvláštním právním předpisu slova "sít škol, předškolních zařízení a školských zařízení", nahrazují se slovy "školský rejstřík". Kde jsou ve zvláštním právním předpisu slova "předškolní zařízení", nahrazují se slovy "mateřská škola". Kde jsou ve zvláštním právním předpisu slova "střední odborné vzdělání", nahrazují se slovy "střední vzdělání s výučním listem". Kde jsou ve zvláštním právním předpisu slova "úplné střední vzdělání", nahrazují se slovy "střední vzdělání s maturitní zkouškou". Kde jsou ve zvláštním právním předpisu slova "úplné střední odborné vzdělání", nahrazují se slovy "střední vzdělání s maturitní zkouškou".

(13) Do doby nabytí úplné účinnosti služebního zákona jmenuje a odvolává ústředního školního inspektora ministr školství, mládeže a tělovýchovy.

(14) Při vypořádání finančních prostředků poskytnutých na činnost škol a školských zařízení ze státního rozpočtu na kalendářní rok 2004 se postupuje podle dosavadních právních předpisů.

(15) Právo na přednostní přijetí dítěte v posledním roce před zahájením povinné školní docházky k předškolnímu vzdělávání podle § 34 odst. 4 a povinnost obce zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s místem trvalého pobytu na jejím území a pro děti umístěné na jejím území v dětském domově podle § 179 odst. 2 se uplatní od školního roku 2005/2006.

(16) Pravidla pro vyučování náboženství stanovená v § 15 se použijí počínaje školním rokem 2005/2006.

(17) Podle § 28 odst. 2 až 5 se postupuje od školního roku 2005/2006. Do té doby se na evidenci dětí, žáků a studentů škol a školských zařízení vztahují dosavadní právní předpisy. Při poskytování finančních prostředků státního rozpočtu na činnost škol a školských zařízení na školní rok 2004/2005 se vychází z údajů ze statistických výkonových výkazů pro příslušný školní rok.

(18) Ustanovení § 42 se použije až pro školní rok 2005/2006. Do té doby se postupuje podle dosavadních právních předpisů upravujících osvobození od povinné školní docházky.

(19) Podle § 51 odst. 5 se postupuje od školního roku 2005/2006.

(201) Při přijímacím řízení do prvního ročníku vzdělávání v oborech vzdělání s talentovou zkouškou a v konzervatoři pro školní rok 2005/2006 se postupuje podle Opatření k zavedení pokusného ověřování organizace talentových zkoušek při přijímání žáků ke studiu ve studijních oborech skupiny 82 Umění, užité umění a rukodílná uměleckořemeslná výroba č.j. 28127/97-71.

(21) Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem podle § 84 a zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou podle § 85 lze uskutečňovat od školního roku 2005/2006.

(22) Pravidla pro poskytování odměn za produktivní činnost žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol podle § 122 odst. 1 se použijí až pro školní rok 2005/2006. Do té doby se postupuje podle dosavadních právních předpisů.

(23) V případě, že vyšší odborná škola poskytuje vyšší odborné vzdělávání v oborech vzdělání, přestává být student studentem školy, nevykoná-li úspěšně absolutorium, a to:

a) v případě vzdělávání v oboru vzdělání v délce 3 roky dne 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit,

b) v případě vzdělávání v oboru vzdělání v délce 3,5 roku dne 31. ledna roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit.

(24) Ve školním roce 2008/2009 se na přezkoumání průběhu a výsledků maturitní zkoušky konané podle dosavadních právních předpisů použije obdobně § 82 odst. 2 věty první až třetí a § 82 odst. 4.

§ 186

(1) Školy a školská zařízení zařazené ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou školami a školskými zařízeními podle tohoto zákona zapsanými ve školském rejstříku. Právní osoby, které vykonávají činnost škol a školských zařízení, popřípadě zřizovatelé příspěvkových organizací³⁸⁾ jsou povinni uvést zápis ve školském rejstříku do souladu s tímto zákonem a doložit orgánu, který vede rejstřík, k tomu nezbytné doklady nejpozději do 31. března 2006. Pokud uvedená povinnost nebude splněna, provede orgán, který vede rejstřík, výmaz školy nebo školského zařízení ze školského rejstříku, a to s účinností od 31. srpna 2006. Ustanovení § 151 se použije obdobně.

(2) Školy a školská zařízení zřízené ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona Ministerstvem vnitra, Ministerstvem obrany a Ministerstvem spravedlnosti jako organizační složky státu jsou školami a školskými zařízeními podle tohoto zákona a budou zapsány do školského rejstříku nejpozději do 31. srpna 2006, pokud jejich zřizovatelé doloží ministerstvu údaje a doklady uvedené v § 147 odst. 1 písm. a) až e), i) až l) první část věty a o) nejpozději do 31. března 2006.

(3) Správní řízení o žádostech o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, o změny v zařazení v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení a o vyřazení ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení podaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

(4) O předání a převzetí údajů na technických nosičích dat a dokladů týkajících se škol a školských zařízení, které podle dosavadních právních předpisů zařazovalo do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ministerstvo a které v souladu s § 143 vede v rejstříku škol a školských zařízení krajský úřad, připraví a sepíše ministerstvo s příslušnými krajskými úřady v období od nabytí účinnosti tohoto zákona do 30. dubna 2005, popřípadě nejpozději do 30 dnů od právní moci rozhodnutí týkajícího se příslušné školy nebo školského zařízení, protokol o předání a převzetí těchto údajů a dokladů.

Změna právní formy na školskou právnickou osobu

§ 187

(1) Právnické osoby, které vykonávají činnost škol, předškolních zařízení a školských zařízení zařazených ke dni účinnosti tohoto zákona do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení, mohou změnit svou právní formu na školskou právnickou osobu.

(2) Změnou právní formy na školskou právnickou osobu právnická osoba nezaniká ani nepřecházejí její práva a povinnosti na právního nástupce, pouze se mění její vnitřní právní poměry. (spor s [met.výkladem](#) MŠMT transformace PO na ŠPO posl.odstavec str.33)

§ 188

(1) Ke změně právní formy na školskou právnickou osobu se vyžaduje

a) rozhodnutí o změně právní formy,

b) úprava právních vztahů k majetku, který právnická osoba užívá ke své činnosti, s ohledem na ustanovení § 140,

c) výmaz dosavadní právnické osoby z obchodního či jiného rejstříku nebo jiné obdobné evidence právnických osob, je-li tam zapsána podle zvláštního právního předpisu,

d) zápis školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob.

(2) O změně právní formy na školskou právnickou osobu rozhoduje ten orgán nebo ta osoba, která je oprávněna rozhodnout o zrušení dané právnické osoby, ledaže jde o obchodní společnost nebo družstvo.

(3) Jde-li o obchodní společnost nebo družstvo, rozhodují o změně právní formy na školskou právnickou osobu ti společníci nebo ten orgán obchodní společnosti či družstva, kteří jsou podle obchodního zákoníku oprávněni rozhodnout o změně právní formy. Ustanovení § 69d odst. 2, 4, 7, 10 a 11, § 69f odst. 1, 4, 5 a 6, § 69g odst. 1 a 2, § 254 odst. 4 věta první až třetí obchodního zákoníku se použijí obdobně. Ke změně právní formy na školskou právnickou osobu se u společnosti s ručením omezeným vyžaduje souhlas všech společníků a u akciové společnosti

souhlas tří čtvrtin hlasů akcionářů přítomných na valné hromadě. O rozhodnutí valné hromady či členské schůze družstva o změně právní formy na školskou právnickou osobu musí být pořízen notářský zápis.

§ 189

(1) Rozhodnutí o změně právní formy na školskou právnickou osobu musí obsahovat projev vůle změnit právní formu na školskou právnickou osobu a lhůtu, v níž bude podána žádost o zápis do rejstříku školských právnických osob. Součástí rozhodnutí je zřizovací listina.

(2) Měla-li právnická osoba před změnou právní formy na školskou právnickou osobu právní formu obchodní společnosti nebo družstva, mají právní postavení zřizovatelů školské právnické osoby ty osoby, jež byly jejími společníky nebo členy ke dni výmazu z obchodního rejstříku. U obecně prospěšné společnosti mají právní postavení zřizovatelů školské právnické osoby její zakladatelé.

§ 190

(1) Statutární orgán právnické osoby, jež mění právní formu na školskou právnickou osobu, je povinen podat návrh na zápis do rejstříku školských právnických osob ve lhůtě určené v rozhodnutí o změně právní formy, jinak nemůže být zápis do rejstříku školských právnických osob povolen. Žádost o zápis musí obsahovat rozhodnutí o změně právní formy na školskou právnickou osobu a údaje a doklady, které se v souvislosti se vznikem školské právnické osoby zapisují do rejstříku školských právnických osob a zakládají do sbírky listin.

(2) Školská právnická osoba se zapíše do rejstříku školských právnických osob ke dni, v němž došlo k výmazu právnické osoby, která změnila právní formu na školskou právnickou osobu, z obchodního či jiného rejstříku nebo jiné obdobné evidence právnických osob.

(3) Do rejstříku školských právnických osob se při změně právní formy zapisuje také forma, název a sídlo právnické osoby před změnou právní formy.

(4) Do 30 dnů po právní moci rozhodnutí o zápisu školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob podá statutární orgán právnické osoby, jež rozhodla o změně právní formy na školskou právnickou osobu, návrh na zápis této změny do obchodního či jiného rejstříku nebo jiné obdobné evidence právnických osob. K návrhu je nutno přiložit rozhodnutí o změně právní formy a rozhodnutí podle věty první.

(5) Při změně právní formy na školskou právnickou osobu se do obchodního či jiného rejstříku nebo jiné obdobné evidence právnických osob zapisuje skutečnost, že právnická osoba změnila právní formu na školskou právnickou osobu, název a sídlo této školské právnické osoby, jméno, příjmení, místo trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu, a rodné číslo ředitele,

bylo-li přiděleno, a den výmazu dosavadní právnické osoby.

(6) Statutární orgán právnické osoby, jež rozhodla o změně právní formy na školskou právnickou osobu, je povinen oznámit orgánu, který vede rejstřík školských právnických osob, že došlo k zápisu změny právní formy do obchodního či jiného rejstříku nebo jiné obdobné evidence právnických osob, a den, k němuž byl zápis proveden, a to do 30 dnů od tohoto zápisu. Provedení zápisu o změně právní formy v příslušném rejstříku se dokládá veřejnou listinou osvědčující tuto skutečnost.

(7) Při změně právní formy právnické osoby, která není zřizována ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí nebo registrovanou církví nebo náboženskou společností, na právní formu školské právnické osoby se ustanovení § 136 odst.1 písm. b) a c) nepoužije, pokud jde o práva a povinnosti vzniklé před zápisem do rejstříku školských právnických osob.

Zrušovací ustanovení

§ 191

Zrušuje se:

1. Zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon).
2. Zákon č. 171/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon).
3. Zákon č. 522/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 171/1990 Sb.
4. Zákon č. 134/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 171/1990 Sb. a zákona č. 522/1990 Sb.
5. Zákon č. 190/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 171/1990 Sb., zákona č. 522/1990 Sb. a zákona č. 134/1993 Sb., zákon České národní rady č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, a zákon České národní rady č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění zákona České národní rady č. 31/1984 Sb. a zákona České národní rady č. 390/1991 Sb.
6. Zákon č. 182/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
7. Zákon č. 256/1994 Sb., kterým se mění zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 390/1991 Sb., o

předškolních zařízeních a školských zařízeních, a zákon České národní rady č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zákona č. 190/1993 Sb.

8. Zákon č. 138/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění zákona č. 188/1988 Sb., zákona č. 171/1990 Sb., zákona č. 522/1990 Sb., zákona č. 134/1993 Sb., zákona č. 190/1993 Sb., zákona č. 331/1993 Sb., nálezu Ústavního soudu České republiky č. 49/1994 Sb. a zákona č. 256/1994 Sb., a zákon České národní rady č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění zákona České národní rady č. 31/1984 Sb., zákona České národní rady č. 390/1991 Sb. a zákona č. 190/1993 Sb.

9. Zákon č. 19/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

10. Zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních.

11. Zákon č. 31/1984 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o státní správě ve školství a zákon České národní rady o školských zařízeních.

12. Zákon č. 390/1991 Sb., o předškolních zařízeních a školských zařízeních.

13. Zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství.

14. Zákon č. 181/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

15. Zákon č. 139/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zákona č. 190/1993 Sb. a zákona č. 256/1994 Sb.

16. Zákon č. 284/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

ČÁST DVACÁTÁ

ÚČINNOST

§ 192

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005, s výjimkou ustanovení § 20 odst. 3, 5 až 7, která nabývají účinnosti dnem jeho vyhlášení, a s výjimkou ustanovení § 77 až 79, § 80 odst. 3 až 10, § 81 odst. 1 až 8 a § 82 odst. 3, která nabývají účinnosti dnem 1. září 2009.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

Gross v. r.

Vybraná ustanovení novel

Zák.č.421/2023 Sb Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Pokud ředitel střední školy s oborem středního vzdělání bez talentové zkoušky vyhlásil první kolo přijímacího řízení pro školní rok 2024/2025 přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, může toto vyhlášení změnit do 31. ledna 2024. Pokud ředitel vyhlášení nezmění, považuje se dané vyhlášení za vyhlášení učiněné podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Informační systém o přijímacím řízení bude zpřístupněn nejpozději dne 15. ledna 2024.

3. K přihlášce uchazeče na obor středního vzdělání bez talentové zkoušky podané do 31. ledna 2024 se nepřihlíží. Ředitel dané střední školy tomuto uchazeči bez zbytečného odkladu sdělí informaci o důsledku podle věty první.

4. Uchazeč může podat přihlášku ke vzdělávání ve střední škole podle § 60a zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nejdříve 1. února 2024.

5. Ředitel střední školy s oborem středního vzdělání s talentovou zkouškou nebo ředitel konzervatoře, jejíž obor středního vzdělání je uveden v přihlášce podané do 30. listopadu 2023 jako první v pořadí, předá 27. února 2024 do informačního systému o přijímacím řízení chybějící údaje o uchazečích,

a) kteří podali přihlášku do oboru středního vzdělání s talentovou zkouškou nebo na konzervatoř do 30. listopadu 2023, a

b) u nichž není údaj o oboru nebo oborech středního vzdělání s talentovou zkouškou k tomuto dni v informačním systému o přijímacím řízení zadán;

ředitel údaje o oborech středního vzdělání s talentovou zkouškou zařadí na první nebo první dvě pozice v pořadí podle přihlášky podané do 30. listopadu 2023.

6. Ředitel střední školy s oborem středního vzdělání s talentovou zkouškou nebo ředitel konzervatoře uvedené v přihlášce na druhém místě údaje potvrdí 28. února 2024. Pokud ředitel školy údaje nepotvrdí, považují se za potvrzené.

7. Uchazeč, který podal přihlášku do oboru středního vzdělání s talentovou zkouškou nebo na konzervatoř do 30. listopadu 2023, má právo změnit pořadí všech oborů, do kterých se přihlásil, do 15. března 2024 podáním nové přihlášky podle § 60a zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Uchazeč v nové přihlášce nemůže změnit obor, do kterého se přihlásil. Ředitel školy, jejíž obor je uvedený na nové přihlášce jako první v pořadí, bez zbytečného odkladu předá informace o novém pořadí oborů do informačního systému o přijímacím řízení. Pokud uchazeč novou přihlášku nepodá, platí pořadí podle bodu 5.

8. Ředitel střední školy s oborem středního vzdělání s talentovou zkouškou nebo ředitel konzervatoře, jejíž obor středního vzdělání je uvedený v přihlášce jako první v pořadí, bez zbytečného odkladu uchazeči sdělí informaci o právu podle bodu 7. Uchazeč, který podal přihlášku způsobem podle § 60a odst. 3 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, obdrží sdělení prostřednictvím informačního systému o přijímacím řízení.

9. Termíny konání talentové zkoušky a zveřejnění výsledků talentové zkoušky a termíny školní přijímací zkoušky u oboru středního vzdělání s talentovou zkouškou a konzervatoře se v roce 2024 řídí podle dosavadních právních předpisů.

10. Ředitel školy s oborem vzdělání s talentovou zkouškou, kromě oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou, nebo ředitel konzervatoře do 15. února 2024 oznámí uchazeči výsledek školní přijímací zkoušky, pokud se konala, a přijímacího řízení a informaci, na kterém místě by se uchazeč v rámci přijímacího řízení umístil, pokud splnil kritéria přijímacího řízení, a to zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem na veřejně přístupném místě ve škole a způsobem umožňujícím dálkový přístup.

11. Přijímací řízení do oborů středního vzdělání s talentovou zkouškou nebo konzervatoří pro školní rok 2024/2025, včetně vyhodnocení, na kterou školu uchazeč bude přijat, se dokončí podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

Čl. III

Zrušují se:

1. Vyhláška č. 353/2016 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání.
2. Část čtvrtá vyhlášky č. 243/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky.
3. Část první vyhlášky č. 244/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 353/2016 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání, ve znění vyhlášky č. 243/2017 Sb., a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.
4. Část druhá vyhlášky č. 233/2020 Sb., o některých zvláštních pravidlech pro vzdělávání v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii koronaviru SARS CoV-2.
5. Část čtvrtá vyhlášky č. 200/2021 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v souvislosti se stanovením oborů vzdělání, ve kterých lze získat střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2024.

Čl. II Přechodné ustanovení (z.č.284/2020 Sb)

Má-li žák, který podal přihlášku k maturitní zkoušce do 25. června 2020 a úspěšně ukončil poslední ročník středního vzdělávání s maturitní zkouškou do 30. září 2020, právo konat opravnou zkoušku dílčí zkoušky konané formou písemné práce nebo ústní formou ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura nebo cizí jazyk, nebo má-li právo konat náhradní zkoušku takové dílčí zkoušky, koná opravnou nebo náhradní zkoušku v profilové části maturitní zkoušky podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. II Přechodná ustanovení z.č.101/2017 Sb

1. Školy a školská zařízení jsou **do 31. prosince 2019** financovány ze státního rozpočtu **podle ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.**

2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlásí a zveřejní ve Věstníku ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro školy zřizované krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství, příplatky podle § 161 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, na speciální vzdělávací potřeby pro dítě, žáka nebo studenta uvedeného v § 16 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, kterému není poskytováno podpůrné opatření podle vyhlášky č. 27/2016 Sb.

3. Finanční prostředky odpovídající součinu příplatků podle bodu 2 a počtu jednotek, na které uvedené příplatky připadají, spolu s finančními prostředky podle § 161 odst. 3 zákona č. 563/2004

Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, rozepisuje a poskytuje krajský úřad v přenesené působnosti. Příplatky se poskytují do dne zahájení poskytování podpůrného opatření podle vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Čl. III účinnost 1. září 2020

V zákoně č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, v části první čl. I se bod 9 zrušuje.

Čl. II Přechodná ustanovení novely 178/2016 sb

1. Předškolní vzdělávání podle § 34 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, je povinné od 1. září 2017.

2. Zkouška ze zkušebního předmětu matematika za podmínek stanovených v § 78 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném k 1. listopadu 2020, je povinná pro žáky, kteří úspěšně ukončí poslední ročník středního vzdělávání s maturitní zkouškou po 30. září 2020.

3. Na katalogy požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky zveřejněné přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se vztahuje § 78a odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

4. Právní osoby, které vykonávají činnost škol a školských zařízení, popřípadě zřizovatelé příspěvkových organizací uvedou údaje ve školském rejstříku do souladu s § 144 odst. 1 písm. c) a m) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, nejpozději do 30. listopadu 2016.

Přechodná ustanovení 82/2015 Sb

1. Ředitel školy, ve které se vzdělávají děti, žáci nebo studenti neuvedení v § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona, zařazení do třídy zřízené pro děti, žáky nebo studenty podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona, uvede jejich zařazení do tříd do souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona, nejpozději k 1. září 2016. Není-li možné zařadit dítě, žáka nebo studenta uvedeného ve větě první do třídy, ve které se nevzdělávají děti, žáci nebo studenti uvedení v § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona, v rámci téže školy, ředitel školy o tom bez zbytečného odkladu písemně uvědomí zákonného zástupce dítěte nebo žáka, nebo zletilého žáka nebo studenta a poskytne součinnost a metodickou pomoc k zajištění nejvhodnějšího způsobu vzdělávání, a to nejpozději do 31. května 2016.

2. Podle § 28a a § 183a odst. 8 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se postupuje od 1. ledna 2016.

3. Pravidla zpětvzetí zápisového lístku podle § 60a odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se poprvé použijí v přijímacích řízeních do prvního ročníku středního vzdělávání zahájených ve školním roce 2015/2016 pro následující školní rok.

4. Řízení podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb. zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

5. Bezúplatnost předškolního vzdělávání po dobu jednoho školního roku podle § 123 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se vztahuje poprvé na děti, které se poprvé vzdělávají v posledním ročníku mateřské školy ve školním roce 2015/2016.

6. Správní řízení ve věcech rejstříku škol a školských zařízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

7. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvede údaje ve školském rejstříku do souladu s § 183a odst. 12 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 31. prosince 2015. O zápisu této změny v údaji ve školském rejstříku se nevede správní řízení.

8. Pro roky 2017 až 2019 stanoví krajský úřad pro případy, kdy ve školní matrice příslušné školy nebo školského zařízení není pro dítě, žáka nebo studenta ještě uvedeno podpůrné opatření podle § 16 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, příplatky ke krajským normativům na speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů.

9. Pracovní poměr ředitele školy nebo školského zařízení na dobu určitou 6 let podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, **se mění na pracovní poměr na dobu neurčitou**. U ředitele školy nebo školského zařízení, kterému se změnil pracovní poměr na dobu určitou na pracovní poměr na dobu neurčitou, platí, že jde o ředitele jmenovaného podle § 166 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; doba trvání jeho dosavadního pracovního poměru na dobu určitou se započítává do období 6 let výkonu práce na pracovním místě ředitele školy nebo školského zařízení.

10. Řízení ve věcech uvedených v § 165 odst. 2 vedená ředitelem školy nebo školského zařízení, jehož zřizovatelem není stát, kraj, obec nebo svazek obcí, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Čl.II zákona č. 624/2006 Sb.

Přechodné ustanovení k článku I

Školy a školská zařízení zřízená ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona Ministerstvem obrany a Ministerstvem spravedlnosti jako součásti organizační složky státu jsou školami a školskými zařízeními podle školského zákona a budou zapsány do školského rejstříku nejpozději do 60 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud jejich zřizovatelé doloží Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy údaje a doklady uvedené v § 147 odst. 1 písm. a) až e), písm. i) až l) první části věty, a písm. o) školského zákona nejpozději do 30 dnů od nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. II zákona č. 242/2008 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Zkoušku podle § 78 odst. 1 písm. c) až e) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne 1. září 2009, koná žák poprvé v kalendářním roce 2012, a to žák, který má řádně ukončit střední vzdělávání maturitní zkouškou ve školním roce 2011/2012, a žák, který měl řádně ukončit střední vzdělávání maturitní zkouškou ve školním roce 2009/2010 a

2010/2011, pokud bude poprvé konat společnou část maturitní zkoušky v kalendářním roce 2012.

2. Žák, který má řádně ukončit střední vzdělávání maturitní zkouškou ve školním roce 2009/2010 nebo 2010/2011, může konat místo zkoušky z cizího jazyka podle § 78 odst. 1 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne 1. září 2009, zkoušku z matematiky podle § 78 odst. 1 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti čl. I bodu 2 tohoto zákona.

3. Ustanovení § 78 odst. 2 věta třetí zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne 1. září 2009, se použije od 1. září 2011.

4. Pro konání maturitní zkoušky ve školním roce 2009/2010 jsou v účinnosti katalogy požadavků ke zkouškám společné části maturitní zkoušky vydané podle dosavadních právních předpisů.

5. Pokud se vzdělávání žáků, kteří mají konat maturitní zkoušku, v souladu s § 185 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. neuskutečňovalo podle rámcového vzdělávacího programu, určí ředitel školy počet povinných zkoušek profilové části maturitní zkoušky v souladu s § 79 odst. 1 větou první zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. II zákona č. 49/2009 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Ministerstvo zřídí Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání jako státní příspěvkovou organizaci podle § 169a zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ke dni 1. dubna 2009 a k témuž dni stanoví také den jeho vzniku.

2. Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání zřízené ve formě organizační složky státu podle § 80 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, (dále jen „Centrum“) ke dni 1. dubna 2009 zaniká. Příslušnost hospodařit s majetkem České republiky, s nímž je k danému dni příslušné hospodařit Centrum, a práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů zaměstnanců České republiky zařazených do Centra přecházejí ke dni 1. dubna 2009 na Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání zřízené podle bodu 1. K témuž dni přecházejí na Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání zřízené podle bodu 1 také závazky státu, jež je Centrum k danému dni povinno vést v účetnictví.

Čl. II zákona č. 378/2009 Sb.

Přechodné ustanovení

Ustanovení § 77 až 83 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se pro konání maturitní zkoušky poprvé použijí ve

školním roce 2010/2011. Tím není dotčeno ustanovení § 185 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. II zákona č. 472/2011 Sb. **účinnost 1.1.2012**

Přechodná ustanovení

1. Ve škole, v níž mohli žáci plnit povinnou školní docházku podle § 38 odst. 1 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb. ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti tohoto zákona, lze dále plnit povinnou školní docházku v souladu s povolením platným k uvedenému dni.

2. Na žáky plnící povinnou školní docházku ve školách podle bodu 1 se vztahuje § 38 odst. 3 až 6 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Povinnosti podle § 38a odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, má také škola, v níž mohli žáci plnit povinnou školní docházku podle § 38 odst. 1 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb. ke dni předcházejícímu dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Není-li tato škola zřízena jako právnická osoba, má tyto povinnosti její zřizovatel.

4. Na zrušení povolení plnění povinné školní docházky ve školách uvedených v bodu 1 se vztahuje § 38b zákona č. 561/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

5. Řediteli školské právnické osoby zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo svazkem obcí, řediteli příspěvkové organizace a vedoucímu organizační složky státu nebo její součástí, který vykonává ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona činnosti ředitele v příslušné škole nebo školském zařízení podle § 166 zákona č. 561/2004 Sb. nepřetržitě

a) po dobu delší než 6 let, končí výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance dnem 31. července 2012,

b) v rozmezí 3 až 6 let, končí výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance dnem 31. července 2013,

c) po dobu kratší než 3 roky, končí výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance dnem 31. července 2014.

Z důvodové zprávy: U ředitelů škol a školských zařízení jmenovaných podle dosavadní právní úpravy se navrhuje přechodnými ustanoveními upravit změnu stávajícího pracovního poměru na pracovní poměr na dobu určitou (viz čl. II).

Toto ustanovení se nepoužije, pokud výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance skončí dříve. Další pracovní zařazení zaměstnance se řídí zákoníkem práce.

Přechodná ustanovení

1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zveřejní katalogy požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky podle § 78a odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona, do 30. dubna 2013. Tyto katalogy se použijí poprvé pro maturitní zkoušky konané po 1. lednu 2015 a platí i pro konání náhradních a opravných zkoušek žáky, kteří konali maturitní zkoušku poprvé před 1. lednem 2015. Pro maturitní zkoušky konané v roce 2013 a 2014 se použijí katalogy vydané před nabytím účinnosti tohoto zákona pro základní úroveň obtížnosti.

2. Žáci, kteří konali společnou část maturitní zkoušky poprvé v roce 2011 nebo 2012 a mají nárok na konání opravné nebo náhradní zkoušky, konají tuto zkoušku v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona. Pro opravnou a náhradní zkoušku se v roce 2013 a 2014 použijí katalogy vydané před nabytím účinnosti tohoto zákona pro základní úroveň obtížnosti. Hodnocení žáků v dílčích zkouškách úspěšně vykonaných před nabytím účinnosti tohoto zákona ve vyšší úrovni obtížnosti se považuje za hodnocení dosažené ve zkoušce v základní úrovni obtížnosti. Tito žáci se mohou k opravné nebo náhradní zkoušce přihlásit buď pouze k dílčím zkouškám, které dosud nevykonali úspěšně, nebo mohou konat znovu všechny dílčí zkoušky z daného zkušebního předmětu.

1a) Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2) Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

3) Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona.

4) § 54 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

~~5) Zákon č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.~~

6) § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech).

~~7) Například obchodní zákoník, zákon č. 248/1995 Sb., o obecně~~

~~prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.~~

8) § 2 odst. 2 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.

9) § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 273/2001 Sb.

10) § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 3/2002 Sb.

11) Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

11a) Zákon č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, ve znění pozdějších předpisů.

13) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

13a) Čl. 10 písm. b) směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány.

13b) Čl. 12 směrnice Rady 2005/71/ES ze dne 12. října 2005 o zvláštním postupu pro přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu.

13c) Čl. 23 odst. 2 a čl. 27 směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany.

13d) Čl. 10 odst. 1 směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl.

13e) Čl. 14 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů.

13f) Zákon č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 221/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

14) Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

15) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

16) Například § 50 a 52 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

17) Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

18) Například § 8 trestního řádu.

19) Zákon č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů.

20) Zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 117/1974 Sb., kterou se stanoví kritéria pro posuzování písemností jako archiválií a podrobnosti skartačního řízení.

~~21) Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.~~

21a) Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

21b) Například zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

22) [§ 50](#) zákona č. 258/2000 Sb **nález ÚS č. [99/2015](#)**.

22a) § 26 odst. 2 zákona č. 92/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

23) Hlava IVa zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

24) § 30 a násl. a hlava IV zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších zákonů.

24a) Úmluva o statutu Evropských škol, přijatá v Lucemburku dne 21. června 1994 (č. 122/2005 Sb. m. s.).

~~25) § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb.~~

~~25a) § 4 písm. k) zákona č. 101/2000 Sb.~~

26) § 4 písm. k) zákona č. 101/2000 Sb.

26a) Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů.

26b) Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb.

~~26c) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění zákona č. 322/2006 Sb.~~

Vyhláška č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

27) Například zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 9/1991 Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 21/1991 Sb., o bližších podmínkách zabezpečování rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců, ve znění vyhlášky č. 324/1992 Sb.

28) Vyhláška č. 77/1981 Sb., o zdravotnických pracovnících a jiných odborných pracovnících ve zdravotnictví.

29) § 26 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

30) Vyhláška č. 531/2002 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem.

31) Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

~~32) § 826 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.~~

33) Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění vyhlášky č. 510/2002 Sb.

34) Zákon č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví.

35) [§ 14](#) zákona č. 563/1991 Sb., ve znění zákona č. 353/2001 Sb.

35a) Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

35b) Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

36) Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně

některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

38) § 54 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

§ 27 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

39) § 26 zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

40) Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

41) § 30 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 231/2002 Sb.

§ 61 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 313/2000 Sb.

42) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

46) Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

47) § 12 odst. 2 a § 13 odst. 5 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

48) § 19a zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů.

49) Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

49a) Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

49b) Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

49c) § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb.

49d) Čl. 11 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou

dlouhodobě pobývajících rezidenty.

§ 83 zákona č. 326/1999 Sb.

49e) Čl. 21 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajících rezidenty.

49f) Čl. 14 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny.

50) § 203 odst. 1 zákoníku práce.

51) Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.

52) Směrnice Rady 2009/50/ES ze dne 25. května 2009 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci. (*pro odkaz z § 183b odst.3*)

52) § 31 a 35 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. § 6 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. (*pro odkaz z § 30 odst.5*)

§ 42i zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 427/2010 Sb.

53) Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

54) Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

56) Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

58) Například zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

59) § 227 až 235 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

60) Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

~~61) Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.~~

62) Příloha č. 9 nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů."

63) Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

64) Například § 16 zákona č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

65) § 44b zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů."

Důvodová zpráva

k návrhu zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

A. Obecná část

A.1 Východiska zpracování a soulad s právním řádem

Návrh zákona vychází z Národního programu rozvoje vzdělávání v České republice z roku 2001 (tzv. Bílé knihy), Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy České republiky z roku 2002, z Programového prohlášení vlády České republiky z července 2002, z mezinárodních úmluv (např. Úmluva o právech dítěte, Úmluva o ochraně práv národnostních menšin, apod.), ze závazných předpisů Evropské unie, ale i dalších předpisů z oblasti tzv. "soft law".

Předkládaný návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod, a dále se závazky České republiky vyplývajícími z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána.

Navrhovaný zákon nahradí tři dosud platné zákony upravující příslušné oblasti školství, a to zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

V platnosti zůstává zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů (z důvodů terminologických, nikoli věcných, novelizovaný). Oblast výkonu ochranné výchovy, ústavní výchovy a preventivně výchovné péče je pak samostatně upravena zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.

V současné době platné znění školského zákona vztahující se k nejrozsáhlejší části školské soustavy, tzv. "regionálnímu školství", je výsledkem devíti novel původního zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol. První zásadní změnou byla novela č. 171/1990 Sb., která nabyla účinnosti dne 1. června 1990. Novela reagovala na novou společensko-politickou situaci a zakotvila řadu ustanovení z oblasti vzdělávací politiky, mezi nimiž bylo nejvýznamnější zkrácení povinné školní docházky z deseti na devět let a současné prodloužení osmileté základní školy na devítiletou, zrušení jednotné školy a zavedení možnosti diferenciací výuky, umožnění existence víceletých gymnázií, zavedení právní subjektivity škol, umožnění vzniku nestátního školství apod.

V období let 1990-1994 byl zákon několikrát v menším rozsahu novelizován, přesto však svou strukturou a obsahem postupně přestával vyhovovat požadavkům na vývoj a činnost vzdělávací soustavy. V roce 1995 přistoupil Parlament ČR k jeho podstatné a zásadní novelizaci zákonem č. 138/1995 Sb., kterým byl změněn i název zákona na zákon o soustavě základních škol,

středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon). Významnou změnou, kterou tato novela přinesla, bylo např. rozčlenění základní školy na 1. pětiletý stupeň a 2. čtyřletý stupeň, zakotvení vyššího odborného vzdělávání a vyšší odborné školy jako nového prvku ve vzdělávacím systému, zrušení pomaturitního studia, zavedení nového druhu speciální školy – školy praktické, umožnění zřizovat více druhů a typů škol jako jednu právnickou osobu, formální uznání školy a jí poskytovaného vzdělání zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, schvalování pedagogické dokumentace Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) apod.

Jak školský zákon, tak zákon o státní správě a samosprávě ve školství byly dotčeny novelou zákona č.2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (tzv. „kompetenční zákon“), která vyšla pod č. 272/1996 Sb. Tato novela převedla kompetence v oblasti učňovského školství z Ministerstva hospodářství na ministerstvo a v oblasti zdravotnického školství z Ministerstva zdravotnictví rovněž na ministerstvo.

Částečně byl pak školský zákon novelizován také v roce 2000 a 2002 v souvislosti s I. a II. etapou reformy veřejné správy, jednalo se však pouze o dílčí nezbytné změny.

Přijetí zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, znamenalo významnou změnu řízení a organizace školství zejména zavedením odvětvového řízení, svěřením nejvýznamnějšího podílu správních funkcí vůči školám a školským zařízením ministerstvu a převedením významné části zřizovatelských funkcí ze státu na obce, definováním pojmu školské samosprávy, ustavením České školní inspekce jako samostatného orgánu státní správy přímo řízeného ministerstvem. Tento zákon byl rovněž novelizován v červnu 1995, kdy došlo k upřesnění správních funkcí ministerstva a úpravě kompetencí regionálních správních orgánů – školských úřadů. Za zásadní změny lze dále považovat především zavedení opatření týkajících se zařazování škol do sítě a jejich vyřazování, kodifikaci normativní metody rozdělování školského rozpočtu na jednotlivé školy, zavedení povinnosti všech stupňů řízení škol poskytovat veřejnosti informace a rozšíření participativního řízení škol a jejich veřejné kontroly prostřednictvím rad škol.

K výrazným změnám došlo v zákoně č.564/1990 Sb. v roce 2000 (zákon č.132/2000 Sb.) a v roce 2002 (zákon č.284/2002 Sb.) v souvislosti s I. a II. etapou reformy veřejné správy. V rámci I. etapy došlo ke zrušení školských úřadů jako odvětvových orgánů státní správy na úrovni okresů a k přenesení jejich kompetencí zčásti na krajské úřady, zčásti na okresní úřady. V rámci II. etapy byly kompetence zrušovaných okresních úřadů přeneseny na obecní úřady obcí s rozšířenou působností a krajské úřady.

A.2 Účel navržené právní úpravy

Účelem navrhovaného zákona je především **nahradit a sjednotit stávající roztržštěnou a nedostatečnou právní úpravu v oblasti školství tak, aby nový školský zákon byl komplexní právní normou, která postihne oblast „regionálního“ školství od předškolního vzdělávání, přes základní a střední vzdělávání až po vyšší odborné vzdělávání (do doby přípravy samostatného zákona o terciárním vzdělávání), včetně vzdělávání zájmového, základního uměleckého a jazykového.**

- a) Návrh školského zákona naopak **nebude upravovat problematiku vzdělávání celoživotního v celé šíři.** Vzhledem k rozsahu tématu rozhodla vláda České republiky (plán legislativních prací vlády na rok 2003 až 2005) o přípravě dvou samostatných zákonů, a to zákona školského a zákona o dalším vzdělávání. Navrhovaný školský zákon je však koncipován z hlediska širšího pohledu na celoživotní učení tím, že **výrazně otevírá prostor pro vzájemnou propustnost vzdělávání „počátečního“ se vzděláváním „celoživotním“** (například systém uznávání vzdělání dosaženého mimo formální vzdělávací systém, možnosti

zkráceného studia, nástroje dalšího vzdělávání - modulární uspořádání učiva, specializační kursy, kursy jednotlivých vyučovacích předmětů apod.) a umožňuje přijímat výsledky vzdělání dosaženého mimo formální vzdělávací systém. Druhý zákon o dalším vzdělávání zohlední realizaci konceptu celoživotního učení v prostředí mimo rámec vzdělávací soustavy, tj. jiném než formálním. Oba systémy budou vzájemně propojeny .

Předložený návrh mimo jiné zapracovává a promítá změny vyvolané druhou etapou reformy veřejné správy. Naopak návrh v současném znění nereaguje na připravované změny v oblasti rozpočtového určení daní, neboť tyto změny dosud nejsou z věcného ani právního hlediska připraveny v takové podobě, aby je bylo možné do návrhu promítnout.

A.3 Odlišnosti návrhu od současné právní úpravy

V navrhovaném zákoně jsou nově zahrnuty **zásady**, na kterých je vzdělávání jako veřejná služba založeno, a obecné **cíle** vzdělávání, z nichž je důraz kladen zejména na rozvoj tzv. klíčových dovedností osobnosti, výchově k respektování lidských práv, toleranci, svobodě, uvědomění si národní identity i evropské a celosvětové sounáležitosti, rozvíjení znalostí o specifických rysech kultury, historie, jazyka národnostních menšin, porozumění přírodním, společenským a dalším vztahům tak, aby osobnost jedince měla možnost se harmonicky rozvíjet.

Nově je pojat systém základních **kurikulárních dokumentů** (dnes nazvané učební dokumenty). Dosavadní systém (kdy ministerstvo schvaluje učební dokumenty pro každý učební nebo studijní obor), se nahrazuje systémem dvoustupňové přípravy základních kurikulárních dokumentů, tzv. vzdělávacích programů.

Ministerstvo vydá **rámcové vzdělávací programy** pro každý obor vzdělání základního a středního vzdělávání a pro předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky. Rámcový vzdělávací program bude základním pedagogickým dokumentem a bude vymezovat státem stanovený povinný rámec vzdělávání; zároveň bude východiskem pro stanovení výše krajských normativů pro jednotlivé obory vzdělání. Bude rovněž základem pro hodnocení výsledků vzdělávání, tvorbu a posuzování učebnic a učebních textů.

Rámcové vzdělávací programy budou závazné pro přípravu **školních vzdělávacích programů**, podle nichž bude probíhat výuka v každé konkrétní škole.

Vzdělávání ve vyšších odborných školách se pak bude uskutečňovat **podle vzdělávacích programů akreditovaných pro každý obor vzdělání a jednotlivou vyšší odbornou školu ministerstvem** (na základě doporučení Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání).

Jako zásadní kurikulární dokument se dále zavádí **Národní program vzdělávání**, který zpracuje ministerstvo a po projednání se sociálními partnery a kraji jej bude předkládat vládě ke schválení.

Zůstává zachováno tradiční rozdělení školských institucí na **školy a školská zařízení**, nově jsou ke školám řazeny mateřské školy, základní umělecké školy a jazykové školy. Nově je však řešeno **právní postavení** škol a školských zařízení, vedle v současné době užívaných právních forem zákon nabízí novou, pro všechny zřizovatele fakultativní právní formu pro oblast školství – školskou právnickou osobu.

Jedním z významných nástrojů řízení vzdělávací soustavy budou **dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy** na úrovni státu (zpracovávané ministerstvem) a na úrovni krajů (zpracovávané krajskými úřady). Dlouhodobé záměry budou průběžně aktualizovány s ohledem na aktuální potřeby regionů a státu.

Zákon respektuje mezinárodní závazky České republiky v oblasti ochrany práv příslušníků národnostních menšin a v návaznosti na zákon č.273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, upravuje podmínky **menšinového školství**.

Nově jsou také upraveny podmínky pro **vyučování náboženství ve veřejných školách**.

Nově je pojímáno vzdělávání žáků se **speciálními vzdělávacími potřebami**, zejména uplatněním jejich práva na vzdělávání pomocí specifických forem a metod a na vytvoření zvláštních podmínek, které jejich vzdělávání umožní. Odlišují se speciální vzdělávací potřeby žáků zdravotně postižených, zdravotně znevýhodněných a sociálně znevýhodněných.

Výraznou změnou v této souvislosti je, že zákon podporuje propojení speciálního školství se školami běžného typu a významně posiluje tendenci k individuální integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do „běžných“ škol. Pro tyto žáky však mohou být upraveny vzdělávací programy podle jejich potřeb. Zákon dále počítá s podpůrnými opatřeními ve prospěch těchto žáků, např. asistenty pedagogů. Zákon zároveň ponechává možnost, aby v odůvodněných případech mohly být i nadále zřizovány samostatné školy, popřípadě třídy pro žáky se zdravotním postižením.

Zákon výslovně upravuje možnosti podpory rozvoje **nadání dětí, žáků a studentů** ve školách.

Výslovně jsou na rozdíl od současné právní úpravy upravena práva a povinnosti **dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců**, např. právo na informace o vzdělávání, právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím, která se jich týkají, právo na žákovskou samosprávu apod., a to v souladu s Úmluvou o právech dítěte a dalšími mezinárodními úmluvami

Zákon zaručuje **právo** dítěte v posledním roce před zahájením povinné školní docházky **na přijetí k předškolnímu vzdělávání** a bezplatnost tohoto vzdělávání.

V systému povinné školní docházky dochází k několika změnám – zákon nově definuje způsoby jiného plnění povinné školní docházky, a to tzv. **individuálním vzděláváním** (v rámci prvního stupně základní školy), které doposud probíhá v rámci pokusného ověřování ministerstva jako „domácí vzdělávání“; za jiný způsob plnění povinné školní docházky bude považováno i vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením.

Zákon zavádí **přípravné třídy základní školy** pro děti sociálně a komunikačně nezralé s cílem napomoci vyrovnat vývoj těchto dětí a umožnit jim pokračovat bez větších problémů společně se svými vrstevníky. Novým prvkem v základním vzdělávání je také zavedení slovního hodnocení v předmětech výchovného zaměření a nový systém postupu žáků do vyšších ročníků s tím, že žáci budou moci opakovat ročník pouze jedenkrát v rámci každého stupně základní školy.

K výrazným změnám dochází v oblasti středního vzdělávání. Nově se definují **stupně vzdělání**. Stupeň střední vzdělání bude vyhrazen pro ukončené střední vzdělání bez výučního listu, nově se vymezuje stupeň střední vzdělání s výučním listem a dále se spojují dosavadní stupně vzdělání - úplné střední vzdělání a úplné střední odborné vzdělání - do jednoho stupně označeného jako střední vzdělání s maturitní zkouškou (pro všechny obory ukončené maturitní zkouškou).

Na rozdíl od předchozího návrhu zákona, zůstává zachován **institut víceletých gymnázií**, studium v nich však bude rozděleno na dva stupně (nižší a vyšší) s tím, že do vyššího stupně víceletého gymnázia bude otevřen vstup všem uchazečům, kteří splnili povinnou školní docházku.

Zásadní systémovou změnou je návrh **nového pojetí maturitních zkoušek**, a to zejména zavedením tzv. společné části maturitní zkoušky, která bude stanovena státem. Stanovením státem zadávaných a vyhodnocovaných zkoušek bude více zaručena srovnatelnost jednotlivých druhů, resp. typů škol. Zároveň se předpokládá, že takové maturitní zkoušky budou mít vyšší vypovídací hodnoty i ve vztahu k přijímacímu řízení na vysoké školy. V profilové části maturitní zkoušky pak budou ověřovány zejména znalosti a dovednosti, které jsou charakteristické pro profil absolventa

dané školy v daném oboru vzdělání. Se zavedením tohoto pojetí maturitních zkoušek se počítá od školního roku 2007/2008.

V závěrečných i maturitních zkouškách se dále výrazněji než dosud posiluje **role sociálních partnerů** (zástupců zaměstnanců, zaměstnavatelů a profesních sdružení), a to zejména jejich účastí ve zkušebních komisích při ukončování středního, resp. vyššího odborného vzdělávání (v případě závěrečných zkoušek účastí povinnou). Ministerstvo bude s ústředními odborovými orgány a příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností i kraji rovněž projednávat návrh soustavy oborů vzdělání, národní program vzdělávání, rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání před jejich vydáním a dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky.

Zákon zavádí několik nových nástrojů, které zvýší **prostupnost vzdělávacího systému**. Jedná se především o posílení role **nástavbového studia** a zvýšení jeho kvality, dále o zavedení **zkráceného studia k získání výučního listu a zkráceného studia k získání středního vzdělání s maturitní zkouškou** (poskytujícího druhou šanci pro uchazeče, kteří mají např. problémy s umístěním na trhu práce). Dalším nově zaváděním institutem je **uznání dříve dosaženého vzdělání** (včetně neformálního), které vychází i z evropských doporučení (tzv. Europass – evropský průkaz o vzdělání). Uznání dříve dosaženého vzdělání je dále využitelné například při přijímání do vyšších ročníků. Dále se nově zavádí možnost získání stupně vzdělání bez předchozího vzdělávání ve střední nebo vyšší odborné škole.

Vzhledem k tomu, že problematika **vyššího odborného vzdělávání** byla do školského zákona zavedena až jeho novelou č.138/1995 Sb., a to pouze částečně, dochází v tomto návrhu ke komplexní úpravě této oblasti vzdělávání.

Vyšší odborné vzdělávání je pojímáno jako součást vzdělávání terciárního, čemuž odpovídá i **koncepte akreditovaných vzdělávacích programů**. Akreditaci vzdělávacích programů bude provádět ministerstvo na základě odborného posouzení obsahu za tímto účelem zřízenou Akreditační komisí. Vyšší odborné vzdělávání zůstává vzděláváním poskytovaným za úplatu, a to i ve veřejných vyšších odborných školách. Nejvyšší možná úplata však bude jako dosud stanovena prováděcím právním předpisem.

Samostatná část zákona je věnována uměleckému, jazykovému a zájmovému vzdělávání. Nově je zařazena částečná úprava **dalšího vzdělávání**, které mohou realizovat střední a vyšší odborné školy, čímž zákon v možné reálné míře uplatňuje opatření směřující k podpoře celoživotního učení (např. umožňuje jednotlivcům, kteří nejsou účastníky vzdělávacího procesu, konat zkoušky z jednotlivých předmětů, včetně zkoušek maturitní zkoušky, závěrečné zkoušky nebo absolutoria, zavádí možnost uskutečňovat ve školách odborné kursy, pomaturitní specializační kursy apod.).

Na rozdíl od předchozího návrhu školského zákona není jeho součástí úprava týkajících se **pedagogických pracovníků**. Tato oblast je upravena samostatným zákonem o pedagogických pracovnících, který bude projednáván současně s tímto návrhem.

Zákon dále nabízí a upravuje novou **fakultativní právní formu** pro oblast školství – **školskou právnickou osobu**. Tato nová právní forma bude využitelná pro všechny zřizovatele škol a školských zařízení, tedy jak veřejné, tak soukromé a církevní. Výhodou školské právnické osoby je především jasně definovaná hlavní činnost, způsob jejího vzniku, změn a zániku (a to zápisem do školského rejstříku) a pravidla hospodaření.

Na rozdíl od předchozího návrhu se **školský rejstřík** dělí na dvě části, a to rejstřík škol a školských zařízení, který odpovídá dnešní síti škol, předškolních a školských zařízení, a rejstřík školských právnických osob, který bude mít konstitutivní charakter pro vznik, změny a zánik výše

uvedených školských právnických osob. Pravidla vedení školského rejstříku jsou v návrhu zákona zprůhledněna a zjednodušena (zejména v případech, kdy jde o změny zápisu).

Systém financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu je v zásadě převzat ze současné právní úpravy, dochází pouze k dílčím změnám (např. výslovné zavedení republikových a krajských normativů) a dále k terminologické a formální úpravě. Návrh nepředjímá připravované změny v rozpočtovém určení daní, neboť tyto nejsou po věcné ani právní stránce dosud připraveny tak, aby do tohoto návrhu mohly být zahrnuty.

Návrh dále obsahuje úpravu vymezující **kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství**, a to jak orgánů vykonávajících státní správu, tak orgánů samosprávy.

Pokud jde o postavení **ředitele školy a školského zařízení**, návrh výslovně definuje jeho zákonné povinnosti, včetně vymezení správního rozhodování ze strany ředitele veřejné školy nebo školského zařízení. Zákon dále posiluje stabilitu postavení ředitele veřejné školy tím, že výslovně specifikuje důvody, ze kterých může být ředitel veřejné školy nebo školského zařízení ze své funkce odvolán.

Návrh zákona zavádí **školskou radu** jako povinný orgán základní, střední a vyšší odborné školy všech zřizovatelů, jehož účelem je umožnit participaci zletilých žáků, zákonných zástupců, pedagogických pracovníků školy a zřizovatele na chodu školy.

Ministerstvo proti současnému stavu nebude mít řadu kompetencí, které byly převedeny v rámci reformy veřejné správy na územní samosprávné celky (a to jak v samostatné, tak přenesené působnosti). Ministerstvo však nadále odpovídá za koncepci, stav a rozvoj vzdělávací soustavy jako celku (a to uvnitř státu, ale i směrem k zahraničí), čemuž musí také odpovídat příslušné zákonné nástroje. Těmito nástroji jsou zejména národní program vzdělávání, rámcové vzdělávací programy, dlouhodobý záměr, školský rejstřík, Česká školní inspekce a částečně finanční nástroje (např. rozvojové programy). Ministerstvo dále v převážné míře ponese odpovědnost za vytvoření podmínek pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči a vzdělávání osob v zařízeních zřízených k tomuto účelu.

V části o **České školní inspekci** byla upřesněna inspekční činnost školních inspektorů a kontrolních pracovníků ČŠI a jejich kompetence.

Pokud jde o úkoly **územních samosprávných celků** ve školství, byla jednoznačně stanovena jejich odpovědnost za konkrétní oblasti vzdělávání, např. pokud jde o vytváření podmínek pro plnění povinné školní docházky, zřizování škol a školských zařízení a podmínek pro jejich financování. Významné postavení bude mít v oblasti školství i nadále **krajský úřad** v rámci výkonu přenesené působnosti.

A.4 Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s právními akty ES

Předmět právní úpravy náleží pouze částečně do působnosti ES. Vzdělávání včetně vzdělávání odborného upravují články **149 a 150 Smlouvy o Evropském společenství ve znění Amsterodamské smlouvy** (dále jen "Smlouva"). Podle těchto článků je vzdělávání a odborné vzdělávání výslovně vyloučeno z harmonizace zákonů a ostatních předpisů členských států. Odpovědnost za úpravu obsahové a organizační stránky systému vzdělávání a za jejich jazykovou a kulturní rozmanitost je plně ponechána na členských státech. Činnost v této oblasti je předmětem spolupráce mezi členskými státy, nikoli předmětem právní úpravy pomocí nástrojů práva ES.

Pokud by se úprava vztahovala k otázkám, jež mají význam pro vnitřní trh (v této oblasti připadá v úvahu zajištění volného pohybu osob, zejména pracovníků, a služeb), lze právními akty ES zasahovat i do oblasti vzdělávání. Oblast volného pohybu pracovníků je upravena v článku 39

Smlouvy. Tento článek samotný se nevěnuje důsledkům v oblasti vzdělávání, ale nařízení Rady 1612/68 ve své preambuli uvádí, že mobilita pracovníků je možná jen tehdy, když může být zaručena plná integrace migrujících pracovníků a jejich rodin v hostitelském členském státě. Tato integrace je nemyslitelná bez vyloučení diskriminace nejen v oblasti zaměstnání, ale také v kulturní, sociální oblasti a také v oblasti vzdělávání.

Při přípravě návrhu zákona byly respektovány následující předpisy a právně relevantní dokumenty ES:

- **Nařízení Rady 1612/68/ES** o volném pohybu pracovníků v rámci Společenství (články 7 a 12),
- **Směrnice 77/486/EHS** o vzdělání dětí migrujících pracovníků,
- **Směrnice 2003/9/EC**, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl,
- **Rozhodnutí Rady 63/266/ES**, kterým se stanoví obecné zásady zavádění politiky odborného vzdělávání,
- **Rozhodnutí Rady 99/51/ES** o podpoře evropské dimenze v systému stáží spojených se získáním pracovní zkušenosti včetně učňovských oborů,
- **Rozhodnutí Rady** ze dne 19. prosince 2002 o podpoře úzké spolupráce v odborném vzdělávání a školení, a
- **Doporučení Evropského parlamentu a Rady** týkající se volného pohybu v rámci Společenství pro studenty, osoby absolvující odbornou přípravu, dobrovolníky, učitele a školitele.

Charta základních práv Evropské unie (Celex: 32000Y1218) ve svém článku 14 stanoví právo každého na vzdělání a přístup k odbornému a dalšímu vzdělávání. Tento požadavek je v zákoně plně respektován.

Práva cizinců na vzdělání na území České republiky jsou obecně upravena v § 20. Vyplývá z nich, že všichni cizinci, kteří oprávněně pobývají na území České republiky, mají právo vzdělávat se v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání za stejných podmínek jako státní občané České republiky. Od osob se státní příslušností členského státu Evropské unie a jejich rodinných příslušníků se v tomto případě nevyžaduje prokazování oprávněnosti pobytu na území České republiky. Znalost českého jazyka se u cizinců bude vyžadovat do míry nezbytné pro vzdělávání v příslušném oboru vzdělání. Pro žáky, kteří jsou dětmi osob se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie a kteří podléhají plnění povinné školní docházky, zákon zajišťuje, že budou mimo jiné bezplatně připravováni k jejich začlenění do základního vzdělávání.

Zákon nově zavádí další instituty, například pro podporu uznávání vzdělání dosaženého v rámci mobility žáků a studentů.

Dále vzal zpracovatel v úvahu

- Směrnici 68/148/EHS o zrušení omezení pohybu a pobytu ve Společenství pro pracovníky a jejich rodiny,
- Směrnici 73/148/EHS o zrušení omezení pohybu a pobytu ve Společenství pro státní příslušníky členských států s ohledem na svobodu usazování a svobodu poskytování služeb,
- Směrnici 75/34/EHS týkající se práva státních příslušníků členských států zůstat na území jiného členského státu po skončení výkonu samostatně výdělečné činnosti v tomto státě,
- Směrnici 90/364/EHS o právu pobytu,
- Směrnici 90/365/EHS o právu pobytu zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných, kteří ukončili svou činnost,
- Směrnici 93/96/EHS o právu pobytu studentů,
- Nařízení 1251/70 o právu pracovníků zůstat na území členského státu po ukončení zaměstnání.

V jednotlivých ustanoveních byly však zohledněny i další předpisy, které jsou právně nezávazné – politické povahy, doporučujícího charakteru, jejichž výběr je uveden ve srovnávací tabulce jako příloze návrhu zákona předkládaného k projednání ve vládě ČR.

Závazky vyplývající z Evropské dohody (sdělení MZV č. 7/1995), zakládající přidružení mezi ČR na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé, jsou z hlediska vzdělávání a odborného vzdělávání obsaženy v **článku 77**, který uvádí, že strany budou spolupracovat s cílem zvyšovat úroveň všeobecné vzdělanosti a odborné kvalifikace v ČR berouce v úvahu priority ČR. Institucionální rámce a plány spolupráce budou založeny na Evropské nadaci odborného vzdělávání a na programu TEMPUS. Na zvážení je dána účast ČR na dalších programech Společenství.

Navrhovaná právní úprava je plně slučitelná s právem ES.

A. 5 – Předpokládaný finanční dopad navrhované právní úpravy

Návrh zákona obsahuje některé změny, které budou mít dopad do veřejných rozpočtů. Jedná se o

- zavedení školní matriky.

Předpokládaná výše jednorázových nákladů na zavedení školních matrik je 550 mil. Kč (jedná se o náklady na pořízení nového softwaru, kalkulace je provedena na období 3 - 5 let). Náklady na běžný provoz se předpokládají ve výši stávajících nákladů na sběr dat současným systémem.

- reforma maturitní zkoušky.

*S ohledem na počet studentů v maturitních ročnících a počet středních škol, v nichž maturitní zkoušky probíhají, je předpokládán celkový dopad **55 mil. Kč**. Financování distribuce testových materiálů, náklady na hodnocení otevřených úloh a vzdělávání pedagogických a organizačních pracovníků, kteří konání maturitních zkoušek budou zabezpečovat, bude částečně hrazeno i z rozpočtů krajů (předpokládaná spoluúčast je ve výši 19 mil. Kč).*

- zřízení Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání.

Předpokládaná výše nároků na finanční zabezpečení činnosti Akreditační komise (výdaje spojené s činností komise včetně odměn a cestovních náhrad pro její členy) bude zabezpečena z rozpočtu MŠMT bez dopadu na státní rozpočet.

- zřizování samostatných tříd mateřských, základních a středních škol pro vzdělávání v jazyce národnostních menšin, snížení minimální hranice počtu žáků v těchto třídách.

*Dle stávajících výdajů příslušných typů škol a zařízení na rok 2003 a počtu dětí, žáků a studentů národnostních menšin se předpokládá dopad ve výši **12 mil. Kč**.*

- poskytování speciálních učebnic a speciálních pomůcek pro vzdělávání dětí, žáků a studentů (včetně vyšších odborných škol) se zdravotním postižením.

*S ohledem na stávající počet postižených dětí, žáků a studentů a cenu učebnic a učebních pomůcek připadajících na 1 žáka činí předpokládaným finanční dopad **6 mil. Kč**.*

- zřizování funkce asistenta pedagoga v mateřské škole pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, pokud jsou ve třídě děti se speciálními vzdělávacími potřebami, dále v přípravné třídě, ve třídách základní speciální školy a v dalších třídách základní školy.

Změny v organizaci výuky by měly postihovat zejména běžné vzdělávací programy běžných škol v případech, kdy do těchto programů budou integrováni žáci se speciálními vzdělávacími

potřebami. V případě speciálních vzdělávacích programů se výraznější zvýšení nákladů v této souvislosti nepředpokládá, neboť i podle stávajících právních předpisů mohou ve speciálních školách a speciálních třídách vykonávat pedagogickou činnost souběžně dva pedagogičtí pracovníci. Předpokládaná výše nákladů vzhledem k vývoji populace se odhaduje na **200 mil. Kč**.

- **bezúplatné poskytování vzdělávání v posledním ročníku mateřské školy zřizované státem, krajem, svazkem obcí nebo obcí.**

*S ohledem na skutečný počet dětí obecních a krajských mateřských škol a průměrnou výši měsíčního příspěvku rodičů na předškolní vzdělávání dětí (200 Kč měsíčně) lze předpokládaný dopad vyčíslit na **251 mil. Kč**.*

Souhrnný přehled dopadu návrhu zákona do státního rozpočtu a rozpočtů územních samosprávných celků pro období jednoho kalendářního roku (v mil. Kč)

	státní rozpočet	rozpočty krajů	rozpočty obcí	veřejné rozpočty celkem
olní matriky	185	-	-	185
aturitní zkouška	36	19	-	55
kreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání	0	-	-	0
hěny v organizaci výuky celkem	212	6	251	469
v tom: národnostní školství (samostatné třídy, snížení min. počtu žáků ve třídě)	12	-	-	12
ebnice a učeb. pomůcky pro vzdělávání dětí, žáků a studentů zdravotně postižených	-	6	-	6
istenti pedagogů	200	-	-	200
zúplatnost posledního ročníku mateřských škol	-	-	251	251
C E L K E M	433	25	251	709

Souhrnný celkový dopad uvedených změn zaváděných návrhem zákona do veřejných rozpočtů pro období jednoho kalendářního roku je tedy předpokládán ve výši cca 709 mil. Kč (z toho dopad do státního rozpočtu 433 mil. Kč a dopad do rozpočtů územních samosprávných celků 276 mil. Kč).

Odhad vychází ze stávajícího počtu dětí, žáků a studentů. Vzhledem ke klesajícímu trendu demografické křivky a navrhovanému nabytí účinnosti školského zákona k 1.9.2004 lze však objektivně předpokládat, že skutečný dopad bude nižší.

Určitý dopad do veřejných rozpočtů může mít dále

- ustanovení § 20 odst. 5 upravující přípravu žáků, kteří jsou rodinnými příslušníky osoby se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie
Finanční dopad se očekává po vstupu ČR do EU, odhad dopadu nelze v tuto chvíli provést - s ohledem na v současné době neznámý počet těchto žáků)
- zavedení zkráceného studium pro získání středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Vedle zvýšení prostupnosti celého vzdělávacího systému je možné předpokládat i nepříliš významný dopad do veřejných rozpočtů. Tento dopad bude s velkou pravděpodobností kompenzován útlumem opakovaného studia za účelem získání další maturity či výučního listu v klasické denní formě vzdělávání.

- zavedení nové podoby školského rejstříku

Předpokládaný dopad zavedení nové podoby školského rejstříku nebude významný – na pořízení softwarového vybavení pro vedení školského rejstříku se předpokládá 0,5 mil. Kč (zavedení školského rejstříku nebude spojeno s navýšením počtu zaměstnanců MŠMT).

Finanční náklady státního rozpočtu spojené s přijetím tohoto zákona budou řešeny v rámci limitů finančních prostředků kapitoly 333.

B. Zvláštní část

K § 1

Ustanovení vymezuje předmět zákonné úpravy.

Zákon pracuje s pojmy vzdělávání a vzdělání s tím, že „vzděláváním“ se rozumí proces a „vzděláním“ výsledek, tj. úspěšné ukončení procesu vzdělávání. Tímto vymezením se zákon odlišuje od terminologie použité v čl. 33 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), kde je uvedeno, že „Každý má právo na vzdělání“, tedy na výsledek vzdělávání, ten ovšem nelze z různých důvodů každému zaručit, a to např. z důvodů studijního neúspěchu, nedostatku předpokladů pro dané studium, ztráty zdravotní způsobilosti ke studiu v příslušném oboru vzdělání apod. Pro potřeby tohoto zákona je tedy pojem „vzdělání“ uvedený v Listině chápán jako „vzdělávání“ ve smyslu procesu i „vzdělání“ ve smyslu výsledku, tj. úspěšného ukončení tohoto procesu završeného obvykle dosažením stupně vzdělání.

K § 2

Stanovené zásady vzdělávání naplňují zejména ustanovení čl. 33 Listiny základních práv a svobod, čl. 28 Úmluvy o právech dítěte, Rámcové úmluvy o ochraně práv národnostních menšin a dalších přijatých strategických dokumentů.

Důraz je kladen na rovnost vzdělávacích příležitostí pro všechny a odstranění překážek, které by tomu bránily, respektování vzdělávacích potřeb jednotlivců při vzdělávání, kvalitu vzdělávacího procesu a na možnost vzdělávat se a obnovovat, popř. získávat nové poznatky po celou dobu života, a to v prostředí vzájemné úcty, respektu ke všem osobám, které se účastní vzdělávání, prosazování principů názorové snášenlivosti, solidarity a vytváření mechanismů a opatření proti projevům diskriminace a netolerance ve všech jejich projevech. Je zdůrazněn zákaz diskriminace zejména pokud jde o přístup ke vzdělávání, což vyplývá z čl. 2 odst. 1 písm. a) Úmluvy o právech dítěte a čímž je naplňováno i doporučení Výboru OSN pro práva dítěte o začlenění zákazu diskriminace do všech příslušných právních norem, které se týkají dětí. Zároveň je tím zdůrazněno úsilí o zabezpečení přístupu ke vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, apod. Dále je výslovně zakotvena možnost každého vzdělávat se po dobu celého života, a to při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání, čímž je deklarován princip celoživotního učení.

Dále je zakotvena zásada bezplatnosti základního a středního vzdělávání ve veřejných školách, tedy školách zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí. Naopak vyšší odborné vzdělávání zůstává ve veřejných vyšších odborných školách i nadále vzděláváním poskytovaným za úplatu. Nejvyšší možná úplata bude jako dosud stanovena prováděcím právním předpisem.

Pokud jde o soulad této zásady s Ústavou České republiky ve věci poskytování bezplatného vzdělávání v základních a středních školách ve spojení se zřizovatelskými kompetencemi obcí a krajů, lze konstatovat následující. Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina“) v čl. 33 odst. 2 mimo jiné stanoví základní právo občanů na bezplatné vzdělání v základních a středních školách. K tomu platí též zásada vyjádřená v čl. 41 odst. 1 Listiny, podle níž se práv uvedených v

čl. 33 lze domáhat jen v mezích zákonů příslušné ustanovení Listiny provádějících. Pravidlo bezplatnosti vzdělání je nepochybné v případě škol státních, tedy zřizovaných státem, resp. jeho organizačními složkami, a to i ve vztahu k čl. 33 odst. 3 Listiny, kde se o vzdělání poskytovaném za úplatu jako o výjimce z pravidla bezplatnosti hovoří jen ve spojení s jinými školami než státními, a z něhož lze též dovodit, že na školách zřízených osobami z oblasti soukromého práva, tedy na tzv. školách soukromých, popřípadě církevních lze úplatu za vzdělání, tzv. školné, požadovat.

Složitější je otázka úplaty za vzdělávání v základních a středních školách zřizovaných obcemi a kraji, tedy ve smyslu hlavy sedmé Ústavy územními samosprávnými celky - veřejnoprávními korporacemi. I zde však platí závěr o bezplatnosti vzdělávání, neboť působnost tyto školy zřizovat již stát zásadně nemá (přešla právě na kraje a obce) a pokud bychom přijali výklad připouštějící možnost úplaty na obecních a krajských školách, nebylo by právo občanů na bezplatné vzdělání ve smyslu čl. 33 odst. 2 Listiny možno vůbec realizovat. To by bylo též v rozporu s čl. 4 odst. 4 Listiny obsahujícím interpretační pravidlo pro užívání ustanovení o mezích základních práv a svobod tak, aby bylo "...šetřeno jejich podstaty a smyslu.". Ke stejnému závěru o bezplatnosti vzdělávání na obecních a krajských školách vede i skutečnost, že ve sféře veřejného práva se nepostupuje podle zásady "co není zakázáno, je dovoleno", přičemž obce a kraje nepochybně spadají do této sféry a není zákonná norma, která by jim, resp. školám jimi zřízeným, obecně povolovala vybírání školného.

V neposlední řadě platí řada mezinárodněprávních závazků ČR vyplývajících např. z Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech č. 120/1976 Sb. ("...zabezpečit svobodně přístupné základní vzdělání.."; "...středoškolské vzdělání...všeobecně umožněno a zpřístupněno pro všechny... zejména postupným zaváděním bezplatného vzdělání"; vyšší vzdělání ..rovněž zpřístupněno pro všechny... zejména postupným zaváděním bezplatného vzdělání"), popřípadě z Úmluvy o právech dítěte č. 104/91 Sb. ("...bezplatné základní vzdělání.."; "...střední vzdělání ... přijatelné a dostupné pro každé dítě.."; "státy...přijímají jiná opatření jako je zavádění bezplatného vzdělání.."). Rovněž Ústavní soud ČR v nálezu publikovaném pod č. 49/1994 Sb., dospěl k názoru, že právo na bezplatné základní a středoškolské vzdělání má nepodmíněnou povahu, což dovodil zejména z Listinou zakotveného pravidla bezplatnosti vzdělání s použitím interpretačního pravidla o šetření mezi základních práv a svobod dle čl. 4 odst. 4 Listiny, a to mj. i s ohledem na mezinárodněprávní závazky ČR.

Druhý odstavce pak stanoví obecné cíle vzdělávání, a to společně pro veškeré vzdělávací aktivity podle tohoto zákona. Uvedením obecných cílů vzdělávání zákonem stanovuje předkladatel základní priority státu v oblasti vzdělávání, které jsou považovány za zásadní, neopominutelné a závazné pro školy a školská zařízení všech zřizovatelů.

Zaměření cílů vychází i z požadavků na cíle vzdělávání v zemích Evropské unie. Při stanovování obecných (i konkrétních) cílů vzdělávání se respektují úkoly stanovené v Rozhodnutí Rady 63/266/EEC ze dne 2. dubna 1963, kterým se stanoví obecné zásady zavádění společné politiky odborného vzdělávání a které požaduje umožnit každému, aby si osvojil technické znalosti a dovednosti nezbytné pro výkon daného povolání a dosáhl co nejvyšší možné úrovně vzdělání. Dále požaduje, aby vzdělávání směřovalo k rozvoji intelektuálních schopností, tělesných dispozic a občanského vědomí jedince, podpořilo získání vědomostí ze všech základních oblastí lidské činnosti a lidského bytí. Cílem vzdělávání je rovněž podpořit vědomí národní identity, ale současně evropské a celosvětové sounáležitosti, vypěstovat úctu k ostatním národům a jejich kultuře a hodnotám, které byly v průběhu vývoje lidstva vytvořeny, pochopit podstatu svobody, demokracie, lidských práv, princip rovnosti žen a mužů apod. a naučit se uplatňovat je. Zohledňuje se Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin a další mezinárodní úmluvy, dále Usnesení Rady a zasedání ministrů školství v rámci Rady ze dne 24.května 1988 o výchově k ochraně životního

prostředí a Závěry Rady a zasedání ministrů školství v rámci Rady ze dne 1. června 1992 o rozvoji ekologického vzdělávání.

Zásady i obecné cíle vzdělávání by měly sloužit především k uplatnění např. při přípravě rámcových a školních vzdělávacích programů, dále jako výkladové pravidlo pro uskutečňování i hodnocení vzdělávání, a to jak ze strany jednotlivých škol a školských zařízení, např. ze strany České školní inspekce, a také jako východisko pro zpracování koncepčních materiálů v oblasti školství.

V odstavci 3 je výslovně deklarováno, že vzdělávání podle tohoto zákona je veřejnou službou.

K § 3

Ustanovení vymezuje systém vzdělávacích programů, podle kterých se uskutečňuje vzdělávání podle tohoto zákona.

Nově se zavádí Národní program vzdělávání jako základní kurikulární dokument, který bude po projednání s příslušnými sociálními partnery a kraji stanovovat ministerstvo a který bude rozpracovávat cíle vzdělávání stanovené tímto zákonem, stanovovat nezbytné prostředky k jejich dosažení a obsahy vzdělávání pro jednotlivé oblasti vzdělávání.

Rámcové vzdělávací programy, které obsahují státem stanovený povinný obsah a rámec vzdělávání, bude vydávat ministerstvo, a to pro každý obor vzdělání v základním a středním vzdělávání, a pro předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání (zavedení standardu vzdělávání). Rámcové vzdělávací programy budou závazné pro tvorbu a obsah školních vzdělávacích programů, podle nichž se uskutečňuje vzdělávání v konkrétní škole nebo školském zařízení, a v nichž se škola nebo školské zařízení může profilovat.

Rámcové vzdělávací programy se zároveň stanou závazným kritériem pro krajské úřady při stanovení výše finančních prostředků pro školy a školská zařízení přidělovaných podle § 160 až 162 tohoto zákona.

Vzdělávání, které není výslovně uvedeno v ustanovení § 3 odst. 2 a pro které nebude stanoven rámcový vzdělávací program (např. zájmové vzdělávání a vzdělávání ve školských zařízeních), se uskutečňuje pouze podle školního vzdělávacího programu.

Odlišně jsou upraveny vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání s ohledem na to, že toto vzdělávání je součástí terciárního vzdělávání. Vzdělávání v každém oboru vzdělání v jednotlivé vyšší odborné škole se uskutečňuje podle vzdělávacího programu zpracovaného danou vyšší odbornou školou a akreditovaného ministerstvem na základě stanoviska Akreditační komise, která posoudí jeho obsahovou stránku.

Soustava oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání bude oproti současnému stavu stanovena nařízením, které vydá vláda, a to z toho důvodu, aby se v rámci své zákonné působnosti mohly na její podobě podílet i jiné resorty než ministerstvo. Zároveň se počítá s tím, že při přípravě této soustavy oborů vzdělání bude ministerstvo výrazně spolupracovat se všemi relevantními sociálními partnery (s příslušnými ústředními odborovými orgány, příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností a kraji).

Oproti současnému stavu zákon opouští rozdělení oborů na studijní a učební, a užívá souhrnný pojem obor vzdělání. Nově budou v soustavě oborů zahrnuty také obory vyššího odborného vzdělávání.

Dnešní studijní a učební obory a jejich zaměření budou do soustavy oborů vzdělání transformovány tak, aby navazovaly na připravovaný katalog povolání, který připravuje

Ministerstvo práce a sociálních věcí s tím, že dojde ke snížení jejich počtu. Z řady dnešních studijních nebo učebních oborů, které jsou charakterizovány obsahovou příbuzností, společným základem učiva, podobnými nároky na vybavení školy a potřebnou kvalifikaci pedagogických pracovníků, ale zejména obdobnou uplatnitelností na trhu práce, se v souladu s trendem vývoje požadavků trhu práce stanou širěji profilované obory vzdělání.

V rámci přípravy jednotlivých rámcových vzdělávacích programů (především pro odborné vzdělávání) a přípravy soustavy oborů vzdělání počítá ministerstvo také s významnou spoluprací se všemi relevantními sociálními partnery, která je v návrhu zákona výslovně vyjádřena.

K § 4

Rámcový vzdělávací program, který bude vymezovat zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání, a to všeobecného a odborného podle zaměření daného oboru vzdělání, podmínky pro jeho uskutečňování a profesní profil absolventa oboru vzdělání. Rámcový vzdělávací program je závazným dokumentem pro vypracování školního vzdělávacího programu v příslušném oboru vzdělání a bude plnit úlohu standardizovaného nástroje pro zaručení kompatibility obsahového jádra vzdělání pro absolventy odpovídajících školních vzdělávacích programů škol všech zřizovatelů. Rámcové vzdělávací programy budou vytvářeny i s ohledem na podmínky stanovené v Rozhodnutí Rady 63/266/EEC ze dne 2. dubna 1963, kterým se stanoví obecné zásady zavádění společné politiky odborného vzdělávání. Cílem bude mimo jiné dosáhnout harmonizace standardů a vzájemného uznávání certifikátů. Ze stanovených nezbytných atributů v rámcovém vzdělávacím programu se bude vycházet při stanovení výše výdajů na vzdělávání v daném oboru vzdělání a ministerstvo z něj bude vycházet rovněž při udělování schvalovacích doložek učebnicím.

Rámcové vzdělávací programy vydává ministerstvo po projednání s věcně příslušnými ministerstvy. Rámcové vzdělávací programy zdravotnických oborů budou vydávány po projednání s Ministerstvem zdravotnictví. Rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání bude ministerstvo před jejich vydáním konzultovat a projednávat s příslušnými sociálními partnery, a to zejména příslušnými ústředními odborovými orgány a příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností, a to v rozsahu jejich působnosti, a dále s kraji.

Samostatně (ovšem po projednání s ministerstvem) vydají rámcové vzdělávací programy Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti pro školy ve své působnosti.

Každý rámcový vzdělávací program bude zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup, zejména na internetových stránkách ministerstva.

Je nutné počítat s tím, že tvorba jednotlivých rámcových vzdělávacích programů si může vyžádat delší časové období. V přechodných ustanoveních zákona (§185) je stanoveno, že školy budou postupovat podle rámcových vzdělávacích programů (resp. podle školních vzdělávacích programů zpracovaných na jejich základě) od 1. září, které následuje po uplynutí dvou let ode dne jejich vydání, a to s účinností od prvního ročníku. Toto ustanovení má zaručit jednak dostatečně dlouhé časové období pro školy, aby se mohly na změnu připravit a zpracovat školní vzdělávací programy, jednak zaručuje žákům, kteří začali studovat podle dosavadních učebních dokumentů, ochranu jejich práv.

Zároveň je výslovně stanoveno, že do doby vydání rámcových vzdělávacích programů zůstávají v platnosti učební dokumenty vydané a schválené podle dosavadních právních předpisů a je umožněno tyto učební dokumenty měnit a doplňovat tak, aby byl obsah vzdělávání v souladu s tímto zákonem (např. s požadavky na společnou část maturitní zkoušky).

Konečně je v § 4 odst. 3 stanoveno, že již vydané rámcové vzdělávací programy bude možné v závažných případech měnit i v průběhu školního roku, změny však musí být oznámeny s dostatečným časovým předstihem, aby se na ně školy mohly řádně připravit.

K § 5

Školní vzdělávací program je pedagogický dokument, podle něhož se bude uskutečňovat výuka v konkrétní škole a který škola stanoví podle svých záměrů a potřeb, požadavků regionu, žáků, studentů nebo jejich zákonných zástupců apod., a nese za něj odpovědnost.

Školní vzdělávací program však musí respektovat rámcový vzdělávací program. Ve školním vzdělávacím programu může být obsah vzdělávání uspořádán nejen do předmětů, ale i do jiných ucelených částí učiva, a to například modulů.

Pokud jde o vztah rámcového a školního vzdělávacího programu, je zřejmé, že například v oborech vzdělání zdravotnického zaměření bude rámcový vzdělávací program více určující a zdravotnickým školám bude ponechána podstatně menší možnost vlastního dopracování obsahu učiva a jeho realizace, což vyplývá z nutnosti zajistit a garantovat takové vzdělání, které umožní absolventům zdravotnických škol kvalitně zajistit péči o zdraví lidí.

Školní vzdělávací program pro vzdělávání ve školském zařízení, jakým je například středisko volného času, školní klub, domov mládeže, apod. zpracovává školské zařízení. Pro toto vzdělávání nebude stanoven rámcový vzdělávací program, protože jde o specifické vzdělávání s často s úzkou vazbou na místní podmínky. Zákon však stanoví, které náležitosti má tento školní vzdělávací program obsahovat. Jde o to, aby i toto vzdělávání probíhalo na dostatečně kvalitní úrovni a v přiměřených podmínkách.

Školní vzdělávací program stanoví ředitel školy po projednání se školskou radou (uvedeno v § 168). Souhlas zřizovatele se školním vzdělávacím programem byl na základě připomínek ze strany krajů a některých resortů vypuštěn z návrhu.

Školní vzdělávací program musí být zpřístupněn veřejnosti, aby měl každý (především žáci a studenti, jejich zákonní zástupci a uchazeči o studium) možnost seznámit se s obsahem programu. Zároveň je výslovně zakotveno právo každého nahlížet do školního vzdělávacího programu a činit si z něj opisy a výpisy. Dále se každému umožňuje obdržet za cenu v místě obvyklou kopii školního vzdělávacího programu nebo jeho části (cena v místě obvyklá se samozřejmě vztahuje k ceně za kopii).

Naopak návrh neřeší a ani řešit nemůže případnou autorskoprávní ochranu školních vzdělávacích programů. Skutečnost, zda konkrétní školní vzdělávací program je autorským dílem a zda tedy požívá ochranu podle autorskoprávních předpisů, je nutné vždy posoudit podle těchto právních předpisů, a nelze tuto otázku ošetřit školskými právními předpisy.

Soulad školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem a s požadavky stanovenými právními předpisy (např. s obecnými cíli vzdělávání podle § 2) bude v rámci své inspekční činnosti sledovat Česká školní inspekce.

K § 6

Ustanovení stanoví náležitosti vzdělávacího programu pro vyšší odborné vzdělávání, které musí tento program obsahovat a které jsou posuzovány při akreditaci a při zápisu do školského rejstříku.

Tyto programy musí být rovněž zpřístupněny veřejnosti, a to na přístupném místě ve škole. Režim nahlížení a pořizování výpisů, opisů a kopií je obdobný jako v případě školních vzdělávacích programů.

V souladu s §185 odst. 2 se učební dokumenty vyšších odborných škol vydané podle dosavadních právních předpisů budou považovat za vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání podle tohoto zákona akreditované na dobu tří let (což je obvykle jeden vzdělávací cyklus) od nabytí jeho účinnosti.

K § 7

Ustanovení vymezuje vzdělávací soustavu a druhy škol a školských zařízení podle tohoto zákona.

Je stanoveno, že za školu podle tohoto zákona se považuje vzdělávací instituce, která poskytuje vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3, tedy vzdělávání, jehož obsah, kvalita a výstup jsou garantovány státem. To znamená, že školou podle tohoto zákona nejsou vzdělávací instituce, které poskytují jiné, neformální vzdělávání (např. jazykové kurzy uskutečňované na základě živnostenského oprávnění); tyto vzdělávací instituce nespadají do působnosti tohoto zákona.

Je stanoveno, že se školy člení na druhy. Proti současnému stavu jde o změnu, která má vnést do třídění určitý řád. Členění na druhy škol podle zákona č. 29/1984 Sb. bylo dosud jen u středních škol (gymnázia, střední odborná učiliště a střední odborné školy). Střední odborné školy se dále členily na typy škol, ale v dalších oblastech vzdělávání se druhy ani typy škol neuváděly. Typy škol pro účely jejich označování stanoví ministerstvo vyhláškou (to znamená, že i nadále budou moci např. střední školy nést název „střední průmyslová škola“, „hotelová škola“, „obchodní akademie“ apod., přestože po právní stránce se bude jednat o střední školu).

Ustanovení zahrnuje do kategorie škol i některé školské instituce dosud zařazené v zákoně č. 76/1978 Sb. mezi předškolní nebo školská zařízení, a to mateřskou školu a jazykovou školu s právem státní jazykové zkoušky. Terminologická návaznost předškolního zařízení a mateřské školy je stanovena v § 185 odst. 12.

Aby byla zachována kontinuita současného rozlišování středních škol (především pro účely jejich označování), zachovává se formální členění středních škol na gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště.

Zároveň je v ustanovení § 185 odst. 3 právně ošetřena terminologická změna v novém vymezení druhů a typů škol, zejména škol speciálních.

Za školské zařízení podle tohoto zákona je považována instituce, která poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách, a dále školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo preventivně výchovnou péči. Činnost jednotlivých druhů školských zařízení je popsána v § 115 až 120. Typy jednotlivých druhů školských zařízení pak budou stanoveny vyhláškou ministerstva.

Specifika činnosti školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo preventivně výchovnou péči jsou upravena zvláštním zákonem č. 109/2002 Sb. Jejich právní postavení, financování, kompetence k jejich zřizování apod. jsou však řešeny tímto zákonem. K uvedenému lze říci, že pokud zákon č. 109/2002 Sb. nestanoví jinak, vztahuje se i na tato školská zařízení tento zákon.

Toto ustanovení konečně stanoví, že zápis školy nebo školského zařízení do školského rejstříku je nezbytnou podmínkou výkonu činnosti školy nebo školského zařízení podle tohoto zákona.

V odstavci 7 je pak zajištěna provázanost návrhu školského zákona s návrhem zákona o pedagogických pracovnících, neboť je zde výslovně uvedeno, že vzdělávání ve školách a školských zařízeních zajišťují pouze pedagogičtí pracovníci vymezení v zákoně o pedagogických pracovnících.

K § 8

Ustanovení vymezuje právní postavení škol a školských zařízení.

Návrh vychází z dosavadních právních předpisů a ze změn provedených v právním postavení obecních škol a školských zařízení v souvislosti s druhou etapou reformy veřejné správy, tedy s jejich povinným přechodem na právní subjektivitu k 1.1.2003 na základě zákona č.284/2002 Sb.

Návrh zákona předpokládá, že školy a školská zařízení budou (až na výjimky uvedené v § 8 odst. 3 a 4) právníckými osobami.

Právní formu školy nebo školského zařízení stanoví zákon s ohledem na potřebu míry jejich právní a pedagogické autonomie, s přihlédnutím k různému právnímu postavení zřizovatelů a k tomu, aby podmínky pro činnost škol a školských zařízení různých zřizovatelů byly srovnatelné, pokud zajišťují obdobné vzdělávání a související služby.

Návrh respektuje stávající právní postavení škol a školských zařízení všech zřizovatelů. Jako fakultativní řešení nabízí všem zřizovatelům možnost využití nové právní formy – školské právnícké osoby. Předpokládáme, že forma školské právnícké osoby by mohla být využita zejména školami a školskými zařízeními církevních zřizovatelů, pro něž dosud v právním řádu není vhodná právní forma.

Je nutné zdůraznit, že právní forma školy nebo školského zařízení nebude mít vliv na samotnou činnost škol a školských zařízení a jejich financování. Návrh zákona v tomto ohledu tedy nespojuje s nevyužitím právní formy školské právnícké osoby žádné negativní důsledky.

Z tohoto ustanovení dále vyplývá, že školu a školské zařízení podle tohoto zákona může zřídit jakákoliv fyzická či právnícká osoba bez ohledu na své státní občanství či státní příslušnost. Uvedené je důležité především vzhledem k nutnosti zajištění svobody volného pohybu služeb v rámci Evropské unie.

Dále je stanoveno, že jménem státu vykonává funkci zřizovatele škol a školských zařízení pouze ministerstvo, Ministerstvo obrany, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zahraničních věcí, a to v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

Ustanovení odstavce 7 umožňuje, aby právnícká osoba vykonávala činnost více škol nebo školských zařízení, a to v libovolné kombinaci.

V odstavci 8 jsou uvedeny náležitosti názvu právnícké osoby nebo organizační složky státu, které vykonávají činnost škol a školských zařízení podle tohoto zákona. Na rozdíl od současného stavu, kdy se v názvu uvádí i sídlo školy, nebude nadále označení sídla vyžadováno. Navrhuje se, aby název obsahoval pouze označení druhu nebo typu školy, popřípadě druhu nebo typu školského zařízení, je však možné, aby byl název doplněn dalším upřesňujícím přívlastkem charakterizujícím zaměření právnícké osoby. Ke zjednodušení názvu by tak mohlo dojít např. v případě právníckých osob, které kumulují více typů středních škol (např. místo Střední odborná škola, Střední odborné učiliště, Odborné učiliště a Učiliště Liberec lze použít pouze název Střední škola Liberec). Přívlastky, které může škola nebo zřizovatel použít, nejsou normovány, měly by však být skutečně upřesňující vzhledem k činnosti školy nebo školského zařízení. Podobně se postupuje při stanovení názvu školského zařízení. Součástí názvu může být také čestný název udělený ministerstvem.

K § 9 až 11

Významným nástrojem řízení vzdělávací soustavy, jsou dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy na úrovni České republiky a na úrovni jednotlivých krajů. Výchozí bod pro zpracování dlouhodobého záměru České republiky, který bude zpracovávat ministerstvo, je Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (tzv. Bílá kniha).

Cílem dlouhodobého záměru na úrovni České republiky je udržet i v nových podmínkách organizace veřejné správy soudržnost vzdělávacího systému České republiky jako celku. Dlouhodobý záměr na úrovni České republiky bude vymezovat priority vzdělávací soustavy jako

celku ve střednědobém výhledu a způsob jejich realizace a podpory, a bude formulovat hlavní koncepční záměry pro další rozvoj vzdělávací soustavy.

Dlouhodobý záměr na úrovni České republiky zpracovává ministerstvo a předkládá jej vládě k projednání. Ministerstvo projednává dlouhodobý záměr s příslušnými ústředními odborovými orgány, příslušnými organizacemi zaměstnavatelů s celostátní působností a s kraji.

Na dlouhodobý záměr na úrovni České republiky pak budou navazovat dlouhodobé záměry na úrovni jednotlivých krajů, které jej budou rozpracovávat pro specifické podmínky a potřeby daného regionu. Zákon rámcově vymezuje náležitosti dlouhodobých záměrů na úrovni kraje v zájmu jednotnosti zpracování těchto záměrů.

Dlouhodobý záměr na úrovni kraje zpracovává krajský úřad v přenesené působnosti s ohledem na to, že jeho cílem je postihnout všechny oblasti vzdělávání a školských služeb v daném kraji, včetně škol a školských zařízení zřizovaných obcemi či svazky obcí a soukromými a církevními zřizovateli. Nejedná se tedy pouze o záležitosti spadající do samostatné působnosti krajů, přesto se samozřejmě předpokládá, že krajská samospráva se na přípravě dlouhodobých záměrů bude výrazně podílet. Část dlouhodobého záměru týkající se vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem, bude rada kraje předkládat zastupitelstvu kraje ke schválení. Příprava obou úrovní dlouhodobých záměrů bude časově, postupem zpracování i strukturou navzájem propojena. Příprava obou dokumentů bude nadále tvořit jediný mechanismus, který bude zaručovat respektování regionálních rozdílů a záměrů při zachování spojitosti vzdělávacího systému jako celku. Uvedené vyplývá z kompetence ministerstva stanovit vyhláškou rámcovou strukturu, obsah a postup při zpracování dlouhodobých záměrů a termíny jejich předkládání.

Termín vypracování dlouhodobých záměrů obou úrovní, které navážou na již vydané dlouhodobé záměry, stanoví § 185 odst. 4. Zákon zároveň zjednodušuje mechanismus zpracování dlouhodobých záměrů v tom, že se nebudou po uplynutí stanovené lhůty zpracovávat vždy nové materiály, ale původní se pouze zhodnotí a v případě potřeby upraví či doplní.

Dlouhodobým záměrům svěřuje zákon významnou úlohu. Například budou určujícím kritériem v rámci rozhodování o zápisu do školského rejstříku, dále jsou závazným kritériem pro stanovení výše krajských normativů a budou rozhodujícím nástrojem pro koncepci rozvoje vzdělávací soustavy.

O stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České republiky bude každoročně zpracována výroční zpráva ministerstvem a o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v jednotlivých krajích krajskými úřady. V těchto zprávách by mělo být mimo jiné zhodnoceno naplňování dlouhodobých záměrů.

Souhrnné poznatky o stavu vzdělávací soustavy vycházející z inspekční činnosti budou obsaženy rovněž ve výroční zprávě České školní inspekce (§ 174).

Výroční zprávu o činnosti školy budou stejně jako dosud zpracovávat také ředitelé základních, středních a vyšších odborných škol za příslušný školní rok.

Výroční zprávy jsou zároveň nástrojem hodnocení vzdělávání na všech jeho úrovních.

Dlouhodobé záměry, jakož i výroční zprávy budou zveřejňovány způsobem umožňujícím dálkový přístup.

K § 12

V hodnocení školy dochází k úpravě. Kromě již známého hodnocení školy ze strany České školní inspekce se nově zavádí vlastní hodnocení školy, které je jednak východiskem pro zpracování výroční zprávy a jednak jedním z podkladů pro hodnocení Českou školní inspekci.

Strukturu, pravidla a termíny vlastního hodnocení školy stanoví vyhláškou ministerstvo, aby byla zachována jednotnost postupu a zpracování.

Pokud se ve školských zařízeních uskutečňuje vedle školských služeb také vzdělávání (např. dětské domovy, domovy mládeže, školní družiny a školní kluby), bude Česká školní inspekce hodnotit úroveň tohoto vzdělávání. V případě školských zařízení poskytujících výlučně školské služby (např. zařízení školního stravování) bude Česká školní inspekce vykonávat pouze státní a veřejnosprávní kontrolu.

Hodnocení školy a školského zařízení může provádět také jejich zřizovatel, požaduje se však, aby kritéria, podle nichž bude školu nebo školské zařízení hodnotit, byla předem veřejně známá.

K § 13 a 14

Obecně platí, že vyučovacím jazykem ve školách je jazyk český, výjimky může povolit ministerstvo (jde např. o případy dvojjazyčných gymnázií nebo škol zřízených na základě mezinárodních dohod). Ve vyšších odborných školách lze vyučovat i v cizím jazyce.

V souladu s článkem 25 Listiny základních práv a svobod a v souladu s Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin (Sdělení MZV č. 96/1998 Sb.) je příslušníkům národnostních menšin za splnění stanovených podmínek garantováno právo na vzdělávání v mateřském jazyce a stanovena povinnost obce, kraje a ministerstva toto právo naplnit.

Zákon stanoví, že národnostní školství je garantováno při splnění zákonných podmínek v těch obcích, ve kterých je v souladu s § 117b zákona o obcích zřízen výbor pro národnostní menšiny (tedy v obcích, v nichž bylo při minulém sčítání lidu přihlášeno k dané národnostní menšině alespoň 10% obyvatel). Uvedené řešení je v souladu se zněním článku 14 Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin, který stanoví, že „smluvní strany v oblastech obývaných příslušníky národnostních menšin tradičně nebo ve značném množství usilují, pokud existuje dostatečný požadavek, zajistit, pokud je to možné a v rámci svého vzdělávacího systému, aby příslušníci národnostních menšin měli odpovídající možnosti pro výuku menšinového jazyka nebo získávání vzdělání v tomto jazyce, přičemž toto vzdělávání nesmí být na újmu učení se úřednímu jazyku nebo výuce v tomto jazyce.“

Ustanovení dále stanoví minimální počty dětí a žáků ve školách a třídách národnostních menšin, který je výrazně snížen proti poměrům stanoveným pro majoritní populaci. Režim výjimek z těchto minimálních počtů je pak upraven v § 23.

Ustanovení umožňuje participaci více zřizovatelů na zajištění vzdělávání příslušníků národnostních menšin.

Dále se zavádí možnost, aby pro podporu zájmů příslušníků národnostních menšin mohl ředitel školy se souhlasem zřizovatele stanovit v rámci školního vzdělávacího programu předměty nebo jejich části, v nichž bude možno výuku organizovat dvojjazyčně, a to také v jazyce národnostní menšiny.

Dále se stanoví, že vysvědčení, výuční listy a diplomy o absolutoriu se ve školách, kde se vyučuje v jazyce národnostní menšiny, vydávají dvojjazyčně, tj. v jazyce českém i v jazyce národnostní menšiny.

Na specifika vzdělávání v jazyce národnostní menšiny je pamatováno také v pasáži o maturitní zkoušce (zejména § 81).

K § 15

Výuku náboženství ve školách je podle čl. 16 Listiny základních práv a svobod třeba upravit zákonem. Článek 14 Listiny však uvádí požadavek stanovit poměry výuky náboženství ve státních školách, těchto škol je však po provedené reformě veřejné správy velmi málo. Lze se domnívat, že ústavodárce v době vzniku Listiny měl na mysli školy, které nejsou soukromé nebo církevní. Ustanovení o vyučování náboženství ve školách vychází ze současné úpravy dané vnitřním předpisem ministerstva s tím, že náboženství se ve veřejných školách vyučuje jako nepovinný předmět, pokud se k předmětu náboženství realizovanému danou církví nebo náboženskou společností přihlásí v daném školním roce nejméně 7 žáků školy. Ustanovení umožňuje rovněž spojit k výuce náboženství žáky z několika ročníků jedné školy, popřípadě více škol do jedné skupiny, nejvýše však do počtu 30 žáků v jedné třídě.

V případě zájemců o výuku náboženství s různým vyznáním se předpokládá dohoda se zástupci příslušných církví o obsahu a způsobu výuky a zastoupení vyučujících z jednotlivých církví s vedením školy. Stanoví se rovněž, že výuku náboženství mohou organizovat pouze registrované církve nebo náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva vyučovat náboženství podle zákona č.3/2002 Sb., ve znění Nálezu Ústavního soudu 4/2003 Sb.

Ve druhém odstavci je deklarováno, že výuku náboženství provádějí podle příslušných ustanovení zákoníku práce pouze zástupci církví nebo náboženských společností, kteří splňují předpoklady pro výkon činnosti učitele náboženství podle návrhu zákona o pedagogických pracovnících, a to v pracovněprávních vztazích k příslušné škole. V zákoně, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, který je předkládán současně se školským zákonem, je v Čl. I navrženo zrušení příslušného ustanovení zákona č. 218/1949 Sb., které stanovilo povinnost duchovních vyučovat náboženství ve školách bezplatně.

K § 16

V tomto ustanovení jsou vymezeny kategorie dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, jimiž se rozumí zdravotní postižení, zdravotní znevýhodnění a sociální znevýhodnění. Tyto pojmy jsou definovány pouze pro účely tohoto zákona, tzn. pro účely případné úpravy vzdělávacího procesu pro jednotlivé kategorie dětí, žáků a studentů. Z tohoto důvodu vymezení těchto kategorií nemusí v plném rozsahu odpovídat definicím v jiných právních předpisech, např. předpisech pro účely státní sociální podpory apod. Vzdělávací potřeby těchto žáků diagnostikuje školské poradenské zařízení.

Vychází se z předpokladu, že jde o děti, žáky a studenty, které je třeba vzdělávat při použití zvláštních forem a metod, jež odpovídají jejich potřebám, a kteří mají právo na vytvoření zvláštních podmínek při vzdělávání, tj. takových nezbytných podmínek, které zejména žákům s některým druhem postižení nebo znevýhodnění umožní překonat tento handicap.

Ustanovení dále zakotvuje práva dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním vzdělávat se způsobem, který odpovídá jejich potřebám, a s využitím takových speciálních pomůcek, které toto vzdělávání umožní. Dětem, žákům a studentům se zdravotním postižením budou speciální učebnice, speciální didaktické a kompenzační pomůcky poskytovány bezplatně za podmínek stanovených § 27. Tímto se naplňuje i čl. 23 Úmluvy o právech dítěte, pokud jde o právo jedince se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním na zvláštní péči, výchovu a profesní přípravu, aby mohl žít plným a důstojným životem a dosáhnout nejvýše možného stupně samostatnosti, nejvyššího možného vzdělání a sociálního začlenění.

Oproti platné právní úpravě se již nepočítá se samostatným odděleným systémem speciálního školství jako dosud, s výjimkou pomocné školy označované v předkládaném zákoně jako základní škola speciální; děti, žáci a studenti se zdravotním postižením a sociálním

znevýhodněním budou integrováni v případech, kdy to bude možné a žádoucí, do běžných škol, v jednotlivých školách však mohou být zřizovány i jednotlivé třídy, v nichž se bude uskutečňovat vzdělávání těchto osob s využitím zejména forem a metod vzdělávání přizpůsobených jejich potřebám, nebo mohou být zřizovány celé školy, které budou specializovány na jejich vzdělávání (dnešní zvláštní škola může být nadále zřizována jako samostatná instituce, ale s názvem základní škola, která bude poskytovat vzdělávání podle upraveného vzdělávacího programu pro základní vzdělávání).

Jsou zohledněny Závěry ze zasedání Rady a zasedání ministrů školství v rámci Rady dne 14. května 1987 týkající se programu evropské spolupráce při integraci postižených dětí do běžných škol a Usnesení Rady a zasedání ministrů školství v rámci Rady ze dne 31. května 1990 týkající se integrace dětí a mládeže s postižením do běžných systémů vzdělávání. Vytvoření zvláštních podmínek při vzdělávání, které odpovídá a vyhovuje těmto dětem, žákům a studentům ve vzdělávání, se objevuje i v dalších částech zákona, např. při úpravě podmínek přijímání do středních a vyšších odborných škol, při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou atd.

K § 17

Školám a školským zařízením se ukládá povinnost pečovat o rozvoj nadání dětí, žáků a studentů.

K rozvoji nadání dětí, žáků a studentů nebo školy lze například uskutečňovat rozšířenou výuku některých předmětů nebo skupin předmětů. Výslovně se také umožňuje odlišná úprava organizace vzdělávání ve třídách se sportovním zaměřením nebo žákům vykonávajícím sportovní přípravu.

Mimořádně nadaným žákům a studentům se výslovně umožňuje dosáhnout požadovaného vzdělání v kratší než standardní době, např. přeskočením ročníku, pokud prokáží požadované vědomosti za ročník, který nebudou absolvovat. Pokud je žákovi umožněno přeskočit některý ročník základní školy, ukončí sice dříve základní vzdělávání, avšak příslušnou část povinné školní docházky plní dále ve střední škole.

K § 18 a 19

Ustanovení umožňuje žákům nebo studentům se speciálními vzdělávacími potřebami a také mimořádně nadaným vzdělávat se podle individuálního studijního plánu. Individuální studijní plán stanoví takovou organizaci vzdělávání žáka nebo studenta, aby se mohl s ohledem na svůj handicap nebo s ohledem na jeho nadání vzdělávat za podmínek odpovídajících jeho fyzickým nebo časovým možnostem. Ve středním a vyšším odborném vzdělávání může být individuální vzdělávací plán povolen i z jiných závažných důvodů. Posouzení těchto důvodů je ponecháno na řediteli školy.

Podmínkou pro stanovení individuálního studijního plánu je, aby i při případném zkrácení doby vzdělávání žák nebo student splnil požadavky stanovené rámcovým vzdělávacím programem příslušného oboru vzdělání, ve kterém se vzdělává, tj. byl hodnocen z obsahu učiva. Ředitel školy může individuální vzdělávací plán povolit pouze na základě předložené žádosti a doporučení školského poradenského zařízení.

Ministerstvo upraví prováděcím právním předpisem další okolnosti týkající se vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných tak, aby jejich zákonná práva byla dostatečně provedena v praxi.

K § 20

Ustanovení upravuje podmínky, za nichž je poskytováno vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona osobám, kteří nejsou občany České republiky. Tato oblast dosud nebyla v právních předpisech dostatečně ošetřena (pravidla pro vzdělávání cizinců ve veřejných školách byla upravena pouze interním předpisem ministerstva).

Návrh vychází z principu, že hlavní segmenty vzdělávání, tedy vzdělávání základní, střední a vyšší odborné je poskytováno všem cizincům, kteří pobývají na území České republiky oprávněně (včetně azylantů a účastníků řízení o udělení azylu), za stejných podmínek jako občanům České republiky. Stejně podmínky v praxi znamenají především zásadu bezplatnosti tohoto vzdělávání ve veřejných školách, stejné podmínky pro přijetí, průběh a ukončování vzdělávání apod. Na druhou stranu stejné podmínky také předpokládají schopnost cizinců vzdělávat se v českém jazyce, popřípadě v jiném jazyce, který je v dané škole jazykem vyučovacím. Z ustanovení tedy nevyplývá právo cizinců vzdělávat se na našem území ve svém mateřském jazyce.

Ustanovení dále upřesňuje postup ze strany ředitele školy při přijímání cizinců ke studiu. Cizinci se stávají žákem školy až okamžikem prokázání oprávněnosti svého pobytu na našem území, účast v přijímacím řízení ke studiu (na střední či vyšší odbornou školu) a vznik nároku na přijetí ke studiu však nejsou touto podmínkou podmíněna.

Ustanovení dále respektuje vstup České republiky do Evropské unie v tom smyslu, že je výslovně zaručen osobám se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie přístup ke všem oblastem vzdělávání a školských služeb podle tohoto zákona za stejných podmínek jako občanům České republiky. Tyto osoby v souladu s právními předpisy ES také nemusí prokazovat oprávněnost svého pobytu na území České republiky.

Odstavec 4 je pak zachováním současného právního stavu, kdy se cizincům, kteří získali předchozí vzdělání v zahraniční škole (tedy nikoliv cizincům, kteří se v době konání přijímacích zkoušek vzdělávají ve škole na území České republiky), promíjí na jejich žádost přijímací zkouška z českého jazyka, pokud je součástí přijímací zkoušky ke studiu ve středních a vyšších odborných školách. Schopnost cizince vzdělávat se v českém jazyce se ovšem ověří rozhovorem.

Ustanovení odstavců 5 až 7 stanovuje, za jakých okolností jsou začleňováni děti pracovníků ze zemí EU do škol, v nichž plní povinnou školní docházku v České republice. Ustanovení vychází ze směrnice EU č. 77/486/EEC z 25. 7. 1977 týkající se vzdělávání dětí migrujících pracovníků a konkretizuje ji do našich podmínek. Zároveň se v souladu s touto směrnicí stanoví, že pro tyto děti zajistí krajský úřad bezplatnou přípravu českého jazyka, která jim umožní začlenit se do vzdělávání v základní škole; rovněž bude tento orgán podle svých možností podporovat výuku mateřského jazyka těchto dětí a kultury země původu. Pokud jde o vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří budou vzdělávat děti pracovníků EU, zajistí krajský úřad jejich přípravu pro tuto činnost. Tato povinnost je zákonem svěřena krajskému úřadu při výkonu přenesené působnosti kraje, z tohoto důvodu budou případné finanční náklady spojené s jejím plněním hrazeny ze státního rozpočtu. Výši nákladů, které tato povinnost v praxi přinese, však v současné době nelze odhadnout.

K § 21 a 22

Zákon výslovně vymezuje práva a povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců v oblasti poskytování vzdělávání a školských služeb podle tohoto zákona.

V ustanovení § 21 jsou definována základní práva žáků, studentů a zákonných zástupců v této oblasti (další práva pak prolínají celým zákonem v rámci jednotlivých segmentů vzdělávání).

Jedná se především o právo na poskytování vzdělávání a školských služeb, které splňuje náležitosti stanovené tímto zákonem. Dále je výslovně zaručeno právo na informace o výsledcích a průběhu vzdělávání, které je sice v mnoha školách respektováno i bez zákonné úpravy, ale podle

zkušeností řady zákonných zástupců nebo samotných žáků či studentů, není toto nepsané právo naplňováno vždy. Rozsah a četnost poskytování informací o vzdělávání by měly být upraveny ve školním řádu.

Dále jsou v souladu s Úmluvou o právech dítěte zaručena práva žáků a studentů (a to bez ohledu na jejich věk) zakládat samosprávné orgány žáků a studentů, pracovat v nich, a jejich prostřednictvím komunikovat s vedením školy s tím, že je výslovně stanovena povinnost ředitele a dalších pracovníků školy věnovat názorům těchto orgánů patřičnou pozornost. Vedle tohoto kolektivního práva je zaručeno také individuální právo každého žáka a studenta (opět bez ohledu na svůj věk) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí týkajících se jejich osoby.

Důležitou součástí práce vybraných pracovníků škol – školních výchovných poradců (a nejen těchto pracovníků) je poradenská činnost vůči vzdělávaným. Právo na včasnou a účelnou radu v různých otázkách týkajících se vzdělávání je považováno za důležitou součást činnosti školy a školských zařízení. Nejde jen o pomoc při profesní orientaci žáků, byť je na tuto složku poradenské činnosti kladen značný důraz, nýbrž také o optimalizaci současného vzdělávání žáka, zejména žáků handicapovaných nebo žáků s psychickými problémy. V některých školách jsou zaváděny služby školních psychologů. Zaváděné služby tohoto typu by měly také přispět k odstraňování některých jevů spojených s šikanou ve školách, pronikáním drog a jiných toxických látek do škol a školských zařízení, apod.

Výše uvedená práva se přiměřeně vztahují i na zákonné zástupce nezletilých dětí a žáků. Za zákonné zástupce se pro účely tohoto zákona považuje osoba, která je v souladu se zvláštními právními předpisy (zejména zákonem o rodině a zákonem č. 109/2002 Sb.) nebo rozhodnutím soudu oprávněna v daném věci jednat za nezletilého (tedy v konkrétním případě bude mít toto postavení např. i pěstoun či osoba, které je dítě svěřeno do výchovy, přestože není obecně za zákonného zástupce považována). Pojem zákonný zástupce má pro účely navrhovaného školského zákona širší význam, než je pojem zákonný zástupce definovaný a užíváný v zákoně o rodině. Toto pojetí odpovídá současnému právnímu stavu (zákon č. 29/1984 Sb. školský zákon) i zvyklostem a praxi ve školách.

Právo na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání budou mít i osoby, které vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnost, což současné právní předpisy neumožňují.

Kromě práv jsou žákům, studentům a zákonným zástupcům nezletilých stanoveny také povinnosti, které jsou v současné době obsaženy pouze v prováděcích právních předpisech. Výslovně jsou stanoveny povinnosti, které mají přispět k řádnému průběhu vzdělávání a školských služeb, lze zdůraznit především povinnost zletilého žáka a studenta, popřípadě zákonného zástupce nezletilého informovat školu o všech skutečnostech, které se týkají zdraví a zdravotních obtíží žáků, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání. Bez těchto informací nemůže škola řádně zajistit bezpečnost a zdraví účastníků vzdělávání, např. v hodinách tělesné výchovy.

Sankce za neplnění povinností žáků jsou stanoveny v § 31 Výchovná opatření. Pokud jde o sankce směřované vůči zákonným zástupcům dětí a nezletilých žáků, jsou zaměřeny zejména na období plnění povinné školní docházky a jsou obsaženy v zákoně o přestupcích, popřípadě trestním zákoně.

K § 23

Ustanovení upravuje organizační členění škol mateřských, základních, středních a základních uměleckých, a to na třídy. S ohledem na svůj odlišný charakter jsou pro vyšší odborné školy místo tříd stanoveny studijní skupiny, které lépe vyhovují podmínkám studia v těchto školách terciálního sektoru vzdělávání, čímž se i terminologicky označování základní organizační jednotky

vyšší odborné školy blíží tomuto sektoru. Odlišné organizační členění mají rovněž konzervatoře (oddělení) a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky (kursy).

Podmínka umístění všech tříd, studijních skupin a oddělení, které jsou součástí jedné právnické osoby, na území kraje, v němž má právnická osoba své sídlo, navazuje na dnešní stav, kdy zákonem č. 564/1990 Sb., bylo stanoveno, že všechny třídy školy musí být umístěny v rámci jednoho okresu. Důvodem pro pokračující platnost tohoto ustanovení v měřítku kraje je kromě lepší organizace vzdělávání samotné školy, okolnost, že právnickým osobám budou i nadále poskytovány finanční prostředky prostřednictvím krajských úřadů. Do roku 1995 byly tzv. "chobotnicové" školy jedním z problémů financování škol na okresní úrovni, nemluvě o rozdílné účinnosti pedagogické a řídicí práce vedení školy vůči izolovaným (odloučeným) třídám.

Aby se však tento princip nestal případnou brzdou rozvoje některých například vyšších odborných škol, může ministerstvo povolit výjimku z uvedeného ustanovení, avšak jen v odůvodněných případech.

Dále je stanoveno, že ministerstvo upraví prováděcím předpisem nejnižší a nejvyšší počet dětí a žáků ve třídě a oddělení a studentů ve studijní skupině. Dále se významně posiluje postavení zřizovatele, který bude mít přímo ze zákona oprávnění stanovit z uvedeného počtu výjimku až do výše 20%. V případě, že zřizovatel povolí nižší než minimální počet stanovený vyhláškou, má zákonnou povinnost uhradit zvýšené výdaje s tím související, pokud povolí vyšší než maximální počet, musí zajistit, aby toto zvýšení nebylo na újmu kvalitě vzdělávání.

Na rozdíl od současného stavu se tak již nebude uplatňovat systém výjimek malotřídním školám, které v současné době uděluje ministerstvo. Rozhodování a zároveň povinnost uhradit zvýšené náklady na vzdělávání v této věci bude na zřizovateli.

Uvedené ustanovení se vztahuje i na třídy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny a třídy přípravné.

K § 24

Ustanovení stanoví základní parametry školního roku v základních, základních uměleckých a středních školách všech zřizovatelů, tedy jeho začátek, konec, období vyučování a období školních prázdnin. Výslovně je také zakotven pětidenní vyučovací týden.

V ostatních školách mohou být stanoveny odlišnosti v organizaci školního roku, přestože se předpokládá, že úprava organizace jejich školního roku bude v zásadě shodná.

Ministerstvo je dále zmocněno stanovit v odůvodněných jednotlivých případech další odlišnosti v organizaci školního roku. Ředitel školy je výslovně zmocněn vyhlásit v rámci školního roku 5 volných dnů, především z důvodů organizačních a technických (např. havárie ve škole).

K § 25

Oproti současné právní úpravě je počet forem vzdělávání ve středním a vyšším odborném vzdělávání rozšířen o formu distanční, neboť lze v souvislosti s rozvojem Internetu a dalších mediálních a informačních technologií očekávat, že poroste význam této formy vzdělávání, která je založena na kontaktu a zadávání úloh prostřednictvím uvedených forem komunikace. Zavedení této formy vzdělávání lze také považovat za jeden z nástrojů, kterým se systém počátečního vzdělávání otevírá vzdělávání celoživotnímu.

U stávajících forem pak dochází k jejich novému definování. Byla opuštěna kategorie "studia při zaměstnání" jako překonaná s tím, že se umožňuje přístup ke vzdělání bez ohledu na to, zda jsou uchazeči zaměstnání.

Délka ostatních forem než formy denní je nejvýše o jeden rok delší a všechny formy jsou rovnocenné.

K § 26

Ustanovení vymezuje délku a maximální počet vyučovacích hodin v jednotlivých oblastech vzdělávání, což se považuje za optimální např. z důvodů psychohygienických. Zároveň se umožňuje vyučovací hodiny dělit a spojovat. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami může rámcový nebo akreditovaný vzdělávací program stanovit další odlišnosti.

K § 27

Ustanovení stanoví kompetenci ministerstva udělovat schvalovací doložku učebnicím pro základní a střední vzdělávání, popř. tuto doložku odnímat. V případě učebnic a učebních textů zdravotnických oborů středních škol se vyžaduje dohoda s Ministerstvem zdravotnictví, aby byla zajištěna požadovaná odborná úroveň textu. Pro udělování, popř. odnímání schvalovací doložky jsou ministerstvem stanovena kritéria. Pokud jsou učebnice poskytovány bezplatně, mohou to být pouze učebnice se schvalovací doložkou.

(7) Žákům plnící povinnou školní docházku, dětem zařazeným do přípravných tříd a žákům se zdravotním postižením jsou učebnice a učební texty uvedené v seznamu podle odstavce 1 poskytovány bezplatně ve smyslu ustanovení odstavce 3 a 4. Bezplatné poskytování učebnic žákům speciálních středních škol je nezbytné, neboť je třeba vyrovnávat jejich handicap ve vzdělávání a stát jim v tomto napomáhá.

(8) Jelikož je pro některé rodiny žáků středních škol nákup učebnic citelným zásahem do rozpočtu, je v ustanovení odstavce 5 uložena povinnost řediteli školy zřídit fond učebnic a učebních textů, které budou zapůjčovány bezplatně žákům se sociálním znevýhodněním.

(9) Školní potřeby, tj. potřeby, které jsou v osobním užívání žáka (psací potřeby, pastelky, sešity, pravítka apod.) hradí žák, resp. jeho rodiče, s výjimkou základních školních potřeb poskytnutých státem (rozsah stanoví ministerstvo vyhláškou) žákům přípravných tříd, žákům prvních ročníků základního vzdělávání a žákům základního vzdělávání se zdravotním postižením.

K § 28

Ustanovení vymezuje povinnou dokumentaci školy a školského zařízení, a to podle povahy své činnosti. Vymezení povinné dokumentace je nezbytné z důvodu zajištění základních informací o vzdělávací instituci a pro práci kontrolních a inspekčních orgánů v rámci jejich zákonné působnosti.

Rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku a související doklady (stanovené v § 147) jsou nezbytné pro ověření způsobilosti školy nebo školského zařízení k poskytování vzdělávání a školských služeb v daném rozsahu, další dokumentace slouží k ověřování činnosti a kvality pedagogické práce. Hospodářská dokumentace a účetní evidence je nezbytná pro vykazování správného použití finančních prostředků.

Nové požadavky na statistické informace přicházejí jak ze strany ministerstva a krajů, tak ze strany mezinárodních organizací (EUROSTAT, UNESCO, OECD,...). V současné době se většina informací získává prostřednictvím standardních statistických výkazů, případně mimořádných šetření. Další vlastní šetření provádí ministerstvo, krajské úřady či úřady obcí s rozšířenou působností, některé údaje se navíc sbírají duplicitně. V konečném důsledku všechny tyto aktivity

v poměrně velké míře zatěžují administrativu školy, která si navíc vede vlastní evidence vyhovující jejím potřebám.

Z výše uvedených důvodů se nově v odstavcích 2 a 3 definuje školní matrika jako forma vedení evidence dětí, žáků nebo studentů. Školní matrika bude obsahovat základní údaje o dítěti, žákovi a studentovi jako součást informačního systému školy/zařízení. Bude z ní možno čerpat jednak informace pro vlastní školní agendy (např. tisk vysvědčení, klasifikačních podkladů, třídních výkazů atd.), ale zejména pro výše uvedený statistický informační systém školství. Data školní matriky umožní generovat nejen náležité podklady pro potřeby aktuálního financování, ale postupně umožní i získání i velmi důležitých časových řad pro hodnocení vývoje. Školní matrika bude tedy plnit úlohu nejen směrem ke škole nebo ministerstvu, ale bude možno z ní čerpat dlouhodobě údaje o průběhu vzdělávací dráhy každého jednotlivce, a to v případě osvědčeného právního zájmu a v souladu se zvláštním předpisem. Sběr dat ze školních matrik by zároveň měl v převážné míře nahradit stávající systém sběru statistických dat, který se v současné době realizuje prostřednictvím státní statistické služby podle zákona č.89/1995 Sb. Z tohoto důvodu zákon také popisuje proces předávání údajů ze školních matrik a účel, ke kterému budou tyto údaje sloužit. Možnost automatizovaného předávání dat postupně nahradí dnešní složité a rozsáhlé "papírové výkazy" o účastnících výchovně vzdělávacího procesu, neboť bude možné požadované pohledy na strukturu dětí, žáků a studentů generovat daleko efektivněji přímo ze zdrojových dat centrální školní matriky. V důsledku tedy jde o nahrazení jednoho systému druhým, nikoli o duplicitní sběr a předávání shodných údajů.

Pokud škola k vedení evidence o svých žácích využívá výpočetní techniku, bude pro ni podstatně snadnější předat do centrální databáze již jednou pořízená data než sumarizovat údaje do výkazu. Výběry dat z evidencí škol bude možné v budoucnu provádět podle potřeby, nikoli jen jednou do roka. Při zavádění školní matriky a především při předávání dat do centrální databáze se počítá s postupným zaváděním sběru dat z evidencí škol nejprve na vyšších odborných školách, následně na středních školách, dále na školách základních, případně na školách mateřských. Do jednotlivých stupňů škol jsou zahrnuty i školy speciální. _Ve školách se tak postupně sníží administrativa a i vlastní předávání dat bude mnohem jednodušší a možné v mnohem kratším časovém horizontu, než je tomu nyní.

Na vysokých školách v ČR je matrika studentů zavedena od roku 1998 a zkušenosti s ní svědčí o významném zefektivnění práce se sběrem statistických dat a související administrativou.

Při nakládání s osobními údaji obsaženými ve školních matrikách se bude postupovat v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb.

Údaje o zdravotní způsobilosti, popřípadě zdravotních obtížích, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání, jsou evidovány především s ohledem na ochranu zájmů žáka a snahu poskytnout mu co nejlepší podmínky pro vzdělávání. Vzhledem k tomu, že tyto údaje jsou podstatné pouze pro práci školy se žákem, nebudou sdružovány ministerstvem nebo jím zřízenou organizací a nebudou poskytovány žádnému subjektu (s výjimkou subjektů se zákonným oprávněním).

Údaje o zdravotním postižení, zdravotním znevýhodnění a sociálním znevýhodnění je nezbytné ve škole evidovat opět z důvodu veřejného zájmu, a to zájmu na ochranu zdraví žáků a na vytvoření odpovídajících pedagogických (při přijímání, průběhu i ukončování vzdělávání žáků a studentů, jejichž zdravotní stav to vyžaduje, např. organizace maturitní zkoušky apod.) i materiálních podmínek, které toto vzdělávání zajistí. Informovanost školy o těchto skutečnostech je podmínkou fungujícího vztahu mezi školou a žákem. Pouze údaj o sociálním znevýhodnění bude škola evidovat pouze v případě, že zákonný zástupce nebo žák tento údaj škole poskytne a tím projeví zájem, aby se žákem bylo zacházeno jako se žákem se sociálním znevýhodněním. Údaj o zdravotním postižení, zdravotním nebo sociálním znevýhodnění je také nezbytný z důvodu

finančních. Systém financování školství počítá s tím, že na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou poskytovány zvláštní příplatky, ze kterých jsou hrazeny zvýšené výdaje na vzdělávání těchto žáků (učební a didaktické pomůcky, asistenti pedagogů apod.). Tyto údaje tedy musí být sdružovány pro tyto účely, ovšem zákon stanoví, že pouze v anonymizované podobě, aby nedošlo k narušení ochrany osobních údajů.

Podle názoru předkladatele je přijaté řešení v souladu s požadavkem Směrnice ES č. 95/46/ES (zpracovávání uvedených údajů je stanoveno z důvodu důležitého veřejného zájmu). V případě přijetí tohoto návrhu bude zpracování údajů oznámeno Evropské komisi.

V odstavci 7, 8 a 9 je upraven režim nakládání s tiskopisy vysvědčení a ostatních dokladů o vzdělání. Zachovává se současná kompetence ministerstva stanovit závazně formu a obsah platných tiskopisů a povinnost ministerstva tyto tiskopisy zveřejňovat jak způsobem umožňujícím dálkový přístup, tak ve Věstníku. Dále jsou rámcově upraveny podmínky pro vydávání druhopisů a opisů dokladů o vzdělání. Výslovně je zakotveno oprávnění školy požadovat za tyto služby úhradu ve vyšší vynaložených nákladů (nejvýše však 100,- Kč).

K § 29

Je stanoveno, že školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech povinny přihlížet k základním fyziologickým a psychickým potřebám účastníků vzdělávání a zajišťovat jejich ochranu před možnými riziky, zejména před sociálně patologickými jevy.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků vzdělávání je jednou z prvořadých povinností vedení škol a školských zařízení. Konkrétní opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků nebo studentů a pracovníků musí být uvedena ve školních řádech. Způsob evidence a postup při hlášení školních úrazů bude upraven samostatnou prováděcí vyhláškou vydanou ministerstvem.

K § 30

Oproti současnému stavu je výrazně posíleno postavení a význam školního a vnitřního řádu školy a školského zařízení a tím i autonomie jednotlivých škol a školských zařízení.

V těchto interních předpisech by mělo být upraveno vše, co není výslovně stanoveno právními předpisy, ale je podstatné pro řádný chod školy nebo školského zařízení (např. pravidla pro omlouvání nepřítomnosti ve vyučování, pravidla pro zacházení s majetkem, závažné důvody, pro které může být žák vyloučen (§ 31), pravidla pro vzájemné vztahy žáků a pedagogických pracovníků, pravidla pro hodnocení žáků a studentů apod.

Nezbytné oblasti, které musí být upraveny školním nebo vnitřním řádem, jsou uvedeny v odstavci 1. Školní nebo vnitřní řád nesmí být v rozporu s právními předpisy a nemůže ukládat další povinnosti, které nemají oporu v právních předpisech.

Zveřejnění školního nebo vnitřního řádu znamená umístit jej na místě přístupném pro žáky i pro všechny pracovníky školy, například v hale školy, do níž mají všichni uvedení přístup. Se školním řádem musí být výslovně seznámeni všichni žáci a studenti a o jeho vydání musí být informováni rovněž zákonní zástupci nezletilých žáků.

Dále se umožňuje řediteli střední a vyšší odborné školy vydat stipendijní řád, na jehož základě lze poskytovat prospěchové stipendium. Podmínkou jeho vydání je souhlas zřizovatele školy (neboť případná stipendia budou hrazena z provozních prostředků poskytovaných zřizovatelem). V zákoně, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona,

se zároveň navrhuje přímá novela zákona o daních z příjmů za účelem osvobození od daně z příjmu v případě stipendií udělovaných středními a vyššími odbornými školami.

K § 31

Výchovná opatření jsou částečně přejata z dosud uplatňovaných opatření pro posílení kázně obsažených ve vyhláškách o základní škole a o střední škole, proti současnému stavu se rozsah nijak výrazně nemění. Vzhledem k tomu, že se jedná o taková opatření, která nemají (s výjimkou vyloučení a podmíněného vyloučení ze školy) dopad do základních práv a povinností žáků a studentů (např. napomenutí třídního učitele), bude jejich konkrétní výčet stanoven podzákonným právním předpisem.

Naopak přímo zákonem musí být upraveny podmínky pro podmíněné vyloučení ze školy a vyloučení ze školy s ohledem na výrazný zásah takového rozhodnutí do práv žáka nebo studenta. Výslovně je stanoveno, že žáka nebo studenta lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit pouze ze závažných důvodů explicitně stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem, s nímž musí být v souladu s § 30 každý žák a student seznámen. Uvedené klade vyšší nároky na ředitele školy, aby formuloval tato pravidla jednoznačně. Dále je výslovně stanoveno, že ze vzdělávání ve škole nelze vyloučit žáka, který plní povinnou školní docházku, což platí i v případě soukromých nebo církevních škol.

O podmíněném vyloučení nebo vyloučení žáka nebo studenta ze vzdělávání informuje ředitel pedagogickou radu.

Rozhodování o podmíněném vyloučení a vyloučení ze strany ředitele veřejné školy je správním řízením, na které se v plném rozsahu vztahuje správní řád.

K § 32

Ustanovení je obdobou již platného ustanovení § 58a zákona č. 29/1984 Sb. Je snahou navrhovatele, aby vzdělávání ve školách a školských zařízeních nebylo ovlivňováno činností politických stran a hnutí. Za politickou činnost se nepovažuje výuka nebo např. beseda s představitelem politické strany nebo hnutí na téma obsažené v rámcovém či školním vzdělávacím programu nebo v učebních osnovách vyučovacího předmětu, např. občanské výchovy, za účelem seznámení žáků s politickým systémem, Ústavou ČR, Evropskou unií a dalšími obecnými tématy.

Za reklamu, která není ve školách a školských zařízeních povolena, se považuje taková reklamní činnost, která je v rozporu s cíli a obsahem vzdělávání, která nabádá ke kouření, konzumaci alkoholických nápojů, odporuje zdravému životnímu stylu apod. Taková reklama, která může vést k ohrožení zdraví, psychického nebo morálního vývoje vzdělávaných, nebo která ohrožuje či poškozuje životní prostředí, je zakázána.

K § 33 až 35

Cíle předškolního vzdělávání jsou vodítkem pro stanovení rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání ministerstvem a posléze školního vzdělávacího programu samotné mateřské školy. Naplňování cílů předškolního vzdělávání (jak při samotném vzdělávání, tak při koncipování příslušných vzdělávacích programů) musí být zároveň v souladu s obecnými cíli vzdělávání podle § 2 tohoto zákona.

Zásadním novým prvkem je uložení povinnosti řediteli mateřské školy přednostně přijmout dítě v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Tato povinnost ředitele mateřské školy (a současně právo rodiče, aby dítě bylo přijato) byla stanovena na základě snahy státu o vyrovnaní případných nerovností, resp. handicapů nebo rozdílů v úrovni sociokulturního vývoje

dětí v předcházejícím období. Opatření však nesměruje k prodloužení povinné školní docházky, zakotvuje se pouze právo na umístění v předškolním vzdělávání, nikoliv povinnost se tohoto vzdělávání účastnit.

Pokud by kapacita mateřské školy byla naplněna, může ředitel omezit přijímání mladších dětí do mateřské školy ve prospěch dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky; pokud by byla v takovém případě kapacita nedostačující a rodiče budou chtít své dítě v posledním roce před zahájením povinné školní docházky umístit do mateřské školy, je povinna obec zajistit umístění tohoto dítěte v jiné mateřské škole.

Povinnosti obce při zajišťování podmínek pro předškolní vzdělávání dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky stanoví § 178.

V mateřské škole mohou být děti umístěny zpravidla od tří let věku (výjimečně tedy i děti mladší, např. v případě sourozenců), ale i po dovršení šesti let věku, pokud jim byl například povolen odklad povinné školní docházky.

Kompetence rozhodovat o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání je svěřena pouze řediteli mateřské školy (a to i v případech, kdy počet přihlášených dětí přesáhne počet, které lze přijmout). Vychází se z toho, že ředitel je ten, kdo je odborně nejlépe schopen problematiku posoudit (a to v rámci správního rozhodování v případě veřejných mateřských škol – viz § 165 odst. 2).

Nově se umožňuje, aby ředitel mateřské školy se souhlasem krajského úřadu zřídil funkci asistenta pedagoga, ovšem pouze pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, pokud jsou mezi nimi děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Souhlas krajského úřadu je nezbytný s ohledem na finanční náročnost tohoto opatření.

Ukončení předškolního vzdělávání dítěte ze strany ředitele mateřské školy je vážným zásahem do práv dítěte i jeho zákonného zástupce, a je proto upraveno zákonem. Posouzení, zda byly naplněny podmínky pro ukončení vzdělávání v mateřské škole, náleží řediteli; vlastnímu rozhodnutí musí předcházet písemné upozornění alespoň jednoho zákonného zástupce dítěte, že tento krok ředitel hodlá učinit. Stanovení lhůty na splátku úplaty za vzdělávání v mateřské škole je dáno ředitelem mateřské školy po dohodě se zřizovatelem, uvedený dovětek v tomto ustanovení má odstranit přílišnou tvrdost zákona v případech, kdy dojde pro zákonné zástupce dítěte k neočekávané situaci, například po ztrátě zaměstnání rodiče.

Podmínky úplaty za předškolní vzdělávání jsou upraveny v § 123.

K § 36 a 37

Povinnost školní docházky zakotvuje článek 33 Listiny základních práv a svobod s tím, že délka této povinnosti bude stanovena zákonem.

Návrh se vyrovnává s dosud neupravenou skutečností, do kolika let věku vzdělávané osoby je nutno plnit povinnou školní docházku, neboť teoreticky by mohl nastat případ, kdy žák z různých příčin (zdravotních nebo zanedbání povinnosti ze strany zákonných zástupců) nenastoupí v obvyklém věku (resp. ani do dosažení 17 let věku) k plnění povinné školní docházky. Přesný okamžik ukončení povinné školní docházky je stanoven v § 43.

Uvedené však neznamená zánik práva na pokračování v základním vzdělávání (viz § 55). Rozlišuje se tedy ukončení povinné školní docházky a ukončení základního vzdělávání získáním stupně základního vzdělání. Žák například ukončí povinnou školní docházku, tj. devět let docházky do školy, které stanoví zákon, v nižším ročníku základní školy než devátém. Aby mohl získat základní vzdělání, které se dosahuje ukončením posledního devátého ročníku základního vzdělávání, umožňuje se mu, aby i po splnění povinné školní docházky mohl pokračovat v základním vzdělávání, a to do osmnácti let věku.

Na rozdíl od současného stavu, návrh výslovně vymezuje osobní rozsah povinnosti školní docházky, a to i ve vazbě na připravovaný vstup České republiky do Evropské unie a předpokládaný zvýšený počet státních příslušníků jiného členského státu na našem území.

I nadále zůstává zachována možnost zákonného zástupce vybrat školu podle svého uvážení. Zároveň je však stanoveno právo žáka být přijat do základní školy zřizované obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má žák trvalý pobyt. Takové žáky je ředitel školy povinen přijmout, a to až do výše povoleného počtu žáků uvedeného ve školském rejstříku. Totéž platí i pro žáky umístěné ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy se sídlem v tomto školském obvodu.

Povinnosti obce při zajišťování podmínek pro plnění povinné školní docházky jsou stanoveny v § 178.

Ustanovení o odkladu povinné školní docházky se neodchyluje od dosavadní právní úpravy, pro odložení se ponechává doba prvního pololetí, neboť jde o osvědčenou praxi. První tři měsíce jsou určeny k adaptaci žáka, mohou se objevit obtíže i u žáků, kteří se v dalších měsících vzdělávají bez problémů. U některých dětí problémy přetrvávají a teprve poté je možno rozhodnout o jejich nedostatečné vyspělosti.

K § 38

Ustanovení umožňuje, aby za zákonem vymezených podmínek absolvoval žák část nebo celou povinnou školní docházku jinak, než docházkou do školy zapsané do školského rejstříku, a to především ve škole mimo území České republiky, ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu ČR v zahraničí nebo formou individuální výuky v zahraničí, pokud žák nemůže plnit povinnou školní docházku ve škole v zahraničí. Ve zcela výjimečném případě může žák plnit povinnou školní docházku také ve vzdělávací instituci na území České republiky, která není zapsána ve školském rejstříku a je provozována zahraničním zřizovatelem (v současné době např. Lycée Francais de Prague, International School of Prague). Toto zaručuje zajištění plnění povinné školní docházky v rámci mobility osob.

Je nutné zdůraznit, že žák s trvalým pobytem na území České republiky bude současně žákem spádové školy nebo jiné školy zapsané ve školském rejstříku a bude pravidelně konat zkoušky z vybraných předmětů na této škole, aby byla zajištěna kontinuita vzdělávání žáka a vytvořeny podmínky pro návrat žáka do české školy.

K § 39

Žáci víceletých gymnázií a osmiletých konzervatoří plní příslušnou část povinné školní docházky ve střední škole.

Návrh nově zavádí možnost převedení žáka víceletého gymnázia nebo osmileté konzervatoře do příslušného ročníku základní školy na základě rozhodnutí ředitele střední školy. Toto převedení je však ve všech případech (i v případě neprospěchu žáka) vázáno na souhlas zákonného zástupce. Návrh v této věci respektuje zákaz vyloučení žáka ze školy v rámci plnění povinné školní docházky. Pokud byl žák řádně na střední školu, ve které plní povinnou školní docházku přijat, má právo zde povinnou školní docházku také ukončit.

K § 40 a 41

Zákon zavádí dva výjimečné způsoby plnění povinné školní docházky, a to individuální vzdělávání (dnešní experimentální domácí vzdělávání) a vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením (v současné době řešené dočasným prominutím povinné školní docházky).

Individuální vzdělávání je pojato jako výjimečný institut, a to zejména pro děti se zdravotními obtížemi, které jim nedovolují vzdělávat se ve škole, popřípadě pokud jsou pro to jiné závažné důvody. Individuální vzdělávání je umožněno pouze žákům prvního stupně základní školy, neboť obsah vzdělávání na druhém stupni je již tak náročný, že musí být zajištěn pedagogy s příslušnou aprobační na jednotlivé předměty.

O povolení individuálního vzdělávání bude rozhodovat ředitel školy, kam byl žák přijat k plnění povinné školní docházky.

Další podmínkou pro povolení individuálního vzdělávání je, aby osoba, která žáka bude vzdělávat, získala alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Žák se bude podrobovat přezkoušení z vybraných předmětů ve škole, kde je evidován, a to tak, aby mohl být hodnocen za každé pololetí školního roku. Zákonný zástupce žáka bude mít právo žádat o komisionální přezkoušení žáka, pokud bude mít pochybnosti o tom, že žák byl školou hodnocen správně.

Ředitel školy je povinen zařadit žáka do příslušného ročníku základního vzdělávání v základní škole, jakmile o to zákonný zástupce požádá.

Na individuální vzdělávání žáka poskytuje škola, kam byl žák přijat k plnění povinné školní docházky, zákonnému zástupci pouze učebnice a základní školní potřeby v rozsahu stanoveném nařízením vlády. Žákům se zdravotním postižením bude škola bezplatně poskytovat speciální učebnice a speciální kompenzační a didaktické pomůcky, které potřebují s ohledem na své postižení. Jiné výdaje na individuální vzdělávání, dopravu do školy k přezkoušení, případně na další učební pomůcky hradí zákonný zástupce individuálně vzdělávaného žáka, s výjimkou výdajů na činnost školy, do níž byl žák přijat k plnění povinné školní docházky (mzdové výdaje na pedagogické pracovníky, kteří budou žáka metodicky vést a přezkušovat apod.).

Ustanovení o vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením se týká žáků, u nichž došlo k tak vážnému mentálnímu postižení, že podle vyjádření lékařů nejsou schopni absolvovat povinnou školní docházku ani v nynější pomocné škole, resp. základní škole speciální podle tohoto zákona. Odpovědnost za zajištění odpovídajícího způsobu vzdělávání nese krajský úřad.

K § 43

Ustanovení jednoznačně vymezuje okamžik, kdy je ukončena povinná školní docházka, což je důležité z hlediska nejen sociálního zabezpečení vzdělávané osoby, ale například s ohledem na vznik způsobilosti být zaměstnancem podle zákoníku práce.

K § 44 až 46

Cíle základního vzdělávání jsou vodítkem pro vypracování rámcového vzdělávacího programu ministerstvem a posléze pro stanovení školního vzdělávacího programu oblasti základního vzdělávání. Naplňování cílů základního vzdělávání (jak při samotném vzdělávání, tak při koncipování příslušných vzdělávacích programů) musí být v souladu s obecnými cíli vzdělávání podle § 2 tohoto zákona.

Výslovně je stanoveno, že stupně základního vzdělání dosáhnou také žáci, kteří úspěšně ukončí odpovídající ročník víceletého gymnázia nebo osmileté konzervatoře. Uvedeným je rovněž deklarováno, že po obsahové stránce (vzdělávacím programem) odpovídá druhý stupeň základní školy nižšímu stupni víceletého gymnázia.

Stupeň základů vzdělání se výslovně stanoví pro žáky, kteří ukončí vzdělávací program základní školy speciální (současné pomocné školy). Jde o žáky, kteří sice budou plnit povinnou školní docházku, ale nebudou pravděpodobně moci naplnit podmínky rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Z tohoto důvodu mají základní školy speciální možnost využít vlastních vzdělávacích programů, které budou respektovat míru postižení vzdělávaných žáků.

Pokud jde o členění základního vzdělávání a jeho délku, návrh se neliší od současného stavu. Ponechává se v platnosti již uplatňovaná možnost prodloužit základní vzdělávání pro žáky se zdravotním postižením. Dosud byla tato možnost dána pouze speciálním školám v dikci platného školského zákona; po začlenění části dosavadních speciálních vzdělávacích programů do základních škol, je však nutné tuto možnost upravit v duchu navrhované změny.

Nově se zavádí možnost ředitele školy zavést se souhlasem krajského úřadu funkci asistenta pedagoga v přípravných třídách, ve třídách základní školy speciální, a v odůvodněných případech i v jiných třídách základní školy. Jde především o pedagogickou podporu pro učitele (například v případech etnických minorit, kdy by vzájemné dorozumění s učitelem bylo bez prostřednictví asistenta obtížné, a dále v případech žáků se zdravotním postižením).

K § 47 a 48

Přípravné třídy základní školy jsou osvědčenou praxí posledních let, i když doposud poskytovaly vzdělávání na základě experimentu, neboť jejich činnost není standardně obsažena v současných školských předpisech. Přípravné třídy mohou být zřizovány tam, kde vzniká potřeba před nástupem do základní školy vyrovnat rozdílnost dosavadní výchovy dětí z rozmanitého sociokulturního prostředí a z různých příčin nelze využít nabídky a možností, které poskytují mateřské školy. Posláním přípravných tříd není výuka obdobná vzdělávání v základní škole nebo případné učení v předstihu, podstatou činnosti v přípravných třídách je v mnohých případech naučit děti komunikaci v českém jazyce a vzájemné komunikaci, základům sebeobsluhy, apod.

Přípravné třídy mohou zřizovat pouze obce, svazky obcí nebo kraje, a to pouze při základních školách. O zařazování žáků do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a současně písemného doporučení školského poradenského zařízení.

Ustanovení o základní škole speciální (dnešní pomocné škole) odpovídá dosaženému stavu v oblasti péče o těžce mentálně postižené žáky. Potřeba věnovat těmto žákům speciální péči je vyjádřena návrhem na ponechání samostatného typu základní školy ve školském systému a prodloužením jejich vzdělávání proti obvyklé délce základního vzdělávání o jeden školní rok. Kromě odlišné délky vzdělávání v základní škole speciální, je možno využít před nástupem žáka do základní školy speciální ještě další specifické přípravy v celkové délce jednoho až tří let.

K § 49 a 50

V tomto ustanovení jsou upraveny podmínky, za nichž je umožněno žákovi základní školy přestoupit do jiné základní školy. Uvedené ustanovení neřeší přestup ze základní školy do víceletých gymnázií nebo osmileté konzervatoře, protože v takovém případě není možný přestup, ale jen přijetí do víceletého gymnázia nebo osmileté konzervatoře.

Ustanovení dále upravuje např. postup v případě, kdy je žákovi a jeho zákonnému zástupci doporučeno vzdělávat se ve třídě nebo škole uskutečňující vzdělávací program dnešní zvláštní školy, která je v navrhovaném zákoně pojímána jako specifický vzdělávací program základní školy. Podmínkou pro převedení žáka do takového vzdělávacího programu je výslovný souhlas jeho zákonného zástupce.

Při přestupu či převedení žáka vytvoří škola, kde se žák bude nadále vzdělávat, podmínky pro vyrovnání jeho znalostí, které vyplývají z možných rozdílů ve školních vzdělávacích programech.

V následujícím ustanovení jsou uvedeny povinnosti zákonného zástupce a školy v případech, kdy se žák nemůže účastnit vzdělávání. Ustanovení upravuje případy, kdy žák nemůže například ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů účastnit výuky např. tělesné výchovy. Nově se upravuje povinnost škol stanovit odpovídající způsob vzdělávání žáka plnícího povinnou školní docházku v případech, kdy žák je dlouhodobě nemocen. Aby bylo možno v případech, kdy je vzdělávání možné, naplnit povinnost školy zajistit vzdělávání žáka odpovídajícím způsobem, je současně uloženo zákonným zástupcům žáka spolupracovat se školou, resp. vytvořit vhodné podmínky pro vzdělávání tohoto žáka.

K § 51

Ustanovení upravuje vydávání vysvědčení, které by mělo stejně jako dosud podávat žákovi a jeho zákonným zástupcům informaci o celkových výsledcích vzdělávání v daném pololetí. Frekvence vydávání vysvědčení zůstává zachována v souladu se současnou úpravou. Nově se zavádí možnost vydat žákovi na konci prvního pololetí pouze výpis z vysvědčení, který bude obsahovat údaje shodné s oficiálním tiskopisem vysvědčení, nebude však vydán na oficiálním tiskopisu vysvědčení. Tato možnost bude řešit technické problémy s tiskem vysvědčení na tiskárně, kdy při tisku údajů za 2. pololetí způsoboval např. mírně přeložený tiskopis potíže a školy musely tisknout celé vysvědčení znovu.

Ustanovení umožňuje používat slovní hodnocení ve všech předmětech a všech ročnících. Žák může být z některého předmětu hodnocen slovně a z jiného klasifikačním stupněm. Oba způsoby hodnocení jsou rovnocenné. Ředitel školy je při rozhodování o volbě způsobu hodnocení vázán souhlasem školské rady. Slovní hodnocení je podrobnější, má pozitivně motivační charakter. Obsahuje konkrétní vyjádření toho, co žák v daném předmětu zvládl a v jaké kvalitě a vymezuje i další postup rozvoje žáka vzhledem k jeho individuálním předpokladům. Záměr umožnit slovní hodnocení je v souladu se závěry Národního programu rozvoje vzdělávání v ČR.

V předmětech výchovného zaměření (například výtvarná, hudební, tělesná výchova nebo pracovní činnosti) bude prováděno jen slovní hodnocení, nebudou známkovány (klasifikovány). Výjimkou z uvedeného principu bude předmět občanská výchova (pokud bude jako samostatný předmět), což bude také uvedeno v rámcovém vzdělávacím programu. Další výjimkou mohou být předměty výchovného charakteru, které jsou však pro základní školu důležité vzhledem k jejímu zaměření. Výsledky žáků ve výchovně zaměřených předmětech jsou do značné míry závislé na předpokladech žáka k danému oboru (hudební sluch, schopnost se výtvarně vyjadřovat, fyzické dispozice ke sportu, apod.). Je proto velmi obtížné vyjádřit výkony žáka pouze jednou známkou. Slovní hodnocení může dobře vystihnout průběh vzdělávání vzhledem k předpokladům žáka.

Žák s vývojovou poruchou učení může být hodnocen slovně i v případě, že ostatní žáci ve třídě jsou hodnoceni klasifikací.

Při přestupu žáka na školu, která hodnotí jiným způsobem, převádí výchozí škola hodnocení žáka do formy, kterou užívá druhá škola. Vychází se ze zásady, že převod hodnocení provádí škola, ze které žák odchází, neboť má dostatek informací o vývoji žáka a pro jeho objektivní hodnocení.

Nově se zavádí institut výstupního hodnocení, které se bude vydávat současně se standardním vysvědčením, a to vždy v devátém roce povinné školní docházky nebo v případě, kdy se žák z pátého nebo sedmého ročníku hlásí k přijetí na střední školu. Hodnocení obsahuje slovní vyjádření o celkových výsledcích vzdělávání žáka v průběhu povinné školní docházky, jeho předpokladech pro další profesní rozvoj, o jeho vlastnostech a schopnostech majících vliv na

vzdělávání. Ve výstupním hodnocení jsou uvedeny základní osobní údaje o žákovi, shodné s údaji na vysvědčení, jsou uvedeny ročníky, které žák opakoval s udáním důvodu, účast na olympiádách a jiných soutěžích, dosažená úroveň znalosti cizích jazyků, českého jazyka a matematiky, úroveň dosažení vzdělávacích cílů stanovených rámcovým vzdělávacím programem v ostatních vzdělávacích oblastech. Výstupní hodnocení slouží mimo jiné i jako podklad pro přijímací řízení na střední školy (viz § 60 odst. 4).

K § 52

Pokud jde o postup žáka do vyššího ročníku, stanoví se, že postupuje žák, jehož hodnocení bude ve všech povinných předmětech stanovených rámcovým vzdělávacím programem lepší než nedostatečné (vyjádřeno klasifikačními stupni), s výjimkou předmětů výchovného zaměření, které bývá značně subjektivní a závisí často na vrozených předpokladech žáka, navíc v mnohých případech zhoršená známka z výchovně zaměřeného předmětu spíše supluje známku z chování.

Nově se zavádí možnost opakovat ročník na každém stupni pouze jednou, poté žák postupuje do vyššího ročníku bez ohledu na prospěch (s výjimkou opakování ze zdravotních důvodů). Předkladatelé jsou toho názoru, že:

- žák, který propadne a dostává se do třídního kolektivu mladších žáků, obvykle i z pocitu vlastní degradace, chová se vůči spolužákům agresivně; jeho prospěch se přitom nijak výrazně nezlepší,
- žák, který z některého předmětu nebo některých předmětů neprospívá a zůstane v kolektivu svých vrstevníků, může být motivován k lepšímu výkonu právě tím, že zůstává ve své třídě;
- pokud žák opakuje ročník, zvláště několikrát, se s některými vyučovacími předměty a obsahy učiva již nikdy nesetká, což pro jeho další život nebude také nijak prospěšné;
- opakování ročníku doporučujeme v případě, když o to požádá zákonný zástupce žáka z důvodu žákova dlouhodobého onemocnění, kdy nemohl být vzděláván ani podle individuálního vzdělávacího plánu a zameškanou látku by se doučoval jen velmi obtížně.

V případě, kdy je žák dlouhodobě nemocen nebo nebyl z jiných důvodů hodnocen a škola nemá dostatek podkladů pro objektivní hodnocení žáka, umožňuje se řediteli školy stanovit náhradní termíny pro hodnocení.

I nadále v souladu se současnou úpravou je zachováno právo zákonného zástupce žáka odvolat se proti hodnocení žáka na konci příslušného pololetí, pokud má pochybnosti o jeho správnosti a chce využít práva na komisionální přezkoušení žáka.

K § 53

Ustanovení zakládá právo žáka konat opravné zkoušky, a to v případě, že neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů mimo předmětů výchovného zaměření. Pokud žák neprospěl ze tří a více povinných předmětů (mimo předmětů výchovného zaměření), předpokládá se, že jeho nedostatky ve vzdělání jsou takového rozsahu, že je nelze doplnit do termínu opravných zkoušek a žák opakuje ročník. Pokud žák již na daném stupni opakoval ročník, postoupí do vyššího ročníku bez ohledu na prospěch, opravné zkoušky nekoná.

Termín konání opravných zkoušek se stanovuje nejpozději do konce letních prázdnin. Vzhledem k nutnosti zachování objektivity přezkoušení žáka stanovuje zákon opravnou zkoušku jako zkoušku komisionální. Dále jako ochranu před nadměrnou zátěží žáka omezuje počet zkoušek v jednom dni na jednu.

Stanoví se, že pokud žák nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k ní nedostaví, neprospěl. Zároveň se umožňuje v závažných případech (předpokládají se zejména zdravotní důvody) posunout termín opravných zkoušek do 15. září. V době od 1. září do termínu konání zkoušky je žák zařazen do nejbližšího ročníku nebo znovu do devátého ročníku (zůstává žákem školy). Postup je shodný se současnou úpravou.

V zájmu ochrany práv žáka a zajištění objektivitu při opravné nebo komisionální zkoušce se zavádí v odstavci 4 možnost konat tyto zkoušky na jiné škole a za účasti školního inspektora. Kompetence rozhodnout jsou v daných případech svěřeny krajskému úřadu.

K § 54 až 56

Ustanovení upřesňuje, jakým dokladem je stvrzováno žákem dosažené základní vzdělání. Nově se zákonem zavádí doložka na vysvědčení z devátého ročníku základní školy jako dokladu o ukončeném základním vzdělávání. Obdobně je zavedena doložka o získání základního vzdělání na vysvědčení za druhé pololetí druhého ročníku gymnázia nebo čtvrtého ročníku osmiletého gymnázia nebo konzervatoře. Na závěr kursu pro získání základního vzdělání, který může být organizován pro uchazeče, kteří splnili povinnou školní docházku, ale nezískali základní vzdělání, bude vydáváno vysvědčení z tohoto kursu s doložkou stejnou, jako v případě vysvědčení ze základní školy.

Dále je upřesněno, kdy přestává být žák žákem základní školy; toto jednoznačné stanovení termínu nebylo dosud v zákoně obsaženo a je důležité s ohledem na postavení žáka pro sociální účely.

Je výslovně stanoveno, že žák, který splnil povinnou školní docházku, ale zatím nezískal stupeň základního vzdělání, může v základním vzdělávání automaticky pokračovat, pokud splní podmínky pro postup do vyššího ročníku a nedosáhl věku 18 let. Tato hranice může být v odůvodněných případech ředitelem školy posunuta v případě žáků se zdravotním postižením až na 20 let. V případech zdravotně postižených žáků, kterým se bude prodlužovat školní docházka do 20 let, se stanoví, že ředitel školy bude spolupracovat s příslušným úřadem práce tak, aby byla nalezena optimální forma jejich dalšího vzdělávání, případně pracovního uplatnění.

Ustanovení dále stanoví možnost, aby základní škola nebo střední škola mohla organizovat kurs pro získání základního vzdělání.

Některé další nezbytné podrobnosti o základním vzdělávání budou upraveny prováděcím předpisem ministerstva.

K § 57 a 58

Ustanovení charakterizuje cíle vzdělávání, které je poskytováno ve středních školách tak, aby se odlišovalo od jiných stupňů vzdělání a současně zahrnovalo různorodé výstupy vzdělávání z těchto škol. Cíle vzdělávání budou opět důležité pro tvorbu rámcových i školních vzdělávacích programů i kontrolní činnost České školní inspekce.

Návrh obsahuje výčet stupňů vzdělání, kterých je možno dosáhnout v oblasti středního vzdělávání. Nově se definuje stupeň „střední vzdělání“, kterého mohou dosáhnout absolventi oborů vzdělání s jednoletou nebo dvouletou přípravou, která nekončí výučním listem a přesto poskytuje určitou odbornost.

Pro žáky, kteří ukončují ve dvouletých a tříletých oborech vzdělání ukončovaných závěrečnou zkouškou a výučním listem, se nově vymezil stupeň „střední vzdělání s výučním listem“.

S ohledem na rozšiřování všeobecného a obecně odborného základu středního vzdělávání, které by mělo vytvořit základy pro možnosti širšího uplatnění absolventů ve společnosti a na trhu práce a rozšířit možnosti účasti v celoživotním vzdělávání a snadnější rekvalifikaci, se navrhuje spojit stávající stupeň úplného středního a úplného středního odborného vzdělání do stupně vzdělání označeného jako „střední vzdělání s maturitní zkouškou“.

V nařízení vlády, které stanoví soustavu oborů vzdělání, bude zároveň stanoveno rozčlenění oborů podle stupňů vzdělání, kterých je možné dosáhnout a dále bude stanovena návaznost na stávající studijní a učební obory, aby byla zachována kontinuita. Rovněž bude stanoven počet žáků ve skupině na jednoho učitele odborného výcviku.

Zároveň je v § 185 odst. 5 a 6 je výslovně deklarováno, že stupně vzdělání dosažené před nabytím účinnosti tohoto zákona zůstávají nedotčeny a dále se vymezuje přechodový můstek mezi dosavadními a novými stupni vzdělání.

K § 59 až 64

Ustanovení § 59 respektuje stav dosažený zákonem č. 19/2000 Sb., kterým byl novelizován platný školský zákon, a který umožňuje, aby ke vzdělávání v jakékoliv střední škole mohl být přijat každý, kdo splnil povinnou školní docházku a splnil podmínky pro přijetí. Výslovně toto ustanovení také počítá s tím, že mimořádně nadaní žáci mohou dosáhnout základního vzdělání před splněním povinné školní docházky.

Zachovává se současný stav v tom smyslu, že v rámci přijímacího řízení se rozhoduje o přijetí uchazeče ke studiu na základě prokázání jeho vhodných schopností, vědomostí, zájmů a zdravotní způsobilosti.

Ustanovení § 60 upravuje přijímání do prvního ročníku střední školy s výjimkou přijímání do prvního ročníku víceletých gymnázií a uměleckých středních škol (ve kterých je součástí přijímacího řízení talentová zkouška). Na rozdíl od současné právní úpravy se přijímací řízení navrhuje jako jednokolové vyhlášené v termínu stanoveném vyhláškou. Případná další kola přijímacího řízení (např. pokud škola nenaplní předpokládané počty žáků) budou v kompetenci ředitele školy. Přihlášku lze podat pouze na jednu střední školu.

Rozlišuje se (jako dosud) přijímací řízení od přijímací zkoušky. Přijímací řízení je procesem začínajícím od podání přihlášky uchazečem a končícím vydáním rozhodnutí o přijetí či nepřijetí uchazeče. Součástí přijímacího řízení může být přijímací zkouška, resp. talentová zkouška. V současné době nemusí být přijímací zkouška vypsána, pokud tak rozhodne ředitel školy zejména v případech, kdy počet uchazečů nepřevyšuje kapacitu volných míst. Kritéria pro přijímání uchazečů však musí být pro všechny uchazeče přijímané ve stejném kole přijímacího řízení jednotná.

V organizaci přijímacího řízení nedochází k výrazným změnám oproti současnému stavu. Pro označení žáka základní školy i pro jiného uchazeče, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole, byl zvolen jednotný termín "uchazeč".

Nově se zavádí výslovná kritéria přijímacího řízení, v nichž se počítá i se zohledněním nově zaváděného výstupního hodnocení uchazeče ze základního vzdělávání (§ 51 odst. 6).

Návrh zákona vymezuje pouze nezbytné náležitosti přijímacího řízení z důvodu ochrany práv uchazečů, podrobnosti budou upraveny vyhláškou vydanou ministerstvem.

Ustanovení § 61 upravuje přijímání ke vzdělávání ve víceletých vzdělávacích programech oboru vzdělání gymnázium. Oproti současné právní úpravě dochází k rozdělení víceletého vzdělávacího programu na dva stupně, a to stupeň nižší a stupeň vyšší. Podmínkou přijetí do nižšího stupně je úspěšné ukončení příslušného ročníku základní školy (v případě šestiletého

vzdělávacího programu gymnázia sedmého ročníku základní školy, v případě osmiletého vzdělávacího programu pátého ročníku základní školy) a splnění podmínek stanovených pro přijímací řízení.

Nově je výslovně stanoveno, že do prvního ročníku nižšího stupně může být přijat pouze uchazeč, který úspěšně ukončil příslušný ročník základní školy v tom roce, ve kterém se ke studiu hlásí. Uvedené opatření posiluje výlučnost tohoto vzdělávání a odstraňuje případnou nerovnost při přijímacích zkouškách (žáci vyšších ročníků by vstupovali do přijímacího řízení lépe připraveni). I nadále je stanoveno, že uchazeč může, pokud se hlásí do nižšího stupně víceletého vzdělávacího programu gymnázia, podat přihlášku pouze na jedno víceleté gymnázium.

Do vyššího stupně se pak mohou hlásit nejen uchazeči, kteří ukončili nižší stupeň gymnázia, ale i ostatní uchazeči, kteří splnili povinnou školní docházku. Pokud se uchazeč hlásí do vyššího stupně gymnázia, může současně s přihláškou do tohoto stupně podat i další přihlášku na jinou střední školu. Tímto se umožňuje, aby se ke vzdělávání ve víceletém vzdělávacím programu gymnázia mohli přihlásit i úspěšní žáci devátých ročníků základní školy, a naopak, aby se méně úspěšní žáci po nižším stupni gymnázia, kteří např. neuspějí při přijímacím řízení do vyššího stupně, mohli ucházet o přijetí do některých jiných vzdělávacích programů ostatních středních škol.

Oproti ostatním středním školám se stanoví odlišné termíny přijímacího řízení, včetně přijímacích zkoušek, pokud je ředitel stanoví, neboť se chce umožnit, aby neúspěšní uchazeči měli možnost regulérně se hlásit k přijetí ke vzdělávání na jiné střední školy.

Vzhledem k tomu, že rozdělení víceletého gymnázia na nižší a vyšší stupeň je zásadní změnou v postavení žáků těchto škol a organizaci vzdělávání, je v § 185 odst. 7 výslovně uvedeno, že podle tohoto ustanovení se bude postupovat až od přijímacího řízení do prvního ročníku víceletých gymnázií pro školní rok 2005/2006, a to počínaje prvním ročníkem (žáků, kteří jsou v současné době žáky víceletých gymnázií, se tato změna tedy nedotkne).

Ustanovení § 62 pak upravuje odlišnosti v přijímacím řízení do některých oborů vzdělání středních škol, v nichž se v souladu s rámcovým vzdělávacím programem ověřuje míra talentu pro zvolené studium. Jedná se zejména o obory vzdělání uměleckých škol. Podle navrhované úpravy ověření talentu předchází termínu konání přijímací zkoušky, a pokud uchazeč talentovou zkoušku úspěšně vykoná, pokračuje dále v přijímacím řízení do zvoleného oboru vzdělání.

Úprava se odlišuje především termíny tak, aby neúspěšní uchazeči mohli podat ve stanoveném termínu přihlášku do oborů vzdělání, kde talentová zkouška není podmínkou pro přijetí.

Ustanovení § 63 umožňuje přijímat žáky přímo do vyšších ročníků, pokud úroveň jejich znalostí je na dostatečné úrovni. Kompetenci pro rozhodnutí o přijetí do vyššího ročníku a stanovení podmínek pro přijetí má ředitel školy. Při přijímání do vyššího ročníku střední školy se uplatní také institut uznání dosaženého vzdělání (§ 70), který umožní lépe než dosud přizpůsobit obsah a organizaci vzdělávání individuální situaci žáka.

Na rozdíl od současné právní úpravy se navržená úprava přijímání ke střednímu vzdělávání vztahuje i na soukromé a církevní školy (doposud nebyla pravidla pro přijímání na tyto školy právními předpisy dostatečně upravena). Na rozhodování ředitele soukromé a církevní školy o přijetí či nepřijetí ke studiu se však i nadále nevztahuje správní řád (viz § 165).

K § 65

V ustanovení jsou uvedeny základní rysy organizace středního vzdělávání.

Členění vzdělávání na jednotlivé složky vychází ze současného členění výuky. Bližší podrobnosti budou uvedeny ve vyhlášce, v zákoně jsou zavedeny pouze základní pojmy, které se

dále v textu používají. Výslovně se stanoví, že odborná nebo umělecká praxe a sportovní příprava může být uskutečňována i v období školních prázdnin (uvedené je vázáno na úpravu v rámcovém vzdělávacím programu. Jde například o zemědělské, hotelnické obory apod., kdy praxi v průběhu období školního vyučování nelze uskutečňovat (z důvodů organizačních apod.).

Výslovně je specifikováno, kde je možné konat praktické vyučování s tím, že pracoviště praktického vyučování nebudou na rozdíl od středisek praktického vyučování (zákonem definovaných jako školská účelová zařízení) zapisovány do školského rejstříku, neboť se nejedná o školská zařízení, ale především podnikatelské subjekty.

K § 66 až 68

Nově se explicitně uvádí, kdy se uchazeč stává žákem střední školy. V naprosté většině případů se žáci přijímají od 1. září školního roku, jen výjimečně (např. z důvodu přestupu, změny oboru vzdělání apod.) se žáci přijímají i v průběhu školního roku.

Dále jsou uvedeny základní instituty, jejichž povolení se umožňuje v průběhu středního vzdělávání a které jsou dále vysvětleny v následujících ustanoveních; jde zejména o možnost žáka přestoupit do jiné střední školy, změnit obor vzdělání, přerušit vzdělávání a opakovat ročník. Výslovně je také stanoveno, jakým způsobem se v těchto řízeních postupuje.

Dále jsou upravena práva a povinnosti žáka, popř. zákonného zástupce nezletilého žáka v případech, kdy se žák nemůže účastnit vyučování (zákon stanoví pouze to nejnutnější, konkrétní pravidla pro uvolňování z vyučování a omlouvání nepřítomnosti budou stanovena ve školním řádu školy) a je stanovena kompetence ředitele školy uvolnit žáka z vyučování některému předmětu.

Úprava průběhu středního vzdělávání se v zásadě nemění od současné právní úpravy, pouze se zpřesňují a doplňují některé náležitosti těchto procesů.

Na rozdíl od současného právního stavu je však výslovně stanoveno, že po splnění povinné školní docházky lze opakování ročníku povolit pouze žákovi, který nesplnil podmínky pro postup do vyššího ročníku nebo jej neukončil úspěšně.

Nově je v § 68 odst. 3 explicitně upraveno, jakým okamžikem přestává být žák žákem střední školy v ostatních případech neupravených předchozími ustanovení. Uvedené je významné s ohledem na postavení žáka pro sociální účely.

K § 69

Hodnocení žáků ve středních školách obsahuje obdobné prvky jako hodnocení v případě základního vzdělávání, tj. rozlišuje se hodnocení klasifikací a slovním hodnocením, nebo jejich kombinací. Oproti základnímu vzdělávání je k postupu do vyššího ročníku nutné prospět ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem příslušného oboru vzdělání, ve kterém se žák vzdělává. V odborných předmětech stanovených rámcovým vzdělávacím programem uměleckých oborů vzdělání se žák hodnotí na základě vykonání komisionální zkoušky.

Nově se stanoví, že pokud žák na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů, může konat z těchto předmětů opravnou zkoušku. Pokud je žák hodnocen nedostatečnou (jednotlivé stupně hodnocení budou uvedeny ve vyhlášce) z více než dvou předmětů, opakuje ročník, pokud je mu opakování povoleno podle § 66 odst. 7.

Dále se upřesňuje, že žákovi nebo jeho zákonnému zástupci je umožněno v případech pochybnosti o správnosti klasifikace nebo slovního hodnocení na konci příslušného pololetí požádat o komisionální přezkoušení. Počet stížností na nesprávnost hodnocení (klasifikace) vzrůstá. Nově se proto zavádí možnost, aby se komisionální přezkoušení mohlo na základě rozhodnutí

krajského úřadu konat v jiné střední škole, a to za případné účasti školního inspektora (uvedené se vztahuje i na opravné zkoušky). Komisionální přezkoušení se zavádí jako nárokové.

K § 70 a 71

Ustanovení upravuje uznávání dosaženého vzdělání žáka pro účely jeho vzdělávání ve střední škole.

Účelem tohoto ustanovení je zvýšit prostupnost systému vzdělávání a otevřít systém počátečního vzdělávání principu celoživotního učební. V souladu s tímto ustanovením budou přicházet v úvahu v zásadě dva druhy případů, a to uznání uceleného dosaženého vzdělání žáka a uznání částečného vzdělání žáka.

Za ucelené dosažené vzdělání se bude považovat především úspěšně ukončené vzdělání ve střední, vyšší odborné nebo vysoké škole (v České republice nebo v zahraničí), jednotlivá zkouška podle § 113 (přesto, že jednotlivá zkouška nezakládá nárok na získání stupně vzdělání) apod. V tomto případě má žák nárok na uznání tohoto vzdělání v rámci svého studia v dané střední škole, což znamená, že ředitel školy je povinen na základě posouzení a porovnání vzdělávacích programů absolvovaného oboru a oboru, který žák chce ve střední škole studovat nebo studuje, zohlednit vzdělání, kterého žák dosáhl v předchozím studiu.

Za částečné vzdělání je pak nutné považovat například absolvování pouze některých ročníků jiné střední, vyšší odborné či vysoké školy (v České republice či v zahraničí), či jiné neformální vzdělávání (např. v odborných kurzech, jazykové škole apod.). V tomto případě nesmí od získání tohoto vzdělání uplynout více než deset let (s ohledem na předpokládaný technologický pokrok a pravděpodobnost uchování nabytých vědomostí, dovedností a jiných studijních výsledků využitelných pro další studium). Pokud lhůta 10 let od získání takového vzdělání již uplynula, stanoví se možnost toto vzdělání uznat na základě prokázání znalostí při zkoušce stanovené ředitelem školy.

V tomto případě je pak ponecháno na odborném posouzení ředitelem školy, zda toto částečné vzdělávání vůbec lze v rámci studia uznat a v jakém rozsahu (na základě posouzení jeho obsahu a rozsahu).

Požadavek na uznání dosaženého vzdělání vychází mimo jiné i z Rozhodnutí Rady ES ze dne 21. prosince 1998 o podpoře zavedení evropského rozměru do systému stáží v oblasti vzdělávání spojeného se získáním pracovní zkušenosti včetně učňovských oborů.

Podrobnější podmínky organizace a průběhu středního vzdělávání stanoví ministerstvo vyhláškou.

K § 72 a 73

V ustanovení § 72 jsou upraveny platné způsoby ukončování studia v oblasti středního vzdělávání a doklady osvědčující úspěšné zakončení studia.

Pro obory vzdělání, v nichž se dosahuje středního vzdělání, je stanovena závěrečná zkouška (její náležitosti jsou upraveny v § 74).

Způsob ukončování vzdělávání se v případě vzdělání vedoucího k získání stupně středního vzdělání s výučním listem v podstatě nemění.

Výrazně se mění způsob ukončování v oborech vzdělání končících maturitní zkouškou (§ 77 a následující) zavedením společné části maturitní zkoušky a dílčí reformou profilové části maturitní zkoušky. Vzhledem k náročnosti přípravy reformované maturitní zkoušky a vzhledem k nutnosti chránit práva žáků, kteří v současné době již byli ke studiu ve středních školách přijati, stanoví se v § 185 odst. 8, že žáci, kteří mají řádně ukončit střední vzdělávání maturitní zkouškou před 1. září

2007, konají maturitní zkoušku podle dosavadních právních předpisů (tedy § 25 školského zákona a vyhlášky č.442/1991 Sb.). Zavedení reformované maturitní zkoušky do praxe je tak oddáleno na školní rok 2007/2008.

V ustanovení § 73 je vymezen účel závěrečné a maturitní zkoušky, kterým je především ověření úrovně klíčových vědomostí, dovedností a postojů žáka. Výslovně se dále uvádí, že smyslem těchto zkoušek je ověřit, zda žáci dosáhli cílů vzdělávání stanovených v rámcových a školních vzdělávacích programech a splnili tak podmínky, které se vyžadují pro získání příslušného stupně vzdělání.

K § 74

Ustanovení upravuje, z čeho se skládá závěrečná zkouška jednak v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje středního vzdělání s výučním listem, jednak v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje středního vzdělání. V prvním případě zkouška obsahuje praktickou zkoušku z odborného výcviku.

Podmínkou konání závěrečné zkoušky je úspěšné ukončení posledního ročníku vzdělávání.

Významné kompetence při stanovení obsahu, formy a pojetí zkoušek a termínů pro jejich konání náleží řediteli školy, v níž se zkoušky konají.

Samotná zkouška se však koná před zkušební komisí. Významným posílením vlivu sociálních partnerů na odborné vzdělávání je stanovení povinné účasti odborníka z praxe při zkouškách v oborech vzdělání, kde žáci získávají výuční list. S ohledem na problémy vznikající při konání déletrvajících praktických zkoušek v současné době, kdy zkoušky mohou trvat až 4 týdny a přítomnost všech členů zkušební komise je nereálná, stanoví se kompetence předsedy zkušební komise určit toho člena zkušební komise, který bude odpovídat za řádný průběh těchto zkoušek.

Nově byly stanoveny podmínky výkonu funkce předsedy zkušební komise a jeho pravomoci při konání zkoušky.

K § 75 a 76

V organizaci opravných zkoušek dochází k významné změně. Na rozdíl od současného stavu opakuje žák jen ty zkoušky závěrečné zkoušky, které vykonal neúspěšně, a to každou zkoušku může opakovat dvakrát.

Dále je výslovně upraveno, kdy žák přestává být žákem školy, což je významné především s ohledem na postavení žáka pro sociální účely.

Na rozdíl od současné právní úpravy se doba, do kdy žák může po ukončení vzdělávání konat závěrečnou zkoušku, prodlužuje na 5 let, a to z důvodu sjednocení těchto lhůt pro všechny způsoby ukončování středního a vyššího odborného vzdělávání.

K § 77 a 78

Maturitní zkouška prochází významnou reformou. Nově se zavádí společná část maturitní zkoušky (státem připravovaná a organizovaná) a mění se i část profilová. Je stanoveno, že k úspěšnému vykonání maturitní zkoušky a tím i dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou musí žák úspěšně absolvovat obě části této zkoušky.

Společná část maturitní zkoušky se bude skládat ze 3 povinných zkoušek, a to českého jazyka, cizího jazyka (podle volby žáka z nabídky stanovené vyhláškou ministerstva a za podmínky, že je tento jazyk vyučován ve škole, kde se žák vzdělává) a volitelné zkoušky, kterou

žák volí z matematiky, občanského základu, přírodovědně technického základu nebo informačně technologického základu. Uvedená možnost poskytuje výběr ze 4 zkoušek žákům, to však neznámá, že každá škola bude muset zajistit výuku ve všech čtyřech oblastech, které jsou v nabídce pro třetí předmět maturitní zkoušky. Záleží tedy na žákovi, jaký vzdělávací program a na jaké škole zvolí.

Zkoušku z českého jazyka skládají všichni žáci středních škol zařazených ve školském rejstříku, tedy i žáci škol s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, neboť je nutné respektovat právo státu ověřit u každého absolventa školy znalost úředního jazyka státu. Pro zachování práv příslušníků národnostních menšin se do profilové části maturitní zkoušky zařazuje zkouška z jazyka národnostní menšiny. Dále se výslovně v § 81 odst. 7 stanoví právo volby žáků škol a tříd s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, zda budou maturitní zkoušku konat v českém jazyce nebo jazyce národnostní menšiny (s výjimkou zkoušky z českého jazyka).

Předměty, z nichž žáci budou konat zkoušky společné části maturitních zkoušek, budou odrážet základní okruhy všeobecných požadavků státu na dovednosti maturantů.

Pokud žák některou ze zkoušek společné části maturitní zkoušky nevykoná úspěšně, má právo konat opravnou zkoušku, a to nejvýše dvakrát z každé zkoušky. Pokud se žák nebude moci dostavit z jakýchkoli důvodů ke konání zkoušky, má právo konat tuto zkoušku, popř. zkoušky v náhradním termínu. Náhradní zkouška nenahrazuje zkoušku opravnou, tj. i v případě, že žák bude konat zkoušku v náhradním termínu a nevykoná ji úspěšně, má právo na dvě opravné zkoušky.

Písemné části zkoušek společné části jsou na rozdíl od zkoušek školní části maturity neveřejné. Důvodem je zajištění maximálně objektivního průběhu zkoušek. Přístup bude umožněn pouze zadavateli testů, maturitnímu komisaři, řediteli školy a inspektorům České školní inspekce, která bude na vybraných školách plnit funkci státního dozoru nad průběhem zkoušek společné části.

Dále je stanoveno, že zkoušky společné části maturitní zkoušky bude žák konat ve škole, jejímž je žákem, s výjimkou náhradní a opravné zkoušky, místo jejíhož konání stanoví Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání.

K § 79

Profilová část maturitní zkoušky se bude skládat ze 3 povinných zkoušek. Jednou z těchto zkoušek je pro žáky škol s vyučovacím jazykem národnostní menšiny zkouška z jazyka národnostní menšiny.

Úspěšně vykoná profilovou část maturitní zkoušky žák, který úspěšně vykoná všechny povinné zkoušky.

V rámci profilové části maturitní zkoušky může žák dále dobrovolně konat další nepovinné zkoušky, pokud si je zvolí. Nabídku pro nepovinné zkoušky stanoví jednak ředitel školy, jednak bude stanovena ministerstvem, výběr provede žák podle svého zájmu. Předpokládá se, že z nabídky stanovené ministerstvem budou volit především žáci, kteří se budou hlásit ke studiu na vysokých školách, popřípadě vyšších odborných školách, které výsledky této zkoušky budou zohledňovat při přijímacím řízení. V případě, že žák zvolí z nabídky stanovené ředitelem školy, bude konat zkoušky v příslušné škole, jímž je žákem. Pokud zvolí z nabídky stanovené ministerstvem, bude zkoušky konat ve škole, kterou stanoví Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání.

Dále se stanovují možné formy konání jednotlivých zkoušek profilové části maturity. Oproti současné právní úpravě je možnost výběru forem rozšířena, o výběru formy rozhoduje ředitel školy, na níž se profilová část maturitní zkoušky bude konat.

Vykonání zkoušky formou zpracování maturitní práce a její obhajoby před maturitní komisí je novým výrazným prvkem podporujícím žádané změny v obsahu a formě vzdělávání na

středních školách. Podporuje totiž rozvoj a prokázání těch klíčových dovedností maturanta, které jsou dosud slabší stránkou našeho vzdělávacího systému a které zároveň patří a stále více budou patřit mezi důležité faktory životního úspěchu (např. schopnost aktivní práce s informacemi, samostatnost a tvořivost, kritické myšlení, schopnost prezentovat myšlenky, argumentovat a diskutovat své názory apod.).

Důvodem, proč zákon zavádí více forem a proč je rozhodnutí o formě vykonání jednotlivých zkoušek na škole v rukou ředitele školy, je zdůraznění pedagogické autonomie školy v oblasti profilové části maturit. Ředitel školy na straně jedné může rozhodnout o "směřování" školy, na druhé straně se znalostí konkrétních podmínek a limitů může svým rozhodnutím zamezit nežádoucím důsledkům "revoluční" plošné změny. Přechod na novou formu konání zkoušek školní části klade zvýšené nároky na pedagogický sbor školy. Je proto žádoucí, aby se tato změna děla postupně a v návaznosti na změny obsahu a forem výuky.

Na rozdíl od zkoušek společné části jsou zkoušky profilové části maturity veřejné. Neveřejné jsou písemné zkoušky a jednání zkušební maturitní komise týkající se hodnocení žáka; v případě praktických zkoušek se účast veřejnosti vylučuje, pokud je to nutné z důvodů ochrany zdraví, bezpečnosti práce nebo ochrany soukromí pacienta v případě zdravotnických oborů.

Stejně jako je tomu u společné části maturitní zkoušky, může žák konat dvakrát z každé zkoušky, která je součástí profilové části maturitní zkoušky, zkoušku opravnou. To je rozdíl od současné právní úpravy (vyhláška č. 442/1991 Sb.), která stanovila v případě neúspěchu u dvou předmětů maturitní zkoušky, že žák musí opakovat maturitní zkoušku celou, tj. i ty zkoušky z předmětů, které již žák vykonal úspěšně.

Žák má rovněž právo na konání zkoušky v náhradním termínu, a to například z důvodu neukončení posledního ročníku vzdělávání nebo z jiných závažných důvodů, které mu zabránily maturitní zkoušku konat, resp. dostavit se k jejímu konání.

Rovněž je stanoveno, že žák, který se nedostaví ke zkoušce bez řádné omluvy, se posuzuje, jako by vzdělávání zanechal dnem následujícím po dni, kdy měl zkoušku konat.

K § 80

Z důvodu zajištění objektivnosti průběhu zkoušek společné části a vyhodnocení výsledků maturantů budou zkoušky společné části maturity centrálně připravovány, zadávány a jejich výsledky zpracovávány podle centrálně stanovených pravidel. Tomu odpovídá i struktura orgánů a rozdělení kompetencí. Jedná se o řešení obvyklá v zahraničí.

Centrálním rozhodovacím orgánem je ministerstvo, které bude odpovědné za přípravu, metodické řízení průběhu společné části maturitní zkoušky, za obsah centrálně zadávaných zkoušek, stanovení způsobu a kritérií hodnocení výsledků zkoušek a za vedení evidence přihlášek a evidence výsledků zkoušek. Ministerstvo je zároveň správcem registru žáků přihlášených k maturitní zkoušce, včetně jejich rodných čísel, která slouží k identifikaci žáka. Zpracovatelem registru žáků je Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání. Ministerstvo bude dále vydávat osvědčení o způsobilosti k výkonu funkce komisaře a hodnotitele.

Ministerstvo bude zveřejňovat soubor požadavků ke společné části maturitní zkoušky v tzv. katalozích požadavků. Půjde o maximálně transparentní přístup státní správy deklarující své požadavky vůči žákům, školám a širší, zejména rodičovské veřejnosti.

Navrhuje se zřízení Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání jako organizační složky státu, které bude pověřeno zejména zajišťováním společné části maturitní zkoušky, vedením evidence přihlášek a výsledků zkoušek apod. Zřízení tohoto Centra nevyžádá zvýšené nároky na státní rozpočet, ani pokud jde o počet pracovníků (tito budou převedeni za stávajících pracovníků ostatních přímo řízených organizací ministerstva), ani pokud jde o další finanční prostředky

potřebné pro běžný provoz Centra (toto bude zajištěno v rámci stávajících finančních prostředků kapitoly školství při přehodnocení priorit resortu.). Vychází se z toho, že činnost Centra již v současné době zabezpečuje CERMAT (divize Ústavu pro informace ve vzdělávání jako přímo řízené organizace ministerstva). Dojde tedy pouze k organizačnímu oddělení této divize a jejímu zřízení ve formě organizační složky státu.

Realizace reformované maturitní zkoušky přihlíží k významu krajů a předpokládá, že krajský úřad vytvoří podmínky pro odpovídající přípravu a zdárný průběh zkoušek na středních školách ve své územní působnosti.

Funkce organizačně-technického a personálního zabezpečení – včetně distribuce testových materiálů a koordinace testování v regionu – je svěřena krajským úřadům, které ji zajistí pracovníky, kteří projdou příslušným školením uspořádaným Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání.

Při uskutečnění reformované maturitní zkoušky je klíčová role školního maturitního komisaře, jehož prostřednictvím je posilován vliv státu a kraje při zabezpečení objektivizace postupů, srovnatelnosti výsledků a zajištění validity zkoušek. Školní maturitní komisař má být z důvodů objektivnosti přidělen na určitou školu Centrem, aby byla zabezpečena maximální možná nestrannost. Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání je rovněž pověřeno vedením registru pracovníků, kteří budou oprávněni vykonávat funkce komisařů a hodnotitelů (tito pracovníci budou proškoleni v dané problematice a budou mít osvědčení vydané ministerstvem garantující jejich připravenost k výkonu těchto funkcí).

Krajský úřad provádí jmenování hodnotitelů, hlavních hodnotitelů a komisařů. Krajský úřad po přihlédnutí k poznatkům ČŠI o úrovni výchovně vzdělávací práce škol a školských zařízení a v souladu s právními předpisy stanovuje a provozně zabezpečuje oblastní hodnotitelská centra, v nichž jsou zpracovávány otevřené testové úlohy.

Ředitel školy vytváří podmínky (organizační, personální a technické) pro celkové zabezpečení přípravy a řádný průběh maturitní zkoušky a jmenuje zadavatele. Ředitel zajišťuje součinnost pracovníků školy se školním maturitním komisařem.

Zadavatel odpovídá za řádný průběh zkoušek v konkrétní třídě s tím, že může rovněž rozhodovat o vyloučení žáka ze zkoušky společné části maturitní zkoušky, pokud tento závažným způsobem poruší pravidla stanovená pro její průběh. Takový žák se pak posuzuje, jako by zkoušku vykonal neúspěšně. Jde o nezbytné opatření, jehož cílem je eliminovat možnost, že díky chování jednoho žáka bude průběh zkoušky ve třídě prohlášen za neobjektivní.

Zkoušky profilové části a ústní část společné části maturitní zkoušky se konají před zkušební maturitní komisí, která se zřizuje pro každou třídu a obor vzdělání nebo pro více tříd, v nichž se žáci vzdělávají ve stejném oboru vzdělání. Snahou je umožnit efektivní činnost komise zejména v případech, kdy na škole existuje několik "malých" tříd ve stejném oboru vzdělání. Předsedu komise jmenuje krajský úřad, místopředsedu a členy komise jmenuje ředitel školy. Nově se zavádí, že jako člen maturitní komise může být jmenován i odborník z praxe nebo z vysoké nebo vyšší odborné školy.

K § 81

Podmínkou konání maturitní zkoušky je podání přihlášky řediteli školy, který předá potřebné údaje Centru. Vzhledem k tomu, že k vedení evidence přihlášek a výsledků zkoušek je nezbytné i rodné číslo žáka (z důvodu jednoznačné identifikace žáků), je v ustanovení tato skutečnost výslovně uvedena. Při vedení a zpracovávání údajů z přihlášek a při vedení evidence výsledků zkoušek budou samozřejmě respektována pravidla stanovená zákonem č.101/2000 Sb.

Vzhledem k tomu, že zákon neukládá žákovi povinnost účastnit se nejbližšího možného termínu společné části maturitní zkoušky, je nezbytné, aby se žák k jejímu konání přihlásil. Bez výslovné přihlášky každého žáka nelze kvalifikovaně připravit dostatečný počet zadání písemných částí zkoušek a zkoušky po organizační stránce připravit (jmenovat potřebný počet hodnotitelů, komisařů a zadavatelů a připravit protokoly o výsledcích zkoušek apod.).

Ustanovení ukládá řediteli školy povinnost vystavit žákovi, který úspěšně vykonal jak společnou, tak školní část maturitní zkoušky, vysvědčení o maturitní zkoušce. Tento doklad bude osvědčovat, že žák získal střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Žák, jehož zdravotní postižení neumožňuje vykonání testů společné části maturitní zkoušky běžným způsobem, má možnost vykonat tyto zkoušky zvláštním způsobem, který toto postižení zohlední. Zvláštní způsob konání zkoušek může být stanoven rovněž pro cizince. V obou těchto případech (zdravotně postižení a cizinci) jde o zamezení nadměrné tvrdosti při ukončování středoškolského studia v případech objektivních překážek resp. znevýhodnění na straně žáka.

Návrh stanoví, že žáci, kteří již získali střední vzdělání s maturitní zkouškou vykonáním maturitní zkoušky podle tohoto zákona, včetně společné části maturitní zkoušky, tuto část již opětovně nekonají. Ředitel školy může rovněž uznat ty zkoušky profilové části, které již žák vykonal, pokud jsou obsahově srovnatelné se zkouškami profilové části na dané škole.

Ustanovení odstavce 8 se vztahuje na ukončování vzdělávání v několika tzv. dvojjazyčných gymnáziích, které v České republice experimentálně působí na základě dvoustranných dohod mezi Českou republikou a příslušným smluvním státem (např. Německo, Rakousko, Francie, Velká Británie, Itálie). Ustanovení umožňuje vykonávat dvojí maturitní zkoušku, příslušný smluvní stát umožňuje žákům těchto škol vstup na zahraniční univerzity. Obdobně může ministerstvo povolit odlišný způsob ukončování i v dalších oborech vzdělání, podmínkou je však vždy vykonání zkoušky z českého jazyka společné části maturitní zkoušky.

Ustanovení odstavce 9 explicitně stanoví datum, ke kterému přestává být žákem školy ten, kdo úspěšně vykonal maturitní zkoušku, a to dnem následujícím po vykonání zkoušky. Dále se stanoví, že žák, který nevykonal úspěšně jednu nebo obě části maturitní zkoušky, má práva a povinnosti žáka školy do 30. června příslušného školního roku. Jasně stanovení této doby je potřebné zejména pro sociální účely. Tím není nijak dotčena možnost po tomto datu zkoušky společné či profilové části maturity konat.

V odstavci 10 je obsaženo zmocnění pro vydání vyhlášky ministerstvem, které je obsažné z důvodu nutnosti explicitně upravit jednotlivé skutečnosti při konání obou částí maturitní zkoušky podrobně, aby nedocházelo v jejím průběhu k pochybením a nedorozuměním. Pro podrobnou úpravu hovoří i dnešní stav, kdy současná právní úprava ve vyhlášce č. 442/1991 Sb., je z hlediska potřeby jejího výkladu nevyhovující.

K § 82

Ustanovení zaručuje právo žáka podat krajskému úřadu do osmi dnů od dne, kdy mu byl oznámen výsledek zkoušky, žádost o přezkoumání jejího průběhu a výsledku. Důvodem může být zejména porušení právních předpisů v průběhu zkoušky či jiné závažné nedostatky, např. neúčast členů zkušební komise v průběhu zkoušky, čímž byla ovlivněna klasifikace zkoušky apod. Pokud krajský úřad zjistí, že při zkoušce byly porušeny právní předpisy nebo se objevily skutečnosti, které mohly negativně ovlivnit řádný průběh zkoušky nebo její výsledek, výsledek zkoušky zruší a nařídí přezkoušení před novou komisí, kterou jmenuje, popřípadě výsledek zkoušky změni (pokud z dostupných podkladů lze správný výsledek původní zkoušky určit). Je stanovena povinnost České školní inspekci poskytnout krajskému úřadu při posuzování takové žádosti součinnost. Jde o nové ustanovení, jehož podstata nebyla dosud školskými předpisy řádně upravena a vzhledem ke

zvyšujícímu se počtu stížností na průběh zkoušek je velmi žádoucí upravit možnost opravného prostředku.

Dále se stanoví možnost žáka požádat ministerstvo o přezkoumání výsledku písemné části maturitní zkoušky zadávané ministerstvem (zde se bude jednat především o přezkoumání formálních nedostatků - nesprávně provedený součet bodů apod.).

Výslovně je také zakotveno právo každého, kdo konal závěrečnou či maturitní zkoušku nahlédnout do všech podkladů, které mají význam pro výsledek zkoušky. Zároveň se v § 183 odst. 2 výslovně vylučuje rozhodování podle § 82 z použití správního řádu.

K § 83

Návrh tohoto ustanovení vychází z toho, že nástavbové studium v daném oboru vzdělání může uskutečňovat pouze ta střední škola (návrh zákona již nadále nerozlišuje mezi středním odborným učilištěm, střední odbornou školou či gymnáziem), která daný obor vzdělání uskutečňuje v jedné ze standardních forem a délek (to znamená, že má k realizaci nástavbového studia vyhovující materiální, personální a organizační podmínky, které osvědčila v rámci zápisu tohoto oboru vzdělání do školského rejstříku).

Základním důvodem této úpravy je tedy zajištění kvality nástavbového studia, a to i v souvislosti s reformou maturitní zkoušky a zavedením společné části maturitní zkoušky.

Podstatné je dále to, že návrh nového školského zákona již nepracuje (jak je tomu dnes v zákoně č. 29/1984 Sb.) s druhovým rozlišením středních škol na střední odborné školy a střední odborná učiliště. Hovoří se pouze o střední škole a bude záležet pouze na skladbě oborů vzdělání, které ta která střední škola bude uskutečňovat. To znamená, že bude moci jakýkoli obor uskutečňovat jakákoli střední škola, tj. i pokud se bude jmenovat Střední odborné učiliště, pokud tento obor bude mít zařazen ve školském rejstříku.

Nástavbové studium je v současné době uskutečňováno jak ve středních odborných školách, tak středních odborných učilištích. Střední odborné školy a střední odborná učiliště, která již v současné době uskutečňují čtyřleté studijní obory, navrhovaná změna nijak nepostihne. Upřesňující podmínkou, kterou návrh školského zákona přináší, je pouze to, aby se maturitní vzdělávání uskutečňovalo v těch středních školách (včetně stávajících středních odborných učilišť), které danému maturitnímu oboru vyučují, resp. ho mají uveden v síti škol a školských zařízení, v jedné ze standardních forem (denní, dálkové, večerní apod.).

Je žádoucí i nadále podporovat možnost žáků učebních oborů získat vzdělání ukončené maturitní zkouškou, avšak zároveň je nezbytné stanovit takové právní předpoklady realizace nástavbového studia, které by poskytovaly lepší záruky jeho kvality (následná kontrola – především prostřednictvím zavedení společné části maturitní zkoušky - se v této souvislosti nejeví dostačující).

V budoucnu bude mít příslušný studijní obor (4-letý) střední odborné školy ukončený maturitní zkouškou stejné pojmenování, resp. kód oboru jako obor nástavbový. To že jde o obor nástavbový bude odlišeno v kódu oboru identifikačním znakem za lomítkem. V přechodných ustanoveních (§ 185 odst. 9) v návrhu zákona je stanoveno, že k nástavbovému studiu ve školách, které nesplňují tuto podmínku, lze přijímat žáky nejpozději pro školní rok 2005/2006.

K tomu, aby byla zaručena účelná návaznost na předchozí vzdělání a také z důvodů ekonomické efektivity nástavbového studia, stanoví nařízení vlády návaznost oborů vzdělání, v nichž je toto vzdělávání prováděno.

Délka vzdělávání v nástavbovém studiu zůstává shodná jako dosud, tedy dva roky. Vzhledem k tomu, že při přijímání do nástavbového studia jde o přijímání do střední školy, resp. středního vzdělávání, je umožněno řediteli školy rozhodnout o konání přijímací zkoušky do uvedených oborů vzdělání, a to návazně na příslušné obory vzdělání, v nichž žáci dosáhli středního vzdělání s výučním listem.

K § 84

Nově se zavádí zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem. Tento typ vzdělávání zatím nebyl v našem vzdělávacím systému zaveden. V současné době se zvyšuje zájem o to, aby absolventi studijních oborů (jak z řad uchazečů o zaměstnání, tak z řad podnikatelů apod.) mohli získat střední vzdělání s výučním listem. Je tedy účelné, aby školský systém umožnil těmto uchazečům vyučit se v některých oborech, byť dříve dosáhli vyšší úrovně vzdělání. Umožňuje se tedy, aby např. uchazeč se středním vzděláním s maturitní zkouškou, popř. vzděláním vysokoškolským mohl ve zkráceném studiu získat výuční list.

Délka zkráceného studia se stanovuje na jeden až jeden a půl roku v denní formě. Předpokládá se, že bude absolvován v plném rozsahu odborný výcvik a předměty rozhodující pro odborné zaměření absolventa, které budou stanoveny v rámcovém vzdělávacím programu. Do doby vydání rámcového vzdělávacího programu, který určí konkrétní délku vzdělávání s ohledem na náročnost oboru vzdělání, budou moci školy postupovat podle ustanovení § 185 odst. 1, které umožňuje měnit stávající učební dokumenty za účelem dosažení shody s navrhovaným zákonem.

I v tomto případě bude využíváno ustanovení § 70 o uznávání předchozího vzdělání, které je i v souladu s Rozhodnutím Rady ze dne 21. prosince 1998 o podpoře zavedení evropského rozměru do systému stáží v oblasti vzdělávání spojeného se získáním pracovní zkušenosti včetně učňovských oborů.

K realizaci zkráceného studia se nevyžaduje jeho samostatný zápis ve školském rejstříku, školy budou moci tento typ studia realizovat, pokud budou mít ve školském rejstříku zapsán daný obor vzdělání ve standardní délce. Uvedené platí i pokud jde o nejvyšší povolený počet žáků v daném oboru vzdělání (s tím, že bude záležet na řediteli školy, jakým způsobem povolenou kapacitu rozdělí mezi uskutečňování tohoto oboru ve standardní podobě a v podobě zkráceného studia).

K § 85

Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou bude umožňovat např. absolventům gymnázií získat druhou, odbornou maturitní zkoušku v jiném oboru vzdělání. V podstatě jde o studium obdobné pomaturitnímu odbornému studiu kvalifikačnímu, které bylo zrušeno v roce 1995. Záměrem je výrazně posílit prostupnost naší vzdělávací soustavy a vyjít vstříc požadavkům trhu práce. Délka vzdělávání je stanovena na jeden až dva roky v denní formě, podle náročnosti oboru vzdělání, konkrétní délku pro jednotlivé obory stanoví rámcové vzdělávací programy. Do doby vydání příslušného rámcového vzdělávacího programu, který určí konkrétní délku vzdělávání, budou moci školy postupovat podle ustanovení § 185 odst. 1, které umožňuje měnit stávající učební dokumenty za účelem dosažení shody s navrhovaným zákonem.

Vzhledem k tomu, že jde o střední vzdělávání, bude toto studium podléhat pravidlům stanoveným pro tuto oblast tímto zákonem.

K § 86 a 87

Konzervatoř byla až doposud zvláštním typem střední školy, která svým výjimečným obsahem a délkou studia umožňovala získat jak střední vzdělání s maturitní zkouškou, tak vyšší odborné vzdělání.

S ohledem na výrazná specifika se navrhuje upravit vzdělávání v konzervatoři samostatně a konzervatoř zavést jako samostatný druh školy. Z tohoto důvodu jsou samostatně vymezeny cíle vzdělávání v konzervatoři i stupně vzdělání, jichž lze v konzervatoři dosáhnout.

Je ovšem nutné upozornit, že stupeň „vyšší odborné vzdělání v konzervatoři“ není totožný se stupněm „vyšší odborné vzdělání“ dosahovaným ve vyšší odborné škole.

K § 88

Přijímání ke vzdělávání v konzervatoři se odlišuje od přijímání na běžné střední školy tím, že těžištěm přijímacího řízení je prokázání talentu v daném oboru vzdělání. Přijímací řízení je ukončeno dříve, aby bylo zaručeno právo neúspěšných uchazečů o vzdělávání v konzervatoři ucházet se o přijetí ke vzdělávání ve středních školách.

K § 89 až 91

Vzdělávání v konzervatoři se ukončuje zpravidla absolutoriem v konzervatoři. Žáci konzervatoří takto ukončují studium již desetiletí. Nově se od roku 1995 umožňuje, aby žáci mohli také vykonat maturitní zkoušku. Ta se v případě konzervatoře s osmiletým vzdělávacím programem koná v osmém ročníku, v případě konzervatoře se šestiletým vzdělávacím programem nejdříve ve čtvrtém ročníku vzdělávání.

Ukončí-li žák studium pouze maturitní zkouškou, může pokračovat ve studiu na vysoké škole, popř. je kvalifikován pro výkon povolání, ve kterém je požadováno střední vzdělání s maturitní zkouškou. Organizace a podmínky absolutoria v konzervatoři zůstávají obdobné jako dosud. V osmileté konzervatoři (v oboru vzdělání tanec) je podmínkou vykonání absolutoria v konzervatoři, v případě, že není předem vykonána maturitní zkouška, také komisionální zkouška z českého jazyka a cizího jazyka.

Závěrem je stanoveno, že pokud část o vzdělávání v konzervatoři nestanoví něco jiného, vztahuje se na vzdělávání v konzervatoři právní úprava týkající se středního vzdělávání a střední školy.

K § 92

Ustanovení vymezuje cíle vyššího odborného vzdělávání. Proti dnešnímu stavu, kdy je možné do vyššího odborného vzdělávání zahrnovat programy v délce 2 až 3,5 roku včetně půlroční praxe, je určena délka vzdělávání jednotně na tři roky, přičemž se do této doby počítá i praktická složka studia. Výjimku tvoří pouze zdravotnické obory, kde je z důvodu splnění podmínek obsahu a rozsahu vzdělání stanovených závaznými předpisy EU délka vzdělávání prodloužena až o půl roku.

Ve srovnání s bakalářskými programy vysokých škol jde o vzdělávání více prakticky zaměřené. Vyšší odborné vzdělávání je řazeno do terciárního vzdělávání podle mezinárodních porovnávacích tabulek ISCED (International Standard Classification of Education – UNESCO 1978).

Úprava vyššího odborného vzdělávání v tomto zákoně je považována za přechodnou pouze do doby, než bude připraven, resp. vstoupí v účinnost případný zákon o terciárním vzdělávání.

K § 93 až 95

Právní úprava přijímání k vyššímu odbornému vzdělávání je v zásadě obdobná úpravě o přijímání ke střednímu vzdělávání, v některých aspektech je však ponechána vyšším odborným školám větší volnost. Neupravují se také podrobnosti zákonem, některé záležitosti (např. termíny pro podání přihlášky ke vzdělávání) upraví vyhláška ministerstva.

Ustanovení § 95 umožňuje přijímat studenty přímo do vyšších ročníků, pokud úroveň jejich znalostí je na dostatečné úrovni. Kompetenci k rozhodnutí o přijetí do vyššího ročníku a stanovení podmínek pro přijetí má ředitel školy. Při přijímání do vyššího ročníku se uplatní také institut uznání dosaženého vzdělání (§ 100), který umožní lépe než dosud přizpůsobit obsah a organizaci vzdělávání individuální situaci studenta.

K 96 až 98

Organizace vzdělávání ve vyšších odborných školách vychází ze současného stavu, podmínky jsou však vymezeny přesněji než dosud (podobně jako je tomu u vysokoškolského vzdělávání) a upravují se některé organizační záležitosti, například zápis ke vzdělávání, doklady o vzdělávání studenta, přestup, přerušení vzdělávání, opakování ročníku a uznání předchozího vzdělání. Kompetence při rozhodování v uvedených oblastech jsou dány řediteli školy, kde se student vzdělává.

Ustanovení § 98 nahrazuje, pokud jde o zanechání vzdělávání, dnes již nevyhovující právní úpravu uvedenou v prováděcím předpise (vyhláška č. 265/1996 Sb., kterou se stanovují podrobnosti o organizaci studia a jeho ukončování ve vyšších odborných školách). Na rozdíl od současné právní úpravy je navrhováno, aby ředitel školy před ukončením studia studenta vyšší odborné školy, který se bez omluvy neúčastní vyučování nejméně 20 vyučovacích dnů, písemně studenta vyzval k doložení důvodů neúčasti ve výuce s třítydenní lhůtou. Jde o důležité ustanovení, neboť souvisí s právy a postavením studenta ve škole a má návaznost na další zákony, např. zákon o státní sociální podpoře, zákon o důchodovém pojištění apod.

K § 99 a 100

Způsobem hodnocení studentů se liší vzdělávání ve vyšší odborné škole od vzdělávání ve středních školách; svým pojetím se více blíží vysokoškolskému vzdělávání. Na rozdíl od žáka střední školy student vyšší odborné školy skládá zkoušky z předmětů, popřípadě jiných ucelených částí učiva, které stanoví akreditovaný vzdělávací program, popřípadě je studentovi předepsáno hodnocení jinou formou – předpokládá se, že vyšší odborné školy budou požadovat splnění některých požadavků formou obdobnou zápočtům, které uplatňují vysoké školy. Výsledky zkoušek se obdobně jako při studiu na vysokých školách zapisují do výkazu o studiu, v případě jiných částí učiva se vydává studentovi také potvrzení o jejich absolvování.

Hodnocení studenta musí být vždy ukončeno do konce následujícího období.

Ustanovením je nově upravena kompetence ředitele vyšší odborné školy, aby zhodnotil dosažené předcházející vzdělání uchazeče o studium nebo studenta vyšší odborné školy a uznal jej, pokud má vztah k obsahu vzdělávání ve vyšší odborné škole, ve které se student vzdělává. Omezuje se doba platnosti pro uznání předchozího vzdělání, obdobně jako je tomu v případě studia ve středních školách. Stejně jako ve středním vzdělávání může na základě uznání dříve dosaženého vzdělání uvolnit ředitel zcela nebo zčásti z účasti ve výuce a z hodnocení.

K § 101 až 103

Odlišně oproti ukončování vzdělávání ve středních školách bude prováděno ukončování studia ve vyšších odborných školách. Vyšší odborné vzdělávání se bude ukončovat absolutoriem.

Zákon standardně zavádí označení pro úspěšné absolventy vyšších odborných škol "diplomovaný specialista" (DiS.), které bylo dosud stanoveno jen rozhodnutím ministra školství, mládeže a tělovýchovy na základě zmocnění v dosavadním školském zákoně.

Absolutorium se bude sestávat ze tří zkoušek, ze zkoušky z odborných předmětů, z cizího jazyka a obhajoby absolventské práce, která může obsahovat též část ověřující praktické dovednosti. Ustanovení upravuje minimální počet vyhlášených termínů absolutoria. Stejně jako profilová část maturitní zkoušky je i absolutorium prohlášeno za zkoušku veřejnou, s výjimkou jednání zkušební komise o hodnocení žáka.

Úprava složení zkušební komise a způsob práce zkušební komise vychází z poznatků současné praxe. Je stanoveno, že jádro zkušební komise ve vyšší odborné škole tvoří několik stálých členů, včetně předsedy zkušební komise pro všechny obory vzdělání, v nichž v daném školním roce ukončují studenti svoje studium, a podle potřeby k nim mohou být přiřazováni další členové zkušební komise s ohledem na zaměření příslušného oboru vzdělání. Také organizace opravných zkoušek byla v nové úpravě změněna. Neúspěšný student nemusí skládat opravnou zkoušku z celého absolutoria jako dosud, ale opakuje jen zkoušku z těch zkoušek (popřípadě z obhajoby absolventské práce), z nichž neuspěl.

Ustanovení dále upravuje právo studenta podat krajskému úřadu do osmi dnů od dne kdy konal absolutorium žádost o přezkoumání průběhu a výsledku zkoušek absolutoria nebo obhajoby absolventské práce. Důvodem může být např. stížnost na neobjektivitu zkušební komise nebo porušení právních předpisů v průběhu zkoušky.

Absolutorium může žák konat nejpozději do pěti let ode dne, kdy měl studium řádně ukončit.

K § 104 až 106

a) Vzdělávání ve vyšších odborných školách se bude uskutečňovat podle vzdělávacích programů, které budou akreditovány ministerstvem. Nebude-li vzdělávací program akreditován a zapsán pro příslušnou vyšší odbornou školu do školského rejstříku, není vyšší odborná škola oprávněna přijímat uchazeče k jeho studiu, konat výuku, zkoušky ani přiznávat označení absolventa vyšší odborné školy.

Na rozdíl od vzdělávacích programů pro základní a střední vzdělávání, kde školní vzdělávací programy nebudou již posuzovány, neboť musí vycházet z rámcových vzdělávacích programů vydaných ministerstvem, budou vyšší odborné školy svůj vlastní vzdělávací program předkládat ministerstvu k akreditaci, neboť pro ně nebudou stanovovány žádné rámcové vzdělávací programy. Akreditované vzdělávací programy budou tedy základními pedagogickými dokumenty, podle nichž se bude uskutečňovat vzdělávání, bude se stanovovat výše výdajů na vzdělávání v příslušném oboru vzdělání a bude se z nich vycházet při hodnocení vyšší odborné školy a hodnocení výsledků vzdělávání, kterých dosáhli studenti.

Vzdělávací program vyššího odborného vzdělávání musí obsahovat náležitosti, které jsou uvedeny v § 6.

V § 105 jsou stanoveny náležitosti postupu při projednávání žádosti o akreditaci vzdělávacího programu vyšší odborné školy. Náležitosti žádosti budou stanoveny vyhláškou ministerstva. Žádost se podává přímo ministerstvu, které zajistí její předání Akreditační komisi pro vyšší odborné vzdělávání. Lhůta pro projednání žádosti o akreditaci Akreditační komisí je stanovena na 120 dnů, což je považováno za dostačující lhůtu, aby mohly být vyžádány případné další odborné posudky, proběhnout ověření údajů v žádosti uvedených apod.

Na základě posouzení vydá Akreditační komise stanovisko, které je základem pro rozhodování ministerstva. Na rozdíl od předchozího návrhu zákona posuzuje Akreditační komise

předložený program pouze z hlediska obsahového a odborného. Odstraňuje se tak předchozí duplicita projednávání a administrativy, kdy měly být materiální a finanční podmínky realizace programu posuzovány dvakrát, a to jak v rámci řízení o akreditaci programu, tak v rámci řízení o zápisu do školského rejstříku.

Ministerstvo do 30 dnů od vydání stanoviska Akreditační komise ve věci rozhodne, přičemž akreditaci neudělí, pokud program nesplňuje stanovené náležitosti (§ 6 odst. 1), není z hlediska obsahu v souladu s cíli a zásadami stanovenými tímto zákonem a v případě, že stanovisko Akreditační komise bude negativní.

V době, kdy vyšší odborná škola uskutečňuje akreditovaný vzdělávací program, mohou vzniknout okolnosti, kdy bude žádoucí vzdělávací program upravit, popř. dojde ke změnám oproti skutečnostem, které byly uvedeny v původní žádosti o akreditaci. V takovém případě je dána možnost požádat o akreditaci změny programu.

Standardně se akreditace uděluje na dobu rovnající se dvojnásobku délky vzdělávání v denní formě vzdělávání, což je 6 let.

Zároveň se v § 185 odst. 2 stanoví, že stávající učební dokumenty vyšších odborných škol se považují za vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání podle tohoto zákona akreditované na dobu 3 let od nabytí jeho účinnosti. Během této lhůty budou vyšší odborné školy povinny požádat o akreditaci vzdělávacích programů podle tohoto zákona.

K § 107

Akreditační komise bude mít 21 členů, které jmenuje ministr školství, mládeže a tělovýchovy na dobu 6 let, nejvýše však na dvě funkční období.

Statut Akreditační komise, který upraví vnitřní organizaci a způsob jednání komise, bude vydán ministerstvem. Materiálně i finančně bude činnost komise zajišťovat rovněž ministerstvo.

Kromě stanovisek ke vzdělávacím programům vyššího odborného vzdělávání bude Akreditační komise posuzovat i jiné záležitosti týkající se této oblasti vzdělávání, pokud ji o to ministr školství požádá.

Akreditační komise bude mít tedy v zásadě postavení odborného poradního orgánu ministerstva. Z tohoto důvodu nelze Akreditační komisi svěřit výkonné, resp. sankční kompetence ve vztahu k vyšším odborným školám. Z tohoto důvodu nový návrh zákona nepočítá s tím, že Akreditační komise bude provádět hodnocení vyšších odborných škol (s oprávněními ke vstupu do škol, vyžadování předložení dokladů, přijímání sankčních opatření apod.).

K § 108

Pokud jde o systém formálního uznávání kvalifikací dosažených v zahraničí v dané oblasti, přichází v úvahu dva případy.

Uznání rovnocennosti zahraničních vysvědčení se provádí v případech, kdy má Česká republika uzavřenu mezinárodní dohodu s příslušným státem o vzájemném uznávání rovnocennosti příslušných dokladů o dosaženém stupni vzdělání.

Rozhodnutí o uznání platnosti zahraničního vysvědčení v České republice (tzv. nostrifikace“) se vydává v případech, kdy mezinárodní dohoda uzavřena není. Příslušný správní úřad uzná předložené vysvědčení ze zahraniční školy na základě správního posouzení základních atributů zahraničního studia ve srovnání s porovnatelným oborem vzdělání v České republice. Pokud z takového porovnání vyplyne, že obsah a rozsah zahraničního vzdělání se podstatně odlišuje, nostrifikaci nelze udělit. V případě částečné odchylky je nostrifikaci možné udělit na

základě úspěšně složené nostrifikační zkoušky z těch předmětů či vyučovaných oblastí, ve kterých se na základě porovnání tyto odchylky objevují.

Od 1. ledna 2001 přešla agenda uznávání rovnocennosti a nostrifikací na krajský úřad (kraj v přenesené působnosti), nový návrh tuto situaci nemění. Výjimkou je pouze uznávání rovnocennosti a nostrifikace dokladů o vzdělání v oblasti policie a požární ochrany, kde je kompetence dána Ministerstvu vnitra, a dále nostrifikace zahraničních vysvědčení, která budou vydána zahraniční školou se vzdělávacím programem, který je uskutečňován v dohodě s ministerstvem (např. vzdělávání v Pirně), kde je dána kompetence Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.

K žádosti o uznání rovnocennosti či o vydání rozhodnutí o uznání platnosti vysvědčení se přiloží originál zahraničního vysvědčení nebo jeho úředně ověřená kopie. V případě, že z tohoto vysvědčení nelze dovodit obsah a rozsah vyučovaných předmětů, může krajský úřad požadovat také předložení rámcový obsah vzdělávání, v němž žadatel dosažené vzdělání získal (tento doklad je nezbytné pro náležité posouzení obsahu a rozsahu dosaženého vzdělání a jeho porovnání s odpovídajícím oborem vzdělání vyučovaných v České republice).

Pokud mezinárodní smlouva nestanoví jinak, vyžaduje se tzv. superlegalizace zahraničních vysvědčení (ověření pravosti podpisů a otisků razítek způsobem v zákoně uvedeným). Je nezbytné výslovně uvést, že superlegalizace se neuplatní, pokud mezinárodní smlouva stanoví odlišný způsob ověřování veřejných listin. Takovou mezinárodní smlouvou je především Haagská úmluva o ověřování veřejných listin (Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích listin, vyhlášená Sdělením Ministerstva zahraničních věcí č.45/1999 Sb.). Smluvními stranami této Úmluvy jsou mimo jiné všechny členské státy EU s výjimkou Dánska, jehož přistoupení se však v blízké době očekává.

Rozhodování o uznání platnosti vysvědčení bude správním řízením, na které se bude v plném rozsahu vztahovat správní řád. Rozhodnutí bude podléhat soudnímu přezkumu podle zákona č.150/2002 Sb.

K § 109

Vzdělávání v základních uměleckých školách je důležitou součástí celého systému vzdělávání. Návrh tohoto ustanovení vychází ze současného stavu, základním uměleckým školám zůstává status školy, absolventi po dokončení základního uměleckého vzdělávání dosáhnou základů vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech. I když se nejedná o stupeň vzdělání, je dosažení základů vzdělání v uměleckých oborech důležitou přípravou pro další studium absolventů například v konzervatořích. Základní umělecká škola může organizovat přípravné studium, základní studium I. a II. stupně, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studium pro dospělé.

K § 110

V § 110 jsou upraveny základní zásady jazykového vzdělávání v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky (dříve státní jazykové školy). Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky mají důležité postavení s ohledem na to, že je jim zároveň svěřena úloha garanta za státní jazykové zkoušky. Státní jazykové zkoušky se budou nadále skládat z písemné a ústní části.

Předsedu zkušební komise pro státní jazykové zkoušky a předsedu zkušební komise pro jednotlivé jazyky bude jmenovat ministerstvo. Pro předsedy komisí se stanoví kvalifikační požadavky k výkonu funkce. Ministerstvo bude rovněž určovat zadání písemné části státní jazykové zkoušky a stanovovat termíny konání zkoušek.

Na rozdíl od současného právního stavu budou moci zřizovat jazykovou školu s právem státní jazykové zkoušky všichni zřizovatelé uvedení v § 8 za podmínek stanovených tímto zákonem, tedy za podmínky zápisu do školského rejstříku. V současné době je oblast jazykového vzdělávání s právem státní jazykové zkoušky jedinou oblastí „regionálního školství“, kterou je oprávněn zřizovat pouze jeden zřizovatel (kraj). Tato situace byla považována za diskriminační vůči jiným zřizovatelům (především neveřejným).

K § 111

Zájmové vzdělávání je důležitou složkou systému vzdělávání v České republice. Školská zařízení pro zájmové vzdělávání nabízejí všem mladým lidem alternativní nabídku aktivního a společensky užitečného vyplnění volného času. Významnou složkou práce středisek volného času je organizace žákovských soutěží, zejména těch, které mají mezinárodní pokračování, a mohou se tak stát příležitostí pro porovnání výsledků dosahovaných v různých školských systémech.

K § 112

Toto ustanovení zmocňuje ministerstvo ke stanovení podrobnějších podmínek základního uměleckého, jazykového a zájmového vzdělávání vyhláškou.

K § 113

Další vzdělávání navazuje na počáteční přípravu ve školách a školských zařízeních. Není cílem tohoto zákona, aby v něm byly zachyceny všechny možnosti dalšího vzdělávání, které se uskutečňuje v mnohých vzdělávacích zařízeních, z nichž některá jsou k této činnosti akreditována podle jiných předpisů (vyhláška č. 21/1991 Sb., o bližších podmínkách zabezpečování rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zaměstnanců) nebo jsou v kompetenci jiných resortních ministerstev - například pokud jde o vzdělávání soudců, lékařů či architektů.

V § 113 a 114 jsou uvedeny takové formy dalšího vzdělávání, které mají přímý vztah ke školám a školským zařízením zřizovaným podle tohoto zákona.

Umožňuje se, aby každý, kdo dosáhl alespoň základního vzdělání, mohl konat jednotlivou zkoušku závěrečné, maturitní zkoušky nebo zkoušky absolutoria. Tento institut je velmi důležitý z hlediska požadavků trhu práce. Lze tedy předpokládat, že motivem konat jednotlivou zkoušku může být zejména:

- a) snaha uchazeče prokázat vůči zaměstnavateli či budoucímu zaměstnavateli znalosti a dovednosti v rozsahu zkoušky (např. absolvent gymnázia, který vykoná jednotlivou zkoušku z účetnictví v rozsahu oboru vzdělání Obchodní akademie, může získat výhodu při hledání zaměstnání),
- b) snaha uchazeče o studium na vysoké či vyšší odborné škole, který maturoval podle stávajícího modelu maturit, tj. bez společné části maturitní zkoušky, prokázat svoje znalosti a dovednosti formou reálně srovnatelnou s "čerstvými" maturanty.

Úspěšným vykonáním jednotlivé zkoušky se nezíská stupeň vzdělání (stupeň vzdělání se váže na absolvování vzdělávacího programu v plném rozsahu) ani způsobilost k výkonu povolání v případě zdravotnických povolání. Dokladem o vykonání jednotlivé zkoušky je i z tohoto důvodu osvědčení. Získat stupeň vzdělání bez předchozího vzdělávání ve střední nebo vyšší odborné škole lze získat pouze po úspěšném vykonání zkoušek ze všech předmětů nebo jiných ucelených částí učiva stanovených rámcovým i školním vzdělávacím programem za všechny ročníky studia a poté úspěšným vykonáním zkoušky, jíž se studium obvykle ukončuje.

Vzhledem k tomu, že v současné době dochází k problémům při konání jednotlivých zkoušek závěrečných a maturitních zkoušek z předmětů, jejichž součástí je prokázání praktických

dovedností, zákon stanoví, že podmínkou konání těchto jednotlivých zkoušek je absolvování praktického vyučování v rozsahu stanoveném rámcovým vzdělávacím programem.

K § 114

Do části týkající se dalšího vzdělávání jsou zařazeny také odborné kursy, kursy jednotlivých předmětů a pomaturitní specializační kursy, které mohou organizovat právnické osoby vykonávající činnost středních nebo vyšších odborných škol. Tyto kursy se neuskutečňují podle vzdělávacích programů uvedených v §3, neposkytují stupeň vzdělání a lze je poskytovat za úplatu ve školách všech zřizovatelů. Budou však mít významné postavení z hlediska celoživotního vzdělávání a budou sloužit především k doplnění a rozšíření znalostí získaných v předchozím studiu, čímž prohlubují kvalifikaci jejich účastníků.

Uvedená činnost bude mít charakter doplňkové činnosti příspěvkových organizací a školských právnických osob (§ 27 zákona č.250/2000 Sb. a § 132 tohoto zákona).

Je nutné zdůraznit, že účastníci těchto kurzů nemají postavení žáků a studentů příslušných škol (což je významné z hlediska financování ze státního rozpočtu a z hlediska postavení účastníků pro účely sociální).

K § 115

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťují služby učitelům, vychovatelům a dalším kategoriím pedagogických pracovníků po dobu jejich aktivní pedagogické činnosti. Zejména zabezpečují jejich další vzdělávání, a tak umožňují profesní i osobnostní růst těchto pracovníků. Dále realizují kariérní růst vedoucích pracovníků škol a školských zařízení, rozvojové programy za podmínek stanovených ministerstvem, poskytují poradenské, konzultační, metodické a informační služby a podílí se na plnění dalších úkolů resortu školství.

K § 116

Školská poradenská zařízení tvoří významnou část školských zařízení s diagnostickou a výchovně preventivní funkcí. Jejich přínos spočívá zejména v pomoci při vzdělávání a volbě vhodného povolání. Jako typ těchto školských zařízení bude ve vyhlášce vymezena pedagogicko - psychologická poradna, speciálně pedagogická centrum, školní poradenské pracoviště a středisko výchovné péče.

K § 117

V § 117 jsou uvedena školská výchovná a ubytovací zařízení. Do jedné skupiny jsou spojena proto, že spolu s poskytovanou službou (ubytování nebo péče v době po vyučování) je dětem, žákům nebo studentům poskytována v mnohých případech i výchovná péče. Jako typ školských výchovných a ubytovacích zařízení bude ve vyhlášce vymezena školní družina, školní klub, školní sportovní klub, domov mládeže, internát a škola v přírodě.

K § 118

Školská zařízení pro zájmové a mimoškolní vzdělávání naplňují volný čas dětí, žáků nebo studentů, případně dalších zájemců o efektivní využití volného času. Jako typy školských zařízení pro zájmové a mimoškolní vzdělávání budou ve vyhlášce uvedena střediska volného času, zahrnující například dnešní domy dětí a mládeže, dále školní knihovna, popřípadě školská zařízení provozující některé činnosti, které dosud vykonával státní těsnopisný ústav nebo školský ústav umělecké výroby a které byly převedeny do jiných institucí.

K § 119

Smyslem poskytování školního stravování je především zajistit dětem, žákům a studentům kvalitní stravu v době jejich pobytu ve škole, popř. školském zařízení. Školní stravování je uskutečňováno především v zařízeních školního stravování. V případě nevyužité kapacity mohou tato zařízení mimo svou hlavní činnost nabízet na komerční bázi stravování i jiným osobám (např. zaměstnancům škol a školským zařízením, důchodcům apod.). Pokud jde o zajištění stravování zaměstnanců a důchodců, návrh zákona poskytování této služby umožňuje, ovšem pouze v rámci doplňkové činnosti zařízení školního stravování. Hlavním účelem zařízení školního stravování je zajišťování stravování dětí, žáků a studentů po dobu jejich pobytu ve škole. Touto normou tedy nelze ošetřit problematiku využívání FKSP pro zaměstnance škol a školských zařízení, resp. důchodců (uvedená problematika nespadá do předmětu úpravy tohoto zákona).

K § 120

Školská účelová zařízení jsou rozsáhlou skupinou školských zařízení zajišťujících rozmanitou náplň školských služeb. Některá školská zařízení podporují školy technicky a jiná doplňují jejich vzdělávací činnost v důležité složce výuky – ve zdokonalování praktických dovedností žáků.

Jako typ školského účelového zařízení lze uvést středisko služeb školám, středisko informačních technologií, plaveckou školu, resp. další typy zařízení pro zajištění praktického vyučování - školní hospodářství, střediska praktického vyučování. Vzhledem k tomu, že činnost uvedených školských zařízení úzce souvisí s činností škol, které zřizují kraje, je kraj rovněž jejich převážným zřizovatelem (mohou však sloužit i školám jiných zřizovatelů v celém regionu).

K § 121

Ustanovení § 121 obsahuje zmocnění k vydání vyhlášek, které budou podrobněji upravovat činnost a organizaci uvedených školských zařízení.

Jelikož školní stravování má nejen zajistit základní potřeby dětem, žákům a studentům, ale i působit na jejich zdravý vývoj, řídí se výživovými normami, které budou společně s organizací školního stravování a provozem zařízení školního stravování upraveny v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví vyhláškou. Cílem je dále stanovit organizační podmínky provozu a zajistit strávnickům na základě vědeckých poznatků a při respektování věkových zvláštností a potřeb nutričně vyváženou stravu.

K § 122

Ustanovení odstavce 1 upravuje podmínky, za nichž je žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol poskytována odměna za produktivní činnost. Za produktivní činnost se pro účely tohoto zákona považuje taková činnost, která přináší osobě, pro kterou je konána, příjem. Minimální výše měsíční odměny za produktivní činnost pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin je 30 % minimální mzdy.

Na odměnu za tuto produktivní činnost budou mít žáci a studenti nárok, a to v závislosti na rozsahu a kvalitě odvedené práce (odměna má charakter odměny za vykonanou práci, nemá tedy v žádném případě výchovný charakter). Výši odměny stanoví ředitel školy.

Odměna za produktivní činnost se poskytuje z prostředků právnické osoby, která vykonává činnost školy; v případě, že se praktické vyučování nebo odborná praxe koná u jiné osoby (ať již právnické nebo fyzické), poskytuje odměnu tato osoba.

Dále jsou ustanovením upraveny podmínky hmotného zabezpečení dětí, žáků a studentů, a to školního stravování a ubytování.

Jedním z podstatných cílů školního stravování je působení na zdravý vývoj dětí a tím i celé populace, proto je třeba zajistit a zpřístupnit školní stravování dětem a žákům do 18 let věku. Skupina středoškoláků do 18 let, které by mělo být školní stravování rovněž garantováno, se z tohoto pohledu jeví jako skupina velice potřebná a vzhledem k tomuto kritickému věkovému období i nejhroženější.

Hmotné zabezpečení bude i nadále možné poskytovat studentům vyšších odborných škol a samozřejmě i zletilým středoškolákům.

Hmotné zabezpečení budou zajišťovat právnické osoby, které vykonávají činnost školy nebo školského zařízení, pro své děti, žáky a studenty. V případě právnických osob zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí bude hmotné zabezpečení zajišťováno ve spolupráci se zřizovatelem, který pro zajištění stravování dětí a žáků vytváří nezbytné podmínky.

Školní stravování by mělo být zajišťováno z důvodu zajištění jeho kvality především v zařízeních školního stravování. Pouze v případě, že v dané lokalitě nebude taková možnost, mohou právnické osoby, které vykonávají činnost škol nebo školských zařízení, zajistit školní stravování smluvně i u jiné osoby, která rovněž poskytuje stravovací služby (tzv. možnost náhradního stravování).

Tak, aby bylo zajištěno poskytování nutričně vyvážené stravy pro všechny věkové kategorie dětí a žáků, řídí se školní stravování výživovými normami, které jsou upraveny v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví vyhláškou.

Nově se dále stanoví kompetence ministerstva upravit prováděcím předpisem horní limit pro výši úplaty za poskytování ubytování a školní stravování ve školách a školských zařízeních zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, a to s ohledem na skutečnost, že tyto školské služby jsou veřejnou službou zajišťovanou veřejným zřizovatelem, která je financována z větší či menší míry z finančních prostředků státního rozpočtu.

K § 123

Ustanovení v souladu se článkem 33 Listiny základních práv a svobod vymezuje, za jaké vzdělávání a školské služby a v jakých školách a školských zařízeních lze požadovat úplatu.

Úprava vychází ze současného právního stavu. Nově se zavádí bezplatné vzdělávání v posledním ročníku mateřské školy zřizované státem, krajem, svazkem obcí nebo obcí. Důvodem tohoto opatření je podnítit zájem rodičů umístit své děti do posledního ročníku mateřské školy, který je přípravou na vstup do základního vzdělávání a do kolektivu vrstevníků. Uvedené opatření vychází vstřícně především k sociálně slabším rodinám, pro které je úhrada úplaty v současné době obtížná.

Nově se dále stanoví, že výši úplaty za vzdělávání a školské služby stanoví i v případě veřejných škol a školských zařízení ředitel školy nebo školského zařízení, a to v souladu s prováděcím právním předpisem, který stanoví nejvyšší možnou výši této úplaty.

Ministerstvo stanoví vyhláškou pro veškeré státní a veřejné školy jednotně podmínky, splatnost úplaty, možnost snížení úplaty a nejvyšší možnou úplatu apod., v případě škol a školských zařízení ostatních zřizovatelů stanoví výši úplaty právnická osoba, která činnost školy nebo školského zařízení vykonává (soukromé školy zřízené v právní formě obchodních společností apod. nemají osobu zřizovatele ve smyslu tohoto zákona). O stanovení konkrétní výše úplaty, snížení či prominutí úplaty za vzdělávání či školské služby (a to zejména v případech dětí se sociálním znevýhodněním) bude v individuálních případech rozhodovat ředitel školy nebo

školského zařízení; v případě ředitele veřejné školy nebo školského zařízení se bude jednat o správní rozhodování, na které se v plném rozsahu vztahuje správní řád.

K § 124

Ustanovení uvádí jako hlavní činnost školské právnické osoby poskytování vzdělávání a školských služeb podle vzdělávacích programů uvedených v §3, což je primární povinností instituce tohoto typu. Hlavní činnost je tak u tohoto typu právnické osoby vymezena jednoznačně a výslovně je omezena pouze na uskutečňování vzdělávání a školských služeb (na rozdíl např. od příspěvkové organizace zřízené podle zákona č.250/2000 Sb., kde vymezení hlavní činnosti závisí pouze na zřizovateli).

Školská právnická osoba může vedle hlavní činnosti uskutečňovat i doplňkovou činnost, která nesmí být na úkor hlavního činnosti.

Zřizovatelem školské právnické osoby může být ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí, a dále také jiná právnická osoba nebo fyzická osoba. Vymezení na dvě kategorie zřizovatelů je důležité z hlediska některých dalších podmínek fungování školské právnické osoby (hospodaření, zánik apod.).

Výslovně se také stanoví, že školskou právnickou osobu může zřídit i více zřizovatelů uvedených v odstavci 2 písm. a) (veřejných) či více zřizovatelů uvedených v odstavci 2 písm. b) (neveřejných) zároveň.

Dále se umožňuje zřizovat školskou právnickou osobu i ze strany svazku obcí, což se jeví jako výhodné zejména pro menší školy, které zajišťují vzdělávání pro žáky z více obcí (zákon č.250/2000 Sb. neumožňuje zřídit příspěvkovou organizaci ze strany svazku obcí). Stejně tak je možné, aby školskou právnickou osobu zřídilo více veřejných zřizovatelů společně (např. více obcí).

Předpokládá se, že školská právnická osoba bude vhodnou právní formou pro církevní zřizovatele, pro něž v současném právním řádu není vhodná právní forma zakotvena.

Znovu je ovšem nutné zdůraznit, že právní forma školské právnické osoby je zásadně fakultativní pro všechny školy a školská zařízení všech zřizovatelů.

V odstavci 4 se vymezuje subsidiární použití ustanovení obchodního zákoníku ve věcech zřízení a vzniku, zrušení a zániku a rozdělení, sloučení a splynutí školské právnické osoby. To znamená, že pokud není některá záležitost v této oblasti řešena výslovně tímto zákonem, použijí se přiměřeně příslušná ustanovení obchodního zákoníku.

K § 125

Ustanovení stanoví, jakým úkonem a dokumentem se zřizuje školská právnická osoba. Princip, který byl zde uplatněn, je užit například v zákoně o obecně prospěšných společnostech nebo v obchodním zákoníku. Akt zřízení školské právnické osoby je oddělen od jejího vzniku.

Ustanovení dále vymezuje obligatorní náležitosti zřizovací listiny nebo zřizovatelské smlouvy.

Ustanovení vymezuje okamžik vzniku školské právnické osoby. Školská právnická osoba bude vznikat zápisem do rejstříku školských právnických osob, který bude součástí školského rejstříku vedeného ministerstvem. Toto řešení umožňuje spojit řízení o zápisu školy a školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení (stávající síť škol) a řízení o vzniku právnické osoby, která bude činnost této školy a školského zařízení vykonávat. Tím dojde k odstranění některých nadbytečných administrativních úkonů (např. evidenční zápis příspěvkové organizace podle zákona č.250/2000 Sb. do obchodního rejstříku apod.).

Zároveň byl však v této souvislosti rozdělen školský rejstřík na dvě části (a to rejstřík škol a školských zařízení a rejstřík školských právnických osob) tak, aby byl po formální stránce odlišen rejstřík, který je zásadní pro vznik oprávnění působit jako škola nebo školské zařízení, a rejstřík s konstitutivními účinky pro vznik školské právnické osoby.

K § 126

Ustanovení vymezuje okamžik zániku školské právnické osoby s tím, že jej váže na den výmazu z rejstříku školských právnických osob.

Dále je explicitně upraven proces, který předchází zániku školské právnické osoby, a to její zrušení s likvidací a zrušení bez likvidace. Likvidace se s ohledem na postavení veřejných zřizovatelů a jejich úzkou vazbu na jimi zřizované instituce (majetkovou, finanční apod.) nebude vyžadovat u školských právnických osob zřizovaných ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí. Práva a povinnosti této školské právnické osoby přechází přímo ze zákona na jejího zřizovatele. Zrušení s likvidací se naopak upravuje jako standardní proces v případě školských právnických osob ostatních zřizovatelů.

Ustanovení vymezuje případy, kdy dochází ke zrušení školské právnické osoby. Vedle obvyklých případů zrušení právnické osoby reaguje písmeno d) na významné specifikum školské právnické osoby. Školská právnická osoba může právně existovat pouze v případě, že je oprávněna vykonávat svou hlavní činnost, tedy poskytovat vzdělávání a školské služby ve školách a školských zařízeních. V okamžiku, kdy není ve školském rejstříku zapsána žádná škola nebo školské zařízení pro danou školskou právnickou osobu, pozbývá tato osoba smysl své právní existence. Ke zrušení školské právnické osoby v tomto případě dojde dnem nabytí právní moci rozhodnutí o výmazu poslední školy nebo školského zařízení ze školského rejstříku.

Dále se zavádí možnost zrušení školské právnické osoby na základě rozhodnutí soudu, a to v případě závažných poruch v činnosti školské právnické osoby

K § 127

V ustanovení jsou charakterizovány procesy rozdělení školské právnické osoby, splynutí školské právnické osoby s jinou školskou právnickou osobou a sloučení školských právnických osob. Úprava je obdobná právním úpravám jiných právnických osob (např. podle obchodního zákoníku, zákona č.248/1995 Sb.).

K § 128

Při likvidaci školské právnické osoby se bude postupovat podle příslušných ustanovení obchodního zákoníku s určitými odlišnostmi (vstup do likvidace a údaje o likvidátorovi budou zapisovány do rejstříku školských právnických osob, likvidátora jmenuje ředitel školské právnické osoby apod.). Odlišností dále je, že čistý majetkový zůstatek připadne v případě školské právnické osoby zřizované soukromým zřizovatelem v případě, že tento zřizovatel zemřel nebo zanikl bez právního nástupce a neurčil ve zřizovací listině subjekt, kterému má likvidační zůstatek v takovém případě připadnout, kraji na základě smlouvy mezi krajem a likvidátorem. Pokud kraj likvidační zůstatek nepřevzme, připadne státu. Odměnu likvidátora určuje osoba, která jej jmenuje, odměna likvidátora se hraří z prostředků školské právnické osoby.

K § 129

Ustanovení vymezuje působnost zřizovatele školské právnické osoby, přičemž s ohledem na odlišnosti v právním postavení veřejného a soukromého zřizovatele je tato působnost vymezena samostatně pro zřizovatele veřejné a samostatně pro zřizovatele soukromé.

V případě zřizovatelů soukromých dochází k výraznému uvolnění vazby školské právnické osoby na svého zřizovatele (právní existence školské právnické osoby není vázána na osobu zřizovatele, zavádí se „rada“ jako jeden z orgánů této školské právnické osoby, která přejímá většinu kompetencí, které v případě veřejných školských právnických osob zůstávají zřizovateli, stanoví se možnost zřizovatele delegovat i své zbylé kompetence na radu (zřizovateli je v zásadě ponecháno rozhodování o zrušení, rozdělení, sloučení či splynutí školské právnické osoby, zároveň se však umožňuje, aby i tyto kompetence zřizovatel zřizovací listinou delegoval na radu), stanoví se, že v případě zániku či úmrtí zřizovatele bez právního nástupce přechází ze zákona kompetence zřizovatele na radu apod.

Naopak v případě školských právnických osob zřízených veřejným zřizovatelem jsou úzké vazby na zřizovatele ponechány. Uvedené je otázkou zásadního koncepčního řešení, podle kterého je za zajištění vzdělávání odpovědný územní samosprávný celek (kraj a obec), popřípadě Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Tyto subjekty tak nesou primární zákonnou odpovědnost za zajištění vzdělávání. Za tímto účelem si tyto subjekty zřizují školy a školská zařízení (ať už v právní formě příspěvkových organizací nebo v navržené formě školské právnické osoby). Zřizovatel tak musí mít reálné zákonné možnosti zasahovat do činnosti této právnické osoby, ovlivňovat její právní existenci i skladbu vzdělávacích činností.

Z tohoto důvodu v případě školských právnických osob zřizovaných veřejným zřizovatelem nebude vytvářena rada jako další orgán školské právnické osoby, který by přebíral kompetence zřizovatele.

K § 130

Ustanovení vymezuje orgány školské právnické osoby, a to vzhledem k výše uvedenému odlišně pro školské právnické osoby zřízené veřejným zřizovatelem (jediným orgánem je v tomto případě ředitel) a pro školské právnické osoby soukromé (ředitel a rada).

K § 131

Statutárním orgánem školské právnické osoby (a to jak veřejné tak soukromé) je ředitel. Ředitel tak rozhoduje ve všech věcech školské právnické osoby, pokud tento zákon nespěří rozhodování jinému orgánu.

Ředitele veřejné školské právnické osoby jmenuje a odvolává zřizovatele, a to za podmínek a postupem stanoveným v § 166. Ředitele soukromé školské právnické osoby jmenuje a odvolává zřizovatel na návrh rady, popřípadě rada (pokud zřizovatel tuto svou kompetenci na radu deleguje, či pokud zřizovatel zanikne či zemře bez právního nástupce), a to opět za podmínek a postupem stanoveným v § 166.

Dále ustanovení vymezuje výlučné kompetence ředitele soukromé školské právnické osoby, aby byl zákonem jasně vymezen rozhodovací prostor ředitele a rady.

K § 132

Ustanovení vymezuje působnost rady školské právnické osoby, její složení a způsob jednání. Rada je koncipována jako orgán, který rozhoduje či spolurozhoduje s ředitelem školské právnické osoby v těch nejdůležitějších otázkách chodu školské právnické osoby.

K § 133

Ustanovením jsou vymezeny převážné zdroje výnosů školské právnické osoby.

Dále je stanoveno, že v případě školské právnické osoby zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí zprostředkovává vztah se státním rozpočtem rozpočet zřizovatele (uvedené je významné především z hlediska toků finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle tohoto zákona; je nutné zajistit, aby se režim poskytování finančních prostředků nelišil podle právní formy škol a školských zařízení).

Kromě výslovně vymezených výnosů může školská právnická osoba hospodařit i s dalšími finančními prostředky, včetně peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí.

K § 134

Ustanovení upravuje pravidla hospodaření hlavní činnosti školské právnické osoby a nakládání s majetkem s ohledem na neziskový charakter této právnické osoby.

Pravidla pro financování a hospodaření školských právnických osob jsou stanovena tak, aby minimalizovala rizika nevhodného použití veřejných prostředků, které jsou vynakládány na školství z veřejných zdrojů. Sjednocení těchto pravidel pro všechny školy a školská zřízení bez ohledu na zřizovatele je předpokladem pro fungování systému, jeho správu, řídicí, kontrolní, inspekční i pedagogicko-organizační činnosti.

K § 135

Školská právnická osoba může vedle své hlavní činnosti, pro niž byla zřízena, provozovat i doplňkovou (převážně podnikatelskou činnost) za podmínek stanovených předpisy upravujícími podnikání a za podmínky neomezení vlastní hlavní činnosti, k jejímuž zkvalitnění svými výnosy doplňková činnost přispívá. Ustanovení vymezuje zásady, za nichž je možno doplňkovou činnost provádět. Školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí mohou doplňkovou činnost vykonávat pouze za podmínek stanovených ve zřizovací listině nebo zřizovatelské smlouvě, u ostatních školských právnických osob není toto omezení důvodné (o provozování doplňkové činnosti bude v tomto případě rozhodovat rada).

K § 136

Ustanovení konkretizuje způsob a zásady hospodaření školské právnické osoby. Návrh vychází z právní úpravy hospodaření právnických osob podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.

Školské právnické osoby mají vymezeny zdroje financování, zřizování a používání fondů, stanoven způsob vedení účetnictví, způsob odpisování, zásady rozborů hospodaření i principy vytváření výsledku hospodaření.

Z činností školské právnické osoby jsou zákonem vyloučeny ty činnosti, které jsou z hlediska efektivního využití veřejných prostředků vynakládaných na školství výrazně a nepřiměřeně rizikové. Toto omezení je upraveno ve dvou úrovních v souvislosti s rozdílným postavením školských právnických osob zřizovaných soukromými nebo církevními zřizovateli, kde je rozsah omezení menší.

K § 137 až 138

Školská právnická osoba vytváří fondy ze zákonem uvedených zdrojů a může je použít výhradně pro zákonem stanovené účely. Struktura těchto fondů je oproti fondům příspěvkových organizací podle § 29 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů velmi zjednodušená, školská právnická osoba bude vytvářet vždy pouze rezervní fond a investiční fond; školská právnická osoba veřejných zřizovatelů dále také fond kulturních a sociálních potřeb. Pravidla pro naplňování a používání rezervního fondu a investičního fondu jsou stanoveny velmi volně, tak, aby umožňovala školské právnické osobě potřebnou flexibilitu.

Fond kulturních a sociálních potřeb budou zřizovat pouze školské právnické osoby zřizované ministerstvem, krajem, svazkem obcí nebo obcí. Při nakládání s fondem kulturních a

sociálních potřeb školských právnických osob se bude postupovat podle vyhlášky Ministerstva financí k úpravě fondu kulturních a sociálních potřeb příspěvkových organizací (č.114/2002 Sb.).

K § 139

Ustanovení vymezuje, podle jakých pravidel vede školská právnická osoba účetnictví. Bude zařazena do kategorie účetních jednotek mezi jiné právnické osoby, jejichž hlavní činností není podnikání.

K § 140

Zákon stanoví, jaký majetek smí školská právnická osoba používat pro svou činnost. Uvádí se, že školská právnická osoba může ke své činnosti užívat majetek svůj, a dále majetek různých vlastníků (státní, obecní, krajský, soukromý), a to na základě standardních užívacích právních vztahů. Vzhledem k této skutečnosti je úprava nakládání s majetkem v tomto zákoně pojata tak, že se na něj budou vztahovat příslušné obecné předpisy, které upravují hospodaření státu, krajů, obcí, popřípadě soukromých osob.

K § 141

Ustanovení charakterizuje školský rejstřík jako veřejný seznam, obdobně jako je tomu v případě obchodního rejstříku. Předchozí právní úprava znala pouze síť škol, předškolních a školských zařízení jako jedinou evidenci bez dalšího členění. V důsledku zavedení možnosti zřízení školské právnické osoby jako nové formy právnických osob, kterou tento zákon umožňuje, dochází k členění školského rejstříku na dvě části, a to rejstřík škol a školských zařízení a rejstřík školských právnických osob.

Bylo dosaženo dohody příslušných ministerstev, na jejímž základě se budou do školského rejstříku zapisovat i školy a školská zařízení zřizovaná Ministerstvem vnitra, Ministerstvem obrany a Ministerstvem spravedlnosti. Tím se stane školský rejstřík úplným seznamem všech škol a školských zařízení v České republice (s výjimkou škol při zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí). Stanoví se, že tento rejstřík bude veřejně přístupný, a to i na síti Internet.

Zákon zaručuje účinnost údajů zapsaných v rejstříku vůči každému ode dne provedení zápisu a vydávání úředních výpisů, obdobně jako je tomu u obchodního rejstříku, avšak bezplatně vzhledem k tomu, že vzdělávání je veřejnou službou.

V zájmu zajištění kontinuity mezi stávající sítí škol, předškolních a školských zařízení a nově zaváděným školským rejstříkem podle tohoto zákona, se v § 186 odst. 1 vymezuje automatické překlopení stávající sítě škol, předškolních a školských zařízení na nově definovaný školský rejstřík.

K § 142

Zákon výslovně vymezuje účinky spojené se zápisem školy a školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení. Tímto okamžikem vznikají právnické osobě, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, zákonem stanovená práva, a to právo poskytovat vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona, vydávat státem garantované doklady o poskytnutém vzdělání a nárok na finanční prostředky ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku, a to za podmínek stanovených tímto zákonem a pouze v rozsahu tohoto zápisu.

K § 143

Rejstřík škol a školských zařízení vede z převážné části ministerstvo, a to s ohledem na povinnost státu zajistit funkčnost, efektivitu a soudržnost vzdělávací soustavy České republiky jako celku. Jedná se o kompetenci státu, kterou nelze přenést v celém rozsahu na územní samosprávné celky (kraje), neboť by to ve svém důsledku znamenalo rozpad naší vzdělávací soustavy na čtrnáct samostatných vzdělávacích soustav v krajích.

Přesto se vedení rejstříku některých, přesně vymezených druhů škol a školských zařízení (mateřské školy a některé druhy školských zařízení), jejichž působnost je ryze místní a nepřesahuje hranice regionu, deleguje na krajskou úroveň s ohledem na předpoklad, že z krajské úrovně lze lépe posoudit potřebnost a účelnost těchto druhů škol a školských zařízení. Je nutné zdůraznit, že i v tomto případě se však musí jednat o výkon státní správy přenesené na úroveň kraje (krajský úřad), neboť předmětem rozhodování jsou nejen školy a školská zařízení zřizovaná krajem, ale i školy a školská zařízení jiných zřizovatelů (obcí, církví apod.).

Vymezení okruhu škol a školských zařízení, jejichž rejstřík vede krajský úřad, je oproti současné právní úpravě širší. V této souvislosti je v § 186 odst. 4 upraven proces předání údajů a dokladů z ministerstva na krajské úřady.

K § 144

Údaje v rejstříku škol a školských zařízení zahrnují nejpodstatnější údaje o škole a školském zařízení jako součásti vzdělávací soustavy. Proti současnému stavu obsahuje rejstřík škol a školských zařízení přesnější údaje, např. pokud jde o nejvyšší povolené počty vzdělávaných v jednotlivých oborech vzdělání a formách vzdělávání, v jednotlivých školských službách apod.

Zároveň toto ustanovení výslovně deklaruje již v současnosti obvyklý stav, kdy součet nejvyššího povoleného počtu žáků a studentů v jednotlivých oborech vzdělání může být vyšší než celkový nejvyšší povolený počet žáků a studentů ve škole. Při poskytování vzdělávání však nesmí být překročen žádný z výše uvedených limitů. Toto řešení umožňuje řediteli školy podle potřeby posílit či naopak utlumit některé zapsané obory vzdělání.

K § 145

Toto ustanovení vymezuje okruh účastníků řízení s ohledem na ostatní platné právní předpisy. Odstraňují se tak současné výkladové problémy s pojmem „zřizovatel“ ve vztahu ke školám a školským zařízením soukromých zřizovatelů (obchodní zákoník nezná pojem „zřizovatel“ ve vztahu k obchodním společnostem). Toto ustanovení se tímto způsobem snaží narovnat současný nevyhovující stav.

Je stanoveno, že účastníkem řízení ve věcech rejstříku škol a školských zařízení je návrhovátelem, přičemž návrhovatelem je právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení; v případě školské právnické osoby nebo příspěvkové organizace je účastníkem řízení také její zřizovatel. Pokud je návrhovatelem školská právnická osoba nebo příspěvková organizace, je součástí návrhu také souhlas jejího zřizovatele. Uvedené je nezbytné s ohledem na úzkou vazbu těchto právnických osob na osobu svého zřizovatele (finanční, materiální apod.).

Nově je pak výslovně stanoveno, že zřizovatel nebo zakladatel právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení je účastníkem řízení, jestliže tato právnická osoba ještě nevznikla.

K § 146

Ustanovení upravuje postup podávání žádostí o zápis do rejstříku škol a školských zařízení. Věcně toto ustanovení vychází ze současného právního stavu.

Termín podání žádosti je stanoven na základě dosavadních zkušeností s podáváním žádostí o zařazení škol nebo školských zařízení do sítě, v případech hodných zvláštního zřetele je možné zmeškání termínu prominout. Lze také rozhodnout o dřívější účinnosti zápisu do rejstříku škol a školských zařízení.

K § 147

Výčet údajů a dokladů, které jsou součástí žádosti, vychází ze současného stavu. Některé údaje a doklady jsou však upřesněny (výslovně je stanoveno, že součástí stanoviska orgánu ochrany veřejného zdraví a stavebního úřadu k prostorám, ve kterých se bude uskutečňovat vzdělávání nebo školské služby, bude i stanovení nejvyššího počtu osob, které lze v těchto prostorách vzdělávat). Pokud jde o personální a majetkové zajištění činnosti, budou se požadovat pouze rámcové popisy předpokládaného stavu, neboť v době, kdy se žádost podává, nemusí mít navrhovatel např. konkrétní vyučující zajištěny.

Dále je výslovně uvedeno, které doklady může navrhovatel předložit až dodatečně. V takovém případě je však ošetřeno, že rozhodnutí o zápisu do rejstříku nabývá účinnosti až po jejich předložení příslušnému orgánu.

Konečně je nutné zmínit, že z důvodu zabránění nadbytečné administrativě, budou údaje a doklady společné pro řízení o zápisu několika škol a školských zařízení provozovaných jednou právnickou osobou dokládány pouze jednou.

K § 148

Ustanovení taxativně vymezuje důvody, ze kterých lze žádost o zápis školy nebo školského zařízení zcela nebo zčásti zamítnout. Pokud nebudou dány důvody pro zamítnutí žádosti, musí ministerstvo nebo krajský úřad žádosti vyhovět.

Důvody pro zamítnutí žádosti jsou oproti současné právní úpravě zpřesněny a doplněny, oproti současné právní úpravě již návrh neobsahuje možnost zamítnout žádost o zápis do školského rejstříku z důvodu nesouladu s potřebami a možnostmi vzdělávací soustavy.

Novinkou také je, že se z ministerstva přesouvá na krajské úřady rozhodování o konkrétním nejvyšším povoleném počtu žáků nebo studentů v jednotlivých povolených oborech vzdělání a formách vzdělávání.

Oproti předchozí právní úpravě je lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti o zápis prodloužena na 90 dnů od doručení žádosti.

K § 149

Změny zápisu v rejstříku jsou v těch případech, kdy jde o formální změny (například o změnu sídla zřizovatele, změnu názvu apod.), navrhovány zřizovatelem do 14 dnů ode dne, kdy ke změně došlo.

Výslovně je stanoveno, že k žádosti o zápis změny budou přiloženy pouze doklady, které se této změny přímo týkají. Účelem této úpravy je opět zamezit nadbytečnému zatěžování účastníků řízení předkládáním dokladů, které nejsou nezbytné nebo které již byly předloženy při řízení o zápisu. Ministerstvo následně v interním předpisu upraví konkrétní podrobnosti o předkládání těchto dokladů. Výslovně je upraveno, že stanovisko obce na jejímž území bude základní škola nebo základní umělecká škola působit, resp. stanovisko kraje, na jehož území bude střední nebo vyšší odborná škola působit, se bude vyžadovat pouze v případě změny ve skladbě oborů vzdělání nebo změny ve výši nejvyššího povoleného počtu dětí, žáků a studentů.

V odstavci 2 tohoto ustanovení je oproti předchozí právní úpravě zkrácena lhůta pro rozhodnutí o zápisu změny v taxativně vymezených případech na 30 dnů od doručení žádosti.

I bez návrhu může být zahájeno řízení o zápis změny, bude-li zjištěna odchylka od skutečného stavu.

K § 150

Ustanovení taxativně vymezuje důvody, pro které provede ministerstvo a krajský úřad výmaz školy nebo školského zařízení (a obdobně také oborů vzdělání, typu školské služby a kapacity) z rejstříku.

Oproti současné právní úpravě se navrhuje rozšíření a zpřesnění důvodů pro výmaz, aby měl stát možnost lépe zasahovat v případě závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení nebo v jiných zákonem vymezených případech. Nově se dále stanoví možnost výmazu školy nebo školského zařízení z rejstříku v případě dlouhodobé nečinnosti (tyto případy zkreslují údaje o stavu vzdělávací soustavy; zároveň nelze předpokládat, že takové školy a školská zařízení stále splňují předpoklady pro svou řádnou činnost).

Výslovně se umožňuje, aby návrh na zahájení řízení o výmazu podal i ústřední školní inspektor na základě výsledků inspekční činnosti.

K § 151

V době, kdy probíhá řízení o výmazu z rejstříku, jsou ministerstvo a krajský úřad oprávněny rozhodnout o opatřeních k zamezení ne hospodárného využití finančních prostředků poskytovaných podle tohoto zákona. Jedná se o období současné právní úpravy, která směřuje k zastavení či omezení vyplácení finančních prostředků ze státního rozpočtu škole a školskému zařízení.

Dnem právní moci výmazu z rejstříku zanikají práva uvedená v § 142.

Ustanovení rovněž ukládá povinnost právnické osobě nebo jejímu zřizovateli zajistit žákům a studentům možnost pokračovat ve vzdělávání ve stejném nebo obdobném oboru vzdělání. V případě zajištění povinné školní docházky je povinnost výslovně stanovena obci.

K § 152

Nově se budou do rejstříku zapisovat také školy a školská zařízení zřizovaná Ministerstvem obrany, vnitra a spravedlnosti, čímž se rejstřík stane úplným přehledem o školách a školských zařízeních na území České republiky.

S ohledem na výrazná specifika těchto škol a školských zařízení budou uvedené školy a školská zařízení do rejstříku zapisovány pouze na základě oznámení jejich zřizovatelů (bez možnosti ministerstva ovlivňovat rozhodnutí těchto zřizovatelů). Okruh údajů zapisovaných do rejstříku je pak výrazně omezen.

K § 153 až 155

Rejstřík školských právnických osob povede výlučně ministerstvo. Vzhledem k tomu, že k zápisu do tohoto rejstříku se váže vznik školské právnické osoby, je vhodné, aby byl rejstřík veden centrálně, jedním orgánem.

Účel rejstříku školských právnických osob je obdobně jako účel obchodního rejstříku dvojitý. Za prvé bude představovat evidenci konkrétně stanovených podstatných údajů o tomto typu právnických osob, za druhé bude umožňovat, aby takto evidované údaje byly veřejnosti přístupné.

Rejstřík školských právnických osob bude postaven na zásadě publicity. To znamená, že skutečnosti zapsané v rejstříku školských právnických osob budou účinné vůči každému ode dne, ke kterému byl zápis proveden. Každý zároveň bude mít možnost se s údaji zapsanými v rejstříku seznámit.

Zavedením veřejně přístupného rejstříku školských právnických osob bude zajištěna ochrana zájmů třetích osob, které budou vstupovat do právních vztahů se školskými právnickými osobami, a potřebují proto informace z objektivního zdroje.

Zápis do rejstříku školských právnických osob (a výmaz z tohoto rejstříku) pak bude mít konstitutivní účinky z hlediska právní existence školské právnické osoby.

Ustanovení § 154 vymezuje údaje zapisované do rejstříku školských právnických osob. Jsou jimi všechny nezbytné údaje týkající se školské právnické osoby. Je zde řešen i způsob zápisu školské právnické osoby při jejím rozdělení, při sloučení nebo splnutí s jinou právnickou osobou.

V tomto rejstříku budou vedeny pouze ty údaje, které se týkají školské právnické osoby jako právnické osoby, tedy nikoliv údaje týkající se škol a školských zařízení, jejichž činnost bude tato osoba vykonávat. Tyto školy a školská zařízení budou vedeny společně s ostatními v rejstříku škol a školských zařízení. Nezavádí se tedy dvojí rejstřík, ale dvě části jednoho rejstříku se zcela odlišným účelem.

Součástí rejstříku bude dále sbírka nejdůležitějších listin týkajících se konkrétní školské právnické osoby.

K § 156

Vymezuje se, že účastníkem řízení ve věcech rejstříku školských právnických osob je školská právnická osoba a její zřizovatel. Pokud se do rejstříku zapisují také údaje, které se týkají třetích osob (členové rady apod.), jsou účastníky řízení také tyto osoby.

V případě, že školská právnická osoba ještě nevznikla, je účastníkem řízení její zřizovatel.

K § 157

V případě, že činnost školy nebo školského zařízení bude vykonávat školská právnická osoba, podává navrhovatel současně žádost o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení a žádost o zápis školské právnické osoby.

Nebude tak docházet k duplicitnímu podávání žádostí o zápis do jednotlivých částí školského rejstříku, ministerstvo bude při zápisu školské právnické osoby do rejstříku vycházet z žádosti o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení podle § 147.

Je nutné zdůraznit, že ministerstvo povolí zápis školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob (a umožní tím její právní vznik) pouze v případě, dojde-li zároveň k povolení zápisu školy nebo školského zařízení, jejichž činnost má daná právnická osoba vykonávat, do rejstříku škol a školských zařízení. Školská právnická osoba tedy nemůže právně vzniknout, pokud nebude mít státní souhlas k provozování své hlavní činnosti.

Pokud dochází k rozdělení školské právnické osoby nebo splnutí školských osob téhož zřizovatele, provede se výmaz zanikající a zápis vznikající školské právnické osoby k témuž dni.

K § 158

Výmaz školské právnické osoby z rejstříku školských právnických osob (obdobně jako její zápis) je tak závažnou skutečností, že musí být kogentně stanoven zákonem. Ustanovením jsou taxativně stanoveny skutečnosti, které jsou důvodem pro výmaz školské právnické osoby z rejstříku školských právnických osob.

K § 159

Ustanovení vymezuje lhůty, v nichž se podává žádost o zápis změny údajů nebo výmaz z rejstříku školských právnických osob, a lhůty, v nichž o těchto žádostech ministerstvo rozhodne.

Výslovně je stanoveno, že řízení o zápis změny a řízení o výmazu může ministerstvo zahájit i bez návrhu za účelem dosažení shody mezi zapisovanými údaji a faktickým stavem. Uvedená kompetence je nezbytná k zajištění pravdivosti a úplnosti zapisovaných údajů.

Lhůta, ve které ministerstvo rozhodne o zápisu změny nebo výmazu školské právnické osoby z rejstříku školských právnických osob, je stanovena na 30 dnů ode dne zahájení řízení.

K § 160

Oproti stávající právní úpravě je financování upraveno přehledněji tím, že vymezení finančních prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a jejich tok jsou řešeny v samostatné části zákona.

Zpřehledňují se též zásady financování vzdělávání ve školách a školských služeb ve školských zařízeních.

Zvýrazňuje se princip normativního přidělování prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu.

Věcný princip poskytování prostředků státního rozpočtu se oproti stávajícímu stavu nemění.

Ustanovení vymezuje rozsah výdajů poskytovaných ze státního rozpočtu na činnost škol a školských zařízení podle zřizovatele.

Finanční prostředky se poskytují podle skutečného počtu dětí, žáků nebo studentů, nejvýše však do povolené kapacity zapsané ve školském rejstříku.

Ustanovení nepředjímá změny v oblasti rozpočtového určení daní, neboť toto dosud není věcně ani právně připraveno.

K § 161

Ustanovení řeší působnost orgánů státní správy a samosprávy, které zajišťují tok prostředků ze státního rozpočtu k právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizují obce, svazky obcí nebo kraje. Návrh stanoví, že finanční prostředky ze státního rozpočtu budou poskytovány formou dotace do rozpočtu kraje, a to na zvláštní účet. Novinkou je, že tyto finanční prostředky přiděluje krajský úřad s vědomím zastupitelstva kraje (na rozdíl od současného stavu, kdy zákon č. 129/2000 Sb. vyžaduje i v těchto případech schválení zastupitelstvem kraje).

Zavádí se pojmy republikových a krajských normativů, na nichž jsou postaveny základní principy financování škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky.

Republikové normativy jsou stanoveny jako podíl celkových objemů neinvestičních výdajů vyčleněných ze státního rozpočtu pro vzdělávání ve školách a zdělávání a školské služby ve školských zařízeních, obory vzdělání ve všech formách studia, zdravotní postižení dětí, žáků a studentů ve stanovených věkových kategoriích k celkovému počtu dětí, žáků a studentů příslušných věkových kategorií.

Při stanovení krajských normativů vychází krajský úřad z dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v kraji, z rámcových vzdělávacích programů, rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické či přímé pedagogicko psychologické činnosti a z naplněnosti tříd, skupin nebo oddělení.

K § 162

Uvedené ustanovení upravuje rozpis a poskytování prostředků státního rozpočtu právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení zřizovaným církví nebo náboženskou společností, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy ve smyslu § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 3/2002 Sb. a na činnost škol a školských zařízení soukromých zřizovatelů.

Dělení škol a školských zařízení na „církevní“ a „soukromé“ má nadále význam pouze pokud jde o financování těchto škol a školských zařízení. S ohledem na dosud neprovedenou odluku státu od církve, bude ministerstvo poskytovat „církevním“ školám neinvestiční výdaje tak, jak je tomu dosud. V návrhu není vyloučena ani možnost poskytovat církevním školám prostředky na investiční učební pomůcky.

Odlišují se tedy nadále církevní školy zřizované registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi se zvláštním právem podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 3/2002 Sb. na jedné straně a školy a školská zařízení zřizované registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi bez zvláštního práva podle uvedeného ustanovení, které budou nadále financovány jako ostatní školy soukromé.

Stanovením normativů se celá oblast financování církevních škol a školských zařízení objektivizuje a zprůhledňuje.

Soukromé školy a školská zařízení budou nadále financována za podmínek stanovených zvláštních právním předpisem (zákonem č. 306/1999 Sb.). V tomto ustanovení je pouze vymezen tok a povaha těchto finančních prostředků.

K § 163

Z kapitoly státního rozpočtu 333 MŠMT lze poskytovat i další finanční prostředky právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení bez rozdílu zřizovatele. Tyto prostředky tvoří mandatorní výdaje kapitoly a jejich výše se odvíjí od programů vyhlášených ministerstvem.

Kromě toho umožňuje toto ustanovení posílit rozpočty územních samosprávných celků dotací ze státního rozpočtu na vylepšení bilance výdajů na provoz škol a školských zařízení, které zřizují.

K § 164

Ustanovení vymezuje kompetence a postavení ředitelů škol a školských zařízení všech zřizovatelů.

Výslovně se vymezuje, že ředitel školy nebo školského zařízení má kompetenci rozhodnout ve všech záležitostech, které se týkají vzdělávání a školských služeb podle tohoto zákona, pokud nejsou výslovně svěřeny jinému orgánu (např. zřizovateli), přestože tyto kompetence nemusí být v zákoně výslovně specifikovány. Výrazně se posiluje postavení ředitele školy a školského zařízení, především v oblasti pedagogické a odborné.

Na rozdíl od současných právních předpisů, zákon zavádí pedagogickou radu jako poradní orgán ředitele školy. Pedagogická rada bude zřizována povinně ve všech školách, stanovení náležitostí jejího vzniku, složení a jednání jsou ponechány na rozhodnutí ředitele školy.

K § 165

Ustanovení vymezuje specifické kompetence ředitelů škol a školských zařízení zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí, které vyplývají jednak ze skutečnosti, že ředitelé veřejných škol a školských zařízení mají postavení statutárního orgánu dané právnické osoby (viz § 166), jednak toho, že o skutečnostech vymezených v tomto ustanovení rozhodují ve správním řízení.

Na rozdíl od současného právního stavu ustanovení výslovně vymezuje ta rozhodování ředitele veřejné školy nebo školského zařízení, která mají charakter rozhodování o individuálních právech a povinnostech účastníků vzdělávání v oblasti státní správy. Tím by se měly částečně odstranit problémy, které se v současné době objevují v souvislosti s povahou některých rozhodnutí zejména ředitelů škol (např. při rozhodování o přestupu žáka z jedné střední školy na druhou apod.).

Zároveň je výslovně stanoveno, že (pouze) v rámci tohoto rozhodování vystupuje ředitel veřejné školy nebo školského zařízení jako osoba pověřená výkonem státní správy.

Na uvedená rozhodování se bude v plném rozsahu vztahovat správní řád. Odvolacím orgánem proti rozhodnutí ředitele veřejné školy a školského zařízení bude krajský úřad (§ 183 odst. 3). Rozhodnutí ředitele veřejné školy a školského zařízení podléhají také soudnímu přezkumu podle zákona č. 150/2002 Sb.

Postavení ředitelů soukromých a církevních škol se v daném ohledu nemění od současného stavu. Právní vztahy mezi soukromou či církevní školou a školským zařízením a jejími žáky a studenty jsou postaveny na smluvním principu. Případné spory mezi soukromou či církevní školou a jejími žáky a studenty řeší pouze soud v občanskoprávním řízení.

K § 166

Ustanovení upravuje postavení ředitele veřejné školy a školského zařízení. Výslovně je upraven vztah mezi výkonem funkce ředitele školy a školského zařízení a mezi výkonem funkce ředitele školské právnické osoby, příspěvkové organizace a vedoucího organizační složky státu. Uvedená dvojakost výkonu funkce v současné době vyvolává v praxi časté problémy.

Výslovně se stanoví, že ředitel školské právnické osoby, příspěvkové organizace a vedoucí organizační složky státu je zároveň ředitelem všech škol a školských zařízení, jejichž činnost daný subjekt vykonává (uvedené nabývá na důležitosti především ve vztahu ke stále častějšímu slučování škol a školských zařízení v rámci optimalizace sítě).

S ohledem na to, že ředitel veřejné školy a školského zařízení vykonává ve výslovně vymezených záležitostech státní správu, kterou na něj deleguje zákonem stát, je nezbytné vymezit zákonné podmínky pro jeho jmenování a odvolávání. Pro jmenování do funkce ředitele se vyžaduje splnění předpokladů stanovených navrhovaných zákonem o pedagogických pracovnících (bezúhonnost, zdravotní způsobilost, stanovené vzdělání a pedagogická praxe) a splnění podmínek konkursního řízení.

Pokud jde o podmínky pro odvolání ředitele z funkce, opouští se současný nevyhovující stav, kdy je odvolání ředitele obecní školy a školského zařízení podmíněno předchozím souhlasem krajského úřadu a odvolání ředitele krajské školy a školského zařízení předchozím souhlasem ministerstva. Vzhledem k tomu, že podmínky pro udělení či neudělení souhlasu nejsou žádným

způsobem vymezeny, lze tuto úpravu považovat za neoprávněný zásah státu do práv územní samosprávy.

Z tohoto důvodu se navrhuje vymezit důvody, pro které lze ředitele z funkce odvolat, přímo zákonem s tím, že jejich naplnění v konkrétním případě bude možné posoudit nezávislým soudem. Účelem této právní úpravy je posílit stabilitu funkce a omezit nežádoucí vnější vlivy. Zároveň však není účelem učinit ředitele „neodvolatelným“. Důvody jsou vymezeny tak, aby umožňovaly ředitele odvolat, pokud nebude plnit povinnosti z dané funkce vyplývající (např. Česká školní inspekce v rámci inspekční činnosti zjistí závažné nedostatky v činnosti ředitelem řízené školy a školského zařízení).

Vymezení důvodů, pro které může být ředitel odvolán z funkce, nelze považovat za nepřímou novelu zákoníku práce, neboť vztah mezi zřizovatelem školy a školského zařízení a ředitelem není vztahem pracovněprávním upraveným zákoníkem práce. Ředitel je zaměstnancem dané právnické osoby, nikoliv zřizovatele.

Ustanovení odstavce 7 konečně vymezuje, kdo může vykonávat funkci ředitele školy a školského zařízení, jejichž činnost vykonává jiná právnická osoba než školská právnická osoba a příspěvková organizace (např. s.r.o, o.p.s., a.s.). Obdobně režimu živnostenského zákona se stanoví, že funkci ředitele školy a školského zařízení bude vykonávat buď statutární orgán právnické osoby nebo jeho člen, pokud splňuje předpoklady podle zvláštního zákona. V případě, že statutární orgán nebo jeho člen předpoklady stanovené zvláštním zákonem nesplňuje, vykonává funkci ředitele školy a školského zařízení jiná osoba v pracovněprávním vztahu k této právnické osobě, která dané předpoklady splňuje.

K § 167 a 168

Posiluje se postavení školské rady jako orgánu školy umožňujícího účast rodičů, zletilých žáků a studentů, pedagogických pracovníků a dalších partnerů školy na správě školy. Oproti dosavadní právní úpravě je stanovena povinnost zřídit školskou radu v základních, středních a vyšších odborných školách všech zřizovatelů. K povinnému zřizování samosprávného orgánu na úrovni školy vede předkladatele doporučení expertů OECD a dosavadní zkušenosti s nepovinným zřizováním rady školy. Očekává se posílení odpovědnosti vzdělávaných, resp. jejich zákonných zástupců za práci školy, a zvýšení vlivu veřejnosti ve srovnání se stavem, kdy je v řadě škol veřejnost zastoupena bez významnějších kompetencí a odpovědnosti např. v poradních orgánech ředitele.

Stanoví se, že pokud právnická osoba vykonává činnost více škol, lze z důvodu zjednodušení zřídit pouze jednu školskou radu. Samostatnou školskou radu však vždy bude mít vyšší odborná škola s ohledem na výrazná specifika vzdělávání.

Právní úprava školské rady se zjednodušuje oproti předcházejícímu návrhu (např. se nestanoví minimální a maximální počty jejích členů). Stanovení počtu členů školské rady a pravidel pro jejich volbu se ponechává na zřizovateli.

Větší část z pravomocí školské rady stanovených v § 168 je obdobná kompetencím stávající rady školy podle zákona č.564/1990 Sb. Nově se stanoví kompetence schvalovat školní řád a způsob hodnocení žáků, kompetence vyjadřovat se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování, podílet se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy apod.

Dále je upraven způsob schvalování výše uvedených dokumentů školskou radou a postup v případě jejich neschválení.

V ustanovení § 185 odst. 10 je stanoveno, že školská rada podle tohoto zákona musí být ustavena do jednoho roku od nabytí účinnosti tohoto zákona.

K § 169

Ministerstvo plní v souladu se zákonem č.2/1969 Sb. úlohu ústředního správního úřadu pro oblast školství, dále také pro oblasti týkající se mládeže a sportu.

Z tohoto důvodu také ministerstvo odpovídá za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy, k čemuž využívá nástroje upravené tímto zákonem (rámcové vzdělávací programy, dlouhodobé záměry, školský rejstřík).

Dále řídí výkon státní správy ve školství, a to vydáváním právních předpisů a dalších interních předpisů (což odpovídá kompetencím stanoveným ústředním správním úřadům vůči orgánům územních samosprávných celků v § 92 zákona č.129/2000 Sb.).

V průběhu roku 2001 byly zřizovatelské kompetence (a majetek škol a školských zařízení) k naprosté většině středních a vyšších odborných škol (a některým školským zařízením) na základě zákona převedeny na nově zřízené kraje. Návrh v tomto smyslu respektuje uskutečněnou reformu veřejné správy. Ministerstvo bude zřizovat pouze minimální počet škol a školských zařízení, převážně ty, které mají nadregionální působnost (dětské domovy a výchovné ústavy a školy při těchto zařízeních) nebo ty, které mají jiný výlučný charakter (např. školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, pokud je nezřídí kraj nebo obec).

Ministerstvo bude tedy nadále vytvářet podmínky pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči a pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Dále bude zřizovat školy, jejichž činnost bude upravena mezinárodními smlouvami.

Pouze ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele bude ministerstvo zřizovat i jiné druhy škol a školských zařízení. Jde například o případy, kdy je zánikem střední školy ohroženo právo na vzdělávání žáků v daném oboru vzdělání v celorepublikovém měřítku, kdy jde o školy se specializovaným či unikátním vzdělávacím obsahem, na jejichž vybavení a provoz nestačí kraji finanční prostředky.

Dále jsou v souladu s § 54 odst. 2 zákona č.219/2000 Sb. upraveny podmínky vzniku, změn a zániku státních příspěvkových organizací, které budou vykonávat činnost škol a školských zařízení zřizovaných ministerstvem. Školy a školská zařízení zřizovaná ministerstvem mají již v současné době právní formu státních příspěvkových organizací (jak vyplývá z §12 odst. 7 zákona č.564/1990 Sb.). Podmínky vzniku, změn a zániku těchto příspěvkových organizací upravuje vyhláška č.112/2003 Sb., o náležitostech zřizovací listiny a podmínkách pro rozhodování o zřízení, změnách a zrušení škol a školských zařízení jako státních příspěvkových organizací. S ohledem na skutečnost, že podmínky vzniku, změn a zániku právnických osob je vhodnější upravit přímo zákonem, navrhuje se v zásadě převzít úpravu obsaženou v této vyhlášce přímo do návrhu zákona.

K § 170

Ustanovení vymezuje kompetence ministerstva především v oblasti využívání finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných školám a školským zařízením. Uvedené kompetence navazující na část čtrnáctou návrhu zákona.

K § 171

Povolování pokusného ověřování je proti dnešnímu stavu upřesněno o náležitosti rozhodnutí ministerstva, kterým se dané pokusné ověřování povoluje. Ustanovení o pokusném ověřování umožňuje, aby bylo možné ověřit nové postupy a přístupy v pedagogice, trendy a postupy, které

vyplnou ze zahraničních programů (například experimenty vyplývající z programu PHARE, apod.) v praxi ve výuce. Nově se zakotvuje zadavateli povinnost toto pokusné ověřování sledovat a vyhodnocovat. Zároveň je v ustanovení § 185 odst. 11 stanoveno, že pokusná ověřování povolená ministerstva podle stávajícího školského zákona zůstávají i nadále v platnosti.

Dále se ministerstvu svěřuje kompetence vyhlášovat rozvojové programy ve vzdělávání a programy zjišťování výsledků vzdělání a stanovit podmínky a kritéria pro jejich financování ze státního rozpočtu. Rozvojové programy budou i nadále vycházet zejména z dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky a jejich účelem je např. pomoci k vyrovnání rozdílů mezi jednotlivými regiony České republiky, podpořit určitou oblast vzdělávání apod.

K § 172

Ustanovení vymezuje, že Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti je oprávněno zřizovat a zrušovat ve své působnosti střední školy, vyšší odborné školy a školská zařízení jim sloužící a vykonávat státní správu v jimi zřizovaných školách v podobném rozsahu, jako vykonává ministerstvo vůči školám a školským zařízením v resortu školství. V pravomoci ministerstva se ponechávají záležitosti související se zajištěním společné části maturitní zkoušky, se školským rejstříkem a akreditací vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání (při akreditaci vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání v oblasti bezpečnostních služeb je nadále kompetentní Ministerstvo vnitra).

Dále se umožňuje Ministerstvu zahraničních věcí zřizovat a zrušovat základní školy při diplomatických misích a konzulárních úřadech České republiky v zahraničí; tyto školy se však nezapisují do školského rejstříku. Dále je specifikováno, jaká ustanovení tohoto zákona se s ohledem na odlišnosti těchto škol a školských zařízení na ně nevztahují, nebo se vztahují pouze přiměřeně.

K § 173

Česká školní inspekce je definována jako správní úřad s celostátní působností, který je členěn na ústředí a školní inspektoráty.

Ústředního školního inspektora, který stojí v čele České školní inspekce, jmenuje a odvolává ministr školství, mládeže a tělovýchovy do nabytí účinnosti služebního zákona, poté se bude jmenování a odvolání ústředního školního inspektora řídit tímto zákonem.

K § 174

Česká školní inspekce je správním úřadem, který může své kompetence uplatňovat pouze v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví (čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Ustanovení tedy vymezuje zákonnou působnost České školní inspekce, a to zejména působnosti hodnotící a kontrolní.

Oproti minulému návrhu se hodnotící působnost České školní inspekce rozšiřuje i na vyšší odborné školy, přičemž významným vodítkem pro toto hodnocení budou výsledky vlastního hodnocení zpracované danou vyšší odbornou školou.

Při provádění kontrolní činnosti postupuje Česká školní inspekce podpůrně podle zákona č. 552/1991 Sb. o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví mimo jiné i bližší okolnosti týkající se zpracování protokolu. Rozsah a postup veřejnosprávní kontroly prováděné Českou školní inspekcí je pak upraven především zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve

veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost vykonává Česká školní inspekce jednak na základě plánu hlavních úkolů na příslušný školní rok, jednak na základě podnětů, stížností a petic. V případě šetření na základě stížnosti se Česká školní inspekce musí zabývat jednotlivými tvrzeními, která jsou ve stížnosti uvedena. Poté předává výsledky šetření zřizovateli k přijetí následných opatření v dané věci. Zřizovatel je povinen zpětně vyrozumět Českou školní inspekci, jak byla stížnost vyřízena a jaká opatření v dané věci přijal. Výslovně se definují kritéria, na základě kterých Česká školní inspekce hodnocení vzdělávání provádí.

Rovněž jsou vymezeny osoby, které jsou oprávněny vykonávat inspekční činnost a doklady, kterými se prokazují při jejím výkonu. Pověření k výkonu školní inspekce může být vydáno jak pro konkrétního školního inspektora nebo kontrolního pracovníka, tak pro celý inspekční tým souhrnně. Pověření vymezuje rámec obsahu i věcného rozsahu zahajované inspekce, které se může vztahovat pouze k dílčím hlediskům vzdělávání nebo sledování dodržování právních předpisů apod.

Nově jsou také definovány předpoklady pro výkon povolání školního inspektora a kontrolního pracovníka s tím, že se vychází z toho, že tyto osoby budou státními zaměstnanci ve smyslu zákona č. 218/2002 Sb.

Podrobněji a přesněji jsou také uvedeny výstupy z inspekční činnosti, včetně podrobnějšího popisu nezbytných náležitostí uvedených výstupů.

Jedním z významných výstupů České školní inspekce je její výroční zpráva za uplynulý školní rok a celou vzdělávací soustavu, k jejímuž zpracování jsou využity poznatky ze všech inspekčních činností v daném školním roce, což je umožněno systémovým a systematickým sběrem dat z jednotlivých inspekčních zpráv a protokolů a jejich analytickým zpracováním.

K § 175

Při výkonu inspekční činnosti se školní inspektoři a další osoby oprávněné k inspekční činnosti setkávají s některými problémy, které vyplývají z nejasného nebo nedokonalého vymezení jejich pravomocí. Stanoví se proto výslovně, že školní inspektoři jsou oprávněni vstupovat i na pozemky škol a školských zařízení, nejen do samotných budov uvedených školských institucí, že mohou při své inspekční činnosti zjišťovat skutečnosti vyplývající z § 174 odst. 2, že mohou pořizovat kopie z povinné dokumentace škol a školských zařízení, apod. Dále je výslovně stanoveno, že při výkonu inspekční činnosti se subsidiárně postupuje podle části třetí zákona č. 552/1991 Sb.

Významnou novou kompetencí ústředního školního inspektora bude jeho oprávnění podat návrh na výmaz školy nebo školského zařízení (popřípadě konkrétního oboru vzdělání apod.) ze školského rejstříku, přičemž se bude jednat o kvalifikovaný návrh, to znamená, že ministerstvo a krajský úřad budou povinny se jím zabývat v souladu s pravidly správního řízení.

Zároveň se stanoví, že podklady inspekční činnosti, které obsahují osobní údaje podle zákona o ochraně osobních údajů, jsou neveřejné.

K § 176

Zavádí se nová skutková podstata přestupku. Přestupku se dopustí zaměstnanec odpovědný za přijetí nebo splnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností v tom případě, že ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí tato opatření nepřijme nebo je nesplní.

Za tento přestupek bude možné uložit pokutu až do výše 50000,- Kč. O odvolání proti rozhodnutí o udělení pokuty v prvním stupni bude rozhodovat ústřední školní inspektor (§ 183 odst. 3).

K § 177

Ustanovení vymezuje, že územní samosprávu ve školství vykonávají obce a kraje.

Vzhledem k tomu, že v rámci reformy veřejné správy byly na územní samosprávné celky přeneseny některé úkoly a kompetence v oblasti zajištění vzdělávání a školských služeb, které primárně náleží státu, je nezbytné stanovit alespoň rámcová kritéria, která jsou obce a kraje při zajišťování vzdělávání a školských služeb povinny respektovat. S ohledem na účel a postavení územních samosprávných celků se jedná především o respektování zájmů občanů obce a kraje, zajištění dostupnosti vzdělávání a školských služeb podle místních podmínek a další kritéria.

K § 178

Ustanovení vychází ze současné právní úpravy a upravuje povinnosti obce v samostatné působnosti při zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky.

Ustanovení vymezuje okruh osob, kterých se povinnost obce týká (nově se mezi děti, pro něž je obec povinna zajistit podmínky plnění povinné školní docházky, doplňují děti umístěné ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy umístěných na území obce, při nichž nejsou zřizovány školy). Cílem je, aby se tyto děti mohly vzdělávat společně se svými vrstevníky, pokud tomu nebrání vážné důvody, pro něž musí být vzdělávány odděleně.

Výdaje na vzdělávání těchto dětí, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu, by však neměla hradit obec, neboť tyto děti nemají na území obce trvalý pobyt. Z tohoto důvodu odstavec 8 stanoví, že vymezené neinvestiční výdaje za tyto děti hradí obci školské zařízení, v němž jsou děti umístěny.

Výslovně se stanoví, že obec je povinna k zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky buď zřídit základní školy nebo zajistit plnění povinné školní docházky v základní škole zřízené jinou obcí nebo svazkem obcí.

Dále se upřesňují pravidla pro vymezení školských obvodů spádové školy, do nichž mají žáci s trvalým pobytem v tomto školském obvodu právo být přijati k plnění povinné školní docházky. V případě poruch při stanovování školského obvodu spádové školy rozhodne o školském obvodu krajský úřad (jedná se o zásah státu do výkonu samosprávy, který je nezbytný z důvodu ochrany zákona). Spádový obvod se nestanovuje škole uskutečňující vzdělávání výhradně podle upravených vzdělávacích programů pro žáky se zdravotním postižením a dále školám, které zřizuje jiný zřizovatel než obec.

Nově se upřesňuje povinnost kraje zajistit základní dopravní obslužnost ve svém územním obvodu, která je zakotvena zákonem č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů. Stanovení se minimální standard vzdálenosti, který činí 4 km od místa trvalého pobytu žáka. Pokud vzdálenost spádové školy od místa trvalého pobytu žáka přesáhne 4 km, je kraj povinen zajistit žákům dopravu. Tímto se zavádí standard poskytování této zásadní veřejné služby v oblasti vzdělávání.

Výslovně vymezené neinvestiční náklady připadající na jednoho žáka příslušné školy v případě, kdy žák plní povinnou školní docházku ve škole zřízené jinou obcí (nejde-li o školu ve společném školském obvodu), je povinna hradit obec, v níž má žák trvalý pobyt. Tato povinnost však obci nevzniká, pokud zřizuje školu, v níž by měl žák podmínky pro bezplatné plnění povinné

školní docházky zajištěny, pokud se příslušné obce nedohodnou jinak. Toto řešení tak respektuje stav dosažený zákonem č.284/2002 Sb., který (jak vyplývá z reakcí jednotlivých měst a obcí) vyvolává v praxi relativně nejmenší problémy. Zároveň toto ustanovení již pamatuje i na možnost zřizovat základní školy svazkem obcí.

Výjimkou z tohoto pravidla jsou případy, kdy se žák vzdělává v základní škole s vyučovacím jazykem národnostní menšiny.

K § 179

V ustanovení se výslovně vymezují další zřizovatelské povinnosti obce. Obec je dále povinna zřizovat mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny, a to při splnění podmínek stanovených v §14 tohoto zákona, v důvodných případech také mateřské školy a zařízení školního stravování sloužící dětem a žákům škol, které zřizuje.

Výslovně se také obci ukládá povinnost zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, a to za obdobných podmínek, které jsou stanoveny v § 178.

Ustanovení odstavce 4 dále vymezuje další druhy škol a školských zařízení, které obec zřizuje fakultativně s přihlédnutím ke kritériím stanoveným v § 177 odst. 2.

K § 180

Ustanovení vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které zřizuje, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu (např. úplata za vzdělávání a školské služby, dary apod.). Dále výslovně stanoví poměrný podíl obcí na výdajích základní školy (a školských zařízení jí sloužících) nacházející se ve společném školském obvodu.

Dále je vymezen vztah rozpočtu právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, která je zřizována obcí, ke státnímu rozpočtu, pokud jde o dotace stanovené přímo zákonem o státním rozpočtu.

K § 181

Ustanovení respektuje stav dosažený reformou veřejné správy; pouze upřesňuje a jednoznačně vymezuje zřizovatelské povinnosti kraje.

Nadále je kraj povinen zajistit podmínky pro uskutečňování středního a vyššího odborného vzdělávání, vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním, jazykového a základního uměleckého vzdělávání, zájmového vzdělávání a výkon ústavní výchovy. Za tímto účelem je pak kraj povinen zřizovat zákonem stanovené druhy a typy škol a školských zařízení.

Ustanovení odstavce 2 vymezuje kategorie škol a školských zařízení, které kraj může zřizovat fakultativně.

K § 182

Ustanovení vymezuje postavení a kompetence kraje v oblasti financování škol a školských zařízení, které zřizuje.

Závěrem je nutné uvést, že kompetence kraje v přenesené působnosti (krajského úřadu) jsou uvedeny v rámci jednotlivých ustanovení věcně se týkajících daného problému s tím, že rozsah

kompetencí krajského úřadu v zásadě odpovídá stávající právní úpravě. Souhrnný výčet všech kompetencí krajského úřadu se jeví jako nadbytečná duplicita.

K § 183

Ustanovení vymezuje vztah rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti státní správy podle tohoto zákona k obecným předpisům o správním řízení a vymezuje odvolací orgány ve správním řízení.

Obecné předpisy o správním řízení se nebudou vztahovat na udělování schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a přezkoumání průběhu a výsledků závěrečné a maturitní zkoušky, absolutoria v konzervatoři a absolutoria, neboť toto rozhodování je ryze odborného pedagogického charakteru.

V souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, se stanoví povinnost obcím a krajům poskytovat ministerstvu nezbytné statistické údaje v souladu s programem statistického zjišťování na příslušný rok. V praxi bude nezbytné zajistit především sběr dat z oblasti financování z důvodů získání komplexních údajů o situaci v celé České republice i v jednotlivých regionech.

K § 184

Účast členů ve zkušebních komisích, které působí při ukončování vzdělávání ve středních školách, konzervatořích a vyšších odborných školách, se považuje za úkon v obecném zájmu podle § 124 zákoníku práce, prokázané výdaje a stravné budou hrazeny školou, ve které se zkoušky konají, ve výši a za podmínek obdobných, které jsou stanoveny zákonem č. 119/1992 Sb.

Totéž se vztahuje i na členy akreditační komise podle § 107, prokázané výdaje a stravné hradí ministerstvo.

K § 185

Jednotlivá přechodná ustanovení jsou vysvětlena v důvodové zprávě u příslušných ustanovení týkajících se daného problému.

K § 186

Ustanovení vymezuje převod stávající sítě škol, předškolních a školských zařízení na školský rejstřík podle tohoto zákona.

Vychází se z automatického převodu sítě škol na školský rejstřík, to znamená, že všechny školy a školská zařízení, která budou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona zařazená do sítě, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona automaticky stanou školami a školskými zařízeními zapsanými do školského rejstříku. Školy a školská zařízení tedy nebudou muset absolvovat nový proces zápisu do školského rejstříku.

Pouze v případech, kdy se dosavadní zařazení v síti škol dostane po nabytí účinnosti tohoto zákona do rozporu s tímto zákonem, stanoví se přechodné období, ve kterém jsou právnické osoby vykonávající činnost těchto škol a školských zařízení, popřípadě jejich zřizovatelé, povinni uvést zápis ve školském rejstříku do souladu s tímto zákonem a doložit orgánu, který vede školský rejstřík, nezbytné doklady s tím související. Tato povinnost se bude například vztahovat na školy, které v současné době uskutečňují nástavbové studium, přičemž nebudou splňovat podmínku jeho uskutečňování podle § 83 odst. 1 apod.

Dále se upravuje přechodné období, ve kterém bude probíhat zápis do školského rejstříku, pokud jde o školy a školská zařízení zřizovaná Ministerstvem vnitra, Ministerstvem obrany a Ministerstvem spravedlnosti. Tento proces je odlišný od výše uvedeného, neboť tyto školy a školská zařízení v dosavadní síti škol vůbec zařazeny nejsou.

Vzhledem k tomu, že navrhovaný zákon by měl nabýt účinnosti dnem 1. září 2004, bude v té době probíhat podávání žádostí o zařazení škol a školských zařízení do sítě škol. Je tedy nezbytné výslovně upravit, v jakém právní režimu budou tyto žádosti vyřízeny.

Konečně jsou popsány organizační a technické aspekty přesunu části kompetencí ve věci vedení školského rejstříku z ministerstva na krajské úřady.

K § 187

Účelem úpravy je umožnit změnu stávající právní formy právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení zařazených do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení na právní formu školské právnické osoby.

Změnou právní formy právnická osoba nezaniká, pouze se mění její vnitřní poměry. Právnická osoba zůstává stejnou účetní jednotkou a daňovým subjektem, který může uplatňovat případnou daňovou ztrátu, která vznikla před změnou právní formy. Myšlenku právní kontinuity pak podtrhuje zachování identifikačního čísla.

Předpokládá se, že změny právní formy na školskou právnickou osobu využijí především školy a školská zařízení, které zřizuje registrovanou církví nebo náboženskou společností s oprávněním k výkonu zvláštních práv, a jejichž právní postavení stále není dostatečně ošetřeno z dlouhodobého hlediska (novela stávajícího školského zákona, která přiznává církevním školám a školským zařízením postavení právnické osoby podle § 18 občanského zákoníku okamžikem zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení – v době dokončení této důvodové zprávy dosud nebyla publikována ve Sbírce zákonů – řeší právní postavení církevních škol a školských zařízení pouze přechodně).

K § 188

Ustanovení vymezuje nezbytné náležitosti nutné k provedení změny právní formy na školskou právnickou osobu.

Při změně právní formy bude nutné vymazat právnickou osobu z dosavadního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, pokud je tam právnická osoba podle zvláštních právních předpisů zapsána (např. z obchodního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností apod.) a zapsat ji do rejstříku školských právnických osob.

K přijetí rozhodnutí o změně právní formy může být oprávněn pouze ten, kdo je oprávněn právnickou osobu zrušit. U obchodních společností a družstev se využívá odkazu na právní úpravu změny právní formy v obchodním zákoníku, neboť tam je tento proces podrobně upraven. Jde jednak o úpravu postupu před přijetím rozhodnutí o změně právní formy z hlediska ochrany zájmů společníků, členů a zakladatelů, povinnost sestavit konečnou účetní závěrku a zahajovací rozvahu, zákaz poskytování výhod, ochranu věřitelů a vyloučení možnosti napadat žalobou na neplatnost rozhodnutí o změně právní formy po provedení zápisu v příslušném rejstříku.

K § 189

Vzhledem k tomu, že právní existence školské právnické osoby je vázána na osobu zřizovatele, musí zřizovací listina podle § 125 obsahovat i identifikaci zřizovatelů. Z tohoto důvodu je stanovena fikce právního postavení zřizovatele, aby zřizovací listina při změně právní formy

mohla vůbec tyto údaje obsahovat. Navíc je toto určení nutné i proto, že zřizovatelé rozhodují ve věcech vzniku, změny a zániku školské právnické osoby. Při změně právní formy je však právní postavení zřizovatelů důležité jen pro změnu a zánik školské právnické osoby, neboť při změně právní formy nová právnická osoba nevzniká.

K § 190

Návrh na zápis školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob je povinen podat statutární orgán právnické osoby, jež mění svou právní formu.

Na rozdíl od obecné koncepce zápisu školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob je při změně právní formy nutno sladit výmaz z dosavadního rejstříku či evidence právnických osob se zápisem do rejstříku školských právnických osob. Není možné, aby došlo k zápisu školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob dříve, než bude proveden příslušný výmaz z dosavadního rejstříku či evidence.

Z tohoto důvodu může zápis do rejstříku školských právnických osob nabýt účinnosti až poté, co bude proveden výmaz právnické osoby z dosavadního rejstříku či evidence, a to zpětně k tomuto dni.

K § 191

Zrušovací ustanovení obsahují návrh na zrušení zákonů, které budou nahrazeny tímto zákonem. Vzhledem k tomu, že nový školský zákon zrušuje dosavadní zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, zákon č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství a zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, je třeba zrušit i zákony, které citované zákony novelizovaly.

K § 192

Účinnost zákona jako celku je stanovena od 1. září 2004. navrhuje se, aby ustanovení § 20 odst. 3, 5 až 7 a § 186 odst. 4 nabyly účinnosti již 1. srpna 2004 tak, aby ustanovení promítající právní předpisy es vstoupily v účinnost co nejdříve a změny ve vedení školského rejstříku byly ke dni účinnosti změny v zákonných kompetencích fyzicky připraveny. naopak účinnost většiny ustanovení, podle nichž bude prováděna reformovaná maturitní zkouška, se odkládá na 1. září 2007. v průběhu legislativního procesu budou samozřejmě ustanovení o účinnosti a související přechodná období upravena podle potřeby.

V Praze dne 10. března 2004

Předseda vlády:

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy: